

NKP:n
24.
EDUSTAJA-
KOKOUS

1971

**NKP:n 24.
EDUSTAJAKOKOUS
30. 3. - 9. 4. 1971**

**Pääselostukset
ja tärkeimmät päätökset**

NKP:N KESKUSKOMITEAN TOIMINTASE- LOSTUS NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTI- SEN PUOLUEEN 24. EDUSTAJAKOKOUK- SELLE

Toverit edustajat! Hyvät vieraat!
Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 23. edustaja-
kokouksesta on kulunut viisi vuotta.

Nämä ovat olleet kansamme tarmokkaan työnteon vuosia. Toteuttaessaan puolueemme hahmottelemia suunnitelmia neuvostoihmiset ovat saavuttaneet huomattavaa menestystä kommunistisen rakennustyön kaikilla perusaloilla.

Ne ovat olleet vuosia, joiden kuluessa sosialistinen taloutemme on ottanut uuden aimo askeleen eteenpäin. Teollisuuden tuotantomäärä on huomattavasti suurentunut. Tiede ja tekniikka ovat kehittyneet uudelle tasolle, ja niiden saavutuksia on sovellettu käytäntöön yhä laajemmassa mitassa. Tältä pohjalta olemme kuluneella viisivuotiskaudella onnistuneet huomattavasti etene-
mään siihen suuntaan, joka viime kädessä ilmaisee NKP:n toiminnan päätarkoituksen, nimittäin koko neuvostokansan elintason ja kulttuurin jatkuvan kohottamisen suuntaan.

Nämä vuodet ovat olleet sosialististen yhteiskunta-
suhteiden ja neuvostodemokratian menestyksellisen kehityksen vuosia. Neuvostoliiton kansojen veljellisen ystävyyden jatkuvan kukoistuksen, suuren synnyin-
maamme – Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton – poliittisen ja puolustusmahdin huomattavan lujittu-
misen vuosia.

Kansainvälisen kehityksen kannalta nämä vuodet ovat olleet suurten yhteiskuntapoliittisten muutosten vuosia, toisaalta rauhan, vapauden, edistyksen voimien ja toisaalta sarron, taantumuksen ja hyökkäyspolitiikan voimien keskinäisen kärkevän kamppailun vuosia. Sodanvaaran pilvet ovat monesti pimentäneet planeettamme näköpiiriä. Mutta joka kerta imperialistien hankkeet ovat kohdanneet päättävää vastarintaa.

Neuvostoliitto ja sosialistiset veljesmaat ovat esittäneet huomattavaa ja aktiivista osaa kansojen taistelussa rauhan ja turvallisuuden puolesta. Synnyinmaamme kansainväliset asemat ovat lujittuneet entisestään ja sosialistisen maailmanjärjestelmän merkitys on kasvanut. Nykyajan kolmen vallankumouksellisen perusvoiman — sosialismin, kansainvälisen työväenliikkeen ja kansojen kansallisen vapaustaistelun suuri liitto on lujittunut ja syvennyt edelleenkin.

Kuluneen viisivuotiskauden aikana suuri leniniläinen puolueemme on kasvanut ja lujittunut, sen yhteydet kansaan ovat vahvistuneet entisestään, ja sen johtava osa neuvostoyhteiskunnan koko elämässä on kasvanut. Puolue joutui näinä vuosina ratkomaan monia mutkallisia tehtäviä. Tehdessään yleistäviä yhteenvetoja kommunistisessa rakennustyössä saadusta kokemuksesta puolue on määritellyt politiikan periaatteellisen, realistisen suunnan, mikä on saanut koko neuvostokansan hyväksymisen ja yksimielisen kannatuksen.

Nämä vuodet ovat olleet suurten merkkipäivien — Lokakuun vallankumouksen 50-vuotispäivän ja Leninin syntymän satavuotispäivän aiheuttaman neuvostoihmisten valtavan poliittisen aktiivisuuden ja työinnostuksen vuosia, jolloin laajat työtätekevät joukot ovat osallistuneet entistä aktiivisemmin puolueen hahmottelemien suunnitelmien toteuttamiseen.

Kaikki neuvostoihmiset käsittävät kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen elämänsä merkkitahtumaksi ja ottavat sen vastaan konkreettisin teoin, uusin huomattavin saavutuksin.

Leniniläinen puolueemme pitää 24. edustajakokouksensa täynnä tarmoa, uudesta kokemuksesta rikastuneena, eheänä ja yhtenäisenä, tietoisena saavutusten kaikesta merkityksestä ja mittavuudesta, varmana voimistaan ja siitä, että suuntaviivat tulevaa etenemistä varten on hahmoteltu oikein.

Sallikaa minun, toverit, siirtyä selostamaan keskuskomitean ja koko puolueen toiminnan tuloksia kulu-neelta toimintakertomuskaudelta ja esittämään muutamia keskuskomitean näkemyksiä puolueen politiikasta ja maamme kehityksestä lähivuosina.

I NEUVOSTOLIITON KANSAINVÄLINEN ASEMA NKP:n ULKOPOLIITTINEN TOIMINTA

Toverit! Sisäpoliittinen kehityksemme on kiinteässä yhteydessä maailman areenalla vallitsevaan asiaintilaan. Sen vuoksi puolueen keskuskomitea on kiinnittänyt runsaasti huomiota kansainvälisiin kysymyksiin. Neuvostoliiton ulkopoliitiikan, NKP:n kommunistisessa liikkeessä suorittaman toiminnan huomattavimpia ja ajankohtaisia ongelmia on käsitelty monta kertaa KK:n täysistunnoissa.

Neuvostoliitto on rauhaarakastava valtio, mikä johtuu jo itse sosialistisen järjestelmämme luonteesta. Kuten NKP:n 23. edustajakokous määritteli, Neuvostoliiton ulkopoliitiikan tarkoituksena on turvata yhdessä muiden sosialististen maiden kanssa suotuisat kansainväliset olosuhteet sosialismin ja kommunismin rakentamista varten, lujittaa sosialististen maiden yhtenäisyyttä ja yksimielisyyttä, niiden ystävyyttä ja veljeyttä, tukea kansallista vapausliikettä ja olla kaikin puolin yhteistyössä nuorten kehitysmaiden kanssa, puolustaa johdonmukaisesti yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon periaatetta, vastustaa päättäväisesti imperialismin aggressiivisiä voimia ja pelastaa ihmiskunta uudelta maailmansoldalta.

KK on kaikessa käytännöllisessä toiminnassaan kansainvälisen politiikan alalla pitänyt suuntanaan näiden tarkoituksien saavuttamisen.

1. Sosialististen maiden ystävyys ja yhteistyön jatkuva kehittäminen

KK:n huomion keskiönä ovat olleet pysyvästi kysymykset, jotka koskevat sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittamista ja kehittämistä, suhteita sosialistisiin veljesmaihin ja näiden kommunistisiin puolueisiin.

Sosialistinen maailmanjärjestelmä on täyttänyt neljännesvuosisadan. Nämä vuodet ovat vallankumouksellisen teorian ja käytännön kehityksen kannalta olleet erittäin hedelmällisiä. Sosialistinen maailma on antanut kommunistiselle ja työväenliikkeelle kokemusta, jolla on tavattoman suuri, todella historiallinen merkitys. Tämä kokemus osoittaa:

Nykyiseen sosialistiseen maailmanjärjestelmään kuuluvissa valtioissa pysyvästi vakiintunut sosialistinen yhteiskuntajärjestelmä on todistanut historiallisessa kamppailussa kapitalismia vastaan suuren elinvoimansa.

Sosialistisen maailmanjärjestelmän muodostuminen ja lujittuminen on nopeuttanut tehokkaasti historiallista edistystä, jolle antoi alun Lokakuun suuri vallankumous. Sosialismin voitolle on avautunut uusia näköaloja kaikkialla maailmassa; elämä on vahvistanut oikeaksi vuonna 1969 pidetyn kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen johtopäätöksen, että "sosialistinen maailmanjärjestelmä on ratkaiseva voima imperialisminvastaisessa taistelussa".

Sosialistisella maailmanjärjestelmällä on valtavan suuri osuus sellaisen kaikille kansoille elintärkeän tehtävän ratkaisemisessa kuin on uuden maailmansodan ehkäiseminen.

Voidaan täysin varmasti sanoa, että monet imperialististen hyökkääjien suunnitelmat ovat ajautuneet karrille siksi, että sosialistinen maailmanjärjestelmä on olemassa ja toimii aktiivisesti.

Sosialistisen rakennustyön menestyminen riippuu monessa suhteessa oikeasta yhteisen ja kansallisesti

omalaatuisen yhdistämisestä yhteiskuntakehityksessä. Me emme nyt tiedä ainoastaan teoreettisesti, vaan olemme varmistuneet käytännössäkkin, että tien sosialismiin, sosialismin pääpiirteet määräävät yleiset lainomaisuudet, jotka ovat ominaisia kaikkien sosialististen maiden kehitykselle. Tiedämme myös sen, että yleisten lainomaisuuksien vaikutus ilmenee eri muodoissa konkreettisia historiallisia olosuhteita ja kansallisia erikoisuuksia vastaavasti. Sosialismia ei voida rakentaa, ellei pidetä perustana yleisiä lainomaisuuksia eikä oteta huomioon kunkin maan konkreettisia historiallisia erikoisuuksia. Näitä molempia tekijöitä huomioonottamatta ei voida myöskään kehittää oikein sosialististen valtioiden välisiä suhteita.

Neljännesvuosisadan kuluessa saatu kokemus tarjoaa niin ikään mahdollisuuden arvioida ja määritellä perusteellisemmin ja realistisemmin keinot niiden objektiivisten vaikeuksien voittamiseksi, joita syntyy rakennettaessa uutta yhteiskuntaa ja vakiinnutettaessa uudentyyppisiä, sosialistisia valtioiden välisiä suhteita. Yhteiskuntajärjestelmän yhtäläisyys sekä sosialististen maiden kansojen perusetujen ja tarkoituksien samantaisuus tekevät mahdolliseksi, kun marxilais-leniniläisten puolueiden politiikka on oikeaa, voittaa menestyksellisesti nuo vaikeudet ja viedä horjumattomasti eteenpäin sosialistisen maailmanjärjestelmän kehittymisen ja lujittumisen asiaa.

Kulunut viisivuotiskausi on antanut huomattavan panoksensa veljesmaiden ja veljespuolueiden kollektiivisen kokemuksen aarteistoon. Viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana sosialististen maiden taloudellinen mahti on kasvanut oleellisesti, sosialismin poliittiset perusteet ovat lujittuneet, kansan elintaso on kohonnut sekä kulttuuri ja tiede kehittyneet entisestään.

Silti kuten tunnettua sosialistisessa maailmassa on edelleenkin ilmennyt erinäisiä vaikeuksia ja pulmia, jotka ovat vaikuttaneet myös eri valtioiden ja Neuvos-

toliiton suhteiden kehitykseen. Tämä ei ole kuitenkaan muuttanut päätendenssiä, sosialististen maiden ystävyyden ja yhtenäisyyden lujittamista. Yhteistyömme veljesmaiden kanssa on ylipäänsä kaikilla aloilla kehittynyt ja lujittunut menestyksellisesti.

NKP on pitänyt erikoisen suurimerkityksisenä *yhteistoiminnan kehittämistä veljesmaiden kommunististen puolueiden kanssa*. Tämän yhteistoiminnan ansiosta olemme voineet toistemme kokemuksesta rikastuen kehitellä yhdessä sosialismin ja kommunismin rakentamisen periaatteellisia ongelmia, löytää iärkineräisimmät taloudellisen kanssakäymisen muodot, määritellä kollektiivisesti yhteisen ulkopoliittisen linjan, vaihtaa mielipiteitä ideologisen ja kulttuurityön kysymyksistä.

Kuluneelle toimintakaudelle ovat olleet tunnusomaisia huomattavat saavutukset veljespuolueiden ja -valtioiden *ulkopoliittisen toiminnan koordinoinnissa*. Sosialististen maiden edustajat ovat käsitelleet yhdessä eri tasolla näiden vuosien huomattavimpia kansainvälisiä ongelmia ja tapahtumia.

Veljespuolueiden ulkopoliittisen toiminnan koordinoinnin tärkeimpänä keskuksena on ollut ja on Varsovan sopimus-järjestö.

Varsovan sopimus-maat ovat tehneet aloitteen esittäen laajan ohjelman Euroopan rauhan lujittamiseksi, minkä ytimenä on vaatimus nykyisten valtiollisten rajojen koskemattomuuden turvaamisesta. Tätä ohjelmaa kehiteltiin ja konkretisoitiin useissa poliittisen konsultatiivisen komitean istunnoissa.

Varsovan sopimus-maat voivat epäilemättä merkitä poliittisiin aktiivoihinsa myös sen tosiasian, että estettiin toteutumasta NATO:n suunnitelma, joiden mukaan Saksan liittotasavallan militaristit piti päästettävän käsiksi atomiaseisiin.

Sosialististen valtioiden yhteiset ponnistukset tekivät mahdolliseksi saada aikaan huomattavaa edistystä myös sellaisen tehtävän ratkaisussa, kuin on Saksan demokraattisen tasavallan kansainvälisten asemien lujitta-

minen, mikä on tärkeää tilanteen vakauttamiseksi Euroopassa. Niin sanottu "Halsteinin doktriini" on kumottu. Jo 27 valtiota on tunnustanut Saksan demokraattisen tasavallan, ja tämä prosessi tulee epäilemättä jatkumaan edelleenkin.

Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden aktiivinen ja johdonmukainen kannatus on elintärkeää Vietnamin ja muiden Indokiinan maiden kansojen taistelulle imperialistisia maahanhyökkäjiä vastaan. Toimenpiteet, joihin sosialistiset valtiot ovat ryhtyneet Lähi-idässä, ovat muodostuneet yhdeksi ratkaisevaksi tekijäksi, mistä on ollut seurauksena arabimaiden edistyksellisten järjestelmien kukistamista tarkoittavien imperialististen suunnitelmien epäonnistuminen.

YK:ssa ja muissa kansainvälisissä järjestöissä sosialistiset maat ovat yhteistoimin esittäneet useita ehdotuksia, joilla on ratkaiseva merkitys kansainvälisessä elämässä. Nämä ehdotukset ovat tulleet yleisen huomion keskiöksi maailmassa.

Erinäisten toimenpiteiden kollektiivisen kehittelyn ja toteuttamisen tuloksena on viime vuosina ollut *Varsovan sopimuksen sotilasjärjestön kehitys*. Liittoutuneiden valtioiden asevoimien valmius on korkealla tasolla, ja ne pystyvät turvaamaan veljeskansojen rauhanomaisen työn.

Sanalla sanoen, toverit, sosialististen maiden monitahoinen poliittinen yhteistoiminta käy yhä läheisemmäksi ja aktiivisemmäksi. Asetamme itsellemme tiettyjä tavoitteita ja pyrimme yhteisesti niihin. Tällä on tietenkin valtava merkitys varsinkin nykyoloissa kahden yhteiskunnallisen maailmanjärjestelmän keskinäisessä kamppailussa.

Vähäisempi ei ole myöskään *taloudellisen yhteistoinnin*, sosialististen maiden kansantaloudellisten yhteyksien laajenemisen ja syvenemisen merkitys. Kulunut toimintakausi on ollut tässäkin suhteessa hedelmällinen.

Tarkastelkaamme tosiasioita.

Neuvostoliitto ja veljesvaltiot pyrkivät kaikin tavoin auttamaan toisiaan kansallisen talouden kehittämisessä. Kuluneen viiden vuoden aikana sosialistisissa maissa on meidän teknisellä avustuksellamme rakennettu tai rekonstruoitu yli 300 teollisuus- ja maatalouskohdetta. Olemme molemminpuolin edullisin ehdoin toimittaneet ystävillemme monenlaisia teollisuustuotteita. Monien tärkeiden ulkomailta tuotavien raaka- ja polttoainesten osalta Neuvostoliitto on tyydyttänyt SEV-maiden ja Kuuban tarpeista 70 % ja enemmänkin ja huomattavalta osaltaan Vietnamin demokraattisen tasavallan ja Korean kansandemokraattisen tasavallan tarpeet.

Maamme kansantalous on vuorostaan saanut kulu-neella viisivuotiskaudella SEV-maista teollisuuskalustoa 54 kemiantehdasta varten. Enemmän kuin 38 % merialusten tonnistosta, jolla laivastomme on mainittuna aikana kasvanut, on valmistettu ystäviemme telakoilla. SEV-maat ovat varojaan sijoittamalla osallistuneet Neuvostoliiton raaka- ja polttoainetalouden kehittämiseen, metallien, kivennäislannoitteiden ja selluloosan tuotannon lisäämiseen. Veljesmaista saamme myös monenlaisia kulutyshyödykkeitä.

Neuvostoliitto ja muut SEV:n jäsenmaat rakentavat taloudellisia suhteitaan pitkällä tähtäyksellä. Muun muassa on koordinoitu veljesmaiden kansantaloussuunnitelmat vuosiksi 1971–1975. Viime vuosina on aktiivisesti jatkettu työtä monenkeskisen taloudellisen yhteistoiminnan organisatorisen rakenteen ja teknillisen perustan kehittämiseksi.

Parhaillaan rakennetaan Ystävyys-öljyjohdon toista vaihetta. Tämän öljyjohdon ensimmäisenä toimintavuotena 1964 sitä pitkin kuljetettiin 8,3 milj. tonnia öljyä, kun taas 1975 veljesmaat saavat noin 50 milj. tonnia öljyä. Rakenteilla on mittasuhteiltaan ainutlaatuinen kaasujohdot, jota myöten johdetaan luonnonkaasua Siperiasta maamme Euroopan-puoleiseen osaan. Tämä tekee mahdolliseksi myös lisätä kaasuntoimituk-

sia Tshekkoslovakiaan ja Puolaan ja ryhtyä toimittamaan kaasua DDR:ään, Bulgariaan ja Unkariin. Runsaasti säästöä tuottaa SEV-maille yhteinen Rauha-voimansiirtoverkosto. Menestyksellisesti toimii Kansainvälinen taloudellisen yhteistoiminnan pankki ja hiljattain aloitti operaationsa SEV-maiden yhteinen investointipankki. Muunkin muotoiset monenkeskiset yhteydet lujittuvat.

Kaikki tämä tuottaa tiettyjä tuloksia, auttaa kohottamaan yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta, kehittämään nopeaa vauhtia maittemme kansantaloutta. Viime viisivuotiskaudella SEV-maiden teollisuustuotannon kasvu oli 49 ⁰/₁₀. Myös niiden välinen kauppa laajenee.

Kuitenkin me samoin kuin muutkin SEV:n jäsenet katsomme, ettei sosialistisen työnjaon mahdollisuuksia vielä käytetä täydellisesti hyväksi. Käytäntö on saanut meidät tekemään yhteisen johtopäätöksen: on syvennettävä tuotannon erikoistumista ja kooperointia, yhdenmukaistettava kiinteämmin kansantaloudellisia suunnitelmia, sanalla sanoen kuljettava sosialististen valtioiden taloudellisen yhdentämisen tietä. Tämä on, toverit, tärkeä ja tarpeellinen tehtävä.

Sosialististen maiden taloudellinen yhdentyminen on uusi ja monimutkainen prosessi. Se edellyttää myös uudenlaista laajakatseisempaa suhtautumista moniin taloudellisiin kysymyksiin, taitoa löytää tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut, jotka ovat paitsi kyseiseen maahan, myös kaikkien yhteistyöhön osallistuvien maiden etujen mukaisia. Se vaatii varmaa suunnistautumista tieteen ja tekniikan uusimpiin saavutuksiin, kannattaviin ja teknillisesti edistyksellisimpiin tuotantoloihin.

NKP tulee opettamaan suunnittelu- ja talouseliemiemme työntekijöitä suhtautumaan asioihin nimenomaan tällä tavoin. Tässä yhteydessä sietäisi nähdäkseni harkita myös, millä toimenpitein kohotettaisiin talousjärjestelmämme kaikkien renkaiden kiinnostusta

meidän ja veljesmaiden välisen pitkäaikaisten taloussuhteiden kehittämiseen.

Puolueemme on 23. ja 24. edustajakokousten välisenä aikana pitänyt suurta huolta *Neuvostoliiton ja sosialististen maiden kahdenkeskisten suhteiden lujittamisesta.*

Meidän ja Varsovan sopimuksen jäsenmaiden Bulgarian, Unkarin, Saksan demokraattisen tasavallan, Puolan, Romanian ja Tshekkoslovakian välisille suhteille ovat leimallisia kiinteä ja monipuolinen yhteistyö, ystävyys ja sydämellisyys.

Bulgarian, Unkarin, Tshekkoslovakian ja Romanian kanssa on solmittu uudet ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimukset. DDR:n, Puolan ja Mongolian kanssa solmittujen, aikaisemmin voimaan astuneiden sopimusten sekä muiden veljesmaiden kanssa tehtyjen kahdenkeskisten sopimusten ohella nämä asiakirjat muodostavat uutta sosialistista tyyppiä olevan laajan keskinäisten liittolaissitoumusten järjestelmän.

Meidän ja Puolan kansantasavallan ystävyys on horjumaton. Syvän tyydytyksen tuntein toteamme, että veljellisessä Puolassa on voitettu siellä syntyneet vaikeudet. Puolan yhtynyt työväenpuolue toteuttaa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on puolueen yhteyksien lujittaminen työväenluokkaan ja kaikkiin työtekeviin ja sosialismin asemien lujittaminen entistä kestävämmiksi maassa. Neuvostoliiton kommunistit toivottavat sydämensä pohjasta puolalaisille ystävilleen parhainta menestystä.

Sosialistisen solidaarisuuden ja lujan taistelutoveruuden suhteet yhdistävät puoluettamme ja neuvostokansaa Vietnamin työkansan puolueeseen, Vietnamin demokraattiseen tasavaltaan. Noudattaen suuren isänmaanystävänsä ja vallankumousmiehen Ho Chi Minhin neuvoja Vietnamin kansa kantaa korkealla sosialismin lippua ja vastustaa pelottomasti imperialistisia hyökkääjiä. Vietnamin demokraattinen tasavalta voi olla varma siitä, että niin aseellisessa taistelussaan kuin

rauhanomaisessa työssäänkin se voi vastaisuudessakin luottaa Neuvostoliiton veljelliseen tukeen.

Keskuskomitea on näinä vuosina kiinnittänyt pysyvästi huomiotaan yhteistyön voimistamiseen Kuuban tasavallan kanssa, Kuuban kommunistisen puolueen kanssa. Molemmipuolisten ponnistusten tuloksena on saavutettu huomattavaa menestystä Neuvostoliiton ja Kuuban suhteiden kehityksessä. Neuvostoliiton ja Kuuban kansat ovat taistelutovereita yhteisessä kamppailussa, niiden ystävyys on murtumaton.

Jo puoli vuosisataa NKP:tä ja neuvostovaltiota yhdistää Mongolian kansanvallankumoukselliseen puolueeseen ja Mongolian kansantasavaltaan luja koeteltu ystävyys. Neuvostoliitto on sosialistisen Mongolian varma ystävä ja liittolainen ja tukee aktiivisesti mongolialaisten ystäviensä ponnistuksia, joiden tarkoituksena on suurten talousongelmien ratkaiseminen ja heidän maansa kansainvälisten asemien lujittaminen.

Viime vuosina ovat laajenneet yhteytemme Korean kansandemokraattiseen tasavaltaan, Korean työpuolueeseen, mikä vakaumuksemme mukaan vastaa kummankin maan kansojen etuja. Neuvostoliitto on tukenut ja tukee Korean kansandemokraattisen tasavallan hallituksen ehdotuksia maan demokraattisesta yhdistämisestä ja Korean kansan vaatimuksia amerikkalaisten joukkojen poistumisesta Etelä-Koreasta.

Kuluneena toimintakautena ovat kehittyneet edelleen Neuvostoliiton ja Jugoslavian suhteet. Neuvostoihmiset tahtovat, että sosialismi lujittuisi Jugoslaviassa, että Jugoslavian yhteydet sosialistiseen yhteisöön muodostuisivat kestävämmiksi. Me olemme Neuvostoliiton ja Jugoslavian yhteistyön, NKP:n ja JKL:n keskinäisten yhteyksien laajentamisen kannalla.

Suhteistamme Kiinan kansantasavaltaan. Kiinan johtajat ovat kuten tunnettua esittäneet oman erikoisen, leninismillä kansa yhteen sopimattoman aatteellisesti ohjelmansa kansainvälisen elämän ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen peruskysymyksistä

ja vaatineet meitä luopumaan 20. edustajakokouksen linjasta ja NKP:n ohjelmasta. He aloittivat voimaperäisen vihamielisen propagandakamppailun puoluetamme ja maatamme vastaan, esittivät aluevaatimuksia Neuvostoliitolle ja aiheuttivat jopa aseellisia rajaselkauksia keväällä ja kesällä 1969.

Puolueemme on päättävästi vastustanut yrityksiä vääristellä marxilais-leniniläistä oppia, aiheuttaa hajaannusta kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä ja imperialistien vastustajien riveissä. NKP:n KK ja neuvostohallitus ovat pysyneet maltillisina antamatta provokaatioiden vaikuttaa itseensä ja tehneet kaiken voitavansa suhteiden normalisoimiseksi Kiinan kansantasavaltaan.

Viimeksi kuluneiden puolentoista vuoden aikana meidän puoleltamme tehdyn aloitteen ansiosta on ilmennyt merkkejä tietynlaisesta Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan välisten suhteiden normalisoitumisesta. Syyskuussa 1969 kummankin maan hallituksen päämiehet kohtasivat toisensa, minkä jälkeen Pekingissä alkoivat hallitusvaltuuskuntien väliset neuvottelut rajakysymysten selvittelemiseksi. Nämä neuvottelut edistyvät hitaasti, eikä niiden tulokselliseen päätymiseen riitä tietenkään ainoastaan yhden maan rakentava asenne.

Viime vuoden lopulla Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan suurlähettiläät palasivat jälleen toimeensa. Huomattavan väliajan jälkeen on allekirjoitettu kauppasopimukset, ja tavaravaihto lisääntyy. Nämä ovat hyödyllisiä toimenpiteitä. Me olemme valmiit toimimaan vastaisuudessaakin samaan suuntaan.

Mutta toisaalta, toverit, emme tietenkään voi olla näkemättä, että neuvostovastainen linja Kiinan harjoittamassa propagandassa ja politiikassa jatkuu, jota paitsi Kiinan kommunistisen puolueen 9. edustajakokous vahvisti päätöksessään tämän Neuvostoliitto-vas-taisen suunnan.

Mitä voidaan sanoa tämän johdosta?

Me torjumme päättäväisesti puolueemme ja valtiomme politiikkaa koskevat valheelliset perättömyydet, joita Pekingistä käsin levitellään ja syötetään Kiinan kansalle. Kiinan ja Neuvostoliiton keskinäisen eripuraisuuden lietsominen on sitäkin mielettömämpää ja vahingollisempaa, koska se tapahtuu tilanteessa, jolloin imperialistit tehostavat hyökkäystoimiaan vapauttarakastavia kansoja vastaan. Tilanne vaatii nyt enemmän kuin koskaan kaikkien imperialismia vastustavien vallankumouksellisten voimien yhdistämistä ja yhteistä toimintaa eikä vihollisuuksien kylvämistä Neuvostoliiton ja Kiinan kaltaisten valtioiden välille.

Me emme luovu Neuvostovaltion kansallisista eduista. NKP on vastaisuudessakin käyvä väsymättömästi kamppailua sosialististen maiden ja maailman kommunistisen liikkeen yhdistämiseksi marxilais-leniniläisellä pohjalla. Samalla puolueemme ja neuvostohallitus ovat siinä varmassa vakaumuksessa, että Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan suhteiden paraneminen olisi kummankin maan pysyvien perusetujen mukaista, sosialismin, kansojen vapauden ja rauhan lujittamisen etujen mukaista. Sen vuoksi me olemme valmiit myötävaikuttamaan kaikin tavoin paitsi suhteiden normalisoitumiseen, myös Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan hyvien naapuruus- ja ystävyys-suhteiden ennallistamiseen, ja uskomme, että siihen loppujen lopuksi päästäänkin.

Tällainen on periaatteellinen kantamme. Me olemme sen tuoneet julki monta kertaa, noudatamme sitä järkähtämättömästi ja todistamme sen käytännössä.

Mitä Albaniaan tulee, niin olemme kuten ennenkin valmiit solmimaan jälleen normaalisuhteet sen kanssa. Se olisi hyödyksi kummallekin maalle, samoin kuin sosialististen valtioiden yhteisten etujen mukaista.

Toverit! Melko huomattava sija viime vuosien kansainvälisissä tapahtumissa on ollut Tshekkoslovakian

poliittisella kriisillä. Tässä ei nähdäkseni ole tarpeellista selittää asian faktillista puolta, se tunnetaan hyvin. Mainittakoon vain muutamia meidän kannaltamme oleellisimpia tapahtumasta tehtäviä johtopäätöksiä.

Tshekkoslovakian tapahtumat muistuttivat jälleen, että maissa, jotka ovat ryhtyneet rakentamaan sosialismia toisen maailmansodan jälkeen, saattavat suuressa tai pienemmässä määrässä säilyneet sisäiset sosialisminvastaiset voimat aktivoitua ja ryhtyä tiettyissä olosuhteissa jopa suoranaiseen vastavallankumoukselliseen toimintaan olettaessaan saavansa apua ulkopuolelta, imperialismiin taholta, joka vuorostaan on aina valmis liittoutumaan sellaisten voimien kanssa.

Tässä yhteydessä kävi aivan ilmeiseksi oikeistorevisionismin vaarallisuus. Oikeistorevisionismi yrittää sosialismin ”parantamisen” varjolla eliminoida marxismi-leninismiin vallankumouksellisen sisällön ja raivata tietä porvarilliselle ideologialle.

Tshekkoslovakian tapahtumat ovat vakuuttavasti osoittaneet, miten tärkeää on lujittaa alinomaan puolueen johtoasemaa sosialistisessa yhteiskunnassa, parantaa keskeytyksettömästi puolueen johtotoiminnan muotoja ja menetelmiä, suhtautua luovalla tavalla marxilais-leniniläisesti sosialismin kehityksen ajankoh- taisten ongelmien ratkaisemiseen.

Meille oli selvää, ettei kysymyksessä ollut ainoastaan imperialismiin ja sen apurien yritys kumota sosialistinen järjestelmä Tshekkoslovakiassa. Kysymyksessä oli myös yritys horjuttaa siten sosialismin asemia koko Euroopassa ja luoda suotuisat edellytykset imperialismiin aggressiivisimpien voimien sitä seuraavalle ryntäykselle sosialistista maailmaa vastaan.

Ottaen huomioon Tshekkoslovakian puolue- ja valtiomiesten, kommunistien ja työtätekevien pyynnöt, sekä vaaran, joka saattoi uhanalaisiksi sosialismin saavutukset tässä maassa, me päätimme silloin yhdessä sosialististen veljesmaiden kanssa antaa Tshekkoslovakialle kansainvälistä apua sosialismin puolustamisessa.

Imperialismin ja vastavallankumouksen voimien aikaansaamissa poikkeuksellisissa olosuhteissa meitä velvoittivat siihen luokkavelvollisuutemme, uskollisuus sosialistiselle internationalismille, huolenpito valtioidemme eduista, sosialismin ja Euroopan rauhan kohdaloista.

Kuten tunnettua, Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen KK:n täysistunnossa annettiin "Kriisin kehityksen opetukset"-nimisessä asiakirjassa seuraava arvio veljesvaltioiden kollektiivisen avun merkityksestä (lainaan):

"Viiden sosialistisen maan liittolaisjoukkojen marssi Tshekkoslovakiaan oli kansainvälisen solidaarisuuden teko, joka oli sopusoinnussa niin Tshekkoslovakian työtätekevien yhteisen edun kuin myös kansainvälisen työväenliikkeen, sosialististen maiden yhteisön edun ja kansainvälisen kommunistisen liikkeen luokkaintressien kanssa. Tämä internationaalinen akti pelasti tuhansia ihmishenkiä, turvasi sisäiset ja ulkoiset edellytykset häiriytymättömälle rauhanomaiselle työlle, lujitti sosialistisen leirin läntisiä rajoja ja murskasi imperialististen piirien toiveet toisen maailmansodan tulosten tarkistamisesta."

Me yhdymme Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen tekemään johtopäätökseen. Elämän kokemus on vielä kerran osoittanut vakuuttavasti, että sosialististen maiden veljeys on vankimpana sulkuna niiden voimien tiellä, jotka yrittävät rynnäköidä ja heikentää sosialismin leiriä, järkyttää ja tehdä tyhjäksi työtätekevien sosialistiset saavutukset. Sosialististen maiden kansat näyttävät selvästi koko maailmalle, että ne eivät luovu sosialistisista saavutuksistaan ja että sosialististen maiden yhteisön rajat ovat vankat ja järkkymättömät.

Me iloitsemme vilpittömästi siitä, että Tshekkoslovakian kommunistit ovat selviytyneet menestyksellisesti heidän osakseen tulleista koettelemuksista. TKP tu-

lee nyt kohti 19. edustajakokousta, joka, siitä olemme varmoja, muodostuu Tshekkoslovakiassa uudeksi tärkeäksi vaiheeksi sosialismin asemien lujittamisessa.

Toverit! Nykypäivien sosialismin maailma saavutuksineen, tulevaisuuden näköaloineen ja kaikkine ongelmineen on vielä nuori ja kasvava sosiaalinen organismi, jossa ei vielä kaikki ole vakiintunutta ja jossa on monin paikoin nähtävissä menneiden historiallisten aikakausien leima. Koko sosialismin maailma on liikkuvassa tilassa, se täydellistyy jatkuvasti. Se kehittyy tietenkin uuden ja vanhan keskinäisessä taistelussa ratkoen omia sisäisiä ristiriitojaan. Karttunut kokemus auttaa veljespuolueita ratkomaan esiin tulleita ristiriitoja oikein ja hyvissä ajoin ja kulkemaan horjumatta proletariaatin suurten opettajien Marxin, Engelsin ja Leninin viitoittamaa tietä.

Neuvostoliiton kommunistinen puolue on pitänyt ja pitää kansainvälisenä velvollisuutenaan edistää kaikin tavoin sosialistisen maailmanjärjestelmän mahdin jatkuvaa kasvua. Me kannatamme veljesmaiden yhteistöiminnan jatkuvaa monipuolistamista ja syventämistä, sitä, että yhä laajemmat työtätekevien joukot kuuluisivat sen vaikutuspiiriin, että veljesmaat perehtyisivät entistä perusteellisemmin toistensa konkreettiseen kokemukseen kaikilla valtiollisen, yhteiskunnallisen, talous- ja kulttuurielämän tasoilla.

Me haluamme nähdä jokaisen veljesmaan kukoistavana valtakuntana, jossa talouden, tieteen, ja tekniikan nopea kasvu yhdistyy sopusuhtaisesti sosialistisen kulttuurin kukoistukseen ja työtätekevien aineellisen elintason nousuun. Me haluamme, että sosialistinen maailmanjärjestelmä olisi kansojen sopuisa perhe, kansojen, jotka yhdessä rakentavat ja puolustavat uutta yhteiskuntaa, rikastuttavat vastavuoroisesti toisiaan tiedoilla ja kokemuksella — lujasti yhteenliittyneeksi perheeksi, jossa maapallon ihmiset näkisivät vapaiden kansojen tulevan maailmanyhteisön esikuvan!

2. Imperialismi on kansojen ja yhteiskunnallisen edistyksen vihollinen. Kansat vastustavat imperialismia

Toverit! Puolueemme on jo antanut 23. edustajakoukussaan ja sittemmin useissa asiakirjoissaan seikkaperäisen arvion nykyajan imperialismista. Imperialismin nykyisten erikoisuuksien marxilais-leniniläinen analyysi on sisällytetty vuoden 1969 kansainvälisen kommunistisen neuvottelukokouksen asiakirjoihin. Sen vuoksi saanen luvallanne kosketella viime vuosien kokemuksen valossa vain muutamia peruskohtia, jotka meidän on otettava varteen politiikassamme.

Nykyajan kapitalismin erikoisuudet ovat huomattavalta osaltaan selitettävissä sillä, että se sopeutuu uuteen maailmantilanteeseen. Sosialismia vastaan kamppaillessaan pääoman maiden hallitsevat piirit pelkäävät enemmän kuin koskaan aikaisemmin luokkataistelun kasvamista vallankumoukselliseksi joukkoliikkeeksi. Siitä johtuu porvariston pyrkimys riistää ja sortaa peitetymmässä muodossa työtätekeviä, porvariston valmius myöntyä monissa tapauksissa osittaisiin uudistuksiin, jotta se voisi mahdollisuuksien mukaan pitää joukot aatteellisessa ja poliittisessa valvonnassaan. Monopolit käyttävät laajalti hyväkseen tieteellis-teknisen edistyksen tuloksia lujittaakseen asemiaan, lisätäkseen tuotannon tehokkuutta ja kehitysvauhtia, tehostaakseen työtätekevien riistoa.

Sopeutuminen uusiin olosuhteisiin ei kuitenkaan merkitse, että kapitalismi järjestelmänä vakautuisi.

Kapitalismin yleinen kriisi syvenee jatkuvasti.

Kehittyneimmäkään kapitalistiset valtiot eivät ole turvassa vakavilta taloudellisilta järkytyksiltä. Esimerkiksi USA ei ole kohta kahteen vuoteen kyennyt selviytymään viimeisimmästä talouspulasta. Myös kapitalismin valuutta- ja finanssijärjestelmän vakava kriisi on ollut leimaa antavana viime vuosille. Inflaatiosta ja samanaikaisesta työttömyyden kasvusta on tullut

vakainen ilmiö. Kehittyneen kapitalismin maissa on tätä nykyä n. 8 miljoonaa työtöntä.

Ei yhdentymisprosessi eikä sekään, että imperialistit ovat luokkana kiinnostuneet voimiansa yhdistämisestä taisteluun maailmansosialismia vastaan, ole poistanut imperialististen valtioiden välisiä ristiriitoja. 1970-luvun alkuun mennessä määräytyivät selvästi imperialistisen kilpailun tärkeimmät keskuksat: USA – Länsi-Eurooppa (ennen muuta EEC:n kuutosmaat) – Japani. Niiden kesken kehittyy yhä kärkevämpi taloudellinen ja poliittinen kilpataistelu. Tuontirajoitukset, joita USA:n viranomaiset asettavat yhä useammille eurooppalaisille ja japanilaisille tavaralajeille, Euroopan maiden yritykset rajoittaa amerikkalaisen pääoman mahdollisuuksia riistää näitä maita – siinä vain joitakin tämän taistelun ilmentymiä.

Imperialismin ulkopolitiikka on viimeksi kuluneen viisivuotiskauden aikana antanut uusia todistuksia taantumuksellisen ja hyökkäyshenkisen luonteensa muuttumattomuudesta.

Tässä yhteydessä on ennen muuta puhuttava amerikkalaisesta imperialismista, joka on viime vuosina jälleen osoittanut pyrkimyksensä toimia eräänlaisena kansainvälisen riisto- ja sortojärjestelmän vaalijana ja takuumiehenä. Se pyrkii hallitsemaan kaikkialla, sekaantuu muiden kansojen asioihin, loukkaa häikäilemättä niiden laillisia oikeuksia ja suvereniteettia, yrittää voimakeinoin, lahjomalla ja taloudellisen soluttautumisen avulla tyrkyttää tahtonsa toisille valtioille ja kokonaisille maailman alueille.

Sodan ja aggression voimia on tietenkin olemassa myös muissa imperialistisissa maissa. Länsi-Saksassa sellaisia ovat revanshistit, jotka liittyvät yhä läheisemmin uusnatseihin; Englannissa niitä ovat Pohjois-Irlannin kuristajat, Etelä-Afrikan rotukiihkoilijain asehankkijat, USA:n hyökkäyspolitiikan puolestapuhujat; Japanissa niitä ovat militaristit, jotka vastoin sodan 'ikijajoiksi' kieltävää perustuslakia koettavat uudes-

taan sysätä tuota maata aluevaltausten ja hyökkäyspolititiikan tielle.

Toverit, meidän on pidettävä mielessä myös se tosiasiassa, että kapitalistisessa maailmassa on sodanjälkeisinä vuosina tapahtunut ennennäkemättömän mittavaa militarismin kasvua. Tämä tendenssi on viime aikoina vielä entisestään voimistunut. NATO-maat sijoittivat yksin vuoden 1970 aikana 103 mrd. dollaria sodan valmisteluihin. Vaarallisimman luonteen on militarisointi saanut Yhdysvalloissa, missä viimeisten viiden vuoden aikana on käytetty sotilaallisiin tarkoituksiin n. 400 mrd dollaria.

Imperialistit ryöstävät järjestelmällisesti kymmenien Aasian, Afrikan ja Latalalaisen Amerikan maiden kansoja. He pusertavat vuosittain miljardeja dollareita ns. kolmannesta maailmasta. Ja kuitenkin 1970 julkaisutusta maailman elintarviketilannetta koskevasta YK:n selonteosta ilmenee, että mainituissa maanosissa 375 miljoonaa asukasta elää nälkäkuoleman partaalla.

Ei ole sellaisia rikoksia, joita imperialistit kaihtaisivat yrittäessään säilyttää tai palauttaa herruutensa entisissä siirtomaissa tai muissa kapitalistisen riiston ikeestä vapautumaan pyrkivissä maissa. Kulunut viisivuotiskausi on antanut siitä paljon uusia todistuksia. Hyökkäyssota arabivaltioita vastaan, kolonialistien yritykset tunkeutua Guineaan ja Latalalaisen Amerikan edistyksellisten hallitusjärjestelmien heikentämiseen tähtäävä toiminta muistuttavat yhä uudelleen, että vapauttarakastavien kansojen sota imperialismia vastaan ei ole lakannut.

Ja vihdoin pahin nykyajan kolonialistien tihuteoista, Amerikan häpeätahra — USA:n jatkuva hyökkäyssota Vietnamin, Kambodzhan ja Laosin kansoja vastaan.

Viime vuosina on tullut ilmi amerikkalaisen imperialismiin sotarikoksia, jotka ovat kirjaimellisesti järkyttäneet koko maailman yleistä mielipidettä, Vietnamlainen Song Myn kylä on saanut traagista kuuluisuutta. Amerikkalainen rangaistusretkikunta surmasi sadisti-

sesti kylän rauhalliset aseettomat asukkaat, myös naiset, vanhukset ja lapset.

Or vaikeaa puhua tyynesti hampaisiin saakka aseis-
tautuneiden maahantunkeutujien tihutöistä. Sadoilla
tuhansilla tonneilla napalmpommeja on kirjaimellisesti
poltettu kokonaisia Etelä-Vietnamin alueita. Lähes
puolitoista miljoonaa vietnamilaista on saanut myrky-
tyksen, paljon ihmisiä on tuhoutunut kemiallisten aseiden
käytön uhreina. Yhdenkään rehellisen ihmisen ja
varsinkaan kommunistin omatunto ei voi koskaan su-
lattaa sitä, mitä siellä tekevät amerikkalaiset maahan-
tunkeutujat ja heidän apurinsa, jotka nimittävät itseään
”länsimaisen sivistyksen” sekä ”vapaan maailman”
edustajiksi. Häpeä heille!

Toverit! Imperialismin yritykset kääntää historian
kulkua omaksi edukseen ovat tuomitut epäonnistumaan
— siitä meillä ei ole epäilystä. Me kommunistit tiedämme
kuitenkin hyvin, ettei rauhoittuneisuudelle ja passiivisuudelle
ole sijaa. Kapitalistisen sorron vastustajilla on vastassaan
viimeinen, mutta mahtavin kaikista tähänastisista
riistojärjestelmistä. Sen vuoksi edessä on vielä vaikea
ja pitkäaikainen taistelu.

Mutta olipa tuo taistelu miten vaikeaa tahansa, se
kiihtyy jatkuvasti, taistelurintama laajenee laajenemistaan.
Imperialismin vastustajat ovat viime vuosina kirjoittaneet
uusia maineikkaita sivuja luokkataistelujen aikakirjoihin.

Kansainvälinen työväenliike esittää nyt kuten ennenkin
vallankumouksellisten voimien koetellun taisteluhenkisen
kärkijoukon osaa. Viime viisivuotiskauden tapahtumat
kapitalistisessa maailmassa ovat täydelleen todistaneet
työväenluokan tärkeimmäksi ja voimakkaimmaksi
monopolienvastustaajaksi, kaikkien monopolienvastaisten
voimien vetovoimakeskukseksi.

Sellaisissa maissa kuin Ranskassa ja Italiassa, missä
luokkataisteluperinteet ovat kehittyneitä ja missä toimii
vahva kommunistinen puolue, työtätekevät ovat

työväenluokan johdolla rynnistäneet paitsi erillisiä kapitalistiryhmiä vastaan myös koko valtiomonopolistista herruusjärjestelmää vastaan. Englannissa luokkataistelu on kehittynyt erittäin kireäksi, ja nykyisiä lakkoja voidaan mittavuudeltaan sekä osanottajamäärältään verrata vain vuoden 1926 yleislakkoon. USA:ssa työväenluokan monopolienvastaiset joukkoesiintymiset ovat saaneet laajat mittasuhteet, neekeriväestön taistelu tasa-arvoisten oikeuksien puolesta ja Vietnamin sota vastaan suunnattu nuorison joukkoliike kehittyvät ennen näkemättömän kärkevinä. Länsi-Saksassa voimistuu työväen joukkoliike. Ensi kerran moniin vuosikymmeniin on Skandinavian maissa ja Hollannissa esiintynyt suuria luokkasselkkauksia. Espanjan sosiaalinen ja poliittinen kriisi kärjistyy kärjistymistään. Työtätekevien ammatilliset järjestöt, varsinkin Maailman ammattiyhdistysten liiton jäsenjärjestöt ovat esittäneet viime kauden luokkataistelussa merkittävää osaa, joka käy yhä merkittävämmäksi.

Veljespuolueiden neuvottelukokous teki, kuten tiedämme, johtopäätöksen, että työväenluokan nykyiset suurtaistelut ovat enteitä uusista luokkataisteluista, jotka voivat johtaa perustavanlaatuisiin yhteiskunnallisiin uudistuksiin, työväenluokan vallan pystyttämiseen liitossa muiden työtätekevien kerrosten kanssa.

Toverit, samaan aikaan imperialismia painostavat yhä voimakkaammin kansallisesta vapaustaistelusta kasvaaneet voimat, ennen kaikkea Aasian ja Afrikan nuoret riippumattomat, imperialisminvastaisesti asennoituvat valtiot.

Asian ydin on siinä, että kansallinen vapaustaistelu on monissa maissa alkanut käytännössä kehittyä niin feodaalisia kuin kapitalistisiakin riistosuhteita vastaan suunnatuksi taisteluksi.

Aasiassa ja Afrikassa on nykyään jo melko paljon maita, jotka ovat lähteneet ei-kapitalistisen kehityksen tielle, ts. ottaneet pitkällä tähtäyksellä suunnan sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseen. Tätä tietä kulkee

monia valtioita. Sanotuissa maissa suoritetaan — ja mitä pitemmälle aika kuluu, sitä laajemmassa mitassa — kansanjoukkojen etujen mukaisia, kansallisen riippumattomuuden lujittamiseen johtavia syvällisiä sosiaalisia muutoksia.

Kansallisen ja sosiaalisen vapausliikkeen rynnistys imperialismin herruutta vastaan saa erilaisia ilmeneismuotoja. Niinpä sosialismin orientoituvissa maissa toteutetaan imperialististen monopolien omaisuuden kansallistamista. Sen ansiosta voidaan lujittaa ja kehittää valtionsektoria, joka itse asiassa on vallankumouksellisesti-demokraattisen politiikan taloudellinen perusta. Esimerkiksi Yhdistyneessä Arabitasavallassa valtionsektori käsittää tätä nykyä 85 % teollisuustuotannosta, Birmassa valtionsektorin valvonnassa on yli 80 % raaka-aineiden tuotannosta ja n. 60 % jalostusteollisuudesta. Algeriassa on suoritettu uusia merkittäviä toimia imperialistisen omaisuuden kansallistamisen alalla. Guineassa, Sudanissa, Somalimaassa ja Tansaniassa on otettu valtion hallintaan lukuisia ulkomalaisia teollisuuslaitoksia, pankkeja ja kauppayhtiöitä.

On ryhdytty huomattaviin toimenpiteisiin myös sellaisen monimiljoonaisten talonpoikaisjoukkojen kohtaloja sivuavan mutkallisen ongelman kuin maakysymyksen ratkaisemiseksi. Jos puhumme vain viimeksi kuluneesta viisivuotiskaudesta, niin tärkeitä agraariuudistuksia on toteutettu Yhdistyneessä Arabitasavallassa ja Syyriassa ja pantu alulle Sudanissa sekä Somalimaassa. Algeriassa on ilmoitettu agraariuudistuksen toimeenpanosta tämän vuoden kuluessa. Kongon (Brazzavillen) kansantasavallassa on kaikki maa ja sen uumenet julistettu valtion omaisuudeksi.

Takapajuisten yhteiskunnallisten suhteiden perusteellinen uudelleenjärjestely ei-kapitalistisella pohjalla ja päälle päätteeksi uuskolonialistien sekä sisäisen taantumuksen herkeämättömien hyökkäilyjen ilmapiirissä ei tietenkään ole helppo asia. Sitä merkittävämpää on, että sosialistisesti orientoituvat valtiot etenevät vai-

keuksista huolimatta yhä pitemmälle valitsemallaan tiellä.

Edistykselliset yhteiskunnalliset muutokset eivät kuitenkaan ole menneet kaikissa entisissä siirtomaissa ja puolisuvereenisissa maissa näin pitkälle. Mutta taistelua taantumusvoimia, imperialismin käskyläisiä vastaan käydään kaikkialla, ja muutamien maiden edistykselliset voimat ovat jo päässeet merkittäviin saavutuksiin. Riittänee, jos mainitsemme esim. sellaiset tapahtumat kuin ovat Intiassa hiljattain toimeenpantu suurpankkien kansallistaminen ja vakuuttava voitto oikeistovoimista Intian parlamentin kansankamarin viime vaaleissa. Tämä todistaa sitä, että Intian kansanjoukot esiintyvät päättäväisesti taantumuksellisia, imperialistimielisiä voimia vastaan ja kannattavat maareformia sekä muita sosiaalisia ja taloudellisia uudistuksia, rauhan ja ystävyyden politiikkaa kansainvälisissä suhteissa. Merkillepantavaa yhteiskunnallista edistystä on tapahtunut myös Ceylonissa ja Nigeriassa

Monitahoinen yhteiskunnallinen muuttumisprosessi jatkuu laajoilla maapallon alueilla sen kaikesta mutkallisuudesta ja erinäisistä vastoinkäymisistäkin huolimatta. Työtätekevät saavuttavat tärkeitä voittoja taistellessaan oikeuksiensa puolesta, todellisen vapauden ja ihmisarvon puolesta. Vielä siirtomaaikeestä kärsivien maiden isänmaalliset ainekset jatkavat miehuullista vapaustaisteluaan.

Mitä tulee meidän maahamme, se tukee varauksettomasti tuota oikeudenmukaista taistelua. Neuvostoliiton ja vapautuneiden maiden poliittinen ja taloudellinen yhteistoiminta on näinä vuosina kehittynyt jatkuvasti. Me laajennamme kaupankäyntiä niiden kanssa. Olemme osallistuneet monissa Aasian ja Afrikan maissa kymmenien teollisuus- ja maataloustuotantolaitosten rakentamiseen. Me autamme osaltamme myös koulutamaan työntekijäkuntaa näille maille. Ja kaikki tämä tapahtuu osapuolten yhteiseksi eduksi.

Monien Latinalaisen Amerikan maiden elämässä ta-

pahtuu suuria muutoksia. Mitä tärkein tapahtuma oli Kansan yhtenäisyysvoimien voitto Chilessä. Siellä kansa sai ensi kerran koko maanosan historiassa muodostetuksi perustuslaillista tietä sellaisen hallituksen, jota se tahtoo ja johon se luottaa. Tämä raivostutti sisäistä taantumusta ja jenkki-imperialismia, jotka pyrkivät riistämään Chilen kansalta sen saavutukset. Chilen kansa kulkee kuitenkin päättävästi valitsemaansa tietä. Latalalaisen Amerikan muiden maiden työtätekevät antavat kannatuksensa Chilen edistykselliselle suuntaukselle. Perun ja Bolivian hallitukset käyvät taistelua amerikkalaisten monopolien pakkovaltaa vastaan.

Siten toteutuu suuren Leninin ennakkonäkemyks, että alettuaan kansallisesta vapaustaistelusta siirtomaiden ja riippuvaisten maiden kansat päätyvät taisteluun itse riistojärjestelmän perusteita vastaan. Ja se on tietenkin isku, jonka koko kapitalismi yhteiskunnallisena maailmanjärjestelmänä kokee erittäin järkyttävänä.

Toverit! Menestys imperialisminvastaisessa taistelussa riippuu monessa suhteessa imperialisminvastaisen voimien ja ennen kaikkea niiden kärkijoukon, *maailman kommunistisen liikkeen* yhtenäisyydestä. Puolueemme on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana ponnistellut yhdessä toisten veljespuolueiden kanssa tuon yhtenäisyyden, kommunistien rivien eheyden lujittamiseksi.

Se on ollut mutkallinen tehtävä. Nimenomaan tällä toimintakertomuskaudella ovat selvimmin ilmenneet yritykset hyökkäillä eri suunnilta marxismia-leninismiiä, kommunistisen liikkeen aatteellis-teoreettista toimintaperustaa, vastaan. Kiinan johto on ryhtynyt perustamaan moniin maihin ns. "marxilais-leniniläisten puolueiden" varjolla hajotusryhmittymiä, pyrkien aivan ilmeisesti yhdistämään ne jollakin tavoin kansainvälisen kommunistisen liikkeen vastapainoksi. Trotskilaiset ovat useinkin liittoutuneet noiden ryhmittymien kanssa. Siellä täällä on tapahtunut nationalististen eristäytymispyrkimysten aktivoitumista, niin "vasemmis-

to-” kuin oikeisto-opportunistikkin nostanut päätään.

Päätavoitteena on ollut saada aikaan käänne kommunistisen liikkeen rivien tiivistämisen suuntaan, sen aatteellisen perustan lujittamisen suuntaan. Tärkeäksi vaiheeksi tämän tavoitteen saavuttamisessa muodostuivat Karlovy Varyssa 1967 pidetty Euroopan kommunististen puolueiden konferenssi sekä monet muut kansainväliset kommunistien kohtaustilaisuudet.

Niiden tuloksena nousi päiväjärjestykseen kysymys kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen koollekutsumisesta. Sen pitämistä edelsi laaja valmistelutyö. Toverit, te tiedätte, että puolueemme, NKP:n KK osallistui huomattavalla tavalla itse neuvottelukokousajatuksen kehittelyyn samoin kuin sen valmisteluunkin.

Neuvottelukokous edisti huomattavasti kommunistien kansainvälisen yhtenäisyyden lujittamista ja kaikkien imperialisminvastaisten voimien yhteenliittämistä. Se teki paljon marxilais-leniniläisen teorian monien perusajatuksen kehittämisestä nykytilannetta vastaavasti. On todettu, että sellainen mahdollisimman laaja ja edustava veljespuolueiden kanssakäymisen muoto vastaa niitä vaatimuksia, joita kommunistisella liikkeellä kansainvälisenä voimana on. Puolueemme yhtyy täydellisesti neuvottelukokouksen osanottajien johtopäätökseen, että tällainen veljespuolueiden kansainvälisten foorumien järjestäminen tarpeen vaatiessa on tarkoituksenmukaista. Olisi hyödyllistä, jos ne vakiintuisivat pysyvästi kommunistisen maailmanliikkeen käytäntöön.

Myös todella yleismaailmalliseksi muodostuneella V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivän juhlinnalla oli valtava merkitys kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden lujittamiselle. Kommunistipuolueiden neuvottelukokous ja Leninin 100-vuotisjuhla osoittivat jälleen kerran marxilais-leniniläisen opin elinvoimaisuuden ja innostivat veljespuolueita taistelemaan aktiivisemmin työväenluokan ja kaikkien työtätekevien etujen puo-

lesta, imperialismia ja työväenliikkeessä toimivien imperialismiin apureita vastaan.

Ylipäänsä voidaan perustellusti sanoa, että kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyys lujittuu lujittumistaan, ja puolueiden väliset hedelmälliset kahden- ja monenkeskiset yhteydet aktivoituvat. Puolueemme tervehtii sitä. Se tulee edelleenkin myötävaikuttamaan siihen, että asiat kehittyisivät nimenomaan tähän suuntaan.

Mutta toverit, me emme voi jättää vaille huomiota myöskään sitä seikkaa, ettei kaikkialla ole vielä päästy voitolle negatiivisista ilmiöistä. Taistelu oikeisto- ja "vasemmisto"-revisionismia vastaan, nationalismia vastaan on edelleenkin ajankohtaista tehtävänä. Taistellessaan sosialismia ja kommunistista liikettä vastaan porvariston ideologit ja porvarillinen propaganda panevat nykyisin toiveet mieluummin juuri nationalistisiin tendensseihin, erityisesti niihin, jotka kiteytyvät neuvostovastaisiin muotoihin. Ne sysäävät kommunistisissa puolueissa olevia opportunistisia aineksia eräänlaisiin ideologisiin lehmäkauppoihin. Ne tavallaan sanovat heille: todistakaa neuvostovastaisuutenne, niin me olemme valmiit julistamaan, että juuri te olette aitoja "marxilaisia" ja olette omaksuneet täysin "itsenäisen asenteen". Tapahtumien kulku muuten osoittaa sellaisten ihmisten ryhtyvän taisteluun myös omien maittensa kommunistipuolueita vastaan. Esimerkkinä siitä ovat sellaiset luopiot kuin Garaudy Ranskassa, Fischer Itävallassa, Petkov Venezuelassa ja "Manifesto"-ryhmän jäsenet Italiassa. Veljespuolueet katsovat riviensä lujittamisen tärkeäksi edellytykseksi taisteluun tämäntapaisia aineksia vastaan. Siten jo nämäkin esimerkit — ja niitä voitaisiin esittää monin verroin enemmän — todistavat, että taistelu revisionismia ja nationalismia vastaan on edelleenkin kommunististen puolueiden tärkeä tehtävä.

Toverit! Imperialisminvastaisessa taistelussa esittävät yhä suurempaa osaa vallankumoukselliset-demokraattiset

puolueet, joista monet ovat julistaneet ohjelmatavoitteen kseen sosialismin. NKP kehittää aktiivisesti yhteisiä niihin. Me olemme vakuuttuneita, että sellaisten puolueiden yhteistoiminta kommunistipuolueiden kanssa, mm. niiden omisakin maissa, on täydelleen imperialisminvastaisen liikkeen, kansallisen riippumattomuuden lujittamisen ja sosiaalisen edistyksen etujen mukaista.

Me ylläpidämme ja kehitämme suhteita useihin lännen, idän ja Latinalaisen Amerikan maiden vasemmisosialistisiin puolueisiin. Tällä suunnalla on viime vuosina tehty varsin aktiivista työtä.

Vuoden 1969 kansainvälisen neuvottelukokouksen linjan mukaisesti NKP on valmis kehittämään yhteistyötä sosialidemokraattien kanssa niin rauhan ja demokratian puolustamisen alalla kuin myös sosialismin puolesta käytävässä taistelussa luopumatta silti tietenkään ideologiastaan, vallankumouksellisista periaatteistaan. Tämä kommunistien linja kohtaa kuitenkin sitkeää vastustusta sosialidemokraattien oikeistijohtajien taholta. Puolueemme on käynyt ja tulee käymään leppymätöntä taistelua kaikkia sellaisia asenteita vastaan, jotka asettavat työväenliikkeen riippuvaiseksi monopolipääoman eduista ja heikentävät työtätekevien taistelua rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

Toverit! Kommunistien osaksi ovat langenneet vaikeimmat niistä koettelemuksista, mitä konsanaan on langennut kansan esitaistelijain osaksi. Mutta me muistamme Leninin sanat: "Rajaton uskollisuus vallankumoukselle ja kääntyminen kansan puoleen vallankumouksellisin kehotuksin ei mene hukkaan silloinkaan, kun kokonaiset vuosikymmenet erottavat kylvön leikkuusta." (Teokset, 18. osa, s. 16.) Kommunistien aatteet ovat orastaneet erinomaisesti reaalisen sosialismin käytännössä, miljoonien ja miljoonien ihmisten tietoisuudessa sekä teoissa.

Neuvostoliiton kommunistit arvostavat korkealle sen valtavan työn, jota veljespuolueemme, kommunistiset

ja työväenpuolueet tekevät omissa maissaan. Me tiedämme hyvin, kuinka vaikeaa se työ on, millaista uhrautuvuutta ja rajatonta uskollisuutta yhteisille suurille ihanteillemme se vaatii. Tänään haluamme vielä kerran vakuuttaa taistelutovereillemme — koko maailman kommunisteille: puolueemme tulee aina kulkemaan yhtenä tiiviinä taistelurivistönä teidän kanssanne, rakkaat ystävät!

Me emme koskaan unohda näitä taistelun vaatimia suunnattomia uhreja, Kommunistisen liikkeen sankareiden nimet, esimerkit miehuullisuudesta ja uskollisuudesta työväenluokan asialle säilyvät aina pyhinä todellisten vallankumouksellisten muistissa. Ne säilyvät aina pyhinä Leninin puolueelle, neuvostokansalle, joka ensimmäisenä kohotti voittoisan sosialistisen vallankumouksen lipun.

Tietoisena kansainvälisestä velvollisuudesta Neuvostoliiton kommunistinen puolue tulee edelleenkin noudattamaan kansainvälisessä toiminnassaan sellaista linjaa, joka edistää yleismaailmallisen imperialisminvastaisen taistelun aktivointia ja lujittaa sen kaikkien osanottajien taisteluyhtenäisyyttä.

Socialismin täydellinen voitto kaikkialla maailmassa on väistämätön. Ja tämän voiton puolesta, työkansan onnen puolesta me tulemme taistelemaan voimia säästämättä!

3. Neuvostoliiton taistelu rauhan ja kansojen turvallisuuden puolesta. Vastaisku imperialistiselle aggressiiviselle politiikalle

Toverit! Keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat toimintakertomuskaudella tehneet kaiken voitavansa rauhallisten olojen turvaamiseksi kommunismin rakentamiselle Neuvostoliitossa, imperialististen aggressiivomien toimien paljastamiseksi ja estämiseksi sekä socialismin, kansojen vapauden ja rauhan puolustamiseksi.

Politiikassamme on aggression päättäväinen torjuminen aina yhdistynyt rakentavaan linjaan, joka tähtää ajankohtaisten kansainvälisten ongelmien ratkaisuun, normaalien, ja missä tilanne sallii, hyvien suhteiden ylläpitämiseen toiseen yhteiskuntajärjestelmään kuuluvien valtioiden kanssa. Samoin kuin ennenkin olemme johdonmukaisesti puolustaneet leniniläistä valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon periaatetta niiden yhteiskuntajärjestelmistä riippumatta. Nykyään tämä periaate on muuttunut kansainväliseen kehitykseen vaikuttavaksi reaaliseksi voimaksi.

Pyydän saada kosketella niitä tärkeimpiä kansainvälisiä ongelmia, jotka ovat vaatineet erityistä huomiotamme kärkevyytensä tahi sen merkityksen vuoksi, joka niillä on tulevaisuuden kannalta.

Ennen kaikkea Kaakkois-Aasian tapahtumista. USA:n hallitsevien piirien tuossa maailman osassa aloittama aggressiivinen sota ei ole koitunut Yhdysvaltojen kansojen voiton laakereiksi, vaan kymmeniksi tuhansiksi hautaseppeleiksi. Kaikille, jotka kykenevät tarkastelemaan asioita reaalisesti, pitäisi olla selvää, että Vietnamin kansan päättävää halua olla isäntänä omassa maassaan ei voida murtaa enempää suoranaishallituksella, neuvottelujen sabotoinnilla kuin yhä laajemmalla palkkasotureiden käytölläkään.

Niin sanottu sodan "vietnamisointi", ts. suunnitelma, jonka mukaan vietnamilaisia surmataan vietnamilaisten käsin Washingtonin eduksi ja aggression laajentaminen Kambodzhaan ja Laosiin, — tämä kaikki ei auta Yhdysvaltoja pois Indokiinan likaisen sodan suosta, eikä pese häpeää, johon ovat saattaneet Yhdysvallat ne, jotka aloittivat aggression ja jatkavat sitä. Vietnamin ongelman ratkaisemiseksi on olemassa vain yksi keino. Se on osoitettu selvästi VDT:n hallituksen ja Etelä-Vietnamin tasavallan väliaikaisen vallankumoushallituksen ehdotuksissa, joita me kannatamme varauksettomasti.

Neuvostoliitto vaatii päättäväisesti Vietnamin, Kam-

bodzhan ja Laosin kansoja vastaan suunnatun imperialistisen aggression lopettamista. Maamme on tukenut, tukee ja tulee tukemaan aktiivisesti Indokiinan sankarillisten kansojen oikeudenmukaista asiaa.

Toinen maailmanpolitiikan "kuuma piste" on Lähi-itä.

Kriisi, joka on syntynyt Israelin hyökättyä YAT:n, Syyrian ja Jordanian kimppuun, on kärkevimpiä kulueneen kauden kansainvälisten suhteiden kehityksessä.

Yhdessä sosialististen veljesmaiden kanssa olemme tehneet kaiken tarvittavan aggression pysähdyttämiseksi ja tuomitsemiseksi. Otimme tämän kysymyksen kaikessa terävyydessään esille YK:n turvallisuusneuvostossa. Vaatimuksestamme kutsuttiin koolle ylimääräinen yleiskokous. Neuvostoliitto ja muut veljesmaat katkaisivat diplomaattisuhteet Israeliin, joka ignoroi YK:n päätöstä tulen lopettamisesta. Maamme auttoi invaasion kohteeksi joutuneita arabimaita, ja ennen kaikkea YAT:aa ja Syyriaa palauttamaan puolustuspotentiaalinsa ennalleen, yhteistyö niiden kanssa kehittyi vuosi vuodelta.

Yhdistynyt Arabitasavalta teki hiljattain tärkeitä aloitteita. Se ilmoitti hyväksyvänsä YK:n erityislähettilään Jarringin ehdotuksen ja olevansa valmis solmimaan Israelin kanssa rauhan sopimuksen edellyttäen, että israelilaiset joukot poistetaan vallatuilta arabialueilta. YAT esitti myös toimenpiteisiin ryhtymistä, jotta voitaisiin aloittaa jälleen laivaliikenne Suezin kanavalla jo lähiaikoina. Niin muodoin arabitahon asenne luo reaalisen pohjan Lähi-idän kriisin ratkaisemiselle. Se, että Israelin hallitus on hylännyt kaikki nämä ehdotukset, ja Tel-Avivin nykyään avoimesti julistama häikäilemätön arabialueiden tavoittelu osoittaa aivan selvästi, kuka on esteenä rauhalle Lähi-idässä ja kenen syystä tuolla alueella ylläpidetään vaarallista sotapesäkettä. Samalla käy yhä ilmeisemmäksi, kuinka häbeällistä osaa esittävät ne, jotka kannustavat israelilaisia ekstreemistejä — Amerikan imperialismi sekä aggressii-

visten imperialistipiirien välikappaleena toimiva kansainvälinen sionismi.

Tel-Avivin kannattaisi kuitenkin tarkastella asioita järkevästi. Luulevatko Israelin hallitsevat piirit tosiaankin voivansa asettua valtaamilleen vieraille alueille ja jäävänsä rankaisematta? Valloittajien rosvomaisen hyökkäyksen tuloksena saavuttamat edut ovat viime kädessä kuviteltuja. Ne katoavat kuin kangastus Siinain hiekka-aavikolla. Mitä pitemmälle poliittinen selvittely Lähi-idässä venyy, sitä voimakkaammaksi käy maailman yleisen mielipiteen suuttumus ja arabikansojen viha aggressoria ja sen suojelijoita kohtaan, sitä suurempaa vahinkoa Israelin vallanpitäjät tuottavat kansalleen ja maalleen.

Neuvostoliitto tulee vastedeskin tukemaan epäröimättä arabiystäviä. Maamme on valmis osallistumaan muiden suurvaltojen, turvallisuusneuvoston vakinaisten jäsenten kanssa Lähi-idän poliittisen ratkaisun kansainvälisten takeiden luomiseen.

Kun se on saavutettu, voitaisiin nähdäksemme käsitellä jatkotoimenpiteitä sotilaallisen jännityksen laukaisemiseksi koko tuolla alueella, mm. Välimeren muuttamiseksi rauhan ja ystävyyshenkisen yhteistyön mereksi.

Toverit! Tärkeimpiä ulkopoliittisen aktiivisuutemme suuntia on kaikkina näinä vuosina ollut Eurooppa.

Tärkeitä myönteisiä seurauksia kaikelle Euroopan asioiden kululle on ollut Neuvostoliiton ja Ranskan suhteiden paranemisella. Neuvostoliittolais-ranskalaisen yhteistyön mahdollisuudet ovat laajentuneet Ranskan presidentin kanssa äskettäin Moskovassa käytyjen neuvottelujen sekä poliittisia konsultaatioita koskevan pöytäkirjan allekirjoittamisen tuloksena. Kansojemme ystävyys nojaa vankkoihin historiallisiin perinteisiin. Valtioillamme on nykyäänkin laaja yhteisten etujen kenttä. Me kannatamme Neuvostoliiton ja Ranskan välisten suhteiden kehittämistä ja syventämistä. Pidämme tätä tärkeänä kansainvälisen turvallisuuden tekijänä.

Meidän ja Saksan liittotasavallan suhteissa tapahtuneen olennaisen muutoksen tuloksena avautuu uusia näköaloja Euroopassa.

Me samoin kuin liittolaisemme ja ystävämme olemme koko sodanjälkeisen ajan pitäneet lähtökohtana sitä, että Euroopan pysyvän rauhan perustana on ennen kaikkea Euroopan valtioiden rajojen muuttumattomuus. Niiden sopimusten tuloksena, jotka Neuvostoliitto ja Puola solmivat Saksan liittotasavallan kanssa, on rajojen, mm. Saksan demokraattisen tasavallan ja Saksan liittotasavallan välisen rajan sekä Puolan länsirajan koskemattomuus vahvistettu täysin selvästi.

Länsi-Saksassa on mainittujen sopimusten ratifiointikysymyksen johdosta käynnissä jyrkkä rajanveto poliittisten voimien kesken. Luullaksemme reaalisesti ajattelevat piirit Bonnissa ja eräissä muissakin länsimaaisissa pääkaupungeissa käsittävät yksinkertaisen totuuden: ratifioinnin pitkittäminen synnyttäisi uuden luottamuspuolan Saksan liittotasavallan koko politiikkaa kohtaan, se huonontaisi Euroopan poliittista ilmapiiiriä ja kansainvälisen jännityksen lieventämisen näköaloja.

Mitä Neuvostoliittoon tulee, se on valmis täyttämään neuvostoliittolais-länsisaksalaisen sopimuksen solmimisen yhteydessä antamansa sitoumukset. Olemme valmiit kulkemaan oman matkaosuutemme kohti Saksan liittotasavallan ja Euroopan sosialistisen osan suhteiden normalisointia ja parantamista, mikäli, tietenkin, toinen osapuoli toimii tämän sopimuksen henkeä ja kirjainta vastaavasti.

Euroopassa viime aikana tapahtuneet myönteiset muutokset eivät tarkoita, että olisi loppuun asti ratkaistu toiselta maailmansodalta perinnöksi jääneet ongelmat. Mitä on tehtävä, jotta Euroopan tilanteen parantuminen jatkuisi ja jotta edettäisiin Euroopan kollektiivisen turvallisuuden luomisessa sekä yhteistyön kehittämisessä niin kahdenkeskisellä kuin yleiseuroopallisella perustalla?

Koko Euroopan tilanteen parantumista edistäisi yleiseurooppalaisen neuvottelun koollekutsuminen. Sitä kannattavat nykyään useimmat Euroopan valtiot. Sen valmistelu on siirtymässä käytännöllisen politiikan tasolle. Mutta yritykset estää Euroopassa vallitsevaa jännitystä laukeamasta eivät ole loppuneet. Tämän maanosan kaikkien valtioiden on vielä tehtävä huomattavia ponnistuksia yleiseurooppalaisen neuvottelukokouksen aikaansaamiseksi.

Tilanteen tervehdyttämiseksi Euroopan mantereella on tietenkin välttämätöntä, että Neuvostoliiton ja Länsi-Saksan sekä Puolan ja Länsi-Saksan väliset sopimukset astuisivat voimaan mahdollisimman pian.

Länsi-Berliiniä koskevat ongelmat on myöskin selvitettävä. Jos USA, Ranska ja Englanti tulevat pitämään samoin kuin mekin lähtökohtana Länsi-Berliinin erikoisaseman määräävien liittolaissopimusten kunnioitusta sekä itsenäisen sosialistisen valtion DDR:n suvereenisten oikeuksien kunnioitusta, niin parhailtaan käynnissä olevat neuvottelut voidaan saattaa menestyksellisesti päätökseen kaikkien asiasta kiinnostuneiden osapuolten, mm. itse Länsi-Berliinin väestön yhteiseksi eduksi.

Ajankohtaisena tehtävänä on myös yleisesti hyväksytyihin kansainvälisiin oikeusnormeihin perustuvien tasavertaisten suhteiden aikaansaaminen DDR:n ja Saksan liittotasavallan välille sekä näiden kummankin valtion hyväksyminen YK:hon.

Huomattava merkitys on oleva myös sillä, että tyydytetään Tšhekkoslovakian sosialistisen tasavallan oikeutettu vaatimus Münchenin sopimuksen julistamisesta alun alkaen mitättömäksi.

Toverit! Aikamme tärkeimpiä kansainvälisiä ongelmia on aseistariisunta. Olemme pyrkineet saavuttamaan konkreettisia tuloksia, jotka pienentäisivät sodan vaaraa, estämään kansoja tottumasta kilpavarusteluun, ikään kuin se olisi väistämätön paha.

Toimintakertomuskautena valmisteltiin ja astui voi-

maan ydinasesulkuja koskeva sopimus. Vaikka eivät vielä kaikki valtiot, mm. eivät kaikki ydinasevaltakkaan ole siinä mukana, se tietysti määrin pienentää ydinsodan syttymisen vaaraa. Tärkeää on nyt, että Saksan liittotasavalta, Japani, Italia ja muut maat vahvistaisivat ratifiointilla tässä sopimuksessa olevat allekirjoituksensa.

On solmittu sopimukset, jotka kieltävät ydinaseiden sijoittamisen avaruuteen sekä merten ja valtamerten pohjaan. Mutta saavutetut tulokset ovat vasta ensi askeleita. Tavoitteenamme on sellaisen tilanteen aikaansaaminen, jonka vallitessa ydinvoima palvelisi ainoastaan rauhanomaisia tarkoituksia.

Käymme USA:n kanssa neuvotteluja strategisen aseistuksen rajoittamisesta. Niiden onnistuessa voitaisiin välttää uusi kierros ohjusasekilvassa ja vapauttaa huomattavia varoja rakentaviin tarkoituksiin. Pyrimme siihen, että ne tuottaisivat myönteisiä tuloksia.

Haluaisimme kuitenkin korostaa, että ylipäänsä aseistariisuntaneuvottelut ja etenkin sellaiset, missä on käsiteltävänä varsin arkaluontoisia sotilaallis-teknisiä aspekteja, voivat olla tuloksellisia vain siinä tapauksessa, että otetaan yhtäläisesti huomioon kaikkien osapuolten turvallisuusnäkökohdat eikä kukaan pyri yksipuolisiin etuihin.

Ponnistelu sekä ydin- että tavallisen aseistuksen alalla tapahtuvan kilpavarustelun lopettamiseksi samoin kuin aseistariisunnan puolesta aina yleiseen ja täydelliseen aseistariisuntaan tulee vastedeskin olemaan NKP:n ja neuvostovaltion ulkopoliittisen toiminnan tärkeimpiä suuntia.

Neuvostoliiton suhteet kapitalistisen maailman maihin ovat viime vuosina olleet varsin aktiivisia ja monipuolisia. Yhteistyö eräiden maiden kanssa yleisissä kansainvälisen politiikan kysymyksissä on laajentunut, käytännössä ovat alkaneet saada vakiintuneen sijan parempaa yhteisymmärrystä edistävät poliittiset konsultaatiot. Huomattavan laajuuden on saavuttanut ta-

loudellinen ja tieteellis-tekninen kanssakäyminen, joka useissa tapauksissa rakentuu pitkäaikaiselle perustalle. Olemme yhteistyössä — tietysti molemminpuolisesti edullisin ehdoin — esimerkiksi Italian kanssa Volgan autotehtaan rakentamisessa sekä Itävallan ja eräiden muiden maiden kanssa kaasuteollisuuden kehittämisessä, mm. kaasujohtojen rakentamisessa Neuvostoliitosta Länsi-Eurooppaan. Hiljattain on päästy sopimukseen Neuvostoliiton osallistumisesta metallurgisen tuotantokompleksin rakentamiseen Ranskassa. Japanilaiset yhtiöt tulevat osallistumaan uuden sataman rakentamiseen Kaukoidässä. Myös muita huomattavia suunnitelmia, joita kohtaan liiketuttavamme osoittavat vilkasta kiinnostusta, on käsittelyvaiheessa.

Kuten aina, kiinnitämme paljon huomiota meidän ja naapureittemme välisiin suhteisiin. Hyvät naapuru-suhteet ja yhteistyö Suomen kanssa ovat lujittuneet edelleen; suhteet Afganistaniin ja Iraniin kehittyvät menestyksellisesti. Meillä on normaalit suhteet Pakistaniin ja Turkkiin; kanssakäyminen Ruotsin kanssa on vakaata.

Ystävyys-suhteemme Intiaan ovat kehittyneet huomattavasti. Intian hallituksen kansainvälisissä asioissa noudattama rauhantahtoinen, itsenäinen linja, ja maittemme kansojen perinteelliset yhdistävät ystävyys-tunteet ovat omiaan edistämään Neuvostoliiton ja Intian yhteistyön syventämistä.

Mielestämme on olemassa huomattavia mahdollisuuksia molemmin puolin edullisen yhteistyön laajentamiseen Japanin kanssa, vaikka eräiden japanilaisten piirien yritykset käyttää ns. "aluekysymystä", eivät ole hyödyksi Neuvostoliiton ja Japanin suhteille. Niiden täydellistä normalisointia asianmukaisella sopimus pohjalla vaikeuttaa myös se, että Japanissa on ulkomaisia sotilastukikohtia. Sellainen normalisointi olisi kuitenkin molempien maiden kansojen pitkäaikaisten etujen, Kaukoidän ja Tyynen meren alueen rauhan etujen mukaista.

Nyt Neuvostoliiton ja Amerikan Yhdysvaltojen välistä suhteista. Neuvostoliittolais-amerikkalaisten suhteiden paraneminen olisi Neuvostoliiton ja Yhdysvaltojen kansojen sekä rauhan lujittamisen etujen mukaista. Emme voi kuitenkaan sivuuttaa USA:n eri puolilla maailmaa harjoittamia aggressiivisia toimia. Yhdysvaltojen johto on viime aikana jyrkentänyt asennettaan useissa kansainvälisissä kysymyksissä, mm. sellaisissa, jotka koskevat Neuvostoliiton etuja. Asioiden hoitamista Yhdysvaltojen kanssa vaikeuttavat myös lukuisat äkkikäänneet Yhdysvaltojen ulkopoliitikassa, jotka ovat nähtävästi yhteydessä joihinkin suhdanneluontoiisiin sisäpoliittisiin luovimisiin.

Me lähemme siitä, että Neuvostoliiton ja USA:n välisten suhteiden parantaminen on mahdollista. Periaatteellinen linjamme kapitalististen maiden, mm. USA:n suhteen edellyttää, että toteutetaan johdonmukaisesti ja varauksetta rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteita, kehitetään molemmiin puolin edullista kanssakäymistä, ja ollaan yhteistyössä rauhan lujittamisen alalla niiden valtioiden kanssa, jotka ovat siihen halukkaita, pitäen keskinäissuhteet niiden kanssa mahdollisimman vakaina. Mutta joudumme ottamaan huomioon olemme tekemisissä todella neuvottelutietä kysymysten ratkaisemiseen tähtäävän pyrkimyksen kanssa, vai onko kysymyksessä yritys ajaa voimapolitiikkaa.

Joka kerta kun imperialistit joutuvat verhoamaan aggressiivisia toimenpiteitään, he yrittävät elvyttää tarun "neuvostovaarasta". He etsivät tällaisen vaaran merkkejä sekä Intian valtameren syvyyksistä että Kordilieerien huipuilta. Ja jos taas katsotaan NATO:n kiikareilla Euroopan tasankoja, niin siellä ei yleensä näy mitään muuta kuin neuvostoliittolaisia divisioonia, jotka ovat valmiit ryntäämään länteen.

Mutta yritykset väittää Neuvostoliitolla olevan ai-keita, jotka ovat sille vieraita, eivät petä kansoja. Me lausumme täydellä vastuuntunnolla: meillä ei ole alue-

vaatimuksia kenellekään, emme uhkaa ketään emmekä aio hyökätä kenenkään kimppuun, me kannatamme kaikkien kansojen vapaata ja itsenäistä kehitystä. Mutta älköön kukaan yrittäkö keskustella meidänkään kanssamme uhkavaatimusten ja voiman kielellä.

Meillä on kaikkea mitä tarvitaan — sekä rehellinen rauhanpolitiikka ja sotilaallinen mahti että neuvostokansan yksimielisyys turvataksemme rajojemme koskemattomuuden kaikilta hyökkäyksiltä, suojataksemme sosialismin saavutukset.

Toverit! Toimintakertomuskausi päätti neljännesvuosisadan, joka on kulunut Hitler-Saksan ja militaristisen Japanin lyömisestä. Tuon suuren voiton hedelmät elävät myös nykypäivien kansainvälisissä tosioloissa. Neuvostokansa vaalii pyhänä kaikkea, mikä on hankittu niin kalliilla hinnalla.

Kansamme on jo yli 25 vuotta elänyt rauhan oloissa. Katsomme, että tämä on puolueemme ulkopolitiikan suurimpia saavutuksia. Ihmiskunnan ei ole neljännesvuosisataan tarvinnut kokea maailmansotaa. Neuvostomaa ja sen ulkopolitiikka ovat antaneet merkittävän panoksen tämänkin kansojen historiallisen saavutuksen hyväksi. Aggression ja militarismin voimia ei kuitenkaan ole tehty vaarattomiksi, vaikka ne onkin saatettu ahtaalle. Ne ovat sodanjälkeisenä aikana sytyttäneet yli 30 erilaista sotaa ja aseellista selkkausta. Ei liioin voida pitää täydellisesti poistettuna uuden maailmansodan uhkaa. Kaikkien rauhantahtoisten valtioiden ja kaikkien kansojen elämäntehtävänä on estää tuon uhan muuttuminen todellisuudeksi.

Neuvostoliitto asettaa imperialismiin aggressiivista politiikkaa vastaan aktiivisen rauhanpuolustuksen ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamisen politiikan. Tämän politiikan pääsuunnat tunnetaan hyvin. Yhteistyössä veljesmaiden ja muiden rauhantahtoisten valtioiden kanssa sekä koko maailman monimiljoonaisten joukkojen lämpimästi tukemina puolueemme ja neuvostovaltiomme on käynyt taistelua näillä suunnilla.

puolustanut rauhan ja kansojen välisen ystävyyden asiaa. NKP näkee tämän taistelun *tärkeimmät* konkreettiset tehtävät nykytilanteessa seuraavanlaisina.

Ensiksi.

On hävitettävä sotapesäkkeet Kaakkois-Aasiassa ja Lähi-idässä ja edistettävä poliittista selvittelyä noilla alueilla päällekkarkauksen kohteeksi joutuneiden valtioiden ja kansojen laillisten oikeuksien kunnioituksen pohjalla.

Torjuttava viipymättä ja päättävästi kaikenlaiset aggressioteot ja kaikenlainen kansainvälinen mielivalta. Tässä tarkoituksessa on käytettävä täysin määrin myös Yhdistyneet Kansakunnat -järjestön mahdollisuuksia.

Luopumisen voiman käytöstä ja sillä uhkailusta kiistakysymysten ratkaisemisessa täytyy muodostua kansainvälisen elämän laiksi. Omasta puolestaan Neuvostoliitto ehdottaa maille, jotka ovat tällä samalla kannalla, vastaavien kahdenkeskisten tai alueellisten sopimusten solmimista.

Toiseksi.

Otettava lähtökohdaksi Euroopassa toisen maailmansodan tuloksena tapahtuneiden alueellisten muutosten lopullinen tunnustaminen. On saatava aikaan perinpohjainen käänne kohti jännityksen laukaisemista ja rauhaa tässä maanosassa. Turvattava yleiseurooppalaisen neuvottelun koollekutsuminen ja onnistuminen.

Tehtävä kaikki voitava kollektiivisen turvallisuuden aikaansaamiseksi Euroopassa. Me vahvistamme Varsovan puolustus sopimuksen osanottajamaiden yhteisesti ilmaiseman valmiuden tämän sopimuksen ja Pohjois-Atlantin liiton samanaikaiseen purkamiseen tai — ensi askeleena — niiden sotilaallisten organisaatioiden hävittämiseen.

Kolmanneksi.

Solmittava sopimukset, joilla kielletään ydinaseet, kemialliset ja bakteriologiset aseet.

Pyrittävä kaikenlaisten, mm. maanalaisten ydinasekokeilujen lopettamiseen kaikkialla.

Edistettävä ydinaseettomien vyöhykkeiden muodostamista eri osiin maailmaa.

Me kannatamme kaikkien ydinaseita omistavien valtioiden ydinaseriisuntaa, niiden ydinvallan — Neuvostoliiton, USA:n, Kiinan kansantasavallan, Ranskan ja Englannin konferenssin koollekutsumista näissä tarkoituksissa.

Neljänneksi.

Aktivoitava taistelua kaikenlaisen kilpavarustelun lopettamiseksi. Me kannatamme yleismaailmallisen konferenssin koollekutsumista käsittelemään aseistariisuntakysymyksiä niiden koko laajuudessa.

Me kannatamme vierailta alueilla olevien sotatukikohtien poistamista. Kannatamme asevoimien ja aseistuksen supistamista alueilla, missä sotavoimien seisominen vastakkain on erikoisen vaarallista, eritoten Keski-Euroopassa.

Pidämme tarkoituksenmukaisena suunnitella toimenpiteitä, jotka vähentävät sotaselkkausten satunnaisen syntymisen tahi tahallisen aikaansaamisen ja niiden kansainvälisiksi kriiseiksi, sodaksi kehittymisen todennäköisyyttä.

Neuvostoliitto on valmis sopimaan sotilasmenojen, ennen kaikkea suurten valtioiden sotilasmenojen supistamisesta.

Viidenneksi.

YK:n päätökset säilyneiden siirtomaajärjestelmien hävittämisestä on täytettävä kokonaan. Rotuvihan ja apartheidin ilmausten on oltava yleisen tuomitsemisen ja boikotin kohteina.

Kuudenneksi.

Neuvostoliitto on valmis syventämään molemmin puolin edullisia yhteistyösuhteita kaikilla aloilla niiden valtioiden kanssa ,jotka omasta puolestaan pyrkivät

tähän. Maamme on valmis osallistumaan yhdessä muiden kiinnostuneiden valtioiden kanssa sellaisten ongelmien ratkaisemiseen kuin ympäristönsuojelu, voimataloudellisten ja muiden luonnonvarojen hyväksikäyttö, kulkulaitosten ja tietoliikenteen kehittäminen, vaarallisimpien ja levinneimpien tautien ehkäiseminen ja hävittäminen, avaruuden ja valtameren tutkimus ja hyväksikäyttö.

Tällainen on pääpiirteissään puolueemme esittämä rauhan ja kansainvälisen yhteistyön, kansojen vapauden ja itsenäisyyden puolesta käytävän taistelun ohjelma.

Ja me julistamme, että noudattaessaan rauhan ja kansojen ystävyyden politiikkaa Neuvostoliitto tulee vastaisuudessakin käymään päättävää taistelua imperialismia vastaan, torjumaan järkähtämättä aggressorien vehkeily ja salahankkeet. Me tulemme samoin kuin ennenkin johdonmukaisesti tukemaan kansojen taistelua demokratian, kansallisen vapautuksen ja sosialismin puolesta.

Toverit! Kuten kaikesta sanotusta ilmenee, kuluneet viisi vuotta ovat kansainvälisen politiikan alalla olleet puolueemme ja valtiomme aktiivisen ja tarmokkaan toiminnan vuosia.

Kansainvälisissä asioissa ei kaikki tietenkään riipu vain meistä tai meidän ystävistämme. Emme ole kaikkialla edenneet tavoitteisiimme niin nopeasti kuin olimme halunneet. Useita tärkeitä toimia ei ole vielä saatu päätökseen, niiden merkitys on ilmenevä täydellisesti vasta myöhemmin. Mutta yleistase on ilmeinen: viiden vuoden aikana on saavutettu merkittäviä tuloksia. Kotimaamme kansainvälinen asema on lujittunut vielä enemmän, sen arvovalta on kasvanut, neuvostoihmisten rauhanomainen työ on turvattu varmasti.

II PUOLUEEN TALOUSPOLITIIKAN PERUS- KYSYMYKSET NYKYVAIHEESSA

Toverit! 50 vuotta sitten esittäessään laajan käsittelyn alaiseksi historian ensimmäisen taloudellisen kehityksen valtiosuunnitelman, GOELRO-suunnitelman, Lenin sanoi "onnellisimmaksi aikakaudeksi" aikaa, jolloin puolueen ja neuvostovallan huomion keskiönä tulevat olemaan maan taloudellista kehitystä koskevat kysymykset. Hän kehotti muuttamaan edustaja- ja neuvotelukokoukset "elimiksi, joissa tarkastellaan talouselämässä saavutettuja menestyksiä ja joissa voisimme toden teolla oppia tekemään taloudellista rakennustyötä" (Teokset, 31. osa, s. 501).

Edustajakokouksemme ovatkin sanan täydessä merkityksessä muuttuneet sellaisiksi elimiksi. Puolueestamme ja neuvostovaltiosta talous on, kuten Lenin ennustikin, peruspolitiikkaa, politiikkaa, jonka menestymisestä riippuu ratkaisevassa määrässä neuvostoyhteiskunnan eteneminen kommunismin ja sosialistisen valtakuntamme kansainvälisten asemien lujittuminen.

Tehdessään tiliä tällä tärkeimmällä toiminnan alalla suorittamastaan työstä keskuskomitealla on täysi syy sanoa, että täytettyään kunnialla kahdeksannen viisivuotissuunnitelman neuvostokansa on ottanut uuden huomattavan askeleen eteenpäin kommunismin aineellais-teknisen perustan luomisessa, maan mahdin lujittamisessa ja kansan elintason kohottamisessa.

1. Kahdeksannen viisivuotiskauden tärkeimmät tulokset ja puolueen talouspolitiikan tehtävät

Kansantalouden kehitys vuosina 1966—1970

Talouden alalla viisivuotiskauden perustulos on se, että kansantalouden mittasuhteet ovat oleellisesti suurentuneet, kehitys on nopeutunut ja laadulliset osoittimet ovat parantuneet.

Tärkeimmät taloudelliset tavoitteet, jotka asetettiin 3. edustajakokouksen ohjeissa, on menestyksellisesti saavutettu. Kansantuloa oli suunniteltu kohotettavaksi 38—41 %, kasvu on itse asiassa 41 %. Teollisuustuotanto lisääntyi 50 % tehtävän ollessa 47—50 %. Ylitäten on täytetty ohjeissa asetetut tehtävät työtekevien elintason kohottamista koskeneiden tärkeimpien tavoitelukujen osalta.

Kahdeksannella viisivuotiskaudella päästiin yleensä huomattavasti parempiin tuloksiin kuin edellisellä viisivuotiskaudella.

Kahdeksannen viisivuotiskauden tärkeimmät taloudelliset tulokset verrattuina edelliseen viisivuotiskauden ilmenevät seuraavista numerotiedoista.

Kansantalouden kehityksen tärkeimmät osoittimet seitsemänneltä ja kahdeksannelta viisivuotiskaudelta (verrattavissa hinnoissa; lisäkasvu ilmaistu miljardeina ruplina ja kasvuprosentteina)

	Seitsemäs viisivuotiskausi (1961—1965)		Kahdeksas viisivuotiskausi (1966—1970)	
	Lisäkasvu %:na 1965 verrattuna vuoteen 1960		Lisäkasvu %:na 1970 verrattuna vuoteen 1965	
Yhteiskunnallinen kokonaistuote	113	137	175	142
Kulutukseen ja kasautumiseen käytetty kansantulo	45	132	77	141
Teollisuustuotanto	84	151	125	150

Siitä :

A-ryhmä	66	158	91	151
B-ryhmä	18	136	34	149
Maataloustuotanto (keskimääräinen vuosi- tuotanto verrattuna edelliseen viisivuotis- kauteen)	7,1	112	14,0	121
Perussijoitukset (viisi- vuotiskautena)	77	145	104	142
Kaikkien liikennelai- tosten kuljetukset — miljardia tonnikilo- metriä)	878	147	1 061	138
Vähittäiskauppavaihto	26,1	134	50,2	148

Kulutukseen ja kasautumiseen käytetty maan kansantulo suureni vuodessa keskimäärin 7,1 %, kun se edellisellä viisivuotiskaudella suureni 5,7 %. Yhteiskunnallisen työn tuottavuus, joka on tärkein tuotannon tehokkuuden osoitin, kohosi 37 % verrattuna seitsemännän viisivuotiskauden 29 %:iin.

Talouden perusta, raskas teollisuus, on kehittynyt edelleen. Nopeimmin ovat kehittyneet teknisen edistyksen määräävät alat — sähkövoimalous, kemiallinen ja petrokemiallinen teollisuus, koneenrakennusteollisuus ja varsinkin radioelektroniikka ja kojeteollisuus. Näiden alojen prosentuaalinen osuus koko teollisuustuotannossa suureni 28 prosentista 33 prosenttiin. Kevyt ja elintarviketeollisuus ovat kehittyneet nopeasti. Kulutustarvikkeiden tuotanto lisääntyi viidessä vuodessa 49 %. Havainnollistaaksemme tuotannon nykyisiä mittasuhteita riittää kun sanoo, että yksistään 1970 teollisuustuotteita valmistettiin noin kaksi kertaa niin paljon kuin kaikkina sodanedellisinä viisivuotiskausina yhteensä.

Teollisuustuotannon kasvusta vuosina 1960—1970 antaa käsityksen seuraava taulukko:

	1965	1970	%:na 1970 verrattuna vuoteen 1965
Sähköenergia — mrd. kWh	507	740	146
Maaöljy (kaasukondensaatti mukaanluettuna), milj. tonnia	243	353	145
Kivihiili, milj. tonnia	578	624	108
Kaasu, mrd m ³	129	200	154
Teräs, milj. tonnia	91	116	127
Valssauusteräs, milj. tonnia	71	92	130
Koneenrakennus- ja metalli- teollisuuden tuotanto, mrd. ruplaa	51	88	174
Kivennäislannoitteita standardi- yksiköissä, milj. tonnia	31	55	177
Tekohartseja ja muoveja, tuhatta tonnia	803	1 672	208
Sementtiä, milj. tonnia	72	95	132
Kaikenlaisia kankaita, mrd m ²	7,5	8,9	118
Pukimia, miljardia ruplaa	9,0	15,9	177
Nahkajalkineita, milj. paria	486	676	139
Yleisradiovastaanottomia ja televisioita, milj. kpl	8,8	14,5	164
Jääkaappeja, milj. kpl	1,7	4,1	247

Kuluneella viisivuotiskaudella saavutettiin huomattavia tuloksia maatalouden kehityksessä. Erinäisistä syistä tämä ala on ollut ja on vielä toistaiseksi taloustemme pulmallisin ja vaikein ala. Juuri siksi tuottaa mielihyvää se tosiasia, että puolueen toiminta, maa-seudun työtätekevien ja vastaavien teollisuudenalojen työntekijöiden ponnistukset ovat tuottaneet huomattavia tuloksia.

Maatalouden keskimääräinen vuosituotanto lisääntyi 21 % verrattuna edellisen viisivuotiskauden 12 %:iin. Oleellisin edistys on tapahtunut viljan tuotannossa, sen keskimääräinen vuosituotos on kasvanut 37 milj. tonnia eli 1,3-kertaisesti. Lihan, maidon, kananmunien ja

muiden ravintoaineiden tuotanto on lisääntynyt huomattavasti.

Tärkeimpien maataloustuotteiden keskimääräisestä vuosituotannosta antaa käsityksen seuraava taulukko:

	Milj. tonnia		%:na 1966—1970 verrattuna vuosiin 1961—1965
	1961—1965	1966—1970	
Viljaa	130,3	167,5	129
Raakapuuvillaa	5,0	6,1	122
Sokerijuurikasta (teollisuutta varten)	59,2	81,0	137
Auringonkukan siemeniä	5,1	6,4	126
Pellavakuitua	0,41	0,46	112
Perunaa	81,6	94,8	116
Vihanneksia	16,9	19,3	114
Lihaa (teuraspaino)	9,3	11,6	124
Maitoa	64,7	80,5	124
Kananmunia (mrd. kpl)	28,7	35,8	124
Villaa (tuhatta tonnia)	362	397	110

Erityisen maininnan ansaitsevat vuoden 1970 tulokset. Maassa korjattiin yli 186 milj. tonnia viljaa ja 6,9 milj. tonnia raakapuuvillaa. Kokonaistuotos meillä ei ole vielä koskaan ollut näin suuri. Viljaa saatiin keskimäärin 1 560 kiloa, puuvillaa 2 500 hehtaarilta.

Täytetty on viisivuotiskauden tehtävä tavarankuljetusten kasvun osalta. Perusrakennustöitä on suoritettu laajassa mitassa. On otettu käyttöön noin 1 900 suurta teollisuuslaitosta ja -kohdetta. On luotu jo hyvä vara, joka mahdollistaa tuotantokapasiteettien laajenemisen jo alkaneen viisivuotiskauden ensimmäisinä vuosina.

Maan tuotantovoimien sijoitus on parantunut. Siperian, Kaukoidän, Keski-Aasian ja Kazahstanin taloudellinen potentiaali on tuntuvasti kasvanut. Edistystä on kaikkien tasavaltojen kansantaloudessa, kunkin tasavallan osuus yleisvaltakunnallisten tehtävien ratkaisussa on suurentunut. Tämä merkitsee, että kaikkien

kansojemme liiton ja veljeyden taloudellinen perusta on laajentunut.

Kulunut viisivuotiskausi oli tärkeä vaihe *sosiaalisten tehtävien* ratkaisuisissa. Yhteiskunnallisissa suhteissa tapahtuneista muutoksista tulee puhe alempana. Nyt tekisi mieli pysähtyä tarkastelemaan muutamia kansan elintason kohoamiseen liittyviä kysymyksiä. Väestön reaalitytulot asukasta kohti kohosivat viidessä vuodessa 33 % puolueen 23. edustajakokouksen ohjeissa edellytettyjen 30 % asemasta, kun taas edellisenä viisivuotiskautena ne kasvoivat 19 %.

Toverit, kuten tiedätte, kuluneella viisivuotiskaudella työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkka korotettiin 60 ruplaan kuukaudelta. Koko maan mitassa työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkka kohosi 26 %. Kolhoosilaisten yhteistaloudesta saamat tulot lisääntyivät 42 %. On saatettu voimaan taattu maksu työstä, alennettu eläkeikää ja säädetty sairaus- ja työkyvyttömyysavustukset kolhoosien jäsenille.

Yhteiskunnalliset kulutusvarannot suurenivat viisivuotiskauden aikana puolitoistakertaisesti ja olivat 1970 noin 64 miljardia ruplaa.

Elintason tärkeimpiä osoittimia on vähittäiskauppavaihdon kasvu. Vuosina 1966–1970 se oli 48 %. Samalla parani huomattavasti kulutuksen rakenne. Vuoteen 1965 verrattuna vuonna 1970 lihan kulutus henkeä kohti oli lisääntynyt 17 %, maidon ja meijerituotteiden 22 %, kananmunien 23 %, kalan ja kalatuotteiden 33 %, sokerin 14 %, kun taas viljatuotteiden ja perunan kulutus on supistunut. Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarpeisiin tarkoitettujen tavaroiden, varsinkin kestokulutustavaroiden, kuten radiovastaanottimien, televisioiden, pesukoneiden, jääkaappien myynti väestölle lisääntyi.

Yleisesti tunnettua on, miten laajamittaisesti ja päättäväisesti on ratkottu asunto-ongelmaa. Tähän tarkoitukseen on käytetty lähes 60 mrd. ruplaa. Viidessä vuodessa on rakennettu yli puoli miljardia neliometriä

asuntoja. Tämä merkitsee, että maassa on tavallaan rakennettu 60 miljoonan asukkaan kaupunkia. Useimmat tupaantuliaisia viettäneet perheet ovat muuttaneet ajanmukaisiin yksityisasuntoihin.

Kansanvalistus- ja terveydenhuoltolaitos on kuluneella viisivuotiskaudella kehittynyt menestyksellisesti. Puolueen ja valtion pysyvän huolenpidon kohteena ovat neuvostoihmisten terveyden säilyttäminen ja eliniän pidentäminen. Vuosina 1966—70 valmistui 151 000 lääkärinä, siis 22 000 enemmän kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Lääkintälaitosten verkosto on huomattavasti laajennut.

Neuvostoliiton työläisten ja talonpoikien enemmistöllä on useiden vuosien ajan ollut viikossa kaksi leppäpäivää ja viisi työpäivää. Huomattava osa työtätekevistä väestöstä saa nyt pitemmän palkallisen loman.

Kuten huomaatte, kansan elintason kohottamisessa on saavutettu varsin oleellisia tuloksia. Saanen ilmituoda sen vakaumuksen, että nämä saavutukset ovat omiaan valamaan uutta innostusta neuvostoihmisiin, herättämään halua työskennellä entistä paremmin kotimaan hyväksi, sankarillisen kansamme hyväksi.

Tehdessään yhteenvetoja viisivuotiskaudesta ja antaen saavutuksille niille kuuluvan arvon, puolue näkee samalla selvästi taloudellisen toiminnan puutteellisuudet ja ratkaisua odottavat ongelmat. Ennen muuta huomautettakoon, että eräiden tärkeiden tuotelajien valmistuksen osalta tehtäviä ei ole täytetty täydellisesti.

Jälkeenjäämistä on ollut myös kemiallisen teollisuuden, työkoneteollisuuden, kevyen teollisuuden ja eräiden muiden alojen tuotantokapasiteettien laajentamisessa. Useat ministeriöt eivät ole täyttäneet uuden tekniikan käyttöönottosuunnitelmia eivätkä työntuottavuuden kohottamista koskevia tehtäviä. Maataloudelle ei ole toimitettu sähkövoimaa ja koneita suunnitelmien edellyttämässä määrässä.

Samalla kun ylitettiin tehtävät keskipalkkojen nousun osalta, ei suoritettu suunnitelmassa edellytetyjen

eräiden työntekijäkategorioiden palkkatariffien ja virkapalkkojen korotusta. Joidenkin elintarvikkeiden, varsinkin lihan, samoin kuin kulutustarvikkeiden tuotannon kasvu, vaikka se onkin ollut huomattava, jää kuitenkin jälkeen kysynnästä, mikä johtaa toisinaan epä säännöllisyyksiin kaupan käynnissä.

Nämä vaikeudet johtuvat osaksi ulkoisista ja sisäisistä objektiivisista syistä. Edustajakokouksessa on tietenkin silti suhtauduttava erityisen tarkkaavaisesti niihin syihin, joita ovat synnyttäneet talous-, ja puolue-elinten toiminnassa esiintyneet vajavaisuudet samoin kuin suunnittelussa, tuotannossa, uuden tekniikan soveltamisessa ja voimavarojen käytössä olleet epäkohdat.

Epäkohdat ja ratkaisematta jääneet kysymykset eivät kuitenkaan saata varjoon pääasiaa, viisivuotiskauden myönteisiä perustuloksia. Puolue ja kansa ovat menestyksellisesti selviytyneet suuresta ja vaikeasta tehtävästä: kansantaloutta on kehitetty ja maanpuolustusta lujitettu samanaikaisesti kun on kohotettu huomattavasti työtätekevän väestön elintaso.

Neuvostokansan saavutuksilla taloudellisessa rakennustyössä on suuri poliittinen merkitys. Niiden ansiosta on sosialistinen järjestelmämme maassamme lujittunut entisestään, ja koko neuvostokansa yhdistynyt entistä tiiviimmin puolueen ympärille. Näillä saavutuksilla on ollut huomattava osuus yhteisessä asiassa, sosialististen valtioiden taloudellisen mahdin voimistamisessa ja sosialistisen maailmanjärjestelmän asemien lujittamisessa, kapitalismin kanssa käydyssä taloudellisessa kilvoittelussa.

Toverit! Maamme taloudellisen kehityksen suuntaa määrittellessään 23. edustajakokous ei ainoastaan vahvistanut tärkeimpiä tavoitelukuja kahdeksanneksi viisivuotiskaudeksi, vaan myös asetti joukon tärkeitä pitempiäaikaisen talouspolitiikan kysymyksiä. Ratkoessaan niitä edustajakokouksen ohjeiden mukaisesti keskuskomitea ryhtyi niin ikään toimenpiteisiin korjatakseen ne

epäkohdat, joita edellisellä kaudella oli esiintynyt maatalouden ja teollisuuden johdossa.

Voimme ilmoittaa edustajakokoukselle, että kuluneiden viiden vuoden aikana on tehty paljon talouden johdon parantamiseksi. Keskuskomitean täysistunnoissa, keskuskomitean ja SNTL:n ministerineuvoston päätöksissä ratkaistiin huomattavia taloudellisia ongelmia. Erikoisesti on mainittava toukokuun (1966) ja heinäkuun (1970) täysistunnot, joissa laadittiin pitämäksi ajaksi maatalouden kehityksen kokonaisohjelma, ja samoin joulukuun (1961) täysistunto, jossa käsiteltiin taloutemme kehityksen sellaisia periaatekysymyksiä, mitä tietä voidaan kohottaa tuotannon tehokkuutta ja parantaa johtotyötä. Tehdessämme yhteenvedon kaikesta tästä työstä voimme sanoi, että puolue on toimintakertomuskaudella edistynyt tuntuvasti talouspolitiikkamme huomattavimpien ja pulmallisimpien kysymysten tutkimisessa ja ymmärtämisessä.

Keskuskomitea katsoo tarpeelliseksi todeta paikallisten puoluejärjestöjen ja komiteoiden luovan aktiviteetin kasvun. Monien tasavaltojen, aluepiirien ja alueiden puoluejärjestöt ovat esittäneet keskuskomitealle ehdotuksia tärkeistä taloudellisista kysymyksistä, joilla on yleisvaltakunnallinen merkitys. Nämä ehdotukset on tutkittu ja otettu huomioon tehtäessä kansantaloudellisia ratkaisuja.

Oleellinen tulos työstä, jonka puolue on suorittanut toimintakaudella, on se, että puolue-, neuvosto-, talous- ja ammattiliittoelinten työntekijät, laajat työtätekevät joukot ovat alkaneet syvällisemmin perehtyä taloudellisiin kysymyksiin ja olla paremmin selvillä ajankohdan ongelmista ja niiden ratkaisukeinoista.

Maan taloudelliset saavutukset ovat tulos monikanallisen kotimaamme teollisuuden, maatalouden, kululaitosten ja rakennustyömaiden, tieteen ja kulttuurin työntekijöiden, kaikkien kansojen uhrautuvasta työstä. Sallikaa minun onnitella edustajakokouksen nimissä Neuvostoliiton työväenluokkaa, kolhoositalonpoikais-

toa, sivistyneistöä, kaikkia työtätekeviä suurten työssä saavutettujen voittojen johdosta.

Maan nykyisen taloudellisen kehitysvaiheen erikoisuudet ja uuden viisivuotissuunnitelman tavoitteet

Toverit! Lenin tähdensi, että politiikassa koko vaikeus ja koko taito on siinä, että osataan ottaa huomioon kunkin ajanjakson tehtävien omalaatuisuus, niiden olosuhteiden omalaatuisuus, joissa puolue toimii. Tällaisella suhtautumisella on tavattoman suuri merkitys myös määriteltäessä talouspolitiikkaa, jossa tulee ottaa huomioon maan kunkin kehitysvaiheen pääerikoisuudet.

Kuten tunnettua sosialismi voitti maassamme jo 1930-luvun jälkipuoliskolla. Siitä on kulunut enemmän kuin kolmekymmentä neuvostoihmisten sankarillisen työn ja taistelun vuotta. Silloinen taloutemme perustui ja nykyinen talous perustuu samantyyppisiin tuotantosuhteisiin, samoihin taloudellisiin lakeihin, sosialismin lakeihin. Silti ei kuitenkaan voida olla näkemättä uusia tärkeitä seikkoja, jotka erottavat nykyisen talouden 1930-luvun jälkipuoliskon taloudesta.

Kansantalous, sosialistiset yhteiskuntasuhteet, kansanjoukkojen kulttuuri ja tietoisuus ovat kohonneet verrattomasti korkeammalle tasolle. Neuvostoihmiset ovat uhrautuvalla työllään rakentaneet kehittyneen sosialistisen yhteiskunnan, jota Lenin 1918 sanoi maamme tulevaisuudeksi. Sen ansiosta voimme ryhtyä ratkaisemaan puolueen ohjelman ja viime edustajakousten asettamaa suurta tehtävää, rakentamaan kommunismin aineellis-tekniistä perustaa.

Koska edustajakokouksessa tullaan käsittelemään puolueen lähikauden talouspolitiikan peruskysymyksiä, on kiinnitettävä huomiota muutamiin kansantaloutemme nykyisen kehitysvaiheen erikoisuuksiin.

Tärkein niistä on aivan uudet mittasuhteet. On luotu valtava taloudellinen mahti, jonka perustana ovat

monihaarainen teollisuus ja sosialistinen suurmaatalous, edistyksellinen tiede, pätevät työläis-, spesialistija talousjohtajakaaderit. Niihin kuuluu talous, joka tuottaa päivässä miltei kahden miljardin ruplan arvoisen yhteiskunnallisen tuotteen, toisin sanoen kymmenen kertaa niin paljon kuin tuotettiin päivittäin 1930-luvun lopulla.

Puolue ottaa taloudellisessa toiminnassaan huomioon maan kansantaloudellisen mahdin valtavan kasvun. Mistä on konkreettisesti kysymys? Ennen kaikkea mahdollisuuksiemme huomattavasta lisääntymisestä. Me asetamme ja ratkomme nykyään sellaisia tehtäviä, joista edellisissä vaiheissa voitiin vain haaveilla.

Samalla nykyoloissa rinnan taloudellisten mahdollisuuksien kanssa kasvavat nopeasti myös ne vaatimukset, joita yhteiskunta asettaa taloudelle. Sosialistisen rakennustyön alkuaikoina meidän täytyi, kuten tunnettua, keskittyä siihen, mikä oli ensivuoroista, mistä riippui nuoren neuvostovaltion olemassaolo. Nyt on tilanne muuttumassa toisenlaiseksi. Me emme ainoastaan tahdo — tahtoneethan olemme sitä aina — vaan myös voimme ja meidän täytyy ratkoa samanaikaisesti entistä lukuisampia tehtäviä.

Turvateessamme tietyn varan taloutemme tulevaa kehitystä varten, suorittaessamme tuotannon teknillistä uusimista, sijoittaessamme suunnattomia varoja teieteelliseen ja sivistystyöhön, meidän tulee samalla keskittää entistä enemmän voimia ja varoja neuvostoihmisten elintason kohottamiseen liittyvien tehtävien ratkaisuun. Me emme enää voi, vaikka olisimmekin edellä joillakin aloilla, kenties hyvinkin tärkeillä, sallia muilla aloilla pitempiä aikaista jälkeenjääneisyyttä.

Maan saavuttamasta kansantalouden korkeasta kehitystasosta koituu vielä yksi tärkeä seuraus: suunnittelulle, johdolle, taloudellisille toimintamenetelmille asetettavat vaatimukset kohoavat tuntuvasti. Talouden kaikkien renkaiden keskinäinen riippuvuus voimistuu, mikä lisää pitkän tähtäyksen suunnittelun, eri tuotan-

nonalojen yhteyksien joustavamman järjestelyn ja aineellisen huollon parantamisen merkitystä.

Maan nykyisen taloudellisen kehitysvaiheen tärkeimmät erikoisuudet määrää myös nopeasti kehittyvä tieteellis-tekninen kumous. Sosialismi, sosialistinen suunnitelmatalous tarjoaa laajimmat mahdollisuudet tieteen ja tekniikan kaikinpuoliselle edistymiselle. Samaan aikaan tieteellis-tekninen kumous vaatii parantamaan taloudellisen toimintamme monia puolia. Tämä on toisin sanoen valtava sosialismille myönteinen voima, mutta sitä on osattava kunnolla käyttää.

Useat historian nykyisen vaiheen erikoispiirteet johtuvat myös huomattavista ulkoisten olosuhteiden muutoksista. Tärkein niistä on, kuten olemme jo huomauttaneet, sosialististen maiden taloudellisen yhdentymisprosessin kehittyminen, ja meidän tulee ratkaista monet taloudelliset tehtävät ottaen huomioon tämän prosessin. Samoin on otettava huomioon, että nykyään on jyrkästi voimistunut sosialismin ja kapitalismin välisen luokkataistelun sellaisen alan kuin kahden maailmanjärjestelmän taloudellisen ja tieteellis-teknisen kilvoittelun merkitys.

Tällaisia ovat muutamat maamme nykyisen taloudellisen kehitysvaiheen tärkeimmät piirteet. Jos käännämme ne poliittisten tehtävien kielelle, niin aivan suppeassa muodossa voidaan sanoa näin: kansantalouden valtavat mittasuhteet, lisääntyneet taloudelliset mahdollisuudet ja yhteiskunnalliset tarpeet vaativat kohottamaan tuntuvasti koko taloudellisen toimintamme tasoa, lisäämään oleellisesti taloutemme tehokkuutta, muuttamaan koko valtava taloutemme entistä paremmin toimivaksi, kitkattomaksi koneistoksi.

Meitä on aina ja kaikissa asioissa auttanut vallankumouksellinen tahto ja mittavuus, puolueen taito mobilisoida miljoonaisten joukkojen voimat ratkomaan rakennustehtäviä sekä työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön työinto. Nyt on tärkeämpää kuin koskaan, että tähän suureen voimaan yhdistyy

entistä kiinteämmin määrätietoinen, huolellinen järjestytyö, johdonmukaisesti tieteellinen suhtautuminen taloudenhoitoon, tiukka itsekuri ja asiallisuus.

Toverit! Edellämainitut seikat KK on ottanut huomioon laatiessaan sellaista tärkeää poliittista asiakirjaa kuin uutta viisivuotissuunnitelmaa koskevia ohjeita.

Yhdeksäs viisivuotiskausi on muodostuva tärkeäksi vaiheeksi neuvostoyhteiskunnan kulussa kommunismia kohti, kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisessa ja maan taloudellisen ja puolustusmahdin lujittamisessa. *Viisivuotiskauden päätehtävänä on turvata aineellisen ja sivistyksellisen elintason huomattava nousu kehittämällä nopeaa vauhtia sosialistista tuotantoa, kohottamalla sen tehokkuutta, edistämällä tiedettä ja tekniikkaa ja nopeuttamalla työntuottavuuden kasvua.*

Viidessä vuodessa kansantuloa on lisättävä 37–40 0/0, mm. kulutustavaratuotantoa 40 0/0 ja kasautumavaran-
toa 37 0/0. Teollisuustuotanto kasvaa 42–46 0/0, maatalouden keskimääräinen vuosituotanto 20–22 0/0 ja reaalitulot asukasta kohti kohoavat miltei kolmanneksen.

Koska alustuksen ohjeista Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1971–1975 tekee tov. A. N. Kosygin, saanen luvan pysähtyä tarkastelemaan vain kolmea yleisintä puolueen tulevan kauden talouspolitiikan peruskysymystä.

Kysymys on ennen muuta perustavoitteista, joiden saavuttamisen puolue suunnistaa neuvostotalouden kehitykseen.

Kysymys on edelleen kasvun lähteistä, voimavaroista, jotka on otettava käyttöön kohottaaksemme nopeasti yhteiskunnallista tuotantoa.

Kysymys on vihdoin talouden menestyksellisen kehityksen takaavan talouskoneiston parantamisesta.

2. Kansan elintason nousu puolueen talouspolitiikan korkeimpana päämääränä

Asettaessaan yhdeksännen viisivuotiskauden päätehtäväksi työtätekevien elintason huomattavan kohottami-

sen keskuskomitea pitää silmällä sitä, että tämä linja määrää toimintamme paitsi seuraaviksi viideksi vuodeksi, myös maamme taloudellisen kehityksen yleisuunnan pitemmäksi ajaksi tulevaisuudessa. Tätä linjaa määritellesään puolue lähtee ennen kaikkea siitä, että ihmisten aineellisten ja sivistyksellisten tarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen on sosialismin aikana yhteiskunnallisen tuotannon korkein päämäärä.

Neuvostovallan alkupäivistä lähtien puolueemme ja valtio ovat tehneet tässä suhteessa kaiken voitavansa. Tiettyjen historiallisten syiden vuoksi mahdollisuutemme olivat kuitenkin pitkän aikaa rajoitettuja. Nyt ne ovat huomattavasti laajenneet, ja tämä antaa puolueelle aihetta asettaa kysymys siten, että taloudellisessa rakennustyössä pidettäisiin entistä enemmän silmämääränä kansan elämän parantamista.

Puolue lähtee myös siitä, että työtätekevien elintason kohottaminen muodostuu itse kansantaloutemme kehityksen entistä vaativammaksi tarpeeksi, yhdeksi tärkeimmäksi tuotannon nopean kasvun taloudelliseksi edellytykseksi.

Tällainen kannanotto ei johdu yksistään siitä linjastamme, että edelleenkin tehostetaan osuutta, mikä on aineellisilla ja moraalisisilla kannustimilla työhön. Kysymys asetetaan huomattavasti laajemmin, on luotava edellytykset, jotka myötävaikuttavat neuvostoihmisten, koko työtätekevän väestön kykyjen ja aktiivisuuden kaikinpuoliseen kehittymiseen, ts. kehitettävä yhteiskunnan tärkeintä tuotantovoimaa.

Nykyaikainen tuotanto asettaa nopeasti suurenevia vaatimuksia paitsi koneille ja tekniikalle, myös ennen kaikkea itse työntekijöille, niille jotka näitä koneita luovat ja tätä tekniikkaa ohjaavat. Erikoistiedot, korkeatasoinen ammattivalmennus, ihmisen yleinen sivistyneisyys muodostuvat entistä laajempien työntekijäkerrosten työn menestymisen ehdottomaksi edellytykseksi. Mutta kaikki tämä riippuu huomattavassa mää-

rin elintasosta, siitä, kuinka täydellisesti voidaan aineelliset ja henkiset tarpeet tyydyttää.

Näin ollen niin tarkoituserämme kuin kasvaneet taloudelliset voimavarat ja kansantalouden kehityksen tarpeet tekevät mahdolliseksi ja välttämättömäksi, että talouselämässä ryhdytään entistä syvällisemmin ratkomaan kansan elintason kohottamiseen liittyviä moninaisia tehtäviä. Kahdeksas viisivuotiskausi on tässä suhteessa jo tuottanut melkoisia käytännöllisiä tuloksia. Nyt on sekä varmistettava saavutukset että saattava aikaan uutta oleellista edistystä.

Kun työtätekevien elintason kohottaminen määritellään päätehtäväksi, ei saa tietenkään suhtautua siihen pintapuolisesti. Kansan elintason huomattavaan kohottamiseen tähtäävän linjan toteuttaminen käytännössä vaatii aikaa, huomattavia ponnistuksia, valtavia varoja ja voimia. Vain se, mikä on tuotettu, on jaettavissa ja kulutettavissa — tämä on aakkostotuus. Suunnitelmiamme tehokkuus, niiden reaalisuuden tae on siinä, että niissä elintason kohoaminen liittyy erottamattomasti yhteiskunnallisen tuotannon kasvuun, työn tuottavuuden kohoamiseen. Mutta tämä määrää myös sen vastuullisuuden, joka lankeaa puolueelle ja koko neuvostokansalle. Meistä itsestämme, työsaavutuksistamme riippuu se, miten me elämme tänään ja miten tulemme elämään huomenna.

Sallikaa minun selostaa kansan toimeentuloa koskevia ehdotuksia ja suunnitelmia, jotka puolueen keskuskomitea ja Neuvostoliiton ministerineuvosto esittävät edustajakokouksen käsiteltäväksi.

Edellytetään kohotettavaksi työtätekevien *rahatuloja*. Aikomuksena on työpalkkaa kohottamalla turvata kolme neljäsosaa väestön reaalitulojen koko kasvusta.

Viisivuotiskaudella työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkat kohotetaan 70 ruplaan kuukaudessa. Teollisuuden, liikenteen ja aineellisen tuotannon muiden alojen palveluksessa olevien keskinkertaisesti palkattujen työntekijäkategorioiden perus- ja kuukau-

sipalkkoja korotetaan. Nostetaan maataloudessa työskentelevien koneenkäyttäjien tariffiperuspalkkoja. Suunnitellaan korotettavaksi opettajien, lääkärien ja muun lääkintähenkilökunnan sekä eräiden muiden ammattialojen työntekijöiden palkkoja. Uralilla, Euroopan pohjoisosassa, Länsi-Siperiassa, Kazahstanissa (tasaval-
lan eteläosaa lukuunottamatta) sekä Kaukoidän, Itä-Siperian ja Keski-Aasian monilla alueilla tullaan sää-
tämään palkkalisät monien alojen työntekijöille tai ko-
hottamaan niitä. Yötyöstä suoritettavia lisämaksuja ko-
rotetaan huomattavasti.

Nämä toimenpiteet tullaan toteuttamaan asteittaises-
ti alueittain ja talousaloittain. Kysymyksessä ovat täl-
löin yhteensä noin 90 miljoonan työläisen ja toimihen-
kilön edut. Tuloksena on työläisten ja toimihenkilöi-
den keskimääräisen kuukausipalkan kohoaminen viisi-
vuotiskauden aikana 146—149 ruplaan ja kolhoosilais-
ten työpalkan kohoaminen 98 ruplaan.

Tarkoituksena on myös lisätä eräiden työntekijäkate-
gorioiden verohelpotuksia.

Haluaisin, toverit, kosketella vielä yhtä kysymystä.

Teollistamisen vuosina ja sodan jälkeen palauttaes-
samme kuntoon taloutta me saatoimme kulkea eteen-
päin ja kehittää talouttamme vain mobilisoimalla kaik-
ki voimat ja varat. Maamme työtätekevät käsittivät sen
erinomaisesti. He eivät ainoastaan tehneet uhrautuvasti
työtä yhteisen asian hyväksi, vaan luovuttivat siihen
myös henkilökohtaisia säästöjään merkitsemällä aktii-
visesti valtionlainoja, joilla oli tärkeä merkitys talou-
den kehityksen nopeuttamisessa. Yleinen lainan mer-
kintä ei ollut ainoastaan arvokas panos valtion budjet-
tiin, vaan myös ilmensi näkyvästi neuvostoihmisten
isänmaanrakkautta ja heidän uskollisuuttaan sosialis-
min asialle.

Kuten tiedetään, me saatoimme jo vuonna 1958 luo-
pua uusien valtionlainojen liikkeellelaskusta. Väestölle
jääneiden obligaatioiden kuolettamista, ja niitähän on
noin 25,8 miljardin ruplan arvosta, lykättiin kuitenkin

20 vuodella siten, että niistä suoritettaisiin maksu yhtä suurin erin vuosien 1977 ja 1996 välisenä aikana.

Harkittuaan nykyisiä mahdollisuuksiamme KK:n politbyroo on katsonut mahdolliseksi aloittaa lainaobligaatioiden kuoletuksen aikaisemmin ja kuolettaa niitä jo vuosina 1974—1975 2 mrd ruplan arvosta sekä lisätä seuraavina vuosina kuoletusten määrää. Kaikki väestön hankkimat obligaatiot aiotaan kuolettaa vuoteen 1990 mennessä, ts. kuusi vuotta aikaisemmin kuin alunperin oli määrä. Tämä ratkaisu lienee oikea ja täysin puolueen politiikan ja kansan etujen mukainen.

Työpalkan muodossa saatavien tulojen kohoamisen ohella lisääntyvät tuntuvasti myös *yhteiskunnalliset kulutusvarannot*. Suunnitteilla on niiden laajentaminen 1,4-kertaisesti ja suurentaminen vuoteen 1975 mennessä 90 miljardiin ruplaan. Nämä varat käytetään lääkintähuollon parantamiseen, valistustyön laajentamiseen ja kasvavan polven kasvattamiseen.

Yhteiskunnallisia varantoja tullaan käyttämään myös moniin muihin tärkeisiin sosiaalisiin tarkoituksiin, mm. monilapsisten ja vähätuloisten perheiden, tuotannossa työskentelevien naisten, eläkeläisten, opiskelijoiden elinolojen parantamiseen. Tarkoituksena on:

myöntää rahallista lapsiavustusta perheille, ioiden tulot kutakin perheenjäsentä kohti eivät ylitä 50 ruplaa;

lisätä palkallisten sairaanhoitopäivien määrää lapsen sairastaessa ja säätää täysi palkka äitiysloman ajalta kaikille työssä käyville naisille työvuosien määrästä riippumatta;

korottaa työläisten ja toimihenkilöiden vanhuuseläkkeiden minimirajaa;

korottaa kolhoosien jäsenten eläkkeiden minimirajaa ja soveltaa heihin työläisten ja toimihenkilöiden suhteen säädettyä eläkkeiden määräämisjärjestystä;

parantaa työläis-, toimihenkilö- ja sotilasinvalidien sekä huoltajansa menettäneiden perheiden eläketurvaa: suurentaa opiskelijastipendejä ja laajentaa stipen-

dinsaajien piiriä korkeakouluissa ja erikoisalojen opistoissa;

korottaa ruokamenojen normeja sairaaloissa ja kaupunkien teknillisissä ammattiopistoissa.

Työpalkkojen korottamisen ja yhteiskunnallisista kulutusvarannoista suoritettavien avustusten laajentamisen linjaa tapahtuvan väestön elintason kohottamiseen tähtääviin uusiin toimenpiteisiin kuluvalle viisivuotiskaudella myönnetään 22 mrd. ruplaa, vastaavan menoerän oltua kahdeksannella viisivuotiskaudella 10 mrd. ruplaa.

Vielä suuremmat mitat saa asuntorakennustoiminta. Viidessä vuodessa on määrä rakentaa asuintaloja yhteiseltä asuntoalaltaan 565—575 milj. neliometriä. Sen turvin voidaan kohentaa noin 60 miljoonan ihmisen asunto-oloja.

Varsin huomattavia varoja suunnataan myös kunnallistalouteen, kaupunkien ja kylien nykyaikaistamiseen.

Tässä yhteydessä tahtoisin mainita erikseen Moskovan. Se on rakas kaikille neuvostoihmisille kotimaamme pääkaupunkina, suurena teollisuuden, kulttuurin ja tieteen keskuksena, sosialistisen suurvaltamme vertauskuvana. Moskovassa tullaan edelleenkin suorittamaan laajoja asuntorakennus- ja nykyaikaistamistöitä, parantamaan liikennejärjestelmää. Moskovan muuttaminen kommunistiseksi mallikaupungiksi on koko neuvostokansan kunnia-asia.

On kiinnitettävä enemmän huomiota myös maan muiden kaupunkien nykyaikaistamiseen. Sosialismin paremmuus tekee mahdolliseksi ohjailla kaupunkien luonnollista kasvuprosessia sillä tavoin, että niiden väestö voi elää yhä terveellisemmissä ja mukavammissa oloissa.

Toverit! Määritellään toimenpiteitä neuvostoihmisten tulotason olennaiseksi kohottamiseksi, asuntorakennustoiminnan laajentamiseksi ja kaupunkien sekä kylien nykyaikaistamiseksi keskuskomitea katsoo, että erityisen merkittäväksi nousee nykyään myös toinen

tehtävä — väestön kasvavan maksukykyisen kysynnän tyydyttäminen elintarvikkeiden ja kulutustavaroiden sekä myös palvelusten osalta. Kulutushyödykkeiden tuotannon täytyy kasvaa nopeampaa vauhtia kuin neuvostoihmisten rahatulojen.

Tämän tehtävän ratkaiseminen turvataan kehittämällä nopeutuvassa tahdissa kaikkia näitä hyödykkeitä tuottavia kansantalouden haaroja. Tästä näkökulmasta puolue tarkastelee myös sellaista tärkeää ongelmaa kuin teollisuuden keskinäisiä perusmääräsuhteita. Kartutettu tuotantopotentiaali antaa keskuskomitean mielestä mahdollisuuden lisätä uudella viisivuotiskaudella tietyssä määrin B-ryhmän kasvuvauhtia, minkä ansiosta voidaan taata suunniteltu työtätekevien elintason nousu. Tämä toimenpide ei tietenkään merkitse tuotantovälineiden tuotannon nopeutettuun kehitykseen tähtäävän yleisen linjamme peruutusta. Määritellään tuotannon molempien pääryhmien kasvuvauhdin keskinäistä suhdetta puolue lähtee, kuten Lenin opetti, kunkin ajanjakson konkreettisista tarpeista ja reaalisista mahdollisuuksista.

Raskas teollisuus on maan taloudellisen mahdin ja kansan elintason jatkuvan nousun perusta

Mainittu kansantaloudellisten määräsuhteiden muutos ei suinkaan merkitse, että kiinnittäisimme vähemmän huomiota raskaaseen teollisuuteen.

Puolueen noudattama suunta sosialistisen teollisuuden ja ennen kaikkea sen perustan, raskaan teollisuuden, ensivuoroiseen kehittämiseen on muuttanut maamme mahtavaksi suurvallaksi. Voimme liioittelematta sanoa, että vain toteuttamalla johdonmukaisesti tuota suuntausta me saimme mahdollisuuden suojata sosialistisen vallankumouksen saavutukset, tehdä lopun vuosisataisesta takapajuisuudesta ja turvata valtaisan taloudellisen, sosiaalisen ja sivistyksellisen edistyksen.

Raskaan teollisuuden nopea kasvuvauhti säilyttää täydelleen merkityksensä myös nykyoloissa.

Säilyttää sen vuoksi, että laajennettu sosialistinen uusintaminen, tulevan taloudellisen kasvun vauhti sekä mahdollisuudet ja kommunismin aineellis-teknisen perustan luominen ovat huomattavassa määrin riippuvaisia raskaan teollisuuden menestyksellisestä kehityksestä. Sen toiminnasta riippuu kansantalouden kaikkien alojen teknisen varustautuneisuuden taso ja korkeamman työntuottavuuden saavuttamiseen tarvittava materiaali- ja tekninen huolto.

Raskaan teollisuuden nopea kasvuvauhti säilyttää merkityksensä myös siksi, että ellei kehitetä raskasta teollisuutta, ei voida pitää vaadittavalla tasolla puolustuskykyä, joka takaa kotimaamme turvallisuuden, kansamme rauhanomaisen työn. Tässä mielessä on viiden vuoden aikana tehty paljon — neuvostoarmeijalla on nyt riittävästi kaikkia nykyaikaisia sodankäyntivälineitä. Puolustusteollisuuden edelleen kehittäminen ja sen konkreettiset toimintaohjelmat ovat monessa suhteessa riippuvaisia kansainvälisestä tilanteesta. Neuvostoliitto on valmis tukemaan reaalisia aseistariisuntatoimia, jotka lujittavat rauhaa eivätkä vaaranna turvallisuuttamme. Samalla meidän on edelleenkin oltava valmiita kaikkiin mahdollisiin käännteisiin tapahtumien kulussa.

Raskaan teollisuuden kehittäminen saa vihdoin erityisen merkityksen myös sen vuoksi, että ilman sitä ei voida ratkaista kansan elintason kohottamisen perustehtäviä. Raskaan teollisuuden tulee laajentaa huomattavasti niiden tuotantovälineiden tuotantoa, joilla voitaisiin kehittää nopeasti maataloutta, kevyttä- ja elintarviketeollisuutta, laajentaa entisestään asuntorakennustoimintaa, kauppaa ja väestönpalvelua.

Nimenomaan tämä on raskaan teollisuuden lopullinen tarkoitus. Tässä yhteydessä saanen muistuttaa mieleen V. I. Leninin sanat, että "... viime kädessä tuotantovälineiden valmistaminen on välttämättä sidottu kulutustarvikkeiden valmistukseen, sillä tuotantovälineitä ei valmisteta sinänsä tuotantovälineiden vuoksi, vaan

ainoastaan sen vuoksi, että kulutustarvikkeita valmistavilla teollisuuden aloilla tarvitaan yhä enemmän ja enemmän tuotantovälineitä” (Teokset, 4. osa, s. 148).

Puolue asettaa raskaalle teollisuudelle vielä yhden tärkeän tehtävän: sen on laajennettava kulutushyödykkeiden tuotantoa välittömästi omissa teollisuuslaitoksissaan. Raskaan teollisuuden kaikilla haaroilla on siihen melkoisia mahdollisuuksia. Haluaisin tässä yhteydessä sanoa muutaman sanan myös puolustusteollisuudesta. Jo nykyisin 42 % sen koko tuotoksesta menee siviilitarkoituksiin. Kun otetaan huomioon puolustusteollisuuden korkea tieteellis-tekninen taso, niin sen kokemuksen ja keksintöjen välittäminen kaikille talouden aloille saa ensiarvoisen tärkeän merkityksen.

Niin muodoin raskaan teollisuuden merkitys ei nykyvaiheessa suinkaan vähene, vaan päinvastoin kasvaa, koska sen ratkaistavana olevien välittömien käytännön ongelmien piiri laajenee. Tulevaksi viisivuotiskaudeksi sen johtaville haaroille asetetaan erittäin korkeat tavoiteluvut — sähkövoiman kehittämisessä on päästävä yli 1 000 mrd KWh:iin, raakaöljyn tuotannossa 480—500 milj. tonniin ja kaasun tuotannossa 300—320 mrd. kuutiometriin ja kohotettava teräksen tuotanto 142—150 milj. tonniin. Koneenrakennus- ja metalliteollisuuden, kemian ja petrokemian teollisuuden tuotoksen tulee kasvaa viisivuotiskaudella 1,7-kertaisesti. Puolue on varma, että raskaan teollisuuden työntekijät selviytyvät kunnialla näistä suurista ja kunniakkaista tehtävistä.

Maatalouden edelleen kehittämisen ohjelma

Toverit! Koko talouden nousun vauhti, neuvostoihmisten elintason nousun vauhti riippuu monessa suhteessa maatalouden menestyksellisestä kehityksestä. Siksi tälle taloudenhaaralle onkin omistettu kuluneella toimintakertomuskaudella niin suurta huomiota. Koska maatalouden ongelmia on jo pitkän aikaa käsitelty laa-

jalti ja niiden johdosta tehty runsaasti päätöksiä myös aikaisempina kausina, keskuskomitea pitää tärkeänä tehdä edustajakokouksen osanottajille selkoa muutamista periaatteellisista erikoisuuksista, jotka luonnehtivat näiden ongelmien ratkomisessa käytettyä, viime vuosina kehiteltyä lähestymistapaa.

Yksi näistä erikoisuuksista on se, että noudattaen johdonmukaisesti KK:n maaliskuussa 1965 täysistunnossaan viitoittamaa ja 23. edustajakokouksen päätöksillä vahvistettua linjaa keskuskomitea pani erityisen painon maataloustuotannon kasvua stimuloivien vakaiden taloudellisten edellytysten luomiseen. Tässä on kysymys vakaiden hankintakiintiöiden säätämisestä kolhooseille ja valtiontiloille useiksi vuosiksi kerrallaan ja siitä, että suunnitelmatavoitteiden yli luovutettavista tuotteista maksetaan sellainen korotettu hinta, joka stimuloisi tuotannon kasvua, sekä muista toimenpiteistä.

Toinen erikoisuus on se, että pitäen riittämättömänä rajoittua joihinkin viljelystekniisiin ja organisatorisiin toimenpiteisiin me olemme pyrkineet ottamaan huomioon kaikki maatalouden kehitykseen vaikuttavat tekijät — mukaan luettuina maaseudun tarvitsemien teknisen kaluston ja väkilannoitteiden toimitukset, perusrakennustöiden laajentaminen, maanparannustyöt, työntekijäkunnan koulutus ja tuotannon organisaation parantaminen. Tämä on vaatinut maatalouden tarpeiden konkreettista erittelyä ja pakottanut etsimään varoja niiden tyydyttämiseksi.

Tältä kannalta keskuskomitea laati heinäkuun täysistunnossaan (1970) maatalouden kehittämiseksi laajan kokonaisuohjelman, joka on sekä pitkäaikainen että realistinen. Toverit, maatalouden ongelmat ovat sitä laajempia, ettei niitä ratkaista täydelleen yhdessä tai kahdessa eikä viidessäkään vuodessa; siihen tarvitaan enemmän aikaa, suunnattomia määrärahoja, ei ainoastaan maatalouden työntekijäin, vaan myös koko teollisuutemme suuria ponnistuksia.

Täysistunnon päätökset on otettu nykyisen viisivuotiskauden tavoitteiden pohjaksi. Niiden täyttäminen merkitsee sellaista maataloustuotannon kasvua, jonka ansiosta voimme jo aivan lähivuosina laajentaa ja parantaa järjestelmällisesti väestön elintarvikehuoltoa sekä teollisuuden raaka-ainehankintoja. Samalla kun ratkomme ajankohtaisia tehtäviä meidän on otettava uudella viisivuotiskaudella pitkä askel eteenpäin luodessamme maataloudelle sellaista aineellista ja teknistä perustaa, joka auttaa tulevaisuudessa ratkaisemaan täydellisesti maataloustuotannon sekä maaseudun uudistamisongelmat ja vähentää maanviljelyksen riippuvuutta luonnonvoimien oikuista.

Tätä lähtökohtanaan pitäen keskuskomitea määritteli myös maatalouden perussijoitusten suuruuden. Maatalouteen sijoitetaan viisivuotiskauden kuluessa valtion ja kolhoosien linjaa n. 129 mrd. ruplaa, ts. saman verran kuin kahdella edellisellä viisivuotiskaudella yhteensä.

Uudella viisivuotiskaudella ratkaistavaksi tulevien tehtävien luonteesta johtuu, että maatalouselinten, maaseudun puoluejärjestöjen, kolhoosien ja valtioniilojen vastuu kasvaa. Maaseudun työntekijäin tehtävänä on kohottaa viljan keskimääräinen vuosituotanto vähintään 195 milj. tonniin ja sen hankinnat kiintiöiden puitteissa sekä yli kiintiöiden korkeammilla hinnoilla 80—85 milj. tonniin. Lihan keskimääräisen vuosituotannon tulee viisivuotiskaudella ylittää 14 ja maidon 92 milj. tonnia sekä kananmunien 46 mrd. kpl. Myös muiden tuotelajien kohdalla edellytetään huomattavaa tuotannon kasvua.

KK:n kesäkuun täysistunnon päätösten mukaisesti näiden tehtävien täyttämiseen myönnetään suuria rahavaroja ja aineellisia resursseja. Maatalous saa edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna paljon enemmän traktoreita, leikkuupuimureita, autoja sekä muita maatalouskoneita, väkilannoitteita ja muita kemian tuotteita, karjakartanoiden ja suurkanaloiden kalustoa,

sähkövoimaa ja rakennustarvikkeita. Konkreettiset numerot ovat edustajakokouksen osanottajien tiedossa ohjelmaluonnoksesta.

Kaikki tämä on todella ja varsin huomattavasti kohtettava maataloustuotantoa, lisäävä sen tehokkuutta. Samaan aikaan tekisi mieli tähdentää erityisesti sitä, että meidän tulee käyttää täysin määrin hyväksi olemassaolevia mahdollisuuksia, kaikkea sitä mitä maataloudella jo nyt on. Valitettavasti meillä on tässä kohdin vielä runsaasti puutteita ja leväperäisyyttä.

Toverit! *Viljan* tuotannon lisääminen on kuten ennenkin maatalouden tärkeimpiä tehtäviä. Meidän viljantarpeemme kasvaa vuosi vuodelta. Emme tarkoita yksin leipäviljaa, vaan myös rehuviljaa, jonka tuotantoa tulee laajentaa ottaen huomioon karjatalouden nopean kasvun välttämättömyys.

Keskuskomitea katsoo, että suuria mahdollisuuksia viljasadon lisäämiseen on yhtä hyvin tärkeimmillä viljanviljelyalueillamme – Ukrainassa, Kazahstanissa, keskisellä mustanmullan alueella, Pohjois-Kaukasiassa, Volganvarrella, Uralin ja Siperian aroseduilla kuin myös ei-mustanmullan alueilla ja maan muilla vyöhykeillä. Nämä mahdollisuudet ovat tarkoituksenmukaisemmassa väkilannoitteiden ja konekaluston käytössä, viljelysteknillisten ohjeiden tiukassa noudattamisessa, työn järjestelyn parantamisessa ja johdonmukaisessa ponnistelussa viljan samoin kuin muuten muidenkin tuotteiden häviöiden supistamiseksi.

Kolhoosien ja valtioneuvoston sekä maataloushallintotoimien täytyy pyrkiä johdonmukaisesti parantamaan kylvöalojen rakennetta suosien niitä viljelyskasveja ja lajikkeita, jotka antavat suurimman sadon. Maan eteläseuduilla, esimerkiksi Stavropolin aluepiirissä, Rostovin, Poltavan ja eräillä muilla alueilla on perusteettomasti supistettu maissiviljelmiä. Sellainen asiointi on korjattava. Tulee lisätä myös suurimokasvien, ennen muuta tattarin ja hirssin tuotantoa. Samoin tulee turvata suunnitelman edellyttämien insinööritaidollisten

riisinviljelyjärjestelmien oikea-aikainen käytäntöönotto ja kohottaa viisivuotiskauden loppuun mennessä riisin tuotanto kahteen miljoonaan tonniin, mikä riittää tyydyttämään täydellisesti maan tarpeen.

Kaikessa kärkevydessään on edessämme myös sellainen erittäin tärkeä maatalouden ongelma kuin *karjatalouden* edelleen kehittäminen. Tällä alalla on uuden viisivuotiskauden kuluessa tehtävä pitkä askel eteenpäin, jotta voitaisiin tuottaa keskeytyksittä väestön tarpeiksi arvokkaimpia elintarvikkeita ja tyydyttää niiden kasvava kysyntä. Tässäkin kohdin on otettava täydellisemmin käyttöön ne voimavarat, joita kolhooseilla ja valtioneuvoilla on.

Ennen kaikkea niiden on lujitettava rehutaloutta, joka on koko karjanhoidon kehittämisen perusta. Tärkeänä tehtävänä on parantaa ja käyttää täydellisemmin hyväksi niittyjä ja laidunmaita, varata enemmän heinää, heinäjauhoa, hapan- ja painorehua ja muita tuorerehuja, kohottaa kaikkien rehuksien satoisuutta. On ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotta saataisiin vähentymään karjan menetykset tautien ja huonon hoidon takia. On tehtävä paljon karjasuojien rakentamisen ja koneellistamisen alalla, parannettava karjanjalostustyötä ja kehitettävä teuraskarjan ja siipikarjan kasvatusta.

Henkilökohtainen aputalous esittää vielä melkoista osaa lihan ja maidon tuotannossa. Tätä ei kuitenkaan oteta kaikkialla riittävästi huomioon. Samalla kun päähuomio kiinnitetään yhteiskunnallisen tuotannon laajentamiseen, tulee antaa välttämätöntä apua kolhoosilaisille ja valtioneuvojen työntekijöille kotieläinten ja siipikarjan hankkimisessa sekä rehunsannin turvaamisessa.

On todettava, että karjanhoidon kehittämismahdollisuuksia käytetään eräissä tasavalloissa ja alueilla vielä epätäydellisesti. Tämä koskee Moldavian, Armenian, Gruusian ja Turkmenian liittotasavaltoja, Voronezhin, Omskin, Tsheljabinskin ja Kostroman alueita Venäjän

Liittotasavallassa, Odessan aluetta Ukrainassa, Karagandan ja Pavlodarin alueita Kazahstanissa sekä monia muita. Ilmeisesti asianomaiset paikalliselimet tekevät tästä tarpeelliset johtopäätökset.

Viljan tuotannon lisäämisen ja karjatalouden kehittämisen ohella on muiden maataloustuotteiden, mm. raaka-ainekasvien tuotannon laajentamisella suuri kansantaloudellinen merkitys. Laajentamalla maanparannustöitä ja ottamalla käytäntöön vuoroviljelys voidaan Keski-Aasiassa ja ennen muuta Uzbekistanissa lisätä sellaisen arvokkaan ja maalle tärkeän viljelyskasvin kuin puuvillan tuotantoa.

Toverit! Suunnitelmamme liittävät viisivuotiskauden päivänkohtaisten kysymysten ratkaisut kiinteästi maatalouden kehittämisen tärkeimpiin pitkän tähtäyksen suuntaviivoihin. Puolue on määritellyt tämän tehtävän ratkaisutiet. Kysymys on ennen kaikkea maatalouden teknisestä uudelleen varustamisesta, sen *koneellistamisesta*, *kemiallistamisesta* ja suurisuuntaisten *maanparannustöiden* suorittamisesta.

Tästä seuraa, että maatalouden menestyksellisen kehittämisen välttämättömäksi edellytykseksi muodostuu maan yleisen taloudellisen potentiaalin yhä laajeneva hyväksikäyttö. Siksi puolue onkin asettanut niin terävästi kysymyksen niiden teollisuudenhaarojen nopeutetusta kehittämisestä, jotka tuottavat tuotantovälineitä maataloutta varten sekä myös maataloustuotteiden jalostusta, kuljetusta, säilytystä ja markkinointia varten tarvittavia laitteita ja konekalustoa.

Maatalouden kohottaminen ei näin ollen riipu yksinomaan maaseudun työntekijöistä, vaan monilta osin myös teollisuuden työntekijäin, tiedemiesten ja teknikkojen ponnistuksista. Puolue kutsuu heitä antamaan ansiokkaan panoksensa tähän suureen, todella yleisvaltakunnalliseen, yleiskansalliseen asiaan.

Tulevina vuosina kehitetään edelleen maataloustuotannon spesialisointia, siirrytään tehdasmaisiin menetelmiin lihan, maidon ja muiden valmisteiden tuotan-

nossa. Tämä on lainomaista — tässä on kysymys prosesseista, jotka määräävät pitkällä tähtäyksellä maataloutemme tulevaisuuden. Mutta tämän suuren ja tärkeän työn kulussa meidän on varottava tekemästä virheitä ja hätiköimästä. Spesialisoinnin kehittämisen ja tuotannon siirtämisen teolliselle pohjalle täytyy olla kussakin konkreettisessa tapauksessa taloudellisesti perusteltua, kaikin puolin valmisteltua.

Maatalouden nopea kehitys johtaa yhä laajempaan kolhoosienvälisten ja valtion ja kolhoosien yhteisten tuotannollisten yhtymien leviämiseen, maanviljelysteollisten kompleksien perustamiseen. Ne käyttävät tehokkaammin hyväksi konekalustoa, perusinvestointeja sekä työvoimavaroja, soveltavat laajemmin tehdasmaisia tuotantomenetelmiä. Puolue tulee tukemaan näitä tuotannon organisaatiomuotoja maaseudulla.

Toverit! Maataloustuotannon tehtävien täyttäminen vaatii keskitettyä työtä. Tärkeä osuus maatalouden kehittämisen on maaseudun puoluejärjestöillä, neuvosto- ja maaelimillä, valtioneuvosten ja kolhoosien johtajilla. Puolue arvostaa korkealle heidän uhrautuvan työnsä.

Sallikaa minun lausua edustajakokouksen nimissä julki varmuus, että kolhoosilaisten, miesten ja naisten, valtioneuvosten työläisten ja maatalouden asiantuntijain työpanokset johtavat uusiin suuriin saavutuksiin.

Kulutustavaroiden tuotantoa on laajennettava

Toverit! Kuten jo tuli mainituksi, edellisellä viisivuotiskaudella lisättiin oleellisesti tavaroiden tuotantoa ja myyntiä väestölle. Siitä huolimatta monien sellaisten tavaroiden tuotanto jää tänäkin päivänä jälkeen niiden tarpeesta. Suunniteltu työtätekevien rahatulon kasvu lisää entisestään kysyntää ja nostaa kärkevämmiin esiin laadun ongelman.

Onko teollisuus valmis nousemaan uusien vaatimusten tasolle, joita kansan elintason jatkuvaan nousuun tähtäävä puolueen suuntaus esittää?

Objektiivisten mahdollisuuksien näkökulmasta se epäilemättä on valmis. Maan teollisuuspotentiaali riittää turvaamaan kulutushyödykkeiden tuotannon huomattavan laajentamisen ja niiden laadun parantamisen. Kasvaneet taloudelliset mahdollisuudet sallivat käyttää siihen entistä suurempia perussijoituksia, ja niin me nyt teemmekin.

Mutta kuten missä tahansa asiassa, menestys ei tässäkään riipu yksinomaan objektiivisista edellytyksistä, vaan myös subjektiiviset tekijät merkitsevät suunnattoman paljon. Tässä yhteydessä keskuskomitea pitää tärkeänä kiinnittää suunnittelu- ja talouselinten, puolue-, neuvosto- ja ammattiliittojärjestöjen huomiota siihen, että on vakavasti muutettava itse suhdetta kulutustavaroiden tuotantoon.

Toverit, meillä on takanamme monia historiallisen sankaruuden vuosia, jolloin miljoonat kommunistit ja puolueeseen kuulumattomat mukautuivat tietoisesti uhrauksiin ja kieltämyksiin, olivat valmiita tyytymään kaikkein välttämättömimpään eivätkä katsoneet itsellään olevan oikeutta vaatia erityisiä elämän mukavuuksia. Se ei voinut olla vaikuttamatta myöskään tapaan, jolla suhtauduttiin joukkokulutustavaroiden tuotantoon, niiden laatuun ja valikoimaan. Mutta se mikä oli selitettävissä ja luonnollista menneinä aikoina, kun etualalla olivat toiset tehtävät, toiset asiat, ei sovi nykyoloihin. Ja elleivät eräät toverit ota sitä huomioon, niin puolueella on oikeus tulkita moinen asiaan suhtautuminen joko kyvyttömyydeksi ymmärtää puolueen politiikan ydin, joka tähtää työtätekevien elintason jatkuvaan kohottamiseen, tai sitten pyrkimykseksi puolustella omaa toimettomuuttaan. Keskuskomitea pitää välttämättömänä asettaa tämä kysymys kaikessa kärkevyydessään ja peittelemättä.

Meillä on vielä sekä paikallisessa portaassa, että keskuksessa työntekijöitä, jotka osaavat viettää "rauhanomaista rinnakkaiseloa" epäkohtien kanssa ja jotka ovat jollakin tavoin tottuneet monien kulutustavaro-

den kehuun laatuun ja laajentavat sietämättömän hitaasti niiden tuotantoa. Muutamat taasen supistavat tahi tyystin lopettavat tarpeellisten esineiden valmistuksen, lopettavat vanhentuneiden artikkelien korvaamisen varjolla halpojen mutta väestön jatkuvasti tarvitsemien hyödykkeiden tuotannon. Siten syntyy puutetta eräistä tavaroista, joita on tapana sanoa "rikkamaksi". Mutta silloin kun on puhe jatkuvasti kysytyistä tavaroista, ei voi olla mitään rikkamaa.

Uutena viisivuotiskautena on mahdollisuuksia tyydyttää paljon paremmin kulutustavaroiden kysyntää. Kankaiden, valmiiden vaatteiden, jalkineiden ja trikootuotteiden tuotantoa aiotaan laajentaa huomattavasti. Sellaisten kestokulutustavaroiden kuin televisioiden, kylmäkaappien, radiovastaanottimien ja pesukoneiden kohdalla on reaalisesti mahdollista päästä lähelle väestön tarpeiden täydellistä tyydyttämistä. Henkilöautojen myynti kasvaa suuresti, niiden tuotanto lisääntyy vuonna 1975 melkein nelinkertaiseksi vuoteen 1970 verrattuna.

Näiden tehtävien ratkaiseminen on nyt täysin voimamme mukainen, pitää vain käyttää maksimaalisesti olemassaolevia reservejä ja mahdollisuuksia. Ja niitä on jokaisessa ministeriössä, jokaisessa tasavallassa ja joka alueella, joka kaupungissa, jokaisessa teollisuuslaitoksessa.

Uudella viisivuotiskaudella myönnetään kevyen teollisuuden kehittämiseen melkein kaksi kertaa niin paljon varoja kuin edellisellä, nimittäin 8,7 mrd. ruplaa ja elintarvike-, lihan-, maidon- ja kalanjalostusteollisuuden kehittämiseen n. 14 mrd. Nämä varat pitää käyttää aikanaan ja sitä paitsi ne on käytettävä oikein, siten että teollisuuslaitoksia rakennetaan ja uudistetaan nopeasti ja hankitaan niihin nykyajan vaatimuksia vastaava koneisto. Tämä asettaa koneenrakennusteollisuudellemme, tiedemiehille ja koneensuunnittelijoille erittäin vastuullisia tehtäviä. Tätä asiaa on myös puolue- ja talouselinten jatkuvasti valvottava.

Tämä suuri ja mutkallinen tehtävä, markkinoiden kyllästäminen kulutustavaroilla, on ratkaistava pysyttämällä valtion vähittäishinnat vakaina ja tarvittavien taloudellisten edellytysten tultua luoduksi myös alentamalla erinäisten tavaralajien hintoja. On päättävästi ehkäistävä hintojen ylittäminen, tehostettava vähittäismyyntihintojen ja palvelumaksujen määräämisen tarkkailua ja pantava koville ne tuotantolaitosten ja talouselinten johtajat, jotka yrittävät kiertää valtion säätämää järjestystä.

Antaen suuren merkityksen väestön kulutustavara-tarpeen tyydyttämiselle keskuskomitea pitää välttämätömänä laatia aivan lähitulevaisuudessa laajakantoinen ohjelma kulutustavarain tuotannon lisäämiseksi kaikilla teollisuusaloilla. Sellaisen ohjelman täytöllä tulee olemaan suuri osuus neuvostokansan elintason kohottamisessa.

Kauppaa kehitettävä, väestön palvelua parannettava

Kansan elintason jatkuva nousu asettaa korotettuja vaatimuksia kaupalle ja palvelun aloille. Viime vuosina on tehty paljon näiden alojen kehittämiseksi.

Kaupungeissa ja maaseudulla on avattu kymmeniä tuhansia uusia myymälöitä, tavarataloja ja muita kauppalaitoksia. Kaupan ja palvelusten alalla meillä on kuitenkin vielä paljon epäkohtia, joihin eräät työntekijät valitettavasti ovat myös mukautuneet ja tottuneet pitämään niitä melkein pä luonnollisena asiana. Kauppajärjestöiltä puuttuu monissa tapauksissa tarvittavaa joustavuutta, ne eivät ole vielä oppineet kunnolla tutkimaan markkinoiden tarvetta. Siitä johtuu, että tavaroita saadaan kauppaan joko sopimattomaan vuodenaikaan, tai sitten ne menevät muualle kuin sinne missä niitä tarvitaan. Monesti on käynyt niinkin, että tavaratilauksia on perusteettomasti pienennetty, tavaroiden tuotantoa on supistettu ja niiden saanti on käynyt erittäin vaikeaksi. Siten on käynyt milloin ompeluko-

neille, milloin silitysraudoille tai joillekin muille tavaroille. Monissa tapauksissa on myös ostajapalvelussa parantamisen varaa.

Neuvostoihmiset ja puolue suhtautuvat kunnioituksella kauppa-alan työntekijöiden työhön. Mutta kääntyessämme heidän puoleensa, varsinkin kauppajärjestöjen johtajien puoleen tekisi mieli sanoa, että tehtävänä on nyt työn tason oleellinen kohottaminen, kaupan organisaation parantaminen ja nykyaikaisten kauppaneitelmien soveltaminen.

Meillä omistetaan suurta huomiota yhteiskunnalliseen ruokailuun. Me rakennamme ja tulemme rakentamaan paljon ruokaloita, kahviloita ja ravintoloita. Mutta tällä alalla, eritoten yhteisruokailun järjestämisessä teollisuuslaitoksissa, virastoissa, oppilaitoksissa, kolhooseissa ja valtioneitoilla on vielä paljon epäkohtia. Tapaukset, että ruokaloissa ei riitä paikkoja asiakkaille tai että ruoat ovat mauttomia, eivät ole harvinaisia. Sellaista asiointilaa ei voida sietää. Sellaisista epäkohdista meidän on tiukemmin vaadittava tilille ministeriöt, paikalliset elimet sekä myös laitosten johtajat. Myös ammattiliitoille kuuluu tässä asiassa tärkeä osuus; niiden on pidettävä tuotantolaitoksissa yhteisruokailua alituisen tiukan valvontansa alaisena.

Toverit! Meidän on tuntuvasti parannettava kaikkien palveluajalojen — yleisten ruokailulaitosten, pukimoiden, kaikenlaisten korjaamoiden toimintaa sekä työtätekevien vapaa-ajan käytön järjestämistä. Nämä eivät ole yksinkertaisesti vain toimialoja, joiden tehtävänä on suunnitelman täyttäminen, vaan laitoksia, jotka ovat välittömästi tekemisissä ihmisten kanssa, heidän monitahoisten makutoivomustensa, inhimillisten mielialojen kanssa. Näiden laitosten työtä ei nähtävästi saa pelkistää vain suunnitelman täyttöprosenteiksi ja voittosummiksi.

Palvelusten tarve kasvaa jatkuvasti. Sen täydellisempää tyydyttämistä silmälläpitäen uudella viisivuotiskaudella on suunniteltu väestölle tarjottavien mak-

sullisten palvelusten laajentamista ainakin kaksinkertaisesti.

Tässäkin meidän tulee ajatella reservien hyväksikäyttöä. Paikallisesta aloitteellisuudesta ja mm. paikallisten neuvostojen aloitteellisuudesta riippuu varsin paljon. Niinpä on harkittava myös kysymystä olosuhteiden luomisesta sitä varten, että eläkeläiset, perheenäidit ja invalidit voisivat joko kotona yksitellen tai osuuskuntiin yhdistyneinä työskennellä voimiensa mukaan palveluammateissa sekä omaksi että yhteiskunnan hyödyksi. Tällöin on tietenkin tehtävä parannuksia vastaaviin oikeusnormeihin, jotka säännöstelevät tällaista toimintaa, annettava sille tarpeellista tukea.

Sanalla sanoen, palvelun piiri ansaitsee mitä suurinta huomiota sekä sen kehittämiseen tarvittavien varojen myöntämisen kannalta että myös työntekijäkunnan lujittamisen, tällä alalla työskentelevien ihmisten yhteiskunnallisen arvostuksen kohottamisen kannalta.

Toverit, tällaiset ovat toimintamme pääsuuntaviivat työtätekevien elintason kohottamisen alalla. Seuraavan viisivuotiskauden tulee muodostua tässä suhteessa suureksi edistysaskeleeksi ja laskea samalla pohja vielä merkittävämmille saavutuksille tulevaisuudessa.

Suoriutuakseen menestyksellisesti näistä tehtävistä meidän kaaderiemme — talous-, neuvosto-, ammattiliitto- ja puoluekaaderien — tulee niin keskuksessa kuin paikallisessakin portaassa suhtautua kaikkiin ihmisten elinehtoja koskeviin kysymyksiin yhtä vaativaisesti kuin he suhtautuvat tärkeimpien valtiollisten tehtävien täyttämiseen. Sellaista suhtautumista asiaan puolue odottaa heiltä.

3. Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta kohotettava tieteellis-teknisen edistyksen ja kaikkien reservien täydellisemmän hyväksikäytön pohjalta

Toverit! Luvallanne siirryn talouspolitiikan toiseen pe-

ruskysymykseen — kysymykseen resursseista, jotka meidän on saatava liikkeelle edessä olevien tehtävien täyttämiseksi. Mistä voidaan ottaa nuo resurssit ja mm. varat niiden taloudenhaarojen nopeutettuun kehittämiseen, joihin asetamme pääpainon?

Yhtä ja toista voidaan saada siirtämällä yksiltä taloudenhaaroilta toisille, mutta sellainen lähde on luonnollisesti rajoitettu. Rajoitetummiksi käyvät myös kansantalouden kasvun ns. ekstensiiviset tekijät; lisätyövoiman saantimahdollisuudet vähenevät vuosina 1971—75 edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna. Myös investointien kasvuvauhdilla on rajansa.

Niin muodoin meidän tulee perustaa laskelmamme pääasiassa tuotannon tehokkuuden kohottamiseen. Yksinkertaisemmin sanoen ongelman ydin on siinä, että jokaista kulutettua työ-, materiaali- ja finanssiyksikköä kohti on olennaisesti suurennettava tuotannon volyymin ja kansantuloa. Se viime kädessä onkin yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohottamista.

Työn tuottavuutta kohottamalla on ensi viisivuotiskaudella saatava vähintään 80 % kansantulon kasvusta, 87—90 % teollisuuden tuotoksen ja 95 % rakennus- ja asennustöiden lisäkasvusta ja koko rautatiekuljetusten lisäys. Suunniteltu maataloustuotannon lisäkasvu on kokonaisuudessaan saatava aikaan kohottamalla työn tuottavuutta.

Nimenomaan tästä näkökulmasta, työn tuottavuuden kasvuvauhdin jouduttamisen tarvetta silmälläpitäen on tarkasteltava taloudellisen kehityksen peruskysymyksiä. Tieteellis-teknisen edistyksen kiihdyttäminen nousee tällöin etualalle niin ajankohtaisten tehtävien kuin myös pitkäaikaisten kehitysnäköalojen kannalta.

Tieteellis-tekninen kumous. Tieteen ja tuotannon yhdistäminen

Kuluneet viisi vuotta ovat olleet neuvostoliittolaisen tieteen ja tekniikan nopean kehityksen kautta, ja me olemme oikeutetusti ylpeitä niiden saavutuksista. Tie-

teellis-teknisen edistyksen ratkaiseva nopeuttaminen jää silti yhdeksi tärkeimmistä tehtävistä. Aikakaudella, jolloin tiede yhä ilmeisemmin vaikuttaa suoranaisena tuotantovoimana, pääasiaksi muodostuu koko tuotannon korkea tieteellis-tekninen taso eivätkä suinkaan tieteen yksittäiset saavutukset, olivatpa ne kuinka loistavia tahansa.

Tämä asettaa tieteelle yhä vastuullisempia tehtäviä, vaatii lisäämään sen tehokkuutta, laajentamaan edelleen perusluonteisia tutkimuksia, keskittämään tiedemiesten voimat ja huomion tieteellis-teknisen edistyksen tärkeimpiin ja lupaaviin suuntiin. Tieteelliset tutkimustulokset, suunnittelutoimistot ja kokeelliset tuotantolaitokset ovat velvollisia viimeistelemään huolellisemmin uusien teknisten laitteiden prototyypit sekä uudet teknologiset prosessit niiden soveltamiseksi kansantalouteen. Tieteen ja tekniikan valtionkomitean, Tiedeakatemian ja ministeriöiden ratkaistavaksi nousee entistä mittavampia tehtäviä.

Jos erittelemme tiedettä ja tuotantoa yhdistävän monitahoisen ketjun kaikkia renkaita, on helppo havaita, että heikoimpia tuossa ketjussa ovat ne renkaat, joilla on yhteyttä tieteen saavutusten käytännölliseen soveltamiseen, niiden asettamiseen sarjatuotannon palvelukseen. Meillä on tietenkin paljon myönteisiä esimerkkejä tältä alalta — riittänee kun mainitsemme vaikkapa Patonin nimeä kantavan sähköhitsausinstituutin toiminnan tai isopreenikautsun tuotannon viemisen teollisuustuotannon asteelle. Mutta valitettavasti asiat eivät ole kaikkialla näin hyvin.

Esiintyvien vaikeuksien voittamiseksi on toisaalta saatava asianomaisten tieteellisten järjestöjen työssä aikaan vielä täydellisempi käänne tuotannon tärkeimpien tehtävien suuntaan. Ja toisaalta on luotava selkaiset olosuhteet, jotka pakottaisivat teollisuuslaitokset valmistamaan uusimpia tuotemalleja, kirjaimellisesti ajamaan takaa tieteellis-teknisiä uutuuksia eikä pakoi-
lemaan niitä kuin, kuvaannollisesti sanoen, piru pyhää

savua. Etuoikeutetuin asema on annettava niille kollektiiveille, jotka todella ponnistelevat tekniikan ja teknologian täydellistämiseksi, nykyajan vaatimukset täyttävien tuotteiden valmistamiseksi.

Kansantaloussuunnitelman täytyy muodostua tehokkaaksi tieteellis-teknisen edistyksen vipusimeksi. Tieteen ja tekniikan saavutusten hyväksikäyttö kansantaloudessa ei ole tähän saakka heijastunut riittävän selvästi suunnitelmissamme, minkä lisäksi useat ministeriöt eivät täytä niille asetettuja tehtäviä kokonaisuudessaan. Tämä koskee esimerkiksi metsä- ja puunjalostusteollisuuden ministeriötä sekä traktori- ja maatalouskoneenrakennuksen ministeriötä. Tarvitaan toisenlaista suhtautumistapaa: on laadittava tekniikan ja teknologian edelleen kehittämisen kokonaisohjelma ja sen huomioon ottaen valmistettava kaikki suunnitelman pääosat, sen perustavoitteet. Tällainen suhtautumistapa on jo saanut sijansa ohjeiden luonnoksessa.

Tieteellis-teknisen edistyksen jouduttamiseksi on tärkeää kehittää teollisuuden organisaatiomuotoja, luotava sellaiset niin sanoaksemme, tuotannon kasvot, jotka ovat sopusoinnussa ajan vaatimusten kanssa. Tämä edellyttää huomattavaa tutkimus- ja kehittäelytyön laajentamista itse teollisuuden piirissä, suunnittelutoimistojen ja suorituskykyisten koelaitosten perustamista tehtaisiin sekä monilukuisten tieteellisten voimien tuloa teollisuuteen. Kaikki tämä on tietenkin mahdollista vain suurille yhtymille ja kombinaateille, mikä tekee niiden perustamisen erityisen ajankohtaiseksi. Merkittäviä tuloksia voidaan monissa tapauksissa saada yhdistämällä tieteellisiä tutkimuslaitoksia tuotantolaitoksiin, luomalla mahtavia tieteellis-tuotannollisia komplekseja. Ajankohtaisia ongelmia ovat tieteellis-teknisen informaation parantaminen sekä tehokkaiden valvontamenetelmien ja tuotannonhaaroista riippumattoman asiantuntijatutkimuslaitoksen kehittäely, jotka estäisivät keksimästä sellaisia koneita, laitteita ja

teknologisia prosesseja, jotka eivät vastaa nykyajan korkeimpia vaatimuksia.

Toverit, on välttämätöntä, etteivät vain suunnittelu- ja talouselimemme, vaan myös kaikki puolueyöntekijät ottaisivat todella huolekseen tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamisen. Tämän kysymyksen merkitys määräytyy niin tämän hetken taloudellisen käytännötämme jokapäiväisistä tarpeista kuin myös huomispäivän vaatimuksista. Tieteen ja tekniikan edistys on kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisen voimavipu. Juuri sen vuoksi meidän on sellaisessa erittäin tärkeässä kysymyksessä kuin tieteen ja tekniikan kehityksessä nähtävä selvästi näköalat, otettava ne huomioon käytännöllisessä työssä.

Näköalat taas ovat sellaiset, että tieteen ja sen löytöjen vaikutuksesta tuotantovoimien kehityksessä alkanut kumous käy yhä merkittävämmäksi ja syvällisemmäksi. Meillä, toverit, on edessämme historiallisesti tärkeä tehtävä: *yhdistää elimellisesti tieteellis-teknisen kumouksen saavutukset ja sosialistisen talousjärjestelmän etuisuudet*, kehittää laajemmin omia, sosialismille ominaisia tieteen ja tuotannon yhdistämisuotoja.

Toimiessamme tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamiseksi on tehtävä kaikki tarpeellinen, jotta tämä edistys tapahtuisi sopusoinnussa huolehtivan luonnonvaroihin suhtautumisen kanssa eikä muodostuisi ilman ja veden vaarallisen saastumisen ja maan ehtymisen lähteeksi. Puolue tiukentaa vaatimuksia suunnittelu- ja talouselimille sekä insinööritoimistoille ja kaikille työntekijöillemme, jotta uusien tuotantolaitosten suunnittelu ja rakentaminen sekä entisten toiminnan parantaminen tapahtuisi luonnonsuojelunäkökohdat huomioonottaen. Myös tulevilla sukupolvilla eikä vain meillä täytyy olla mahdollisuus käyttää hyväksi kaikkea mitä kotimaamme kaunis luonto tarjoaa. Olemme valmiit osallistumaan myös yhteisiin kansainvälisiin toimenpi-

teisiin luonnon suojelemiseksi ja rikkauksien käyttämiseksi järkipäisesti.

Teollisuustuotannon rakennetta parannettava ja tehokkuutta lisäävä

Toverit! Linja tuotannon tehokkuuden lisäämiseen asettaa meille useita tärkeitä ja vaikeita tehtäviä tarkoituksenmukaisimpien määräsuhteiden turvaamiseksi kansantalouden eri alojen välillä.

Rakenneongelmien oikeasta ratkaisemisesta riippuvat suurelta osalta taloudellisen kasvun vauhti, talouden kehittämiseen tarvittavien kasautumien muodostamis- ja kansan elintason kohottamismahdollisuudet. Tiedämme hyvin, että perussijoitusten kunkin ruplan tuottama hyöty on toisilla aloilla suurempi ja toisilla pienempi, toisilla aloilla sijoitetut varat palautuvat nopeammin, toisilla hitaammin. Tämän huomioonottaminen on tärkeää missä tahansa taloudessa ja semminkin niin suuressa kuin meidän taloutemme.

Maatalouden, kulutustarvikkeita tuottavien alojen ja palvelualojen kehityksen nopeutuminen tulee, paitsi työtätekeville tarkoitettujen aineellisten hyödykkeiden lisäämistä, edistämään talouden määräsuhteiden parantumista, sen tasapainoisuuden turvaamista, kansantulon ja kasautumien kasvulähteiden laajentumista sekä rahan kiertokulun nopeuttamista.

Raskaan teollisuuden rakenteen parantamisessa piilee suuria tuotannon tehokkuuden lisäämismahdollisuuksia. Kysymys on niiden alojen kehityksen nopeuttamisesta, jotka turvaavat tuotantokustannusten alentumisen, lopullisten tuotteiden osuuden kasvun sekä työn tuottavuuden nousun niin itsessään raskaassa teollisuudessa kuin muillakin aloilla.

Teollisuustuotannon tehokkuuden lisäämisen täytyy tulevana vuosina tapahtua useihin pääsuuntiin. Yksi niistä on materiaalikulutuksen alentaminen tuotanto-

yksikköä kohti, raaka-aineiden ja tarvikkeiden säästö. Tämä on todella valtiollisesti merkityksellinen tehtävä.

Kansantalouden kehitys aiheuttaa erilaisten raaka-aineiden tarpeen rajun kasvun. Tämän tarpeen tyydyttämiseksi tulemme vastedeskin kehittämään nopeasti raaka-aineita tuottavia aloja. Tällöin on tärkeää, että ne toimisivat vielä tehokkaammin, turvaisivat raaka-aineiden jalostamisen pitemmälle, parantaisivat niiden laatua ja supistaisivat jätteiden määrää. Ei pidä kuitenkaan unohtaa, että raaka-ainetuotanto kuluttaa tuoteyksikköä kohti huomattavasti enemmän työvoimaa ja perussijoituksia kuin jalostavat teollisuusalat.

Kansantalouden kannalta on siis paljon edullisempaa pyrkiä raaka-aineen säästöön kehittämällä jalostavan teollisuuden tuotantoa kuin tuottaa ylimääräisesti vastaavansuuruinen erä raaka-ainetta. Maassa valmistettavien tuotteiden materiaalikulutuksen alentaminen vain yhdellä prosentilla on verrattavissa 3—4 miljardin ruplan suuruiseen kansantulon lisäykseen.

Toinen tärkeä suunta tuotannon tehokkuuden lisäämisessä on työvoimaresurssien järkipäisempi käyttö, työvoimakulutuksen alentaminen ensi kädessä supistamalla käsityötä ja raskasta ruumiillista työtä. Tuotantolaitosten teknologian ja työn järjestelyn parantamisen ohella on tämän tehtävän ratkaisemiseksi kehitettävä kaikki tavoin niitä aloja, jotka turvaavat vanhentuneiden koneiden ja laitteiden uusimisen ja korvaamisen nopeutuvassa tahdissa. Kysymys on aloista, jotka tuottavat uusia erittäin korkeatasoisia koneita ja laitteita ja kokonaisia konesysteemejä, joiden avulla voidaan siirtyä töiden täyskoneellistumiseen ja teknologisten prosessien automatisointiin. Suurimerkitykseksi käy myös niiden alojen laajentaminen, jotka turvaavat teollisuuden tuotannollis-teknisen palvelun sekä aputöiden koneellistamisen.

Kolmas suunta on tuotteiden laadun olennainen parantaminen ja vastaavasti niiden tuotantolajien kehittäminen, joiden turvin tämä tehtävä voidaan ratkaista.

Nykyoloissa, jos ajatellaan tehokkuutta koko kansantalouden kannalta, parempi on myös melkein aina samaa kuin enemmän. Yksi nykyaikainen ohjelmaohjattu työ-kone korvaa kymmenen rakenteeltaan vanhentunutta konetta, yksi raskas kuorma-auto useita tavallisia kuorma-autoja ja yksi lentokonemoottori, jolla on pidennetty käyttöikä, vastaa kahta tai kolmea entisen-tyyppistä moottoria.

Teollisuustuotannon tehokkuuden lisäämiseksi ja rakenteen parantamiseksi otamme linjaksi toisistaan riippuvaisten alojen parantamisen kokonaisina komplekseina, jotka kehittyvät määrätyn ohjelman mukaan.

Yksi viisivuotiskauden keskeisistä tehtävistä on polttoaine- ja voimatalouskompleksin muita nopeampi ja tehokkaampi kehittäminen. Tulemme pyrkimään tähän parantamalla siihen kuuluvien alojen rakennetta, kehittämällä muita nopeammin niitä, jotka ovat lupaavimpia ja taloudellisimpia. Kysymys on ennen kaikkea maaöljyn ja -kaasun osuuden lisäämisestä maan polttoainetaseessa, kivihiiliteollisuuden teknisestä uusimisesta, korkeasti taloudellisten vesi- ja lämpövoimaloiden käynti-panosta sekä atomivoimaloiden rakentamisen laajentamisesta, voimalaitteiden taloudellisuuden kohottamisesta.

Metallurgian ja koneenrakennuksen ratkaistavana on vastuullisia tehtäviä. Tässäkin asetetaan etualalle teki-jät, jotka turvaavat tuotannon tehokkuuden kasvun.

Tämä vaatii entisten metallurgisten laitosten teknolo-gian kehittämistä ja laitteiden ajanmukaistamista, niiden tuotantolajien kehittämistä, jotka turvaavat metal-lin laatuominaisuuksien parantamisen, lajivalikoiman laajentamisen sekä tarkkuusprofiilien ja -aihioiden tuo-tannon lisäämisen.

Koneenrakennusteollisuuden eri alojen tulee kehittyä samaan suuntaan. Niiden huomio keskitetään korkeatehoisten taloudellisten, tarkkojen ja varmakäyttöisten koneiden ja laitteiden tuotannon lisäämiseen. Edellytetään takomo- ja puristinkoneiden, valimo- ja kokoon-

panokaluston ominaispainon lisäämistä, ohjelmoitujen työkonoiden sekä automaattisten ja puoliautomaattisten koneikkojen tuotannon muita nopeampaa kasvua.

Elektroniikka, radio- ja kojeteollisuus, ts. tuotannon ja ohjauksen automatisoinnin teknisen perustan luovien alojen koko kompleksiksi tulee vastedeskin kehittymään nopeaa vauhtia. Tätä kompleksia voidaan oikeutetusti nimittää tieteellis-teknisen edistyksen katalysaattoriksi. Tulevana viisivuotiskautena käy erikoisen merkitykselliseksi nykyaikaisten elektronisten tietokoneiden laajan tuotannon järjestäminen.

Uutena viisivuotiskautena kiinnitetään suurta huomiota kemian- ja petrokemiallisen teollisuuden kehittämiseen. Kemian käyttäminen kansantaloudessa on voimakas yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamisen vipu. Kemian tuotteilla on laajaa käyttöä useimmilla aloilla, ne korvaavat kalliit luonnonraaka-aineet, auttavat parantamaan tuotteiden laatua ja lisäämään työn tuottavuutta.

Viime vuosina on aloitettu työ tuotannon organisaation muuttamiseksi perinpohjaisesti metsäteollisuuden, mekaanisen puunjalostuksen sekä selluloosa- ja pape-riteollisuuden alalla. Tehtäväksi on asetettu alan lo- pullisen tuotteen — puutavaran, selluloosan, paperin, kartongin, huonekalujen ja puulevyjen tuotannon huomattava laajentaminen lisäämättä mainittavasti met- sänhakkuita.

Taloudellisen kehityksen nykyvaiheessa kasvaa kansantalouden niiden haarojen merkitys, joitten tehtävänä on tuotantoprosessin palveleminen — kululaitosten, tietoliikenteen, aineellis-teknisen huollon ym. merkitys. Näiden taloudenhaarojen toiminnasta, joiden palveluksessa meillä on noin 16 milj. henkilöä, riippuu suuressa määrin kansantalouden tehokkuus. Vaikka tällä alalla on saavutettu tuntuvia muutoksia, se kaipaa määrätietoista parantamista; sen kehitys on saatettava vastaa-

maan lisääntyviä tuotantolukuja ja tuotannon monimutkaisuutta.

Niinpä esim. kulkulaitosten toiminta ei tyydytä nykyisiä tarpeita ja on muodostunut pullonkaulaksi. Yhtenä syynä tähän tilanteeseen on nähtävästi se, että liikenteen kehittämiseen investoitiin edellisenä viisivuotiskautena riittämättömästi varoja. Yhdeksäntenä viisivuotiskautena ryhdytään toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Edellytetään uusien rautateiden ja asemaraitteiden rakentamista, nykyisten kuljetuskyvyn lisäämistä sekä uusien autoteiden ja putkijohtojen rakentamista sekä meri- ja jokilaivaston kehittämistä. Kamalla on ryhdytty rakentamaan suurta tehdasta, jonka kapasiteetti on 150 tuhatta järeää kuorma-autoa vuodessa; tullaan rakentamaan vielä yhtä autotehdasta: on pantu alulle ison vaunutehtaan rakentaminen Abakanissa. Maamme laajuuden huomioonottaen lentoliikenteen kehitys käy yhä merkityksellisemmäksi: otetaan käyttöön uudentyyppeisiä taloudellisia ja ajanmukaisia matkustajakoneita, parannetaan lentokenttäpalvelua. Aeroflot, josta on jo nyt tullut maailman suurimpia lentoyhtiöitä, kuljettaa uutena viisivuotiskautena lähes 500 milj. matkustajaa ja 11 milj. tonnia lentorahtia. Myös sellaisten siviili-ilmailumme toimintamuotojen kuin maatalouden ja lääkintähuollon auttamisen, metsärikkauksien suojelun ja geologisiin tutkimuksiin osallistumisen merkitys kasvaa. Kaikkien liikennemuotojen kehittämisen ohella on turvattava niiden täsmällisempi yhteistyöskentely ja maan yhtenäisen korkeasti tehokkaan kuljetusjärjestelmän luominen.

Radio-, televisio ja kaikki tietoliikennemuodot tulevat kehittymään tekniikan uusimpien saavutusten pohjalla.

Ulkomaisten taloussuhteiden järjestelmän parantamisessa piilee huomattava kansantalouden taloudellisen tehokkuuden kohottamisen reservi. Niin sosialististen maiden yhteisön lujittamiseen ja valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon taloudellisen perustan voimis-

tamiseen liittyvät poliittiset tekijät kuin myös tekijät, jotka juontavat kansantaloutemme tarpeista, tekevät tärkeäksi vientitavaroiden tuottamisen kaikilla teollisuusaloilla. Se auttaa myös lisäämään tarvittavien tavaroiden tuontia. Ei ole epäilystä, että kansainvälisen vaihdon laajentaminen vaikuttaa suotuisasti koko teollisuutemme toiminnan parantamiseen.

Muiden maiden kanssa tapahtuvan taloudellisen ja tieteellis-teknisen kanssakäymisen merkityksen voimistuminen vaatii luonnollisesti tiettyjä toimenpiteitä koko ulkomaisen taloudellisen toiminnan johdon parantamiseksi sekä eri virastojen nurkkakuntalaismaisen asenteen poistamiseksi tässä tärkeässä asiassa. Tämän toiminnan tulee yhä enemmän pohjautua tuotannollisten ja kaupallisten tehtävien yhdistämiseen, jotta otettaisiin joustavasti huomioon maailmanmarkkinoiden tarpeet ja mahdollisuudet ja käytettäisiin niitä kaikin tavoin taloutemme kehityksen eduksi.

Tuotantovarantojen ja perussijoitusten käyttöä on parannettava

Toverit! Neuvostoliitolla on nykyään valtava taloudellinen potentiaali, ja taloutemme tehokkuus riippuu yhä enemmän siitä, kuinka tätä potentiaalia ja ennen kaikkea toimivia *tuotantovarantoja* käytetään. Varantojen käytön parantaminen, niistä saatavan hyödyn lisääminen on — vaikka teollisuutemme saavuttikin viisivuotiskautena tässä asiassa tiettyä edistystä — edelleenkin tärkeimpiä tehtäviä.

Haluaisin tässä yhteydessä kiinnittää huomiota vain yhteen kysymykseen, teollisuuslaitosten alhaiseen työvuorokertoimeen. Tästä puhuttiin 23. edustajakokouksessa ja useissa NKP:n KK:n täysistunnoissa, mutta asiantila ei ole käytännöllisesti katsoen korjaantunut, varsinkaan koneenrakennusteollisuudessa. Sen sijaan että eräät talouselimet lisääisivät työvuorokerrointa, ne pyrkivät yhä uusien tuotantolaitosten rakentamiseen.

Kun asetetaan kysymys työvuorokertoimen korottamisesta, ne viittaavat vastaukseksi työvoiman puutteeseen. Herää kysymys, kuka näissä uusissa tuotantolaitoksissa alkaa työskennellä — ihmiset vai pyhä henki? Ei, toverit, tähän asiaan täytyy suhtautua vaativammin, on suunniteltava ja toteutettava toimenpidekompleksi, joka turvaa tuotantokaluston täydellisemmän käytön, ja otettava tämä asia tuotantolaitosten puoluekomiteoiden sekä puolueen kaupunki- ja aluekomiteoiden hellittämättömään valvontaan.

Se auttaa myös kansantaloutemme yhden kärkevimmän kysymyksen — *perusrakennustöiden ongelman ratkaisemista*.

Me rakennamme nykyään aineellisen tuotannon piirissä enemmän kuin mikään muu maa maailmassa. Vanhemman polven väki muistaa, millaisia historiamme merkkitapahtumia olivat Dneprin voimalaitoksen, Magnitogorskin kombinaatin, Volgogradin ja Harkovin tarktoritehtaiden käyntiinpano. Nykyään valmistuu vuosittain lukuisia tehokkaampia ja teknisesti korkeampitasoisia laitoksia ja kohteita. Viime vuosina rakennettujen joukossa on maailman suurin Krasnojarskin vesivoimalaitos, ainutlaatuiset Konakovon, Burshtynin ja Krivoi Rogin lämpövoimalat; metallurgian jättiläiset — Länsi-Siperian tehdas ja Karagandan tehdaslaitokset; Tjumenin alueen ja Länsi-Kazahstanin öljyntuotantokompleksit, Volgan autotehdas ja Pavlodarin traktori-tehdas; suuria kemiantehtaita ja -kombinaatteja. On rakennettu Bratskin ja Syktyvkarin metsäteollisuuskompleksit, Tshernogorskin kampavillatehtaat ja Kurskin trikookombinaatti sekä muita suuria kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksia.

Perusrakennustöiden alalla vallitsevaa tilannetta ei voida kuitenkaan pitää tyydyttävänä. Jos ongelman ydin ilmaistaan lyhyesti, niin se on tämä: sijoitamme valtavia varoja, mutta ne eivät ala tuottaa kyllin nopeasti, joten saamme niistä vähemmän hyötyä kuin pitäisi saada. Syntyneeseen tilanteeseen on useita syitä.

Yksi niistä on se, että suunnitelmia laadittaessa usein perusrakennustöiden ja rakennettavien kohteiden määrä suunnitellaan liian isoksi eikä oteta huomioon reaalisia mahdollisuuksia. Tämän tuloksena varat sirotuvat, keskeneräisten rakennuskohteiden määrä kasvaa ja jäädytetään suuria resursseja.

Valtionsuunnitelmia käsiteltäessä joudutaan joka kerta vähentämään ministeriöiden ja liittotasavaltojen pyytämiä määriä. Mutta näitäkään suunnitelmia ei täytetä kokonaisuudessaan. Siitä huolimatta monet toverit esittävät edelleenkin ilmeisen liioiteltuja tilauksia. Sellaisesta menettelystä on aika tehdä loppu. Rakentaa samoin kuin eläekin pitää varojen mukaan.

Toisena vaikeuksien syynä on perussijoitusten huomattavan osan epätarkoituksenmukainen jako. Kokeumus osoittaa, että on yleensä taloudellisesti edullisempaa aikaansaada tuotannon lisäkasvu uusimalla ja teknisesti ajanmukaistamalla tuotantolaitoksia. Silti suunnitellaan yhä vieläkin liian suuri osa varoja uusien laitosten rakentamiseen ja selvästi riittämätön määrä tuotannon ajanmukaistamiseen ja teollisuuskaluston uusimiseen, minkä tuloksena monien tehtaiden jälleerakentaminen pitkittyy sietämättömästi. Uutena viisivuotiskautena on pantava suurin paino entisten tuotantolaitosten laajentamiseen ja uusimiseen.

Vihdoin, itse rakennustoiminnassa on suuria epäkohtia. Sattuu suunnitelma- ja finanssikurin rikkomista. Uusia edullisia materiaaleja ja rakenteita käytetään riittämättömästi. Rakennustöiden laatu on edelleenkin alhainen. On otettava laiksi sellainen järjestys, ettei yksikään talousjohtaja aloittaisi uusien kohteiden rakentamista ilman rakennussuunnitelmia ja kustannusarvioita.

Keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ovat viime vuosina eritelleet yksityiskohtaisesti ja kaikinpuolisesti perusrakennustöiden alalla vallitsevaa tilannetta. On tehty useita päätöksiä, joiden mukaisesti

muutetaan itse rakentajain työn arvostelun periaatetta: sen perustaksi otetaan lopulliset tulokset, tuotantokapasiteettien käyntiinpano, rakennustöiden päätyminen koko laajuudessa eikä erinäisiä välivaiheita.

Jotta voitaisiin korjata perinpohjaisesti perusrakennustöissä vallitsevaa tilannetta, on tällä tärkeällä kansantalouselämällä toimivien puoluejärjestöjen, ja tietysti itse rakentajien, vielä tehtävä hyvin paljon.

Toverit! Kansantaloutemme käytettävissä olevien mahdollisuuksien analyysi osoittaa, että reservejä tuotannon tehokkuuden kohottamiseksi ja taloudellisen kasvun nopeuttamiseksi meillä on ja ne ovat varsin huomattavia. Kun tuli jo mainituksi, nämä reservit piilevät tieteellis-teknisessä edistyksessä, kansantalouden rakenteen kehittämisessä, tuotantovarojen täydellisemmässä käytössä sekä perusrakennustöiden parantamisessa. Mutta nämä eivät ole ainoat, niitä on myös jokaisessa tuotantolaitoksessa, kolhoosissa ja jokaisella valtiontilalla.

Tarkoitin työaikahäviöiden poistamista, työntekijöiden vaihtuvuuden supistamista, työssä ilmenevän epärytmisyyden ja kaluston seisokkien poistamista. Suurimerkityksiseksi käy raaka-aineiden, tarvikkeiden, polttoaineiden ja sähkön säästäminen, huolehtiva suhtautuminen koneisiin ja teollisuuskalustoon, traktoreihin, leikkuupuimureihin ja autoihin. Maassamme on nykyään valtava määrä erilaisia koneita, ja jos me käytämme niitä taitamattomasti tai emme käytä niitä täydellisesti ja lyhennämme aiheettomasti niiden elinikää, se tuottaa kansan eduille huomattavaa vahinkoa. Ehkä kullakin eri tehtaalla tai eri kolhoosissa säästävyys tuottaa satoja tai tuhansia ruplia, mutta koko kansantalouden mitassa siitä kertyy satoja miljoonia ja jopa miljardeja.

Vuosi sitten NKP:n KK, Neuvostoliiton ministerineuvosto, Ammattiyhdistysten keskusneuvosto ja Komso-

molin KK kääntyivät Neuvostoliiton työtätekevien puoleen kirjelmällä tuotantoreservien käytön parantamisesta ja säästävyiden lisäämisestä kansantaloudessa. Tämä kirjelmä otettiin perustaksi laajalle joukkotyölle, joka on tuottanut varsin hyviä tuloksia. Mutta kaikkien reservien hyväksikäyttäminen, säästävyiden voimistuminen, kamppailu epätaloudellisuutta, tuhlausta ja liiallisuuksia vastaan ei ole lyhytaikainen kampanja. Kysymys on yhdestä puolue-, neuvosto-, talous-, ammattiyhdistys- ja nuorisoliittojärjestöjen jokapäiväisen toiminnan tärkeämmästä suunnasta. Meidän on kaikin keinoin tehostettava työtä tällä suunnalla.

Keskuskomitea pitää välttämättömänä korostaa, että uuden viisivuotiskauden tehtävien täyttämiseksi menestyksellisesti on tärkeää saada aikaan tiettyjä muutoksia työntekijöittemme suhtautumisessa talouskysymyksiin, saada heidät muuttamaan eräitä totunnaisia käsityksiä.

Historiallisesti, niiden olosuhteiden vaikutuksesta, joissa olemme eläneet, vakiintui sellainen asiointi, että etusijalle on aina asetettu määrälliset arvosteluperusteet — on tuotettava niin monta tonnia terästä, niin ja niin paljon maaöljyä, niin paljon viljaa, niin ja niin paljon traktoreita. Määrällinen puoli on meille tietysti tärkeä nytkin. Mutta siihen on täydellisemmin ja määrätietoisemmin liitettävä tuotteiden laatua ja tuotantolaitosten toiminnan taloudellista puolta koskevia osoittimia. Esimerkiksi, jos joku johtaja tekee tiliä tuotannosta, voidaan hänen toiminnastaan antaa perusteltu arvio vasta kun on otettu selvä: millä hinnalla tämä on saavutettu. Jos taas hinta on ollut ylettömän suuri, jos hän on itse täyttänyt suunnitelman, mutta jättänyt täyttämättä alihankintatoimitukset ja saattanut toiset tuotantolaitokset tukalaan asemaan, jos menestys yhdessä paikassa on aiheuttanut vajauksen toisessa, ei tällainen johtaja ansaitse kiitosta, vaan arvostelua. Me arvostelemme johtajia, kun he ovat tehneet virheen tai jonkin rikkomuksen. Se on oikein — vaativuutta on aina lisättävä. Mutta nähdäksemme ei ole arvosteltava

vain niitä, jotka tekevät virheitä, vaan myös niitä, jotka eivät käytä hyväksi kaikkia tuotannon kehittämismahdollisuuksia eivätkä toimi aloitteellisesti, vaan ovat passiivisia.

Suunnitelmat, joita puolue asettaa kuluvaksi viisi-vuotiskaudeksi, toteutetaan sitä menestyksellisemmin mitä korkeammat ovat vaatimukset, joita me kaikki asetamme omalle työllemme ja toisten työlle.

4. Talouden johtojärjestelmää on kehitettävä

Toverit! puolueen talouspolitiikan kolmas ydinkysymys on talouden johtojärjestelmän kehittäminen. Kysymys on itseasiassa siitä, kuinka voimme järjestää paremmin yhteiskunnan toiminnan nopeuttaaksemme taloudellista ja sosiaalista kehitystä, käyttääksemme täydellisemmin olemassaolevia mahdollisuuksia, yhdistääksemme satoja tuhansia kollektiiveja, kymmeniä miljoonia työtätekeviä entistä kiinteämmin toimintaan puolueen politiikan päätavoitteen saavuttamiseksi. Johtokysymykset eivät siis koske vain suppeaa johtajien ja spesialistien piiriä, vaan myös kaikkia puolue-, neuvosto- ja talousjärjestöjä, kaikkia työtätekevien kollektiiveja. Tämä merkitsee, että johtamistyön parantaminen kuuluu tärkeänä osana koko puolueen toimintaan talouden johdon alalla. Juuri näin asetti kysymyksen keskuskomitea joulukuun (1969) täysistunnossa.

Miksi johtokysymykset ovat nyt käyneet erityisen ajankohtaisiksi?

Ennen kaikkea siksi, että talouselämässämme tapahtunut mittasuhteiden kasvu ja laadulliset muutokset, kuten jo tuli mainituksi, asettavat johtamiselle uusia, entistä korkeampia vaatimuksia, eivät salli tyytyä vakiintuneisiin muotoihin ja menetelmiin, vaikka ne olisivat ennen täyttäneet tehtävänsä hyvin.

On otettava huomioon muutakin – mahdollisuudet parantaa johtamista ovat viime aikana laajentuneet tuntuvasti. Tämä johtuu työntekijöittemme, laajojen työtätekevien joukkojen tietotason ja ammattikoulutus-

tason kohoamisesta, johtamistieteen sekä tietokonetekniikan nopeasta kehityksestä.

Kysymyksen poliittinen puoli on myöskin hyvin tärkeä. Talouskoneiston kitkaton toiminta auttaa hyvän, asiallisen ilmapiirin luomista maahan, edistää laajojen joukkojen työinnostusta, voimistaa työtätekevään aloitteellisuutta, sillä ihmiset näkevät, että heidän työnsä tuottaa asianmukaisia tuloksia ja koituu kansan, koko yhteiskunnan parhaaksi. Toisaalta taas mikään ei tee ihmisiä siinä määrin välinpitämättömiksi kuin harkitsemattomat ratkaisut, erinäisten henkilöiden tompelisuus tai virkavaltaisuus, jotka johtavat turhaan työhön, yhteiskunnan rikkauksien ja luotujen arvojen haaskaamiseen.

Toimintakertomuskaudella tehtiin suuri työ talouskoneiston kehittämisen alalla. Tuotantoalaperiaatteelle rakentuvaan johtojärjestelmään paluun jälkeen kansantalouden keskitetyn johtamisen taso kohosi huomattavasti. Puolueen päätösten mukaisesti teollisuudessa otettiin käytäntöön uusi suunnittelun ja taloudellisen kannustamisen järjestelmä, minkä ansiosta saatettiin pysähdyttää talouden kehityksessä aikaisempina vuosina alkaneiden erinäisten epäsuotavien tendenssien kehitys. Linja demokraattisten perusteiden kehittämiseen sai ilmauksensa työtätekevien laajempaan vetämiseen mukaan tuotannon johtamiseen, tasavaltojen ja alueiden taloudellisen toimivallan laajentamisena ja tuotantolaitosten operatiivisen itsenäisyyden lisäämisenä.

Samalla kuitenkin elämä, käytäntö — ja ne ovat parhaita opettajia — osoittavat, että emme voi tyytyä saavutettuun. Johtojärjestelmän kehittäminen ei ole kertatoimenpide, vaan elämän asettamien ongelmien dynaaminen ratkaisemisprosessi. Näiden ongelmien pitää vastakin olla huomiomme keskipisteenä.

Tässä yhteydessä on nähdäksemme tarkoituksenmukaista kosketella lyhyesti eräitä kysymyksiä, jotka ovat keskuskomitean mielestä suurimerkityksisiä.

Suunnittelusta. Kansantalouden johtamisen keskeisenä renkaana, sen ytimenä sosialismin oloissa on suunnittelu. Maallamme on tällä alalla suuria saavutuksia, ja se on oikeutetusti ylpeä niistä. Mutta emme voi seistä paikallamme, on työskenneltävä edelleenkin voimaperäisesti niin kansantaloussuunnittelun teorian kuin myös käytännön kehittämiseksi.

Ensivuoroiseksi tehtäväksi muodostuu sen tieteellisen tason jatkuva kohottaminen. Suunnittelumenetelmien kehittämisen välttämättömyys on käynyt ajan-kohtaiseksi. Suunnittelun tulee perustua yhteiskunnallisten tarpeiden huolellisempaan tutkimukseen, taloudellisten mahdollisuuksiemme tieteellisiin ennusteisiin, erilaisten ratkaisuvaihtoehtojen, niiden välttämättömien ja pitkäaikaisten seurausten kaikinpuoliseen erittelyyn ja arviointiin. Tämän vastuullisen ja monimutkaisen tehtävän suorittamiseksi on avarrettava taloudellisen suunnittelun näköpiiriä.

Yhä useammin joudumme toteamaan, että tärkeimpiin kuuluvien taloudellisten ja sosiaalis-poliittisten tehtävien toteuttaminen vaatii huomattavasti pitemmän ajan kuin viisi vuotta. Tässä yhteydessä herää kysymys maan väestönkasvun, kansantalouden tarpeiden ja tieteellis-teknisen edistyksen ennusteisiin nojaavasta kansantalouden kehityksen pitkäaikaisesta perspektiivisuunnittelusta. Tällaisella menettelyllä, joka turvaa pitkäkätähtäyksen suunnitelmien sekä viisivuotis- ja vuosisuunnitelmien jatkuvan suhteuttamisen kanssa, voidaan tehokkaammin ratkaista kehityksemme perusongelmat.

Yhä tärkeämmäksi käy kokonaisasennoituminen suunnitteluun ja suurten kansantaloudellisten ratkaisujen tekoon. Edessämme olevat tehtävät ovat jo luonteeltaan sellaisia, että niiden ratkaiseminen vaatii tavallisesti monien alojen ja talousalueiden yhdenmukaistettuja ponnistuksia, käsittää kokonaisen eri toimenpiteiden järjestelmän toteuttamisen.

Onko meillä myönteistä kokemusta tästä asiasta? Kiistattomasti on. Jos puhutaan vaikka vain viime vuodesta, niin tähän kuuluu maatalouden kehittämisen ohjelma, Länsi-Siperian valtavan öljyalueen käyttöönoton ohjelma, avaruustutkimusten ohjelma ja muita. Nyt meidän on kehiteltävä syvällisemmin monia muita pitkäaikaisia ohjelmia ja suhteutettava ne maan taloudellisen kehityksen yleissuunnitelmiin.

Suunnittelutyössä on otettava täydellisemmin huomioon paikalliset erikoisuudet. Valtavassa, olosuhteiltaan moninaisessa maassamme tällä tehtävällä on ensivuoroinen merkitys. Edelleenkin on jatkettava työtä tuotannon alueellisen sijoittelun parantamiseksi.

Tiede on rikastuttanut tuntuvasti suunnittelun teoreettista aseistusta laatimalla taloudellis-matemaattisen modelloinnin, systeemianalyysin menetelmän ynnä muita. Näitä menetelmiä on käytettävä laajemmin hyväksi, on luotava nopeammin eri alojen automaattiset ohjausjärjestelmät muistaen, että tulevaisuudessa meidän on luotava valtakunnallinen automaattinen tietojen kokoamis- ja käsittelyjärjestelmä. Tämän vuoksi on tärkeää sekä vastaavien teknisten laitteiden tuotanto että lukuisten pätevien työntekijöiden koulutus.

Toverit, kaikki sosialistisen taloutemme saavutukset kytkeytyvät erottamattomasti suunnitelmallisuuteen. Suunnittelun laadusta ovat huomattavassa määrin riippuvaisia myös sen tulevat saavutukset. Juuri siksi sen kehittämisen on vastedeskin oltava huomiomme keskipisteenä. On tehtävä määrätietoisesti työtä työntekijöiden vastuullisuuden kohottamiseksi valtion suunnitelmien ja suunnitelmatehtävien täyttämisestä, suunnitelmakurin lujittamiseksi kansantalouskoneiston kaikissa renkaissa.

Johdon organisaatiorakenteen kehittämisestä. Elämä ja tuotantovoimien kehitys ovat nostaneet esille myös talouden johtorakenteen parantamista ja yksityisten elinten tehtävien täsmentämistä koskevat kysymykset.

Mitä tällä konkreettisesti tarkoitetaan?

Ennen kaikkea valtion suunnittelukomitean ja muiden valtakunnallisten elinten roolin kohottamisen ja toiminnan parantamisen välttämättömyyttä. Sitä silmälläpitäen ne on ilmeisesti vapautettava käsittelemästä huomattavaa osaa juoksevia asioita, jotta ne voisivat keskittää huomionsa kansantalouden kehittämisen pääongelmiin. Ajankohtaiseksi on käynyt kysymys ministeriöiden ja keskusvirastojen roolin kohottamisesta ja itsenäisyyden laajentamisesta, mikä myöskin vaatii niiden tehtävien tiettyä täsmentämistä.

Tuotannon keskityksen voimistaminen käy välttämättömyydeksi. Hankittu kokemus osoittaa, että vain suuryhtymät pystyvät keskittämään riittävästi päteviä spesialisteja, turvaamaan nopean teknisen edistyksen, käyttämään paremmin ja täydellisemmin kaikkia resursseja. Linjaa yhtymien ja kombinaattien perustamiseen on toteutettava päättävämmin, niiden on tulevaisuudessa muodostuttava yhteiskunnallisen tuotannon itsekannattaviksi perusrenkaiksi. Yhtymiä perustettaessa on erikoisen tärkeää, että hallinnolliset rajat ja tuotantolaitosten kuuluminen eri virastojen alaisuuteen eivät olisi tehokkaampien johtamismuotojen käytännön esteenä. Keskitysprosessin tulee kehittyä myös maataloudessa.

Johtorakenteen kehittämisessä puolue pitää tärkeänä noudattaa johdonmukaisesti leniniläistä periaatetta: henkilökohtaista vastuuta uskotusta tehtävästä. Kun tehdään päätös, täytyy olla aivan selvää, kuka on vastuussa sen täytäntöönpanosta. Aivan samalla tavalla täytyy olla selvää kuka on vastuussa, jos ajankohtaiseksi käynyttä ratkaisua ei tehdä tai sen tekemistä viivytetään. Kaikilla johtotasoilla on tärkeää määritellä selvästi oikeuksien ja vastuun määrä ja keskinäissuhde. Suuret oikeudet vastuun ollessa pieni luovat mahdollisuuksia hallinnolliselle mielivallalle, subjektivismille ja harkitsemattomille ratkaisuille. Suuri vastuu oikeuksien

ollessa vähäiset ei ole sen parempi. Tällaisessa asemassa kaikkein yritteliäinkin työntekijä on usein voimaton ja häneltä on vaikea vaatia täydessä määrin uskotun tehtävän täyttämistä.

Johton moniportaisuuden poistamiseksi on päästävää siihen, että useimmat kysymykset ratkaistaisiin kerran ja lopullisesti eikä läheteltäisi niitä portaasta toiseen. Johtojärjestelmän jokaisen renkaan on hoidettava omia tehtäviään, jotta ylempiä johtoportaita ei rasitettaisi lukuisilla juoksevilla asioilla, jotka estävät niitä keskittymästä huomattaviin ongelmiin, ja jotta alemmat taas voisivat ratkaista operatiivisesti omaan toimintavaltansa kuuluvat asiat. Se on varmaan oikein.

Johtorakenteen parantaminen vaatii määrätietoista kamppailua kaikenlaisia hallinnollisia ja paikallisen nurkkakuntalaisuuden ilmauksia vastaan.

Taloudellisten kannusteiden tehostamisesta. Työssään kansantalouden johtamisen kehittämiseksi puolue noudattaa horjumatta keskuselinten määräävien ohjeiden ja tuotannon vaikuttavien taloudellisten vipusimien käytön oikean yhteensoveltamisen linjaa. Näiden vipusimien — itsekannattavuuden, hintojen, voiton, luoton, aineellisen kannustamisen muotojen yms. — tulee luoda sellaiset taloudelliset ehdot, jotka edistävät tuotantokuntien, miljoonien työtätekevien menestyksellistä toimintaa, luovat oikean arvosteluperustan niiden toiminnalle. Työn ja kulutuksen määrän tarkan määrittämisen välttämättömyys vaatii kaikkien tällaisten vipusimien taitavaa käyttämistä, tavara- ja rahasuhteiden kehittämistä.

Edustajakokouksen osanottajat tietävät, että useita tämänsuuntaisia toimenpiteitä on toteutettu ”Teollisuuden johdon parantamista, suunnittelun kehittämistä ja teollisuustuotannon taloudellisen kannustamisen voimistamista” koskevien KK:n syyskuun (1965) täysistunnon päätösten mukaisesti. Kuluneina vuosina saadun kokemuksen perusteella voidaan sanoa, että ryhtyes-

sään toteuttamaan talousuudistusta puolue arvioi oikein tilanteen, valitsi oikean linjan kansantalouden johdon kehittämisessä. Läheskään kaikkia kysymyksiä ei ole kuitenkaan onnistuttu ratkaisemaan.

Hankittu kokemus on tehnyt selvemmäksi, mille pääsuunnille ponnistukset on keskitettävä. Näihin kuuluu sellaisten taloudellisten ehtojen luominen, jotka, ensiksi, kannustaisivat tuotantolaitosta antamaan optimaaliset sitoumukset, ts. tekemään tiivistetyt suunnitelmat, käyttämään järkipäisemmin perussijoituksia ja työvoimavaroja, toiseksi, kannustaisivat mahdollisimman suuresti tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamista ja työn tuottavuuden kohottamista, kolmanneksi, edistäisivät määrätietoista toimintaa tuotteiden laadun kohottamiseksi.

Varsin ajankohtaista on edelleenkin itsekannattavuusperiaatteiden määrätietoinen käytäntönottaminen niin teollisuuslaitoksissa, kolhooseissa ja valtioneuvoilla kuin myös ylemmissä talousportaisissa. On lisättävä taloussopimusten roolia ja vastuuta niiden täyttämisestä. Yhtymille ja tuotantolaitoksille on laadittava muuttumattomat, useiksi vuosiksi tarkoitetut suunnitelmatehtävät ja taloudelliset normimääräykset.

Taloudellisen toiminnan tärkeänä puolena, josta riippuu huomattavassa määrin tuotannon tehokkuus, on työn palkkauksen kehittäminen. Tarmokasta, tehokasta työtä on kannustettava ja maksettava siitä korkeampi palkka. Kuten Shtshekinon kemiallisen tehdaslaitoksen kokemus osoittaa, on tarkoituksenmukaista antaa tuotantolaitoksille laajemmat mahdollisuudet niiden työntekijöiden ja työkiintien kannustamiseen, jotka antavat suurimman panoksen tuotannon kehittämiseen, tekevät rinnakkain useimpien ammattien työtä, suhtautuvat isännän lailla, vaalivasti yhteiskunnalliseen rikkauteen. Työntekijöiden aineellisen kiinnostuksen voimistumisen tulee käydä käsi kädessä moraalisten työkiintien laajemman käytön kanssa.

Sanalla sanoen, toverit, puoluejärjestöjen, talouselin-temme ja työtätekevän kollektiivien on tehtävä tosis-asaan työtä talouden johtamisessa käytettävien taloudel-listen menetelmien kehittämiseksi.

Tässä yhteydessä on sanottava myös siitä vastuusta, joka lankeaa neuvostoliittolaiselle taloustieteelle. Se on viime vuosina saavuttanut tiettyä menestystä. Mutta kansantalouden nopea kehitys ja uudet tehtävät, joita taloutemme joutuu ratkaisemaan, nostattavat lukuisia monimutkaisia teoreettisia ja käytännöllisiä ongelmia, jotka vaativat sekä talouselinten ja tiedemiesten tark-kaavaista huomiota.

Työtätekevien laajemmasta osallistumisesta talouden johtamiseen. Puolueen keskeisiä tehtäviä on työtäteke-vien joukkojen yhä laajempi vetäminen tuotannon joh-tamiseen. On pyrittävä siihen, että jokainen valveutu-nut työtätekevä, ”jokainen valveutunut työläinen”, ku-ten V. I. Lenin korosti, ”tuntisi olevansa paitsi isäntä omassa tehtaassaan myös koko maan edustaja” (Teok-set, 27. osa, s. 393).

Meillä on tähän suuria mahdollisuuksia. Työtäteke-vien osallistuminen talouden johtamiseen ei rajoitu ta-loudellisten tehtävien suoritukseen yksittäisen työnteki-jäkunnan puitteissa. Tätä kysymystä on tarkasteltava avarammin ottaen huomioon rooli, jota puolueemme ja neuvostovaltio esittävät talouden johtamisessa. Niiden politiikka, mm. talouspolitiikka on työtätekevien perus-etujen sanelemaa. Sen laativat työtätekevien edustajat valinnallisissa elimissä joukkojen osallistuessa laajasti huomattavimpien suunnitelmien ja ratkaisujen käsitte-lyyn. Työtätekevät osallistuvat aktiivisesti myös näiden ratkaisujen täytäntöönpanon valvontaan. Puolue tulee vastedeskin kehittämään kaikkia näitä sosialistisen demokratian muotoja.

Talouden johtamisessa esittävät suurta osaa puolueen perusjärjestöt, joihin kuuluu miljoonia työläisiä, kol-hoosilaisia ja toimihenkilöitä. Käyttäen oikeuttaan val-

voa tuotantolaitosten taloudellista toimintaa ne vaikuttavat tehokkaasti tuotantoa koskeviin asioihin. Ammatitiliitot esittävät suurta osaa talouskysymysten ratkaisemisessa, sosialistisen kilpailun, joukkoluontoisen teknisen luomistyön kehittämisessä sekä työkurin lujittamisessa.

Toimintakertomusaikana ovat tuotannolliset neuvottelut, työläisten kokoukset ja kolhoosilaisten yleiset kokoukset aktivoituneet huomattavasti. On huolehdittava niiden arvovallan jatkuvasta kohottamisesta, asetettava niiden käsiteltäväksi tuotantolaitosten elämän tärkeimpiä kysymyksiä. On kehitettävä sitä käytäntöä, että yhtymien ja tuotantolaitosten johtajat sekä ministeriöiden johtavat työntekijät tekevät säännöllisesti tiliä työstään suoraan työläisille.

Työntekijäkuntien on tuotannollisten asioiden ohella luonnollisesti keskitettävä huomionsa työturvallisuutta ja elinolojen parantamista koskeviin kysymyksiin. Kannatusta ansaitsee käytäntöön tullut työntekijäkuntien sosiaalisten kehityssuunnitelmien laatiminen. On parannettava työehtosopimusten solmimis- ja tarkastusjärjestystä.

Meidän velvollisuutemme on toteuttaa entistä täydellisemmin Leninin neuvoja, päästä siihen, että kaikki työläiset, kolhoosilaiset ja älymystö taistelisivat tietoisesti puolueen talouspolitiikan toteuttamisen puolesta, toimisivat kuin valtiomiehet, käyttäisivät täysin määrin kykyjään, aloitteellisuuttaan ja taloudellista neuvokkuuttaan.

Toverit! Puolueen viitoittamien taloudellisen kehityksen ja kansan elintason kohottamisen suunnitelmien menestys riippuu viimekädessä ihmisistä. Työläisten, talonpoikien ja älymystön, puolue-, neuvosto-, ammattiliitto- ja taloustyöntekijöiden tietoinen ja tarmokas työ on kommunistisen rakennustyön rintamalla saavutettujen uusien voittojen tae.

Nimenomaan sen vuoksi talousohjelmaamme on tuettava laajalla puolue-organisatorisella, poliittisella sekä aatteellis-kasvatuksellisella toiminnalla, joka kykenee saattamaan täydelleen liikkeelle ne jättiläisvoimat, joita piilee sosialistisessa järjestelmässä sekä taistelijan, uurrastajan ja rakentajan avut omaavassa neuvostoihmisessä.

Päämääränämme on tehdä neuvostoihmisten työ vielä paremmaksi, vielä kauniimmaksi, vielä onnellisemmaksi. Meitä odottavat uuden antaumuksellisen ja innoittuneen työn vuodet, työ luomisvoimiemme kaikella tarmolla. Se on meidän ainoa tiemme hyvinvointiin ja onneen, valoisaan kommunistiseen tulevaisuuteen.

III NEUVOSTOYHTEISKUNNAN SOSIAALINEN JA POLIITTINEN KEHITYS JA PUOLUEEN TEHTÄVÄT

Toverit!

Keskuskomitea on kuluneella viisivuotiskaudella omistanut varsin suurta huomiota neuvostoyhteiskunnan sosiaalisen, poliittisen ja kulttuurikehityksen kysymyksille. Pyydän saada selostaa mitä on tehty tällä alalla.

1. Yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutokset.

Neuvostokansan yhtenäisyyden edelleen lujittaminen

Asettaessaan ja ratkoessaan poliittisen järjestelmän jatkuvan kehityksen ongelmia ja ideologisia kysymyksiä keskuskomitea on pitänyt lähtökohtanaan sitä, että puolueen politiikka johtaa tarvittaviin tuloksiin silloin, kun siinä otetaan tarkoin huomioon niin koko kansan edut kuin myös niiden luokkien ja sosiaalisten ryhmien edut, joista kansa koostuu, ja suunnataan ne yhteen yhteiseen uomaan.

Puolueen politiikan suuntana on myötävaikuttaa työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön keskinäiseen lähentymiseen, kaupungin ja maaseudun sekä henkisen ja ruumiillisen työn välisten oleellisten eroavuuksien asteittaiseen tasoittumiseen. Tämä on yksi luokattoman kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen peruslohkoista.

Kaikkien luokkien ja sosiaalisten ryhmien keskinäinen lähentyminen, neuvostokansan moraalisten ja po-

liittisten ominaisuuksien kasvattaminen ja sen sosiaalisen yhtenäisyyden lujittaminen tapahtuu meillä *työväenluokan* sosialistisia intressejä ja kommunistisia ihanteita ilmentävän marxilais-leniniläisen ideologian pohjalla.

Työväenluokka on yhteiskuntamme monilukuisin luokka. Työläisten lukumäärä on viisivuotiskaudella kasvanut likimain 8 milj. henkeä. Työväenluokan rivit ovat saaneet huomattavaa täydennystä valtiontilojen työntekijöistä. Runsaat 55 % maan työllään elävästä väestöstä on työläisiä. Mutta työväenluokan paikkaa sosialistisessa yhteiskunnassa ei määrää pelkästään sen lukuisuus, joka voi vaihdella talouselämän kehityksestä ja tieteellis-teknisen kumouksen tempoista riippuen. Työväenluokka on ollut ja pysyy yhteiskunnan tärkeimpänä tuotantovoimana. Sen vallankumouksellisuus, kurinalaisuus, järjestyneisyys ja kollektiivisuus asettavat sen johtavaan asemaan sosialististen yhteiskuntasuhteiden järjestelmässä.

Kommunismin rakentajana työväenluokka esittää johtajan osaa, vakiintuu sitä mukaa kuin työväenluokan yleinen kulttuuri- ja sivistystaso kohoaa ja sen poliittinen aktiviteetti kasvaa. Työväenluokan kulttuuritason noususta puhuvat vakuuttavaa kieltä mm. kahden viimeisen väestönlaskennan tulokset. Vuonna 1959 oli jokaista tuhatta työläistä kohti 386 korkea- ja keski-koulusivistyksen saanutta, mutta nyt yli 550.

Meillä ilmaantuu nykyään enemmän työläisiä, jotka hallitsevat täydellisesti ammattiaan, jotka keskikoulutai opistosivistyksen saaneina jatkavat opintojaan, perehtyvät tieteen ja kulttuurin uusimpiin saavutuksiin. Sellaiset työläiset ovat säännöllisesti poliittisesti aktiivisia, he suhtautuvat tuotantolaitoksen, koko valtion etuihin kuin omiin etuihinsa. Sellaiset työläiset ovat esikuvana työtätekevien suurille joukoille, ja on lainomaista, että työläisaines kommunistisen puolueen riveissä on viime vuosina jatkuvasti lisääntynyt, että

neuvostoihin ja yhteiskunnallisiin järjestöihin tulee yhä enemmän työväenluokan edustajia.

Puolue suuntaa edelleenkin ponnistuksensa siihen, että työväenluokan vaikutus yhteiskuntamme kaikilla elämänaloilla kasvaisi ja vahvistuisi, että työväenluokan aktiviteetti ja aloitteellisuus tuottaisivat vielä hedelmällisempiä tuloksia.

Yhteiskuntamme poliittisena perustana on työväenluokan ja *talonpoikaiston* liitto. Puolueen politiikka ja käytännölliset toimenpiteet niin teollisuuden kuin maataloudenkin kohottamisen alalla ovat edelleen lujittaneet tätä suurta liittoa.

Maatalouden tuotantovoimien kasvu, maataloustyön asteittainen muuttuminen yhdeksi teollisuustyön muodoista, maaseudun kulttuuritason nousu ja maalaiselämän uudistaminen — kaikki tämä johtaa talonpojan sosiaalisten kasvojen ja ajattelutavan muuttumiseen. Hän saa yhä enemmän työläiselle ominaisia piirteitä. Koneiden ja mekanismin parissa työskentelevien kolhoosilaisten luku kasvaa ja kolhoositalonpoikaiston sivistystaso nousee. Suuren Isänmaallisen sodan edellä vain 6 % maaseudun työtätekevästä oli korkea- ja keskikoulututkinnon suorittaneita. Mutta vuoden 1970 lopulle ajoittuvien tietojen mukaan yli puolet maaseudun väestöstä oli käynyt keski- tai korkeakoulun. Tämä on yhteiskuntamme suurimpia voittoja.

Kolhoosien välisten sekä valtion ja kolhoosien yhteisten tuotannollisten sekayhtymien ja tuotantolaitosten leviäminen yhä laajemmalle johtaa oleellisiin sosiaalisiin muutoksiin.

Uuden ja yhä monimutkaisemman teknisen kaluston — suuritehoisten traktorien, leikkuupuimurien ja autojen — tulo maaseudulle, asteittain talonpoikien elintason nousu, kulttuuri- ja asumisolojen parantuminen tekevät maataloustyön viehättävämmäksi ja kiinnostavammaksi etenkin nuorisolle, tarjoavat sille mahdollisuuden korkean ammattitaidon hankkimiseen. Tästä

johtuu, että maaseutunuoriso jää opintonsa päätettyään nyt entistä halukkaammin työhön maaseudulle. Tämä on myönteinen tendenssi, joka ansaitsee kaikkinaista tukea, semminkin kun maataloustuotannon kehittäminen vaatii laajentamaan ammattitaitoisten työntekijävoimien koulutusta maaseutua varten.

Kuten tunnettua, kolhoosilaisten kolmas valtakunnallinen edustajakokous hyväksyi kolhoosin uudet mallisäännöt. On valittu valtakunnallinen kolhoosien neuvosto sekä piirien, alueiden, aluepiirien ja tasavaltojen kolhoosineuvostot, jotka edustavat talonpoikaiston etuja. Tällä kaikella on tärkeä merkitys maaseudun elämän, kolhoosidemokratian kehityksen kannalta.

Toverit, tietenkin puolue näkee hyvin, että maaseudulla on tehtävä vielä paljon kulttuuri- ja elinolojen kehittämiseksi ja — mitä on erityisesti tähdennettävä — rakennustoiminnan alalla. Tässä suhteessa on vielä edessä paljon työtä. Mutta meillä ei silti ole syytä aliarvioida sitä, mitä on jo tehty.

Työväenluokan, talonpoikaiston ja sivistyneistön jatkuva keskinäinen lähentyminen on yksi yhteiskunnassa tapahtuvista tärkeistä sosiaalisista muutoksista. Ja tämä prosessi käy yhä ilmeisemmäksi.

Meidän *neuvostosivistyneistömme* pitää kutsumuksestaan antaa luovan tarmonsä kansan asian hyväksi, kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen hyväksi. Sivistyneistön luku kasvaa nopeasti. Tieteellisen työn tekijöiden, insinöörien, teknikkojen, agronomien, opettajien ja lääkäreiden lukumäärä kasvaa, ja tieteellistekninen sivistyneistö on viime vuosina alkanut kasvaa kaikkia muita sosiaalisia ryhmiä nopeammin. Tämä prosessi on lainomainen. Se on tulos puolueen politiikasta, jonka suuntana on tieteellis-tekni- sen edistyksen jouduttaminen kaikin tavoin, kansan kulttuuri- ja koulutustason jatkuva kohottaminen.

Sivistyneistömme, varsinkin tieteellis-tekni- nen sivistyneistö saa täydennystä erittäin suurella määrällä työtä

läisten ja talonpoikien keskuudesta. Siitä vaikkapa seuraava kuvaava esimerkki. Pervouralskin putkitehtaan insinööri- ja teknikkokunnasta on 42 % lähtöisin työläisperheistä, 32 % talonpoikaisväestöstä ja 26 % toimihenkilöistä. Liki pitäen samanlainen on asiointila myös muissa maamme teollisuuslaitoksissa.

Toverit! Puolueemme on politiikassaan aina ottanut ja ottaa huomioon sellaisten suurten yhteiskuntaryhmien kuin nuorison, naisten ja eläkeläisten intressit.

Nuorisosta ja puolueen työstä nuorison keskuudessa tulee puhe tuonnempana, leniniläisen nuorisoliiton toiminnan yhteydessä. Tässä tahtoisin tähdentää vain yhtä seikkaa: puolue on omistanut ja omistaa suurta huomiota nuorison ongelmille, huolille ja intresseille. Runsaasti puolet maamme väestöstä on alle 30-vuotiaita nuoria ihmisiä. He ovat meidän tulevaisuutemme, he ottavat paikkamme.

Päättäneellä viisivuotiskaudella tehtiin puolueen aloitteesta joukko tärkeitä päätöksiä, joiden tarkoituksena on parantaa naisten työoloja ja samaan aikaan helpottaa heidän kotiaskareitaan. Mainitsen nyt vaikkapa sen, että äitiyslomien myöntämisyjärjestystä on laajennettu käsittämään kolhoosilaisnaiset, on laajennettu lastenseimien, -tarhojen ja palvelulaitosten verkkoa. Te toverit tiedätte, että seuraavalle viisivuotiskaudelle on suunniteltu joukko samaan suuntaan tähtääviä uusia toimenpiteitä.

Puolueen politiikan tarkoituksena on antaa neuvostonaisille uusia mahdollisuuksia kasvattaa lapsia, osallistua yhteisiin rientoihin, levätä ja opiskella, tulla suuremmassa määrin osalliseksi kulttuurin antimista. Kaikki nämä ovat tärkeitä tehtäviä, ja uusi viisivuotiskausi on kiistattomasti muodostuva merkittäväksi vaiheeksi niiden täyttämässä.

Eläkeläiset, työ- ja sotaveteraanit muodostavat yhteiskunnassamme suuren ryhmän. Edustajakokouksen

osanottajat tietävät, että eläkkeelle siirtyneille kansalaisille on viime vuosina järjestetty entistä laajemmat mahdollisuudet osallistua työhön. Monet puoluejärjestöt keksivät hyödyllisiä toimintamuotoja eläkeläisten keskuudessa tehtävässä työssä. Mutta teemme oikein, jos ryhdymme toimenpiteisiin käyttäksemme aktiivisemmin veteraanien kokemusta ja voimia yhteiskunnallisessa toiminnassa ja työssä.

Toverit! Yksi sosialismin suurimmista saavutuksista on se, että puolue toteuttaa käytännössä *leniniläistä kansallisuuspolitiikkaa* — kansojen tasa-arvoisuuden ja ystävyuden politiikkaa.

Monet veljestasavallat ovat hiljattain viettäneet 50-vuotisjuhlaansa. Nämä juhlat ovat olleet mieleenpainuva osoitus sosialististen kansakuntien kukoistuksesta, kotimaamme kaikkien kansojen kiinteästä yhtenäisyydestä. Ensi vuonna me juhlimme Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liiton 50-vuotispäivää. Neuvostoliiton muodostaminen on poliittiselta merkittävyydeltään ja sosiaalisilta sekä taloudellisilta seurauksiltaan erittäin tärkeä tapahtuma valtiomme historiassa.

Tämän mahtavan, sosialismin tielle lähteneiden tasa-arvoisten kansojen liiton perustamisessa, lujittamisessa ja kehittämisessä ovat esittäneet omaa osaansa maamme kaikki kansakunnat ja kansallisuudet ja ennenkaikkea suuri Venäjän kansa. Se on vallankumouksellisella tarmokkuudellaan, uhrautuvuudellaan, työteliäisyydellään ja syvällä internationalismillaan ansainnut oikeutusti sosialistisen synnyinmaamme kaikkien kansojen vilpittömän kunnioituksen.

Puolueen johdolla on kuluneina vuosina otettu uusia edistysaskelia neuvostomaan jokaisen veljesvallan kaimpuolisen kehittämisen tiellä, maamme kansakuntien ja kansallisuuksien asteittaisen edelleen lähenemisen tiellä. Tämä läheneminen tapahtuu ottaen tarkkaavaisesti huomioon kansalliset erikoisuudet, sosialististen

kansallisten kulttuurien kehitys. Puolueen politiikan ydinajatuksena tässä kysymyksessä on se, että otetaan jatkuvasti huomioon niin koko liittotasavaltiomme yhteiset intressit kuin myös sen jokaisen jäsentasavallan edut.

Puolue tulee edelleenkin lujittamaan Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoa ja noudattamaan johdonmukaisesti leniniläistä linjaa, jonka päämääränä on sosialististen kansakuntien kukoistus ja asteittainen lähentyminen. Puolue tulee edelleenkin kasvattamaan kaikkia työtätekeviä sosialistisen internationalismin hengessä, tulee kasvattamaan heissä suvaitsemattomuutta nationalismin ja shovinismin, kansallisen rajoittuneisuuden ja ylimielisyyden ilmauksia kohtaan, ilmenivätpä ne missä muodossa tahansa, puolue tulee kasvattamaan työtätekeviä kaikkiin kansakuntiin ja kansallisuuksiin kohdistuvan syvän kunnioituksen hengessä. Sosialistisen rakennustyön vuosina on maassamme syntynyt *uusi historiallinen ihmisyyhteisö* — *neuvostokansa*. Yhteisessä työssä, kamppailussa sosialismin puolesta ja taisteluissa sen suojaamiseksi syntyivät luokkien ja sosiaalisten ryhmien, kansakuntien ja kansallisuuksien välille uudet, harmoniset suhteet — ystävyyden ja yhteistoiminnan suhteet. Ihmiset meillä ovat yhteisen marxilais-leniniläisen ideologian, samojen ylevien kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen tavoitteiden yhteenliittämiä. Tämän lujan yhteenliittyneisyytensä monikansallinen neuvostokansa tuo ilmi työllään. kommunistisen puolueen politiikalle antamallaan yksimielisellä hyväksymisellä.

Uusi eteenpäinmeno maamme yhtenäisyyden lujittamisen tiellä on ollut leimaa antava kuluneelle viisivuotiskaudelle. Me tulemme edelleenkin tekemään kaikkemme sen hyväksi, että yhteiskuntamme kaikkien luokkien ja sosiaalisten ryhmien etuyhteisyys lujittuisi, että niiden keskinäinen lähentymisprosessi kehittyisi edelleen.

2. Neuvostovaltion lujittaminen. Sosialistisen demokratian kehittäminen

Toverit! Puolue on suorittanut toimintakertomuskauden kuluessa merkittävää ja erittäin monipuolista työtä neuvostovaltion jatkuvan lujittamisen hyväksi ja yhteiskuntamme koko poliittisen organisaation parantamiseksi. Pääsuuntana tässä toiminnassa on ollut ja on — kommunistisen rakennustyön tehtäviä vastaavasti — sosialistisen demokratian jatkuva kehittäminen.

Sosialistisen valtion perustana ja sen demokraattisen luonteen täydellisimpänä olennoitumana meillä ovat, kuten tiedämme, kansanvallan elimet — *työtätekevien edustajain neuvostot*. Ja toverit, ne ovat suunnaton voima. Tämän päivän neuvostoissa on yli kaksi miljoonaa kansanedustajaa. He johtavat valtiomme, koko kansan valtion, asioita alhaalta ylös asti. Ja heidän rinnallaan ahkeroi uhrautuvasti vapaaehtoisten apulaisten armeija — 25 miljoonaa neuvostojen aktivistia.

Muistutan tässä, että NKP:n 23. edustajakokouksen päätöksissä tähdennettiin neuvostojen roolin suurentamisen tarpeellisuutta. Kuluneina vuosina on tehty melkoisesti työtä tässä mielessä. Kansanvallan elinten roolin suurentamiseksi on laajennettu piiri-, kaupunki-, kylä- ja asutusneuvostojen oikeuksia, mm. myös sellaisella tärkeällä alalla kuin on niiden toimialueilla sijaitsevien tuotantolaitosten ja talousjärjestöjen työn koordinointi oman toimivaltansa puitteissa. On vahvistettu neuvostojen aineellista ja rahataloudellista perustaa, niiden koneistoa täydennetään päteillä työntekijävöimillä.

Neuvostojen toiminta kokonaisuudessaan on aktivoitunut ja monipuolistunut. Neuvostojen jäsenet kohtaavat nyt säännöllisemmin valitsijoitaan ja selostavat heille toimintaansa. Tärkeää on myös se, että lehdistö, radio ja televisio ovat alkaneet yhä laajemmin valaista neuvostojen työtä.

Neuvostoliiton Korkein Neuvosto ja Liittotasavaltojen Korkeimmat Neuvostot ovat tehostaneet ministeriöiden ja hallinnonhaarojen työn tarkkailua, valvovat asiain kulkua taloudellisen ja kulttuurirakennustyön tärkeimmillä lohkoilla. Vakinaisten valiokuntien luvun lisäämisen ja niiden toiminnan järjestelyn suunnitelmallisuuden ansiosta neuvoston jäsenet saavat mahdollisuuden suurempaan aloitteellisuuteen, voivat paneutua syvällisemmin toimeenpanoelinten työhön ja osallistua aktiivisemmin lakiehdotusten valmisteluun.

Puolen antaa suuren merkityksen *neuvostolaisen lainsäädännön kehittämiseksi*. Kuluneella kaudella huomio on keskitetty sellaisten kysymysten lainsäädännölliseen järjestelyyn kuin kansan terveydenhuollon parantamiseen, perheen lujittamiseen, työsuhteiden jatkuvaan parantamiseen ja luonnonsuojelun sekä luonnonrikkauksien järkipärisen hyväksikäytön turvaamiseen. Neuvostoliiton korkein neuvosto ja liittotasavaltojen korkeimmat neuvostot ovat hyväksyneet vastaavat lait kaikista näistä kysymyksistä julkisen mielipiteidenvaihdon jälkeen, johon osallistui miljoonia kansalaisia.

Ja vielä yksi asia, toverit. On käynyt välttämättömäksi laatia erikoinen laki, joka määrittelee kansanedustajien aseman — korkeimmista pienten asutusneuvostoihin asti — heidän valtuutensa ja oikeutensa sekä myös viranhaltijain velvollisuudet neuvostojen jäseniä kohtaan. Luullaksemme sellaisen lain säätäminen lisäisi neuvostojen jäsenten arvovaltaa ja aktiviteettia.

Edessämme olevien tehtävien menestyksellinen ratkaiseminen edellyttää *valtiokoneiston* joustavaa, kitkattonta työtä. Siitä johtuvat hallintokoneistolle asetetut tiukemmat vaatimukset. Viime vuosina alulle pantu ajanmukaisten välineiden ja menetelmien soveltaminen hallinnollisessa toiminnassa luo edellytykset vielä järkipärisemmälle hallintokoneiston järjestelylle, sen ylläpitokustannusten alentamiselle ja henkilökunnan lu-

kumäärän supistamiselle. Tämän suuntaisiin toimenpiteisiin on jo ryhdytty ja niitä tullaan jatkamaan.

Valtiokoneiston työntekijät ovat suurimmalta osaltaan päteviä, tunnollisia ja huomaavaisia ihmisiä. Heidän työnsä ansaitsee korkeaa arvostusta ja kunnioitusta. Mutta täytyy tunnustaa, että on vielä olemassa myös tunnottomia virkamiehiä, asioiden pitkittäjiä ja töykeitä yksilöitä. Heidän käytöksensä herättää neuvostokansalaisissa oikeutettua suuttumusta. Puolue taistelee ja tulee taistelemaan yleisen mielipiteen tukeen nojaten päättävästi hallintokoneiston toimintakulttuurin kohottamiseksi.

Meidän käsittääksemme hallintokulttuuriin kuuluu elimellisesti myös huomaavainen ja kiinnostunut suhtautuminen työtätekevien huoliin ja tarpeisiin, heidän pyyntöjensä ja anomustensa pikainen käsittely. Hyvän tahdon ja ihmisen kunnioituksen ilmapiirin tulee vallita jokaisessa virastossamme.

Sosialistisen neuvostodemokratian järjestelmässä on tärkeä sija *kansankontrollin* elimillä, joiden työhön osallistuu nykyään miljoonia työläisiä, kolhoosilaisia ja toimihenkilöitä. Puolue tulee edelleenkin huolehtimaan siitä, että sovelletaan käytännön elämään Leninin aatteita laajojen kansanjoukkojen suorittamasta jatkuvasta ja tehokkaasta valvonnasta.

Toverit! Sosialistisen järjestelmän tärkeä erikoisuus on se, että maamme työtätekevät osallistuvat yhteiskunnan hallintaan paitsi valtioelinten kautta myös työtätekevien joukkojärjestöjen monihaaraisen verkon ja ennen kaikkea sellaisten järjestöjen kuin ammattiliittojen ja kommunistisen nuorisoliiton kautta.

Meillä on tätä nykyä yli 93 miljoonaa *ammattiliittojen* jäsentä. Se on käytännöllisesti katsoen yhtä kuin koko työväenluokka, koko työtätekevä sivistyneistö ja monilukuiset maaseudun työntekijäjoukot.

Ammattiliitot ovat yksi tärkeimmistä renkaista sosialistisen demokratian kokonaisjärjestelmässä, työtä-

tekevien vetämisessä mukaan hoitamaan valtiollisia ja yhteiskunnallisia asioita. Ammattiliitot osallistuvat monien kansantalouden kehittämiseen liittyvien tehtävien ratkaisuihin — valtiosuunnitelmien laadinnasta kunkin erillisen tuotantolaitoksen johtamiseen saakka. Ammattiliitot esittävät tärkeää osaa tuotantolaitosten, rakennustyömaiden ja virastojen henkilökunnan tuotannollisessa ja yhteiskunnallisessa toiminnassa. Ne ovat mukana kasvattamassa kommunistista suhtautumista työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen, huolehtivat työtätekevien kulttuuri- ja elämäntarpeiden tyydyttämisestä, heidän terveydestään.

Ammattiliittojen perustehtäviä on työtätekevien laillisten etujen puolustaminen. Ei ole salaisuus, että meillä esimerkiksi on vielä teollisuuslaitoksia, joissa ylitöiden teettäminen on muuttunut tavanomaiseksi, ihmisiltä riistetään ilman erityistä tarvetta lepopäiviä; työsuojelu on paikoin huonosti järjestetty. Ammattiliitot voivat tehdä paljon sellaisten epänormaalien ilmiöiden korjaamiseksi.

Puolueen linjana on, että ammattiliittojen osuus lisääntyisi edelleenkin, että niiden toiminta kohoaisi laadullisesti korkeammalle tasolle. Puoluejärjestöjen velvollisuus on luisumatta ammattiliittokomiteoiden pikkumaiseen holhoukseen edistää kaikin tavoin niiden aktiviteetin ja aloitteellisuuden kehitystä, vahvistaa niitä työntekijävoimilla ja olla vaativaisempi ammattiliitoissa toimivia kommunisteja kohtaan.

Puolue tulee edelleenkin jatkuvasti tukemaan ammattiliittojen, työtätekevien laajimman joukkojärjestön toimintaa ja huolehtimaan siitä, että ne voivat täydellisemmin ja menestyksellisemmin suorittaa tehtävänsä hallinnon kouluna, taloudenpidon kouluna, kommunismin kouluna.

Tärkeä sija maan yhteiskunnallisessa ja poliittisessa elämässä kuuluu *leniniläiselle kommunistiselle nuorisoliitolle*, komsomolille, jolla on riveissään yli 28 mil-

joonaa nuorta. On vaikea edes kuvitella sellaista taloudellisen ja kulttuurirakennustyön lohkoa, missä ei olisi sijaa nuorisoliittolaisten tarmokkuuden, luomiskyvyn ja uskalluksen soveltamiselle. Nuorisoliittolaisten iskutyömaat, nuorten työläisten ryhmittäiset taitokilpailut, ylioppilaiden rakennusosastot, nuorison tuotannolliset työryhmät ja kesäiset työ- ja virkistysleirit ovat kaikki nuorisoliiton, neuvostonuorison etujoukkojen konkreettisia ja erittäin tarpeellisia toimia.

Nuorisoliiton keskeisin tehtävä on ollut ja on edelleen nuorison kasvattaminen kommunistisen aatteellisuuden hengessä uskollisiksi neuvostosynnyinmaallemme, internationalismin hengessä, yhteiskuntamme normien ja henkisten arvojen aktiivinen propagointi.

Erilaisilla nuorisoryhmillä — nuorilla työläisillä, talonpojilla, specialisteilla, opiskelijoilla ja koululaisilla — on omat erikoisuutensa. Nuorisoliiton täytyy osata tehdä työtä kaikkien näiden ryhmien keskuudessa. Siitä riippuu suuresti nuorukaisten ja nuorten tyttöjen oikea ja ajoissa tapahtuva ammatin ohjaus, nuoren polven kasvattaminen suhtautumaan syvällä kunnioituksella kaikkeen työhön tehtaissa, karjakartanoissa ja pelloilla.

Nuorisoliiton tehtävien piiri nuorison työtä, opintoja, virkistystä ja elämänoloja koskevissa kysymyksissä on viime vuosina suuresti laajentunut. Puoluejärjestöt ovat alkaneet rohkeammin uskoa nuorisoliittolaisille vastuullisia toimintalohkoja. Nuorisoliiton yhteiskunnallinen ja poliittinen aktiivisuus on kasvanut. On kuvaavaa, että valtiovallan elimiin -työtätekevien edustajain neuvostoihin — on valittu yli puoli miljoonaa nuorta ihmistä. Lähes 20 % Neuvostoliiton korkeimman neuvoston jäsenistöstä on nuorisoa.

Puolue ammentaa nuorisoliitosta alituisesti uusia voimia. Puolueeseen on 23. edustajakokouksen jälkeen kuluneina vuosina liittynyt 1,35 milj. nuorisoliittolaista, mikä on 45 % sen täydennyksestä. Nuorisoliitossa työskentelevien kommunistien lukumäärä on samana aikana

kaksinkertaistunut. Tämä vastaa 23. edustajakokouksen ohjeita nuorisoliittojärjestöjen puolueryhmän vahvistamisesta. Olisi hyvä ottaa säännöksi, että puolueeseen hyväksytyt NLKNL:n jäsenet jatkavat aktiivista työtä nuorisoliitossa siihen asti kunnes saavat puoluejärjestöltä toisen tehtävän.

Puolue on oikeutetusti ylpeä nuorista kommunismin rakentajista. Meidän velvollisuutenamme on antaa uusille sukupolville oma poliittinen kokemuksemme, taloudellisen ja kulttuurirakennustyön ongelmien ratkaisemisesta saatu kokemus, johtaa nuorison aatteellista kasvatusta, tehdä kaikkemme että se jatkaisi kunniakaasti isiensä työtä, suuren Leninin työtä.

Sosialistisen demokratian kehittämässä on merkittävä sija sosialistisen yhteiskunnan perusolojen, *työkollektiiviemme* osuuden suurentamisella. Ne ovat tärkeä toimintakenttä neuvostoihmisten työaktiiviteetin ja yhteiskunnallisen aktiiviosuuden kohottamisen alalla. Niissä muovataan työtätekevien uusia, sosialistisia ominaisuuksia, luodaan ystävyyden ja keskinäisen toverillisen avuliaisuuden suhteita. Jokaisen vastuu kollektiivin edessä ja kollektiivin vastuu jokaisesta työntekijästä — se on meikäläisen elämäntavan erottamaton piirre.

Keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat toimintakerptomuskaudella jatkaneet toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on *laillisuuden ja oikeusjärjestyksen lujittaminen*, kansalaisten kasvattaminen lakien ja sosialistisen yhteiselämän sääntöjen noudattamisen hengessä. On parannettu miliisin, prokuraattorilaitoksen ja oikeusistuinten toimintaa.

Laillisuuden lujittaminen ei ole pelkästään valtiokoneiston tehtävä. Puoluejärjestöt ja ammattiliitot ja nuorisoliitto ovat velvollisia tekemään kaikkensa turvatakseen mitä tiukimmin lakien noudattamisen ja parantaakseen työtätekevien lainopillista kasvatusta. Oikeuden ja lain kunnioituksen täytyy muodostua jokai-

sen ihmisen henkilökohtaiseksi vakaumukseksi. Tämä koskee semminkin virka-asemassa olevien henkilöiden toimintaa. Ei voida sietää mitään laistapoikkeamis- tai lainkiertämisyritystä, puolusteltakoon niitä millä tahansa. Ei voida sietää myöskään yksilön oikeuksien loukkaamista, kansalaisten arvon halventamista. Tämä on meistä kommunisteista, humanisimpien ihanteiden kannattajista periaatekysymys.

Kamppailu rikollisuutta vastaan on edelleen vakava tehtävä. Viime aikoina on säädetty ankarampi vastuu muutamista lainrikkomuksista. Lakien edellyttämien rangaistusten soveltamisen ohella meillä huolehditaan yhä kasvavassa määrin rikosten ennakkoehkäisemisestä.

Valtion turvallisuuselimet esittävät tärkeää osaa oloissa, jolloin imperiaalisismi jatkaa vihamielistä myyräntyötään. Valtion turvallisuuselimiä on toimintakerptomuskaudella vahvistettu poliittisesti kypsillä työntekijävoimilla. Puolue kasvattaa johdonmukaisesti näiden elinten työntekijöitä leniniläisten periaatteiden, sosialistisen laillisuuden vankkumattoman noudattamisen hengessä, herpaantumattoman valppauden hengessä, jota tarvitaan taistelussa neuvostoyhteiskunnan suojaamiseksi vihamielisten ainesten toimilta, imperialististen tiedustelulaitosten salajuonilta.

Toverit! Kaikkea, mitä kansa on luonut, on vankkumatta suojattava. Neuvostovaltion vahvistaminen merkitsee, että vahvistetaan myös sen *asevoimia*, tehostetaan kaikin keinoin synnyinmaamme puolustuskykyä. Ja tämä tehtävä pysyy yhtenä tärkeimmistä niin kauan kuin me elämme rauhattomassa maailmassa.

Neuvostoarmeija on osa kansaamme, jonka kanssa se elää samaa elämää. Asepalvelus ei meillä ole pelkkä sotataidon koulu. Se on samalla hyvä aatteellisen ja ruumiillisen karaistumisen, kurinalaisuuden ja järjestyneisyyden koulu.

Kansan tahtoa täyttäen kommunistinen puolue huolehtii väsymättä maanpuolustuksen lujittamisesta. So-

tilaallisen rakennustyön kysymykset ovat toimintaker-
tomuskaudella olleet pysyvästi huomiomme keskipis-
teessä. Viime vuosien toimenpiteiden ansiosta olemme
voineet oleellisesti vahvistaa asevoimien mahtia ja tais-
telukykyä. Neuvostoihmiset voivat olla varmoja, että
maineikkaat asevoimamme ovat minä hetkenä tahansa,
päivällä ja yöllä, valmiit torjumaan vihollisen hyök-
käyksen, tulipa se miltä suunnalta tahansa. Jokainen
mahdollinen hyökkääjä tietää hyvin saavansa musertan-
van vastaiskun yrittäessään ydinohjushyökkäystä maa-
tamme vastaan.

Puhuessamme maineikkaasta neuvostoarmeijasta em-
me voi olla muistamatta hyvällä sanalla rintamamie-
hiämme, niitä sotilaita ja päälliköitä, jotka Suuren isän-
maallisen sodan vuosina suojasivat synnyinmaamme
vapauden. Kestettyään sotavuosien suunnattoman jän-
nityksen he eivät ehtineet edes levähtää: rintamamie-
het joutuivat uudelleen rintamalle — työrintamalle.
Monia rintamatovereita ei enää ole kanssamme. Mutta
miljoonia on vielä riveissä. Toiset jatkavat palvelusta
armeijassa, toiset antavat kotimaalle tietonsa ja voi-
mansa tehtaissa ja rakennustyömailla, kolhooseissa ja
valtioniiloilla, tieteellisissä tutkimuslaitoksissa ja kou-
luissa. Toivotamme heille kaikille hyvää terveyttä, on-
nea, uusia menestyksiä työssä kommunismin hyväksi!

Toverit! Demokratian kysymykset ovat, kuten tie-
dämme, tätä nykyä sosialismin maailman ja kapitalis-
min maailman kesken käytävän aatteellisen ja poliittis-
sen taistelun keskipisteessä. Porvarilliset ideologit, re-
visionistit valittelevat tekopyhästi sitä, että meiltä muka-
puuttuu demokratiaa. He tarjoilevat meille kaikenkal-
taisia "neuvoja" sosialismin "parantamiseksi", sen "de-
mokratisoimiseksi". He huolehtivat kuitenkin aivan
muusta kuin sosialismista. He tahtoisivat käännättää
meidät takaisin porvarilliseen järjestykseen ja yrittä-
vät sen vuoksi tyrkyttää porvarillista demokratiaansa,
kansan eduille vierasta riistäjien demokratiaa.

Tyhjää, hyödytöntä puuhaa. Neuvostoihmisillä on oma — sosialistinen — demokratiansa, omat periaatteensa, omat perinteensä sen kehittämässä. Vapautta yleensä ei ole samoin kuin ei ole myöskään demokratiaa yleensä. Ne ovat luokkakantaisia käsitteitä. Siten Lenin asetti kysymyksen, siten sen asettaa tänäkin päivänä puolueemme. Me näemme sosialistisen demokratian tarkoituksen ja sisällyksen yhä laajempien joukkojen osallistumisessa maan hallintaan, yhteiskunnallisten asioiden hoitoon. Yhteiskunnan koko poliittinen järjestelmä, työtätekevien alituisesti kasvava aloitteellisuus palvelevat meillä kommunismin rakentamista. Sellainen demokratia on meille elintärkeä tarve, sosialististen yhteiskunnallisten suhteiden kehityksen ja lujuuttumisen välttämätön ehto.

Puolue huolehtii väsymättä siitä, että sosialistinen demokratiamme kehittyy jatkuvasti, että jokainen tuntee olevansa sanan täydessä merkityksessä kansalainen, joka on kiinnostunut koko kansan asiasta ja kantaa siitä hänelle kuuluvan osavastuun. Puolue tulee edelleenkin noudattamaan johdonmukaisesti tätä linjaa.

3. Uuden ihmisen muovaaminen puolueen päätehtäviä kommunistisessa rakennustyössä

Ideologisen työn kaikkien muotojen jatkuvalla laajentamisella, joukkojen poliittisella kasvatuksella ja kansan kulttuuritason kohottamisella on ollut merkittävä sija puolueen toiminnassa toimintakertomuskaudella. Suurta asiaa — kommunismin rakentamista — ei voida viedä eteenpäin kehittämättä kaikinpuolisesti itse ihmistä. Ilman ihmisten korkeaa kulttuuri- ja koulutustasoa, yhteiskunnallista valveutuneisuutta ja sisäistä kypsyyttä kommunismi ei ole mahdollinen, samoin kuin se ei ole mahdollinen myöskään ilman vastaavaa aineellis-teknistä perustaa.

Neuvostoihmisten moraaliset ja poliittiset ominaisuudet muovautuvat koko sosialistisen elämänjärjestyksemme, yhteiskunnan koko asiainkulun vaikutuksesta,

mutta ennen kaikkea puolueen, sen kaikkien järjestöjen määrätietoisen ja sitkeän aatteellisen kasvatustyön tuloksena.

Puolueen kaiken aatteellisen kasvatustyön ytimenä on *kommunistisen maailmankatsomuksen muovaaminen mitä laajimmissa työtätekevien joukoissa*, niiden kasvattaminen marxismi-leninisin aatteiden hengessä.

Mutta edistyksellisinkin ideologia muuttuu reaalisiksi voimaksi vasta silloin, kun se vallaten joukot herättää ne aktiiviseen toimintaan, määrää niiden jokapäiväiset käyttäytymisnormit. Tärkeimpiä tehtäviä puolueen ideologisessa työssä on *kasvattaa neuvostoihmisiä suhtautumaan uudella tavalla, kommunistisesti työhön*. Se on valtavan suuri tehtävä. Elämä on vakuuttavasti todistanut, miten oikeassa Vladimir Iljitsh Lenin olikaan tähdentäessään, että ”... uuden työkurin luominen, ihmisten yhteiskunnallisten suhteiden uusien muotojen luominen, uusien muotojen ja menetelmien kehittäminen saadaksemme ihmiset mukaan työhön — kaikki tämä on monia vuosia ja vuosikymmeniä vaativaa työtä. Se on mitä kiitollisinta ja jalointa työtä”. (Teokset, 30, osa, s. 506). Erinomaisesti sanottu, meidän tulee tehdä näistä sanoista johtopäätökset.

Sosialismin voitto maassamme on synnyttänyt ihmiskunnan historiassa ennen näkemättömiä joukko- luontoisen työinnostuksen ilmauksia, sellaisia kuin stahanovilainen liike ja kommunistisen työhön suhtautumisen joukkoliike. Kulunut viisivuotiskausi on antanut tässä mielessä paljon uutta. Työkilpailu on kehittynyt todella yleiskansalliseksi.

Puolue on pitänyt tehtävänänsä tukea kommunistisen työhön suhtautumisen joukkoliikettä ja kannustaa kaikin tavoin neuvostoihmisten luovaa aloitteellisuutta. Kuten te, toverit, tiedätte, maassamme on kuluneiden vuosien aikana tehty useita päätöksiä sellaisten kaupunkien ja maaseudun työtätekevien joukkoaloitteiden kannustamisesta ja levittämisestä kuin ovat olleet so-

sialistinen kilpailu Lokakuun suuren vallankumouksen 50-vuotispäivän kunniaksi, V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivän kunniaksi, kilpailu viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi ennen määräaika ja yleisliittolaisten Lenin-talkoiden pitämisestä. Keskuskomitea hyväksyi Moskovan ja Leningradin työkollektiivien mainion aloitteen. Uskollisina kaupunkiansa maineikkaille perinteille ne ryhtyivät aloitteentekijöiksi kilpailussa viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi ennen määräaika. KK on tukenut myös metallurgien, öljytyöläisten, hiilenlouhijain, autonrakentajien, kuljetustyöläisten ja työtätekevien muiden osastojen konkreettisia tuotannollisia aloitteita.

Maassamme on viime vuosina tehty huomattava työ neuvostoihmisten kasvattamiseksi tuntemaan ylpeyttä kotimaastaan, kansastaan, sen suurteosta, tuntemaan kunnioitusta maansa menneisyyden ansiokkaita sivuja kohtaan.

Komsomolin, armeijan, ilmavoimien ja laivaston vapaaehtoisen edistämisseuran sekä muiden järjestöjen ja urheiluliittojen työllä nuorison valmistelemiseksi Synnyinmaan puolustukseen on suuri merkitys. Isänmaallinen teema on heijastunut ansiokkaasti monissa neuvostokirjallisuuden ja -taiteen tuotteissa. Kannatusta ansaitsevat sellaiset nuorison aloitteet kuin joukkoretket vallankumouksellisen, sotilas- ja työkunnian muistopaikoille ja monet muut.

Todistukseksi neuvostoihmisten rajattomasta kunnioituksesta synnyinmaan puolesta henkensä antaneiden sankareiden muistoa kohtaan on kymmeneen kaupunkiimme ja tuhansiin kyliin luotu taistelumaineen muistomerkkejä Volgogradiin ja Leningradiin, Moskovan ympäristöön ja Smolenskin seuduille, Valko-Venäjälle ja Ukrainaan, Itämeren tasavaltoihin ja Kaukasiaan on pystytetty suurenmoisia monumentteja.

Puolue arvostaa korkealle neuvostoihmisten patrioottisen hengen, heidän valmiutensa antaa kaikki voiman-

sa sosialistisen kotimaansa kukoistuksen hyväksi, puolustaa vallankumouksen saavutuksia, sosialismin asiaa.

Toverit! Neuvostoihmisen uusi olemus, hänen kommunistinen moraalinsa ja maailmankatsomuksensa vakiintuu alinomaisessa, tinkimättömässä taistelussa menneisyyden jäänteitä vastaan. Kommunistinen moraal ei voi voittaa ilman päättävää taistelua sellaisia anti-podejaan kuin ahneutta, lahjustenottoa, tyhjäntoimistusta, parjausta, nimettömien kirjeiden kirjoittamista, juopottelua yms. vastaan. Taistelu sitä vastaan, jota me nimitämme menneisyyden jäänteiksi ihmisten tietoisuudessa ja teoissa, on asia, joka kaipaa puolueen ja yhteiskuntamme kaikkien valveutuneiden edistyksellisten voimien alinomaista huomiota.

Toimintakertomuskaudella puolueen KK toimi sellaisen moraalisen ilmapiirin luomiseksi yhteiskunnassamme, joka auttaisi vakiinnuttamaan kaikissa yhteiskuntaelämän renkaissa, työssä ja kotioloissa kunnioitettavaa ja huomaavaista suhtautumista ihmistä kohtaan, rehellisyyttä, vaativuutta itseään ja muita kohtaan, luottamusta, johon liittyy ankara vastuu ja todellisen toveruuden henkeä. Sanalla sanoen olemme pyrkineet siihen, että kaikkien olisi maassamme parempi elää ja työskennellä.

Tämän työn tuloksia on tietenkin vaikea ilmaista minkäänlaisin numeroin, tilastotiedoin. Jokainen neuvostoihmisen ilmeisesti tuntee kuitenkin moraalisen ilmapiirin paranemisen puolueessamme ja yhteiskunnassamme. Tulemme edelleenkin kulkemaan nimenomaan tätä tietä.

Toverit! Kommunismiin siirtymiseksi on kohotettava paitsi taloutta myös koko yhteiskunnan kulttuuria korkeammalle kehitystasolle.

Mitä voidaan sanoa puolueen toiminnasta ja ylipäänsä maamme viimeaikaisesta asiaintilasta opetuksen, tieteiden ja taiteen alalla?

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeissa asetettiin tehtävä: saattaa vuoden 1970 loppuun mennessä pääpiirteittäin päätökseen nuorison yleinen keskikouluopetus. Tätä silmälläpitäen laajennettiin yleissivistävien keskikoulujen (päivä- ja iltakoulujen) ja erikoisalojen oppilaitosten (teknikumien yms.) verkostoa sekä lisättiin sellaisten teknillisten ammattiopistojen määrää, jotka antavat oppilaille täyden keskikoulusivistyksen. Vaikka emme ole pystyneet täydellisesti toteuttamaan sitä, mitä suunniteltiin, olemme kuitenkin lähentyneet huomattavasti asetettua päämäärää: nykyään meillä noin 80 prosenttia 8-vuotisen koulun käyneistä opiskelijoista saa sittemmin täyden keskikoulusivistyksen. Yhtenä lupaavimpana keinona yleisen keskikoulusivistyksen toteuttamiseksi pidämme (yleissivistävän koulun johtavan osuuden säilyessä) keskikoulusivistyksen antavien teknillisten ammattiopistojen jatkuvaa kehittämistä.

Korkeampien oppilaitosten määrä on kasvanut edelleen. Kuluneen viisivuotiskauden aikana maahamme perustettiin yli 60 uutta korkeakoulua, mm. 9 yliopistoa. Nykyään jokaisessa liittotasavallassa ja sitä paitsi monissa autonomisissa tasavalloissa on oma yliopisto.

On tehty myös huomattava työ itse koulujen ja korkeakoulujemme opetusprosessin sisällön uusimiseksi. Sitä saatetaan vastaamaan paremmin tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia ja nykyaikaisten tieteellisten tietojen yleistä tasoa.

Kansanopetuksen kaikkien renkaiden kehittämisen tuloksena on täytetty puolueen 23. edustajakokouksen toinen tärkeä ohje: maassa on viisivuotiskautena valmistunut yli 7 miljoonaa erikoisalojen korkeakoulu- ja opistotutkinnon suorittanutta specialistia. Se on hyvä ja varsin tarpeellinen täydennys kommunismin rakentajien armeijaan.

Kansanopetusjärjestelmän on huolehdittava suurten specialistiosastojen kouluttamisesta mm. moniin uusiin ammatteihin. Meidän aikanamme tapahtuu niin nopeaa

kehitystä kaikilla aloilla, että nuoruudessa hankittu koulutus on vain perusta, joka kaipaa alinomaista tietojen täydentämistä. Sen vuoksi työntekijöiden ammattitaidon järjestelmällinen kohottaminen käy suurimerkityksiseksi.

Puolueemme toimii säästämättä voimia turvatakseen yhteiskunnallisten ja luonnontieteiden koko rintaman hedelmällisen kehittämisen.

Tieteellisten työntekijäin määrä on maassamme viime viisivuotiskauden aikana kasvanut 1,4-kertaisesti ja on nyt 930 000. Uusia tiedekeskuksia perustetaan Uralille, Kauko-itään ja Pohjois-Kaukasiaan.

Neuvostoliiton tiedeakatemia on viime viisivuotiskaudella tehnyt suurta ja hedelmällistä työtä. Se viitoittaa tieteellisen etsiskelyn strategian, selvittää lupaavimmat, yhteiskunnalle tarpeelliset tutkimustöiden suunnat ja muodot, yhdistää maan tiedemiesten ponnistukset.

Toteamme tyydytyksellä, että useilla hyvin tärkeillä aloilla tiedemiehemme ovat vallanneet johtavat asemat maailmassa. On vaikeaa ja jopa käytännöllisesti mahdotonta nimetä kaikkia niitä suuntia, joilla tieteelliset tutkimukset maassamme kehittyvät ja luetella edes perustieteiden ja sovellettujen tieteiden tärkeimpiä saavutuksia.

Neuvostoliittolaiset tiedemiehet ovat viime vuosina antaneet maalle ensiluokkaisia automaattikoneikkoja ja lasertekniikan, uudentyyppejä tietokoneita, he ovat löytäneet erittäin suuria hyödyllisten kaivannaisten esiintymiä, paljon muuta. Avaruustutkimuksessa on päästy uusiin saavutuksiin. Tällä suunnalla on viisivuotiskautena kuljettu melkoinen taival. On suoritettu onnistuneesti ohjattavien "Sojuz"-alusten monipäiväiset ryhmälennot. Mainioita tuloksia on saavutettu avaruusautomaateilla: ensimmäisen avaruuskojeen pehmeästä laskeutumisesta Kuuhun aina sellaisten pitkälle kehitettyjen järjestelmien kuin Maahan kuuaineita tuoneen

"Luna-16" sekä "Luna-17" ja sen väsymättömän uusrastajan Lunohodin luomiseen; ensimmäisistä lennoista Venuksen läheisyyteen aina arvokkaiden tieteellisten tietojen saamiseen välittömästi tämän pinnalta.

Puhuin jo tiedemiestemme tehtävistä tieteellis-tekni- nisen edistyksen sekä tieteen saavutusten tuotantoon so- veltamisen alalla. Yhteiskuntatieteiden ratkaistavana on yhtä tärkeitä tehtäviä. NKP:n KK teki toimintakerto- muskautena asiasta yksityiskohtaisen erityispäätöksen. NKP:n KK:n Marxismin-leninismiin instituutin ja Yh- teiskuntatieteiden akatemian tehtäviä on laajennettu ja täsmennetty. Tiedeakatemian yhteyteen on viime vuo- sina perustettu useita uusia humanistisia instituutteja, minkä ansiosta on voitu voimaperäistä Neuvostoliit- ton ja muiden maiden sosiaalis-taloudellisen kehityksen sekä maailman vallankumousprosessin ongelmien tut- kimusta, ja parantaa tieteellistä informaatiota. Yhä päättävämpää yhteiskuntatieteiden käännettä nykyajan ja tulevaisuuden kannalta ajankohtaisten ongelmien ke- hittelyyn, — sitä me tarvitsemme.

Neuvostotieteen saavutukset ovat huomattavat. Mut- ta tieteellisten laitostemme toiminnassa on myös oleel- lisiä puutteellisuuksia. Ei ole salaisuus, että on sellai- siakin tieteenharjoittajia, jotka yhä vielä tutkivat sekä maan välittömistä käytännöntarpeista että tieteen pe- rusolojen kehittämisen todellisista eduista, huomatta- vissa määrin irrallisia asioita. Tuloksena on ikään kuin tyhjä käynti. Tähän ei voida tietenkään suostua.

On lisättävä vaativuutta henkilöiden valinnassa tie- teelliseen työhön. Tärkeää on, että jokaisessa tiedekol- lektiivissa vallitsee todella luomistyön ilmapiiri, roh- kean etsiskelyn, antoisien väittelyjen ja toverillisen vaativuuden ilmapiiri. Arvostaessaan korkealle tiede- miestemme saavutukset neuvostokansa odottaa, että he moninkertaistavat ponnistuksensa kommunistisen ra- kennustyön ajankohtaisimpien tehtävien ratkaisemisek- si.

Toverit! Sitä mukaa kuin yhteiskuntamme etenee kommunistisen rakennustyön tietä kirjallisuuden ja taiteen merkitys neuvostoihmisen maailmankatsomuksen, hänen moraalisten vakaumustensa ja henkisen kulttuurinsa muodostamisessa kasvaa. Sen vuoksi on luonnollista, että puolue on kiinnittänyt ja kiinnittää suurta huomiota kirjallisuutemme ja taiteemme aatteelliseen sisältöön, siihen osaan, jota ne esittävät yhteiskunnassa. Leniniläistä puoluekantaisuuden periaatetta vastaavasti olemme pitäneet tehtävänä ohjata kaikkien taiteellisten luomistyölajien kehitystä maassamme osallistumaan kommunistisen rakennustyön suureen yleiskansalliseen asiaan.

Kuluneella viisivuotiskaudella kirjallisuutemme, teatteri, elokuvat, televisio, kuvataide ja musiikki antoivat neuvostoihmisille paljon uutta, kiinnostavaa ja lahjakasta. Ilmestyi uusia teoksia ja näytelmiä, jotka reaalisesti, puoluekantaisesti kaunistelematta, mutta puutteilla hekumoimatta valaisevat kansamme menneisyyttä ja nykyisyyttä, keskittävät huomion todella tärkeisiin kommunistisen kasvatuksen ja rakennustyön ongelmiin. Nämä teokset vahvistavat jälleen: mitä kiinteämpi yhteys taiteilijalla on neuvostokansan koko monitahoiseen elämään, sitä varmempi on tie luomistyön saavutuksiin ja onnistumiseen.

Lenin-aiheella oli toimintakertomuskaudella erikoinen sija kirjallisessa ja taiteellisessa luomistyössä. Ilmestyi useita kiinnostavia romaaneja, näytelmiä ja elokuvia Leninistä, jotka henkivät vallankumouksellista paatosta ja intomieltä, uskollisuutta leninismille.

Suurta tyydytystä herättää se, että kaikissa tasavalloissamme, kymmenillä neuvostokansojen kielillä ja kansallisten muotojen värikkäässä moninaisuudessa on käynnissä antoisa kirjallisuuden ja taiteen kehitys.

Viime vuosina pidetyt maamme kirjailijoiden, taiteilijoiden, säveltäjien ja elokuva-alan työntekijöiden edustajakokoukset ovat olleet huomattavia tapahtumia

neuvostokansan elämässä. Ne ovat kuvastaneet luovan sivistyneistömme kiistatonta aatteellis-poliittista kypsymistä, sen vastuuntuntoa luomiensa teosten sisällöstä ja taiteellisesta täysipainoisuudesta.

Niin muodoin neuvostotaiteen työntekijät ovat viime vuosina tehneet hyvin paljon. Kansamme arvostaa korkealle heidän saavutuksensa, jotka ovat merkittävä lisä neuvostoihmisten kommunistisen tietoisuuden kasvatamiseen.

Ei voida kuitenkaan sanoa, että taiteellisen luomistyön alalla kaikki olisi hyvin, varsinkaan teosten laadun suhteen. Sallittakoon huomauttaa tässä, että meillä ilmestyy vielä huomattava määrä sisällöltään köykäisiä ja muodoltaan ilmeettömiä tuotteita. Toisinaan käy niin, että tuote käsittelee hyvää, ajankohtaista aihetta, mutta syntyy vaikutelma, että taiteilija on suhtautunut tehtäväänsä liian pinnallisesti eikä ole sisällyttänyt siihen koko lahjakkuutensa voimaa. Nähdäksemme meillä kaikilla on oikeus odottaa taiteenharjoittajilta suurempaa vaativuutta itseään ja ammattitovereitaan kohtaan.

Neuvostokirjallisuuden ja -taiteen saavutukset olisivat epäilemättä vielä huomattavammat, ja puutteet karstiutuisivat nopeammin, jos kirjallisuus- ja taidearvostelumme ajaisi aktiivisemmin puolueen linjaa, esiintyisi periaatteellisemmin yhdistäen vaativuuden ja tahdikkisuuden, vaalivan suhtautumisen taiteellisten arvojen luojiin.

Ei pidä liioin unohtaa, että taiteemme kehityksessä on ollut myös toisenluontoisia, vaikeuttavia tekijöitä. Eräät ovat yrittäneet typistää nykyisen moninaisen neuvostotaloudellisuuden ongelmiksi, jotka ovat pysyvästi siirtyneet menneisyyteen sen työn tuloksena, jonka puolue suoritti yksilöpalvonnalla seurausten poistamiseksi. Toinen, yksityisillä kirjailijoilla ilmennyt äärimmäisyys on ollut yritys kaunistella menneitä ilmiöitä, joita puolue on arvostellut päättävästi ja periaatteellisesti, vakiinnuttaa käsitykset ja katsomukset, jotka

käyvät ristiin sen uuden ja luovan kanssa, jota puolue on viime vuosina omaksunut käytännöllisessä ja teoreettisessa toiminnassaan.

Kummassakin tapauksessa on itse asiassa yritetty väheksyä sitä, mitä puolue ja kansa ovat jo tehneet, siirtää huomio pois tämänhetkisistä elämän ongelmista, puolueen rakentavasta linjasta ja neuvostoihmisten luovista teoista.

Kirjallisuuden ja taiteen alalla toimivat henkilöt ovat eräällä ideologisen taistelun keskeisellä lohkolla. Puolue ja kansa eivät ole hyväksyneet eivätkä tule hyväksymään yrityksiä — olivatpa ne lähtöisin kenen taholta hyvänsä — tylsyttää aatteellista asettamme, tahrata lippuamme. Jos kirjailija parjaa neuvostotodellisuutta, auttaa aatteellisia vihollisiamme taistelemaan sosialismia vastaan, hän ei ansaitse muuta kuin yhteiskunnan halveksuntaa.

Se, että puhumme tässä noista kielteisistä ilmiöistä ei johdu siitä, että ne olisivat saaneet jossain määrin mainittavaa jalansijaa. Keskuskomitea lähtee siitä, että puolueen avomielen periaatteellinen kanta näiden ilmiöiden suhteen auttaa kulttuurin alalla toimivia henkilöitä työskentelemään entistä varmemmin ja vakauksellisemmin sillä neuvostokirjallisuuden ja -taiteen kehityksen pääsuunnalla, jolla he ovat työskennelleet antoisasti kuluvana viisivuotiskautena.

Neuvostokirjallisuuden ja -taiteen työntekijät ovat kommunistisen puolueen kasvattamia, heitä elähdyttävät kansansa teot ja ajatukset, heidän luova elämänsä ja sosialistisen kotimaan edut ovat erottamattomat.

Me kannatamme huomaavaista suhtautumista luovaan etsiskelyyn, persoonallisten kykyjen ja lahjakkuuden täydellistä esille tuloa, sosialistisen realismin pohjalla luotavien muotojen ja tyylien moninaisuutta ja rikkautta. Puolueen ohjauksen voima piilee taidossa innostaa taiteilija kansan palvelemisen jalolla kutsumuksella, saada hänet aktiivisesti ja vakaumuksellisesti mu-

kaan yhteiskunnan uudistamiseen kommunististen periaatteiden mukaan.

Toverit! Sosialismi ei ole ainoastaan avannut työtä-tekeville joukoille pääsyä henkisten arvojen pariin, vaan on tehnyt niistä myös välittömiä kulttuurin luoja. Selvimpiä todisteita siitä on kansan taiteellisen luomistyön tavaton laajuus. Taiteellisiin amatööriryhmiin osallistuu nykyään 13 miljoonaa aikuista ja 10 miljoonaa koululaista. Kansan taiteellinen luomistyö on neuvostotodellisuuden, elämämme tunnusomaisia piirteitä.

Puolueen voimallisena välikappaleena uuden ihmisen muovaamisen ja kapitalistista maailmaa vastaan käytävän ideologisen taistelun suuressa ja vaikeassa asiassa ovat *joukkotiedotus- ja propagandavälineet* — sanomalehdet, aikakausjulkaisut, televisio, radio ja tietotoimitot.

Toimintakertomuskautena puolueen keskuskomitea käsitteli moneen otteeseen tiedotus- ja propagandavälineiden toimintaa pyrkien niiden toiminnan laadulliseen parantamiseen ja yhä laajempien väestöjoukkojen vetämistä sen piiriin.

Lehdistömme, radiomme ja televisiomme tekevät paljon valaistakseen nopeasti neuvostoihmisiä todella kiinnostavia ajankohtaisia kotimaan elämän ongelmia ja kansainvälisiä asioita, auttavat kommunistisessa rakennustyössä saadun eturivin kokemuksen tunnetuksi tekemistä ja torjuvat luokkavihollisten ideologisia hyökkäilyjä.

Tiedotusvälineiden teknisiä mahdollisuuksia on laajennettu ja materiaaliperustaa lujitettu. Sanomalehtien kertapainos maassamme on nykyään n. 140 miljoonaa ja aikakausjulkaisujen noin 150 miljoonaa. Sanomalehtien ja aikakausjulkaisujen tilaaminen maaseudulle on kasvanut erikoisesti. Se on noussut nykyään yli 107 miljoonaan kappaleeseen, kun se viisi vuotta sitten oli 65 miljoonaa.

Kiinnostus kirjoja kohtaan on maassamme tavaton. Neuvostokansaa pidetään oikeutetusti maailman eniten lukevana kansana. Riittänee kun mainitaan, että yksistään NKP 23. edustajakokouksen jälkeen on maassamme painettu kirjoja ja kirjasia yhteensä yli 6,5 miljardia kappaletta, mm. yhteiskunnallis-poliittisia aiheita käsitteleviä kirjoja toista miljardia. Yksistään vuosina 1969–70 Leninin teosten sekä Leniniä ja leninismiä käsittelevien kirjojen painosmäärä oli yli 76 miljoonaa kappaletta. Näinä vuosina kasvoi maassamme sosialististen veljesmaiden kirjojen kysyntä. Niiden käännosten painosmäärä vuosina 1966–70 nousi 72 miljoonaan kappaleeseen.

Televisiollamme on nykyään valtava yleisö – 70 prosenttia maan väestöstä. On otettu käyttöön ”Orbita”-televisioreleointijärjestelmä, joka ulottuu Peräpohjolan, Kauko-idän, Siperian ja Keski-Aasian alueille.

Toverit! Ideologinen propaganda- ja joukkoagitaatiotoiminta on tärkeä ja vastuullinen puolueen toiminnan piiri. Tässä suhteessa on tehty melko paljon, sanottakoon kumminkin, että emme ole vielä täysin tyytyväisiä tällä alalla vallitsevaan asiointilaan. Keskuskomitea katsoo, että ideologista toimintaamme on voimistettava, ja ennen kaikkea on saatava kommunististen ihanteiden, rakennustyömme konkreettisten tehtävien tunnetuksi tekeminen aktiivisemmaksi ja määrätietoisemmaksi. Puolueen propaganda- sekä joukkoagitaatiotoiminnassa on lähiaikana oltava keskeisenä edustajakokouksemme päätösten sisällön ja merkityksen syvälinen selittäminen työtätekeville. Päätehtävämme tällä alalla on osata todella välittää työtätekevien laajoille joukoille koko voimalla aatteellinen vakaumusemme ja oikealla tavalla, todella luovasti suhtautua neuvostoihmisten kommunistiseen kasvatukseen.

Elämme aikaa, jolloin imperialistinen propaganda käy maattamme, sosialistista maailmaa vastaan hellittä-

mätöntä ideologista sotaa soveltaen kaikkein hiotuimpia menetelmiä ja käyttäen tehokkaimpia teknisiä välineitä.

Kaikki porvariston käsissä olevat ideologiset vaikutuskeinot — sanomalehdistö, elokuvat ja radio — on mobilisoitu johdattamaan ihmisiä harhaan, syöttämään heille käsityksiä melkein pä paratiisimaisesta elämästä kapitalismin oloissa ja parhaamaan sosialismia. Eetteri on kirjaimellisesti tulvillaan kaikenlaisia perättömyyksiä maassamme ja sosialistisissa veljesmaissa vallitsevasta elämästä.

Propaganda- sekä joukkoagitaatorintaman työntekijämme ovat velvollisia torjumaan ajoissa päättävästi ja tehokkaasti nämä ideologiset hyökkäykset ja kertomaan sadoille miljoonille ihmisille totuuden sosialistisesta yhteiskunnasta, neuvostoliittolaisesta elämäntavasta ja kommunismin rakentamisesta maassamme. Tämän taas on tapahduttava vakaumuksellisesti, vakuuttavasti, ymmärrettävästi ja selvästi. Neuvostoliittoa koskevan totuuden on kuuluttava kaikissa maanosissa.

Niin muodoin, toverit, neuvostoyhteiskunnan sosiaalipoliittista kehitystä, työtätekevien aatteellista ja poliittista kasvatusta sekä tieteen ja kulttuurin kehitystä koskevilla kysymyksillä on toimintakertomuskaudella ollut huomattava sija puolueen toiminnassa. Näillä kommunistisen rakennustyön suunnilla on saavutettu oleellisia tuloksia, mutta meitä vielä odottavat suuret ja vaikeat tehtävät. Olemme varmoja, että puolue menestyy niiden ratkaisemisessa ja saa tässä osakseen koko neuvostokansamme yksimielisen ja aktiivisen kannatuksen.

Maamme voima on nimenomaan kansan yhteenliitetyneisyydessä ja valveutuneisuudessa. Puolueemme tulee lujittamaan väsymättä tätä voimamme lähettä — neuvostokansan järkkymätöntä aatteellista ja poliittista yhtenäisyyttä.

IV PUOLUEEN KEHITYS JA MUUTAMIA PUOLUEEN SISÄISTÄ ELÄMÄÄ KOSKEVIA KYSYMYKSIÄ

Toverit! Tärkeintä kommunistisen puolueen toiminnassa on yhteiskuntakehityksen yleisten näköalojen viitoittaminen ja oikean poliittisen linjan määrittely sekä työtekevien järjestäminen silmällä pitäen sen toteuttamista käytännössä. Koko todellisuutemme osoittaa, että NKP täyttää kunnialla tehtävänsä työväenluokan ja kaikkien työtekevien johtajana, ohjaa neuvostokansaa oikeaa, leniniläistä tietä. Mitä laajempaa on luova toimintamme ja mitä vaikeampia ovat ongelmat, joita joudutaan ratkaisemaan, sitä suurempi on joukkojen kärjessä kulkevan kommunistisen puolueen merkitys ja vastuu.

Edustajakokouksemme määrittelee poliittisen linjan ja konkreettisen toimintaohjelman seuraavaksi viisivuotiskaudeksi. Täyttääksemme menestyksellisesti tämän ohjelman on mobilisoitava kaikki puolueen ja kansan voimat. On välttämätöntä, että puoluejärjestöjen organisatorisen ja poliittisen toiminnan muodot ja menetelmät sekä niiden taholta tapahtuva taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön johtaminen vastaisivat mahdollisimman täydellisesti aikamme henkeä, niitä suuria tehtäviä, joita NKP:n 24. edustajakokous asettaa puolueelle ja maalle.

1. NKP:n rivien kasvu ja puolueen sisäisen demokratian kehitys

Nojaten leniniläisiin organisaatioperiaatteisiin ja kehittämällä niitä uusiin olosuhteisiin soveltavasti NKP:n 23. edustajakokous antoi täsmälliset ja selvät ohjeet puoluerakennustyötä koskevista kysymyksistä. Kokemus on vahvistanut nämä ohjeet oikeiksi ja elinvoimaisiksi.

Toimintakertomuskaudelle on ollut luonteenomaista puolueen *rivien jatkuva kasvu*, ja puolueen laadullisen koostumuksen paraneminen. NKP:ssa se on tällä hetkellä 14.455.321 henkilöä, muun muassa 13.810.089 puolueen jäsentä ja 645.232 jäsenkandidaattia. Kommunisteja on 9 % maan aikuisesta väestöstä. Puolueessa on 40,1 % työläisiä, 15,1 % kolhoosilaisia ja 44,8 % toimihenkilöitä. Tällöin otettakoon huomioon, että kommunisteista, jotka ovat toimihenkilöitä, yli kaksi kolmannesta on insinöörejä, agronomeja, opettajia, lääkäreitä, tieteellisen työn tekijöitä sekä kirjallisuuden ja taiteen alalla toimivia henkilöitä.

NKP:seen on 23. edustajakokouksen jälkeen hyväksytty 3 miljoonaa henkilöä. Heistä lähes 1.600.000, eli enemmän kuin puolet on työläisiä. Sellaisilla suurilla teollisuusalueilla kuin Moskovan, Leningradin, Sverdlovskin, Gorkin, Donetskin, Karagandan ja eräillä muilla alueilla on puolueen jäsenkandidaateiksi hyväksytyistä 60–70 prosenttia työläisiä. Niin muodoin edustajakokouksen ohjetta, että puolueen sosiaalisessa koostumuksessa on johtava sija oltava työväenluokalla, toteutetaan johdonmukaisesti. Tulemme jatkamaan tätä linjaa, se vastaa täydellisesti puolueemme olemusta sekä työväenluokan sijaa ja merkitystä neuvostoyhteiskunnassa.

Todettakoon, että puoluejärjestöt ovat alkaneet suhtautua tarkkaavaisemmin jäseneksi ottamiseen ja kohottaneet vaatimuksia sen riveihin liittyville. Tämän tuloksena NKP:seen liittyvien määrä on jossain määrin

vähentynyt. Kun 22. ja 23. edustajakokouksien välisenä aikana hyväksyttiin puolueen jäsenkandidaateiksi vuosittain keskimäärin 760.000 henkilöä, niin 23. ja 24. edustajakokousten välisenä aikana hyväksyttiin keskimäärin 600.000.

Tässä yhteydessä on vielä kerran korostettava, että puolueen on vastedeskin huolehdittava eniten riviensä laadullisen koostumuksen parantamisesta. Liian innokas uusien jäsenten hyväksyminen, ylimalkaisuus tässä asiassa, mitä vielä valitettavasti tapaa joissakin järjestöissä, on ristiriidassa puoluerakennustyön leniniläisten periaatteiden kanssa. Meidän tehtävämme on vaikuttaa säännöstelevästi puolueen rivien kasvuun, täydentää niitä henkilökohtaisesti valiten työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön ansiokkaimmilla edustajilla, pyrkiä siihen, että NKP:n koostumus soisi puolueelle mahdollisuuden ratkaista parhaiten sen edessä olevat tehtävät.

Puolue puhdistaa rivejään henkilöistä, jotka rikkovat NKP:n ohjelmaa ja sääntöjä. Sanottakoon, että puoluejärjestöt tekivät oikeat johtopäätökset 23. edustajakokouksen ohjeista ja alkoivat päättävämmiin vapautua niistä, jotka rikkovat puolue- ja valtiokuria, väärin käyttävät virka-asemaansa, jotka käytöksellään loukkaavat kommunistin arvoa. Me emme saa vastaisuudessaakaan suvaita anteeksiantavaa suhtautumista niihin, jotka käyttäytyvät väärin. Huolenpito puoluerivien puhtaudesta on kaikkien puoluejärjestöjen ja jokaisen kommunistin velvollisuus.

Toverit! Puolueemme ja sen keskuskomitean linjana, jota ne kaikkina näinä vuosina ovat horjumatta noudattaneet on ollut *puolueen sisäisen demokratian kehittäminen, puolue-elämän leniniläisten normien noudattaminen ja kommunistien aktiivisuuden lisääminen*. Puolueessa noudatetaan johdonmukaisesti johtoelinten valinnallisuuden ja tilivelvollisuuden periaatetta, kollektiivisen johtamisen ja kollektiivisen työn henki on

vakiintunut. Puolueen toimintaa koskevia kysymyksiä käsitellään ja niistä päätetään laajalla demokraattisella pohjalla.

Toimintakertomuskautena on pidetty 16 NKP:n keskuskomitean täysistuntoa. Puhuin jo tärkeimmistä täysistunnoissa käsitellyistä kysymyksistä ja täysistunnoissa tehtyjen päätösten merkityksestä kosketellessani puolueen toiminnan eri puolia. Säännöllisesti kerran viikossa on pidetty keskuskomitean politbyroon istunto, jossa on käsitelty puolueen sisä- ja ulkopoliittikan tärkeimpiä ja ajankohtaisia kysymyksiä. Joka viikko on pidetty myös keskuskomitean sihteeristön istunto. Sihteeristön huomio on keskittynyt lähinnä kaadereiden valintaan ja täytäntöönpanon tarkastamiseen. Paikalliset puoluekomiteat pitävät niin ikään säännöllisesti toimikuntien istuntoja ja täysistuntoja, toimivat kollektiivisina johtueliminä.

Puolueen elämän ja toiminnan demokraattiset periaatteet ilmenivät myös viime toimintakertomus- ja vaalikampanjan aikana. Puoluekokouksiin osallistui yli 90 % kommunisteista, ja puheenvuoroja käytti yli 3 miljoonaa henkilöä. Niin puoluekokoukset, -konferenssit kuin liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokouksetkin pidettiin korkean aktiivisuuden ja asioiden periaatteellisen käsittelyn merkeissä. Niissä kommunistit kävivät sisällökästä keskustelua puolueen politiikasta ja asioista, järjestöjensä toiminnasta, saavutuksista ja puutteellisuuksista, ratkaisua kaipaavista tehtävistä sekä johtopäätöksistä tulevaisuutta ajatellen. Ne osoittavat, että kaikki puoluejärjestöt ovat täydellisesti hyväksyneet puolueen keskuskomitean sisä- ja ulkopoliittikan ja kannattavat sitä. Suuren leniniläisen puolueemme eheä yhtenäisyys ja tiiviys ilmenivät jälleen.

Puoluejärjestöjen johtuelimiin valittiin paljon uusia henkilöitä, jotka ovat viime vuosina kunnostautuneet käytännöllisessä toiminnassa. Heidän joukossaan on

työläisten ja talonpoikien edustajia maan kaikkien sosialististen kerrosten ja ryhmien, maan kaikkien kansallisuuksien edustajia, valtiollisen, yhteiskunnallisen, taloudellisen ja sivistyksellisen toiminnan eri lohkojen työntekijöitä. Puoluejärjestöjen toimikuntiin ja komiteoihin on valittu nyt 423 000 työläistä ja kolhoosilaista, siis huomattavasti enemmän kuin kaksi vuotta sitten. Työläisiä ja kolhoosilaisia on 40 % puolueen piiri- ja kaupunkikomiteoiden jäsenistä ja varajäsenistä. Työläisten ja kolhoosilaisten lukumäärä on lisääntynyt myös alue-, aluepiirikomiteoiden ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden jäsenistössä.

Toimintakertomusaikana parannettiin puolueen sisäistä tiedotustoimintaa. NKP:n keskuskomitea on informoinut säännöllisesti paikallisia puolue-elimia, aktiivijäseniä ja kaikkia kommunisteja puolueen toimintaa sekä maan sisäistä tilannetta ja kansainvälistä asemaa koskevista tärkeimmistä kysymyksistä.

Alhaalta ylös aina NKP:n keskuskomiteaan tuleva informaatio on käynyt operatiivisemmaksi ja sisällökkäämmäksi. Tällainen informaatio auttaa suunnistautumaan paremmin tilanteessa, ottamaan täydellisemmin huomioon puoluejärjestöjen ja työtätekevien mielipiteen ratkaisuja tehtäessä. Meidän on vastakin parannettava puolueen sisäistä tiedotustoimintaa, lisättävä tämän tehokkuutta, käytettävä sitä laajemmin johtamisen välineenä sekä kasvatus- ja valvontakeinona.

Puoluejärjestöjen toiminnassa on kehittynyt edelleen arvostelu ja itsearvostelu, tämä koeteltu epäkohtien korjaamis- ja asioiden parantamismenetelmä. Useimmat puoluekomiteat ovat alkaneet ottaa paremmin varteen kommunistien arvostelevat huomautukset ja esitykset, voimistaneet niiden toteuttamisen valvontaa. Samalla on kuitenkin korostettava, etteivät kaikki puoluejärjestöt ja niiden johtoelimet ole tehneet tarvittavia johtopäätöksiä tätä kysymystä koskevista 23. edustajakoko-

kouksen ohjeista. Eräillä johtajilla ei ole riittävästi malttia eikä tahtoa, taitoa kuunnella tarkkaavaisesti arvostelevia huomautuksia ja suhtautua oikein arvosteluun. Mutta se joka aliarvioi arvostelun, ei välitä siitä, tuomitsee tietoisesti itsensä epäonnistumiseen. Periaatteellisen arvostelun ja itsearvostelun laaja kehittäminen on puoluejärjestön poliittisen terveyden merkki, osoitus siitä, että se ymmärtää oikein velvollisuutensa puoluetta ja kansaa kohtaan.

Puolueen sisäisen demokratian kehittäminen liittyy erottamattomasti puoluekurin lujittamiseen. Kokemus osoittaa, että puolueen voima ja toimintakyky riippuu suurelta osalta siitä, kuinka johdonmukaisesti ja oikein toteutetaan demokraattisen sentralismin periaatetta. Marxilais-leniniläiselle puolueelle on yhtä vahingollista niin demokratiaksi luuloteltu anarkistinen holtittomuus kuin byrokraattinen sentralisaatiokin, joka jarruttaa kommunistien ja puoluejärjestöjen aloitteellisuuden ja aktiivisuuden kehitystä.

NKP:n KK:n puoluekontrollikomitean toiminta on monipuolistunut. Komitea erittelee paremmin puoluekurin lujittamiseen liittyviä kysymyksiä ja reagoi terävämmin tapauksiin, jolloin kommunistit menettelevät väärin. Myös liittotasavaltojen kommunististen puolueitten keskuskomiteoiden, aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoiden puoluekomissioiden toiminta on aktiivisoitunut. Edelleenkin on tärkeää lujittaa kurinalaisuutta puolueessa ja pyrkiä siihen, että jokainen kommunisti täyttäisi ehdottomasti NKP:n ohjelman ja sääntöjen vaatimukset.

Puolueemme ratkaistavana on nyt kysymys puoluejäsenkirjojen vaihdosta, ja tämän johdosta tekisi mieli esittää tässä muutamia näkökohtia. Jäsenkirjojen viime vaihdosta on kulunut 17 vuotta. Jäsenkirjojen alunperin suunniteltu voimassaoloaika on kulunut umpeen. Teemme oikein, jos emme suhtaudu puoluejäsenkirjo-

jen vaihtoon muodollisesti, vaan kuten tärkeään organisatoris-poliittiseen toimenpiteeseen. Asia on järjestettävä siten, että puoluejäsenkirjojen vaihto myötävaikuttaisi puolueen jatkuvaan lujittumiseen ja kommunistien aktiivisuuden ja kurinalaisuuden kohoamiseen. Voitaisiin täyttää myös kommunistien ne lukuisat toivomukset, että jäsenkirjassa olisi Neuvostoliiton kommunistisen puolueen perustajan ja johtajan Vladimir Iljitsh Leninin kuva.

Toverit! Puolueemme voima on kommunistien aatteellisuudessa, aktiivisuudessa ja uhrautuvaisuudessa. Puolue johtaa nyt kansan ratkomaan suuria rakennustehtäviä. Puolueen moraalinen arvovalta on oleva sitä suurempi, mitä jalompia tulevat olemaan kunkin kommunistin aatteelliset ja moraaliset ominaisuudet.

Valitettavasti meillä on vielä puolueen jäseniä, jotka eivät osoita olevansa todellisia poliittisia taistelijoita. Havaitessaan epäkohtia ja kielteisiä ilmiöitä he eivät ole näkevinään mitään, vaan omaksuvat poroparvarillisen kannan "tämä ei koske minua, sitä harkitkoot toiset". On sellaisiakin, joiden aktiivisuus on näennäistä ja tarkoitettu tekemään ulkonaisen vaikutuksen. He puhuvat muita enemmän välttämättömyydestä käydä käsiksi asiaan tai toiseen, opettavat jotain aina ja kaikille, kehottavat johonkin. Mutta heti kun on aika käydä käsiksi asiaan käytännössä, he osaavat jäädä sivuun, varjoon.

Kommunistit tuomitsevat yhä jyrkemmin moiset ilmiöt. Puolue ei hyväksy passiivisuutta eikä välinpitämättömyyttä. Jos olet kommunisti, velvollisuutesi ei ole pelätä vaikeuksia eikä myötäillä takapajuisia mielialoja, vaan olla tietoinen ja aktiivinen puolueen taistelija. Kommunistien tulee aina ja kaikkialla, työssä ja yhteiskunnallisessa elämässä, opiskelussa ja kotioloissa pysyä kommunistina ja olla leniniläisen puolueemme jäsenen ylevän nimen arvoinen.

2. Puoluejärjestöjen lujittaminen. Kaaderien valinta ja kasvatus

Toverit! Puoluepolitiikan toteuttamisessa on tärkeimpiä paikkoja puolueen *perusjärjestöillä*. Puolueesamme on niitä nykyään yli 370 000, siis 45 000 enemmän kuin 23. edustajakokouksen edellä. Kuluneella toimintakaudella puolueen keskuskomitea, liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteat, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteat ovat kiinnittäneet jatkuvasti huomiota näihin puolueen perusrenkaisiin. Useiden kansantalouden ja valtion hallinnan eri aloilla, tuotanto- ja muissa laitoksissa toimivien puolueen perusjärjestöjen toiminta on ollut käsiteltävänä NKP:n KK:ssa. Näistä kysymyksistä hyväksytyt päätökset ovat olleet paikallisen kokemuksen ja elävän käytännön tutkimuksen tulos. Ne ovat auttaneet puolue-eliimiä ja perusjärjestöjä ottamaan toiminnassaan täydellisemmin varteen nykyajan vaatimukset ja keskittämään huomion päätehtävien ratkaisuun. Tämä on sitäkin tärkeämpää, koska meillä on yhä sellaisia perusjärjestöjä, jotka toimivat heikosti, eivät ole kyllin aloitteellisia ja sietävät epäkohtia.

On parannettu perusjärjestöjen rakennetta. Tänä aikana on muodostettu esimerkiksi rautatiesolmujen puoluekomiteoita, yhtenäisiä puoluejärjestöjä tuotantoyhtymiin ja trusteihin. Joissakin puoluejärjestöissä, joiden jäsenmäärä on enemmän kuin 1000, on kokeeksi valittu jäsenistöltään tavallista isompia puoluekomiteoita.

Puolueen perusjärjestöjen vaikutusta laitosten ja virastojen toimintaan on edelleenkin tehostettava. Tässä yhteydessä ansaitsevat huomiota kommunistien ja puoluekomiteain lukuisat ehdotukset, että NKP:n säännöissä muotoiltua määritelmää oikeudesta valvoa hallintoelinten toimintaa pitäisi tarkentaa. Kysymys on siitä, että tällainen oikeus olisi samoin kuin tuotantolaitosten puoluejärjestöillä myös tieteellisten tutkimus-

laitosten, oppilaitosten, kulttuuri- ja valistus- sekä lääkintälaitosten peruspuoluejärjestöillä. Mitä tulee keskus- ja paikallisten neuvosto- ja talouslaitosten ja virastojen puoluejärjestöihin, niiden tulee valvoa, että henkilökunta noudattaa puolueen ja hallituksen ohjeita.

Valvottaessa tulee tietenkin ottaa huomioon kyseisen laitoksen tai viraston erikoisuudet. Esimerkiksi ministeriön puoluejärjestö ei ilmeisesti voi vaikuttaa välittömästi tämän ministeriön alaisten laitosten ja virastojen toimintaan. Mutta tämän puoluejärjestön suoranaisten velvollisuus on valvoa työn järjestelyä varsinaisessa ministeriön koneistossa ja sitä, että sen työntekijät noudattavat puolue- ja valtiokuria.

Kuluneella toimintakaudella parannettiin edelleen paikallisten puoluejärjestöjen rakennetta ja toimintaa. Muodostettiin 9 puolueen aluekomiteaa, pääasiassa Keski-Aasian tasavalloissa, 21 kaupunkikomiteaa, 38 piirikomiteaa kaupungeissa ja 291 piirikomiteaa maaseudulla. Uusien puoluejärjestöjen ja niiden johtoelinten muodostamisen tuloksena voitiin tehostaa puolueen vaikutusta useilla tärkeillä työlohkoilla. Niiden henkilökunta muodostettiin pääasiassa käyttämällä hyväksi olemassaollutta henkilöstöä. Tässä yhteydessä haluaisin mainita, että vaikka NKP:n jäsenmäärä on viimeksi kuluneiden 14 vuoden aikana kaksinkertaistunut, kohonnut 7 miljoonasta 14 miljoonaan, niin puolueen vakkinainen toimitsijakunta on samaan aikaan supistunut enemmän kuin 20 %.

NKP:ssä on nykyään 14 liittotasavaltojen kommunistien puolueiden keskuskomiteaa, 6 aluepiirikomiteaa, 142 aluekomiteaa, 10 piirikomiteaa, 760 kaupunginkomiteaa, 448 kaupunkien piirikomiteaa ja 2810 maaseudun piirikomiteaa.

Voidaan täysin aiheellisesti sanoa, että kun puolueemme aina ja kaikkialla esiintyy yhtenäisenä, eheänä voimana, toimii varmana omassa maassa ja kansainväli-

sellä areenalla, ratkoo menestyksellisesti edessäolevia tehtäviä, niin tämä johtuu huomattavassa määrin siitä, että tasavaltojen, aluepiirien, alueiden, piirikuntien, kaupunkien ja piirien puoluejärjestöt toteuttavat horjumattomasti puolueen politiikkaa ja ovat NKP:n KK:n varmana tukena.

Toverit! Valmistauduttaessa edustajakokoukseen kommunistit esittivät paljon ehdotuksia, joiden tarkoituksena on lujittaa entisestään puolueen kaikkia renkaita, poistaa epäkohdat toiminnasta ja parantaa puolueen sisäistä elämää. Huomattava osa niistä tulee panna täytäntöön välittömästi itse paikan päällä. Sen sijaan muutamilla ehdotuksilla on merkitystä koko puolueelle, ja ne olisi käsiteltävä edustajakokouksessa. Yhdestä olen jo maininnut puhuessani puolueen perusjärjestöjen osuuden voimistamisesta. Saanen nyt pysähtyä tarkastelemaan toista kysymystä.

Monet toverit ovat sitä mieltä, että NKP:n sääntömääräiset edustajakokoukset olisi pidettävä viiden eikä neljän vuoden väliajoin. Tällaisen kysymyksen asetteluun on nähdäksemme aihetta. NKP:n edustajakokousten pitäminen viiden vuoden väliajoin antaisi puolueelle mahdollisuuden tehdä yhteenvedot ja hahmotella tehtävät jokaiseksi seuraavaksi viisivuotiskaudeksi meillä käytännössä vakiintunutta kansantalouden suunnittelua vastaavasti.

Liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokoukset ehdotetaan niin ikään kutsuttavaksi koolle kerran viidessä vuodessa. Mitä tulee aluepiirien, alueiden, piirikuntien, kaupunkien ja piirien puoluekonferesseihin, niin niitä voitaisiin pitää kaksi kertaa viidessä vuodessa edustajakokousten väliaikoina, ts. kutsua ne koolle joka kahden, kolmen vuoden kuluttua. Samanlaisten määräaikojen säätäminen puoluekomitean omaavien perusjärjestöjenkin vaalikokousten ja konferenssien pitämistä varten olisi ilmeisesti tarkoituksenmukaista. Kaikissa muissa puolueen perus- ja työosas-

tojärjestöissä toimintakertomukset ja vaalit olisi pidettävä entiseen tapaan joka vuosi.

Mikäli nämä ehdotukset saavat edustajakokouksen osanottajien hyväksynnän, niin ne voidaan vahvistaa NKP:n säännöissä.

Toverit! Yhteiskuntaelämän kaikkien puolten johtamisen ja joukkojen keskuudessa tapahtuvan organisatorisen ja poliittisen toiminnan tason kohottamiseen liittyy kiinteästi kaaderien valinnan, sijoittelun ja kasvatuksen parantaminen. Tässä suhteessa puolueellamme on nykyään tavattoman suuria mahdollisuuksia. Työläisten, kolhoosilaisten ja sivistyneistön poliittinen valvutuneisuus, sivistys ja ammattipätevyys on kohonnut. Nimenomaan heidän keskuudestaan, kansan syvistä riveistä puolue nostaa esiin lahjakkaita ja kykeneviä johtajia kommunistisen rakennustyön kaikille lohkoille. Yli 80 % nykyisistä liittotasavaltojen keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri- ja aluekomiteoiden sihteereistä, liittotasavaltojen, aluepiirien ja alueiden toimeenpanevien komiteoiden puheenjohtajista ja noin 70 % Neuvostoliiton ministereistä ja valtiokomiteoiden puheenjohtajista ovat aloittaneet toimintansa työläisinä tai talonpoikina. Maan suurimpien teollisuuslaitosten johtajistosta on enemmän kuin puolet entisiä työläisiä.

Kuluneena toimintakautena on keskuksessa ja kentällä kohotettu puolue-, neuvosto- ja talouselimiin paljon uusia työntekijöitä, kaaderit ovat uudistuneet ja saaneet täydennyksekseen vereksiä voimia.

Eräitä aluepiiri- ja aluekomiteoiden sihteereitä, alueiden toimeenpanevia komiteoiden puheenjohtajia ja muita tasavaltojen, aluepiirien ja alueiden johtorenkkaan työntekijöitä on siirretty keskuselimiin – ministereiksi, valtioneuvostojen puheenjohtajiksi ja muihin johtotoimiin. Viime vuosina KK on myös ryhtynyt toimenpiteisiin ulkomailla olevan työntekijäkunnan vahvistamiseksi puolue- ja neuvostotyöntekijöillä.

Paikallisten puolue- ja neuvostoelinten johtoon, mm.

liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, aluepiiri- ja aluekomiteoiden ensimmäisten sihteerien toimeen on asetettu paljon uusia, hyvän poliittisen ja erikoisvalmennuksen saaneita tovereita. Tällöin keskuskomitea on johdonmukaisesti noudattanut sitä linjaa, että niihin on asetettu paikallisia työntekijöitä, kun taas keskukselta näihin toimiin on lähetetty henkilöitä vain poikkeustapauksissa. Tällainen kaadereiden valinta ja sijoittelu on saanut puoluejärjestöjen ja kommunistien hyväksynnän ja kannatuksen.

Kaadereihin nähden politiikkamme tarkoituksena on ollut se, että samalla kun suhtaudutaan huolehtivaisesti entisiin kaadereihin ja käytetään mahdollisimman suuressa määrässä hyväksi niiden kokemusta ja tietoja, nostetaan esiin nuoria lupaavia työntekijöitä. Tämä on puolueen poliittisen linjan ja puolueen vallankumouksellisten perinteiden säilymisen välttämätön ehto.

Kaadereihin nähden meillä on nyt toiminnassa vaikiintunut sellainen käytäntö, jolloin henkilölliseen luottamukseen ja kunnioitukseen yhdistyy periaatteellinen vaateliaisuus. Kaikki tämä luo asiallisuuden ja toveruuden ilmapiirin, suo työntekijöille mahdollisuuden osoittaa täydellisemmin kykynsä.

Elämä asettaa jatkuvasti yhä suurempia vaatimuksia kaadereille. Me tarvitsemme henkilöitä, joilla erinomaisen poliittisen valveutuneisuutensa ja hyvän ammattipätevyytensä lisäksi on kykyä ratkaista asiantuntevasti talouden ja kulttuurin kehitykseen liittyviä kysymyksiä ja jotka osaavat käyttää nykyaikaisia johtomenetelmiä.

Puolue on aina antanut korkean arvon sellaiselle työntekijän ominaisuudelle kuin uutuudentajulle. Uutuudentaju merkitsee, että osataan nähdä kehityksen suunta, katsoa tulevaisuuteen ja löytää varmimmat keinot ratkaista esiin nousevat tehtävät. Nykyään kun yhteiskuntaelämässä ja tuotannossa tapahtuu nopeita ja syvällisiä muutoksia tämä ominaisuus saa erikoisen tärkeän merkityksen.

Johtohenkilöittemme toiminnassa on erittäin tärkeä sija ihmisten järjestämisellä ja kasvattamisella. Vaikka johtajalle olisi annettukin yksilöpäällikkyysoikeudet, hän ei silti voi luottaa pelkästään käskyn voimaan. Puolueemme ei suotta korosta alinomaa taloudellisen toiminnan ja kasvatustyön elimellisen yhteyden välttämättömyyttä. Puolue vaatii, että johtavat työntekijät aina harkitsisivat tekemiensä taloudellisten ja hallinnollisten ratkaisujen kasvatuksellisia seurauksia.

Sattuu sellaistaikin, että joku johtava työntekijä yhtäkkiä kuvittelee tuntevansa kaikki elämän salaisuudet ja tietävänsä kaiken. Niinpä hän alkaa antaa ohjeita kaikista kysymyksistä ja komennella kaikkia sen sijaan, että käyttäisi taitavasti hyväksi muiden kokemuksia ja tietoja. Meillä ovat jo kauan sitten varttuneet kaaderit, jotka pystyvät ratkaisemaan toimivaltaansa kuuluvat kysymykset oikein. On luotettava heihin enemmän ja vastaavasti vaadittava heiltä enemmän.

Kaaderien kasvun ja kasvatuksen, kaiken työmme oikean järjestelyn välttämättömänä ehtona on kollektiivinen johto ja samalla henkilökohtainen vastuu uskosta tehtävästä. Kehittäessämme kollegiaalista pohjaa johtotoiminnassa meidän tulee samalla muistaa, että johtotoiminnan peruseräjä on, kuten Lenin on sen määritellyt ja kuten puolueemme sen käsittää se, että "tietty henkilö vastaa täydellisesti tietystä työstä" (Lenin, Teokset, 36. osa, s. 513). Työntekijöiden henkilökohtaisen vastuun lisäämisen kannalta esittää tärkeää osaa hyvin järjestetty puolueen ja hallituksen ohjeiden täytäntöönpanon tarkastus.

Työntekijöiden kurinalaisuuden ja vastuun kohottaminen on tärkeimpiä tehtäviämme. Tällä me tarkoitamme kurinalaisuutta, joka ei perustu pelkoon eikä ankaran hallinnollisen määräilyn metodeihin, jotka riistävät ihmiseltä varmuuden, aloitekyvyn ja aiheuttavat liiallista varovaisuutta ja epärehellisyyttä. Kysymys on kurinalaisuudesta, joka perustuu korkeaan tietoisuuteen.

ja vastuuntuntoon. Mitä tulee työntekijöihin, jotka rikkovat kuria eivätkä tee johtopäätöksiä arvostelusta ja menettelevät väärin, on heidän suhteensa ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin. Meidän maassamme ei vahvisteta ketään ikuisesti johtovirkaan. Sosialistinen kuri on yhteiskunnan kaikkien jäsenten suhteen yhtäläistä ja kaikkia ja jokaista velvoittavaa kuria.

Kaadereihin kohdistuvaa työtä on huomattavasti parantanut se, että on perustettu laaja verkko vakinaisesti toimivia puolue- ja neuvostotyöntekijöiden valmennus- ja lisävalmennuskursseja. Toimintakertomuskauden aikana niissä on käynyt noin 200 000 henkeä. Talousalalla toimivia johtohenkilöitä ja spesialisteja varten on perustettu lisävalmennusinstituutteja, tiedekuntia ja kursseja ammattitaidon kohottamiseksi. On aloittanut toimintansa Kansantalouden johtotyön korkeakoulu, jossa tulevat kartuttamaan tietojaan teollisuuden johtohenkilöstö, ministerit mukaanluettuina. Näin mitattavaa ja näin laajan henkilöpiirin käsittävää kaaderien lisävalmennusta meillä ei ole koskaan aikaisemmin annettu.

Mutta tärkeimpänä opiskelumenetelmänä on ollut ja tulee tietysti olemaanikin itseopiskelu. Kaikkien työntekijöittemme tulee jatkuvasti opiskella, kohottaa aatteellista ja teoreettista tietotasoaan ja oppia soveltamaan tieteen ja parhaimman käytännön saavutuksia, etteivät jäisi jälkeen elämästä.

Työntekijämme ovat aina kaikissa vaiheissa taisteltaessa uuden yhteiskunnan rakentamisen puolesta olleet tilanteen tasalla ja osoittautuneet nauttimansa luottamuksen arvoisiksi. Olemme varmasti vakuuttuneita siitä, että he vastaisuudessakin tulevat taitavasti ja sinnikkäästi toteuttamaan käytännössä puolueen politiikkaa ja palvelemaan uskollisesti kansaa.

3. Puolueen aatteellis-teoreettinen toiminta. Kommunisien marxismi-leninisin opiskelu

Toverit! Puolueemme on tieteellisen kommunismin

puolue. Se pitää horjumattomasti ohjeenaan marxilais-leniniläistä tiedettä, aikamme edistyksellisintä vallankumouksellista tiedettä ja tekee kaikkensa sen kehittämisen hyväksi. Yhteiskunnallisten elämän ilmiöiden, sen perustendenssien teoreettinen tajuaminen antaa puolueelle mahdollisuuden nähdä ennakolta yhteiskunnallisten prosessien kulun, määritellä oikean poliittisen linjan, välttää virheitä ja subjektivistisia ratkaisuja.

Puolueemme ja kansamme vallankumouksellisen taistelun, sosialismin ja kommunismin rakentamisen moninainen kokemus, maailman vallankumousprosessin ongelmat, nykyvaiheen kansainvälisten suhteiden erikoisuudet — kaikki tämä on saanut ilmaisunsa keskuskomitean täysistuntojen päätöksissä, Lokakuun vallankumouksen 50-vuotispäivälle ja Leninin syntymän 100-vuotispäivälle omistetuissa puolueen asiakirjoissa. Nämä asiakirjat ovat yhteenveto puolueen teoreettisen ajattelun kehityksestä, keskuskomitean, puolue- ja tiedetyöntekijöidemme kollektiivisen työn tulos. Merkitävän paljon tehtiin teorian alalla kommunististen ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen yhteydessä 1969, samoin kansainvälisen kommunistisen liikkeen sellaisten huomattavien merkkitapahtumien kuin Karl Marxin ja Friedrich Engelsin syntymän 150-vuotispäivien ja Pariisin kommuunin 100-vuotispäivän yhteydessä.

Toimintakertomuskautena julkaistiin perustaa luovia teoksia, jotka entistä täydellisemmin osoittavat Leninin, mitä suurimman vallankumouksen johtajan, sen teoreetikon, työväenluokan puolueen luoja ja maailman ensimmäisen sosialistisen valtion perustajan merkityksen.

Ikuisesti elävänä ja kehittyvänä oppina leninismillä on ollut, on ja tulee olemaan keskeinen sija puolueen aatteellisessa elämässä, se on ja tulee olemaan puolueemme koko vallankumouksellisen uudistustoiminnan perusta. Turvautuen Leninin aatteelliseen jäämistöön

puolue näkee tärkeimmäksi tehtäväkseen löytää Leninin aatteiden ja leniniläisen metodologian perusteella ratkaisut kommunistisen rakennustyön ajankohtaisiin ongelmiin.

Kuluneina vuosina konkretisoitiin monessa suhteessa kommunismin aineellis-teknisen perustan luomiskeinoja. Puolueen teoreettinen ajattelu suuntautuu nykyaikaisten suunnittelu- ja johtomenetelmien, kansantalouden tehokkuuden kohottamistapojen ja aineellisten ja moraalisten kiihokkeiden parantamiskeinojen kehittelyyn. Tärkeä teoreettinen merkitys oli puolueen nykyvaiheen agrariipolitiikan peruskysymysten kehittelyllä.

Suurta huomiota kiinnitettiin kommunistisen puolueen johtajuutta koskevan opin edelleen kehittämiseen. Yleisesti tunnettua on, että tämä on vallankumousliikkeen ja uuden yhteiskunnan rakentamisen peruskysymyksiä. Nykyään se on muodostunut marxilais-leniniläisten ja toisaalta revisionismin eri muunnosten edustajien välisen taistelun ydinkysymykseksi. NKP:n periaatteellinen kanta, sen leppymätön taistelu puoluetta koskevan marxilais-leniniläisen opin puhtaudesta on saanut kansainvälisen merkityksen ja auttanut, kuten veljespuolueemme korostavat, kommunisteja ja miljoonia työläisiä suunnistautumaan oikein.

Puolue pitää suurimerkityksisenä valtiomme historian oikeaa ja objektiivista valaisemista. Terävästi ja oikeudenmukaisesti on arvosteltu erinäisiä yrityksiä arvioida ei-puoluekantisista ja ei-luokkakantisista asemista neuvostokansan historiallista taivalta ja väheksyä sen sosialististen saavutusten merkitystä. Samalla puolue on osoittanut kestäättömiksi dogmaattiset käsitykset, joissa jäävät vaille huomiota ne suuret myönteiset muutokset, joita yhteiskuntamme elämässä on tapahtunut viime vuosina.

Kuluneiden vuosien kokemus on todistanut vakuuttavasti, että yksilöpalvonnan samoin kuin subjektivistien virheiden jälkiseurausten eliminoiminen on vai-

kuttanut myönteisesti maan yleispoliittiseen ja ennen muuta ideologiseen tilanteeseen. Me olemme olleet ja tulemme edelleenkin olemaan uskollisia marxilais-leninismien perusperiaatteille emmekä koskaan suostu min-käänlaisiin myönnytyksiin aatteellisissa kysymyksissä.

NKP on yhdessä muiden kommunististen hallituspuolueiden kanssa kehitellyt edelleen sosialistisen maailmanjärjestelmän kehityksen periaatekysymyksiä. Tutkimalla toinen toisensa kokemusta, tekemällä siitä yleistäviä johtopäätöksiä on voitu tarkentaa sosialistisen rakennustyön yleisten lainomaisuuksien luonnehdintaa ja selvittää täydellisemmin jo rakennetun sosialismin peruspiirteet. Erikoisestikin on kiinnitetty huomiota taloudellisen yhdentämisen periaatteiden ja muiden sellaisten kysymysten kehittelyyn, joita herää veljesmaiden ja -puolueiden yhteistyössä.

Huomattava sija puolueen teoreettisessa toiminnassa on ollut nykypäivien kapitalismin kehityksessä esiintyvien uusien ilmiöiden erittelyllä, sen erittelyllä, mitä tietä ja missä muodossa sosialistinen maailmanjärjestelmä vaikuttaa maailman ei-sosialistisen osan kehitykseen, niiden uusien prosessien tutkimuksella, joita kapitalistisessa taloudessa tapahtuu mm. tieteellis-teknisen kumouksen vaikutuksesta.

Teoreettinen työ on yhteisen internationaalisen vallankumouksellisen velvollisuutemme tärkeä puoli. Kapitalismin ja sosialismin voimien kamppailu maailman areenalla samoin kuin kaikenlaiset revisionistien yritykset köyhdyttää vallankumouksellista oppia ja vääristellä sosialistisen ja kommunistisen rakennustyön käytäntöä vaativat meitä vastaisuudessaakin kiinnittämään entistä enemmän huomiota teorian ongelmiin ja sen luovaan kehittelyyn. Vanhojen kaavojen kertailminen siellä, missä ne ovat jo aikansa eläneitä, kykenemättömyys tai haluttomuus suhtautua uudella tavalla uusiin ongelmiin — kaikki tämä vahingoittaa asiaa ja tarjoaa lisää mahdollisuuksia marxismi-leninismiksi väritetty-

jen revisionististen väärennysten levittämiselle. Teoriaamme ja käytäntöömme kohdistuvien porvarillisten ja revisionististen hyökkäysten arvostelu muodostuu paljon vakuuttavammaksi silloin, kun se nojaa yhteiskuntatieteiden, marxilais-leniniläisen teorian aktiiviseen ja luovaan kehittelyyn.

Paljon on siis saatu aikaan, toverit, keskuskomitea ei kuitenkaan katso, että teoreettisen työn alalla meillä olisi kaikki tyydyttävällä kannalla. Monet ongelmat ovat vasta hahmottuneet ja odottavat syvällistä kehitystä. Puolueen tulee kiinnittää entistä runsaammin huomiota teorian kehittämiseen, kohottaa tieteellisten laitosten toiminnan tasoa, pyrkii saamaan aikaan yhteiskuntatieteiden kiinteä yhteys puolueen ja valtion käytännölliseen työhön, kommunistisen rakennustyön konkreettisten tehtävien ratkaisuihin.

Puolue pitää erittäin tärkeänä, että kommunistit perehtyvät marxismi-leninismien teoriaan, tuntevat yhteiskuntakehityksen lait ja osaavat suunnistautua varmasti uusien elämänilmiöiden keskellä, antaa niistä oikean arvion ja tehdä oikeat käytännölliset johtopäätökset. Kommunistien aatteellinen karaistuneisuus on puolueen rivien taistelukyvyn kohottamisen välttämätön ehto.

Puolue-elimet ovat 23. edustajakokouksen jälkeen tehneet paljon marxilais-leniniläisen valistustyön järjestelyn parantamiseksi. Kuten tiedätte, meillä on muotoutunut selväpiirteinen puolueopiskelujärjestelmä, jossa on kolme porrasta — ala-, keski- ja yläporras. Tämä takaa johdonmukaisuuden puolueen teorian, historian ja politiikan tutkimuksessa ja antaa puoluekomiteoille mahdollisuuden ottaa opiskelun järjestelyssä huomioon kommunistien tietotason ja kiinnostuksen. On ryhdytty toimenpiteisiin taloustieteellisen sivistyksen kohottamiseksi, mikä saa nykyoloissa suuren merkityksen. Ensimmäisen kerran on kirjoitettu ja julkaistu suurina painoksina oppikirjoja ja muita opintovälineitä

puolueopiskeluverkon kaikkia portaita varten. Puolueopiskeluun osallistuu nykyään yli 16 miljoonaa henkeä ja tällä alalla toimii miljoonainen propagandistiarmeija.

Samalla huomautettakoon, että eräät puoluekomiteat eivät kiinnitä tähän asianmukaista huomiota. Meillä on vielä melko paljon kommunisteja, jotka aliarvioivat marxismi-leninismien opiskelun merkitystä eivätkä kohota aatteellis-teoreettista tietotasoaan, kun taas puoluejärjestöt eivät ole heitä kohtaan kyllin vaativaisia.

Kommunistien marxismi-leninismien opiskelu on suuri tehtävä, ei ainoastaan mittasuhteiltaan, vaan ennen muuta aatteellis-poliittiselta merkitykseltään. Tehtävänä on parantaa edelleenkin tämän työn järjestelyä, sitoa poliittisen tiedon opiskelu kiinteämmin kommunistisen rakennustyön konkreettisiin tehtäviin ja saada se voimakkaammin myötävaikuttamaan puolueen kaikkien jäsenten tietoisuuden ja aktiivisuuden kasvuun. Uusia vaatimuksia asetetaan myös propagandisteille, joiden valintaan ja kouluttamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Toverit, 23. edustajakokouksen jälkeiset vuodet ovat siis olleet NKP:n rivien jatkuvan aatteellis-poliittisen ja organisatorisen tiivistämisen, kommunistien aktiivisuuden kasvun, puolueen ja joukkojen yhteyden lujittumisen vuosia.

Puolueen ja koko neuvostokansan etujen yhteisyys tekee yhteiskuntamme murtumattoman voimakkaaksi ja kykeneväksi kestämään kaikki koetukset. Puolueen ja kaikkien työtätekevien murtumaton yhtenäisyys, juuri se antaa meille mahdollisuuden kulkea varmoina eteenpäin ja ratkaista vaikeimmatkin tehtävät. Puolueemme arvostaa kaikkea muuta korkeammalle työtätekevien luottamuksen, se on sille kallis.

Lujittakaa kaikin tavoin puoluettamme, vahvistakaa sen yhteyksiä kansaan, joukkoihin — tällaisen ohjeen antoi meille aikoinaan suuri Lenin, ja me tulemme nou-

dattamaan uskollisesti tätä Leninin neuvoa.

Toverit edustajat!

Keskuskomitea on tehnyt teille selkoa työn tuloksista kuluneiden viiden vuoden ajalta, puolueen tärkeimmistä tulevista tehtävistä ja maamme kehityksen näköaloista.

Lenin korosti aikoinaan useamminkin kuin kerran, että puolueen edustajakokouksen tärkeimpiä tehtäviä on tehdä johtopäätökset käytännöllisestä kokemuksesta, kaikesta siitä, mikä on arvokasta ja opettavaista, arvostella epäkohtia ja löytää keinot niiden poistamiseen. Epäilemättä edustajakokouksen osanottajat suhtautuvat keskuskomitean toimintakertomuksen käsittelyyn siten kuin puolueessamme on ollut tapana, periaatteellisen asiallisesti ja korkeasti vastuuntuntoisina puoluetta ja kansaa kohtaan.

Suunnitelmamme perustuvat reaalisiin laskelmiin, maamme tarpeiden, voimavarojen ja mahdollisuuksien huomioonottamiseen. Uutta viisivuotissuunnitelmaa koskevien ohjeiden luonnoksesta käyty keskustelu osoitti, että puolue ja koko kansa antavat niille innokkaasti hyväksymisensä ja kannatuksensa. Näiden suunnitelmien täyttäminen riippuu meidän jokaisen työstä, meidän järjestäytyneisyydestämme ja kurinalaisuudestamme, taidostamme hoitaa asioita ja sinnikkyydestämme. Joukkojen mobilisoiminen taisteluun asetettujen tehtävien täyttämiseksi, koko kansan liittäminen entistä tiiviimmin yhteen kommunistisen rakennustyön leniniläisen toimintaohjelman pohjalla — siinä puolueemme, sen kaikkien järjestöjen päätehtävä.

Toverit! Mahdollisuutemme ovat ehtymättömät, maan taloudellinen mahti on suurempi kuin konsanaan. Neuvostoliiton tiede ja kulttuuri ovat kehittyneet entistä korkeammalle. Kansamme moraalinen ja poliittinen yhtenäisyys on murtumaton. Me kuljemme samassa rivissä sosialististen ystäviemme ja liittolaistemme kanssa. Meidän ja koko maailman vallankumouksellis-

ten voimien taisteluliitto lujittuu.

Me tiedämme saavuttavamme kaiken mihin pyrimme, ratkaisevamme menestyksellisesti itsellemme asettamamme tehtävät. Tämän takeena ovat olleet, ovat ja tulevat olemaan neuvostokansan luova nerous, sen uhratuvuus, sen yhdistäminen kommunistisen puolueensa ympärille, joka horjumatta noudattaa leniniläistä linjaa.

Eläköön Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue, Leninin puolue, koko kansamme taisteluhenkinen etujoukko!

Eläköön ja lujittukoon Socialististen Neuvostotasavaltojen Liitto, kansojen rauhan ja ystävyyden linnake!

Lujittukoon ja kulkekoon voitosta voittoon vallankumouksellisten voimien — sosialistisen maailmanjärjestelmän, kansainvälisen työväenliikkeen, kansojen kansallisen ja sosiaalisen vapautuksen puolesta kamppailevien taistelijoiden — mahtava liitto!

Korkeammalle Marxin-Engelsin-Leninin iäti elinvoimaisen voittamattoman opin lippu! Eläköön kommunismi!

Kunnia suurelle neuvostokansalle, kommunismin rakentajalle!

L. I. BREZHNEVIN LOPPUPUHEENVUORO

Toverit edustajat!

Edustajakokous on päättänyt puolueen keskuskomitean toimintaselostuksen käsittelyn.

Käsittelyyn osallistui kaikkien liittotasavaltojen kommunististen puolueiden, meidän suurimpien kaupunkiemme sekä teollisuus- ja maatalousalueidemme edustajia – Moskovan, Leningradin, Gorkin, Sverdlovskin, Novosibirskin, Kemerovan, Krasnojarskin, Barnaulin, Ufan, Donetskin, Orenburgin sekä muiden maan suurimpien puoluejärjestöjen edustajia. Puheenvuoroja ovat käyttäneet työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston, sivistyneistön, nuorison, armeijan kommunistien, meidän 14-miljoonaisen kommunistisen puolueemme kaikkien osastojen edustajat.

Meillä on kaikki perusteet sanoa, että KK:n toimintaselostuksen käsittely sujui periaatteellisella asiallisuudella, oli aktiivista ja hedelmällistä. Edustajat täydensivät toimintaselostusta arvokkain ehdotuksin ja samalla heidän puheenvuoronsa ikäänkuin sulautuivat yhteen KK:n toimintaselostuksen kanssa.

Ja koska kaikki esiintyneet edustajat hyväksyivät toimintaselostuksen, puolueen linjan ja käytännöllisen toiminnan ja tulevaisuuteen hahmotellun sekä sisä- että ulkopoliittikan, olemme oikeutetut katsomaan, että se on koko meidän leniniläisen puolueemme mielipide.

Sanottuun voidaan lisätä, että edustajien ääneen on aina sulautunut koko Neuvostoliiton kansan ääni. Edustajakokoukselle ja KK:lle on edustajakokouksen avaamisen jälkeen saapunut yli 250.000 kirjettä ja sähkösnomaa kommunisteilta ja puolueeseen kuulumattomilta.

Neuvostoihmisten lämpimät sanat, puolueen politiikan heidän taholtaan saama aktiivinen tuki, heidän elävä kiinnostuksensa puolueen asioihin – kaikki tämä innostaa meitä, antaa meille uusia voimia, lujittaa yhä enemmän varmuuttamme siitä, että *me kuljemme oikeaa tietä*.

Sallikaa toverit, lausua edustajakokouksen puolesta syvä kiitollisuutemme kaikille, jotka ovat kertoneet ajatuksistaan ja tunteistaan edustajakokouksen työn johdosta, kaikille, jotka kannattavat meidän puolueemme politiikkaa.

Toverit edustajat!

Meidän edustajakokouksessamme vallitsee lämmin bolshevistinen internationaalinen solidaarisuus kaikkia sosialismin maita, koko maailman kommunisteja ja kaikkia imperialismia vastaan taistelevia kohtaan. Se on erittäin hyvä, toverit. Se vastaa täydellisesti meidän puolueemme koko politiikkaa, suuren Leninin ohjeita.

Puheenvuoron käyttäneet toverit puhuivat suurena saavutuksena siitä asiallisuudesta, toverillisesta yhteisymmärryksestä ja huomaavaisesta ihmisiin suhtautumisesta ja samalla suuresta vaativaisuudesta, periaatteellisuudesta joka on lujasti juurtunut puolueeseen ja maahan. Ajattelen, että meillä on oikeus sanoa, että juuri tällaisessa ilmapiirissä sujuu meidän edustajakokouksemme ja että se melkoisessa määrin edistää sen työn menestymistä. Se on jälleen kerran osoittanut, miten tärkeää on edelleenkin säilyttää ja lujittaa viime vuosina kehitettyä puolue-elinten työtyyliä.

Lopuksi haluaisin vielä kerran korostaa sitä pääjohdopäätöstä, joka johtuu käsittelyn koko kulusta. Tämä johdopäätös on siinä, että tällä hetkellä puolueessamme

enemmän kuin milloinkaan vallitsee yhtenäisyys ja tiiveys, se todella yhtenäisen työn henki, johon Lenin niin sitkeästi kehotti ja joka tekee puolueestamme mah- tavan ja voittamattoman. Uskollisina Leninin neuvoille me tulemme edelleenkin jatkuvasti lujittamaan tätä meidän puolueriviemme yhtenäisyyttä.

Toverit! Edustajakokouksen koko henki vapauttaa minut välttämättömyydestä esittää laajempaa loppupu- heenvuoroa.

Brezhnevin loppupuheenvuoroa tervehdittiin pitkäai- kaisin myrskyisin suosionosoituksin, seisaalleen nousten ja hurraa-huudoin.

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA KK:n TOIMINTA- KERTOMUKSEN JOHDOSTA

Kuultuaan ja käsiteltyään NKP:n KK:n pääsihteerin toveri L. I. Brezhnevin selostuksen NKP:n keskuskomitean toiminnasta Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokous päättää:

hyväksyä täydellisesti NKP:n keskuskomitean poliittisen linjan ja käytännöllisen toiminnan;

hyväksyä NKP:n keskuskomitean toimintakertomuksessa esitetyt ehdotukset ja johtopäätökset.

Edustajakokous kehottaa kaikkia puoluejärjestöjä pitämään toimintakertomuksen perusajatuksia ohjeena käytännöllisessä toiminnassaan.

24. edustajakokous toteaa tyydytyksen tuntein, että johdonmukainen ja sitkeä ponnistelu NKP:n ohjelman ja 23. edustajakokouksen asettamien tehtävien täyttämiseksi on johtanut suuriin saavutuksiin kommunistisessa rakennustyössä. Toimintakertomuskauden tärkeänä saavutuksena on se, että kansantalouden kehitys ja maan puolustuskunnan lujittaminen ovat tapahtuneet rinnan kaupunkien ja maaseudun työtätekevien elintason huomattavan nousun kanssa. Sosialistiset yhteiskuntasuhteet ja neuvostodemokratia ovat kehittyneet menestyksellisesti. Työläisten, kolhoosilaisten ja sivistyneistön moraalinen ja poliittinen yhtenäisyys sekä Neuvostoliiton kansojen veljellinen ystävyys ovat lujittuneet entistä enemmän.

Toimintakertomuskaudelle on ollut leimaa antavana

kommunistisen puolueen johtavan osuuden kasvaminen neuvostoyhteiskunnan elämässä. Neuvostokansa tukee lämpimästi ja yksimielisesti puolueen sisä- ja ulkopolitiikkaa.

Neuvostoliiton kansainväliset asemat ovat käyneet entistä lujemmiksi ja varmemmiksi. Sosialistisen maailmanjärjestelmän merkitys on kasvanut. Neuvostoliitto ja sosialistiset veljesmaat ovat antaneet suuren panoksen taisteluun rauhan ja kansojen turvallisuuden puolesta, vaikuttaneet yhä tehokkaammin voimasuhteiden muuttamiseen kansainvälisellä areenalla rauhan, demokratian ja sosialismin eduksi. Nykyajan vallankumouksellisten perusvoimien – sosialistisen maailmanjärjestelmän, kansainvälisen työväenliikkeen ja kansallisen vapausliikkeen – taisteluliitto on jatkuvasti lujittunut ja laajentunut.

I

I. Edustajakokous arvostaa korkealle NKP:n KK:n johdonmukaisen toiminnan leniniläisen ulkopolitiikan toteuttamiseksi.

KK:n huomion keskipisteenä on jatkuvasti ollut sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittaminen ja kehittäminen, järjestelmän, joka on entisestään vakiintunut ratkaisevana imperialisminvastaisena voimana, rauhan ja sosiaalisen edistyksen tukipylväänä. Sosialististen veljesmaiden taloudellinen potentiaali on kasvanut huomattavasti, sosialismin poliittiset perusteet ovat lujittuneet, kansojen elintaso on kohonnut, tiede ja kulttuuri ovat kehittyneet. On hankittu runsaasti kollektiivista kokemusta sosialistisesta rakennustyöstä, eteen nousevien yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemisesta ja sosialismin saavutusten suojaamisesta. Sosialististen maiden ystävyys ja yhteenliittyneisyyden lujittaminen on erinäisistä vaikeuksista ja pulmista huolimatta ollut vallitsevana tendenssinä.

Neuvostoliiton ja veljesmaiden yhteistoiminta on menestyksellisesti kehittynyt ja lujittunut kaikilla aloilla.

NKP:n ja veljesmaiden kommunististen puolueiden kanssakäyminen on kehittynyt säännöllisemmäksi ja monipuolisemmaksi. Ulkopoliittisen toiminnan yhden-suuntaistamisessa on saavutettu merkittäviä tuloksia. Sosialististen valtioiden yhteiset ehdotukset ja poliittiset toimet vaikuttavat myönteisesti koko kansainvälisen tilanteen kehitykseen. Monia imperialististen hyökkääjien hankkeita on tehty tyhjäksi sosialististen valtioiden aktiivisten vastatoimien ansiosta.

Kollektiivisten toimenpiteiden tuloksena Varsovan sopimusmaiden sotilaallinen organisaatio on lujittunut. Liittolaisvaltioiden asevoimat ovat korkea-asteisessa valmiustilassa ja ovat veljeskansojen rauhanomaisen työn varma tae.

Neuvostoliiton ja sosialististen maiden molemminpuolisesti edullinen taloudellinen yhteistoiminta on kehittynyt edelleen. Taloudellisen keskinäisavun neuvoston (SEV) maiden linja valtioidenkeskiseen erikoistumiseen ja tuotannolliseen yhteistoimintaan, kansantaloussuunnitelmien läheiseen suhteuttamiseen ja taloudelliseen yhdentymiseen ilmentää sosialistisen maailmanjärjestelmän kehityksen objektiivisia tarpeita.

Neuvostoliiton ja sosialististen maiden bilateraalisten suhteiden lujittamiseksi on tehty paljon. Näiden suhteiden tavoitteet ja periaatteet on vahvistettu Neuvostoliiton ja sosialististen veljesmaiden ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksilla.

Edustajakokous hyväksyy täydellisesti ja vahvistaa NKP:n KK:n ja neuvostohallituksen leniniläisen periaatelinjan sekä konkreettiset toimet neuvostoliittolaiskiinalaisten suhteiden alalla. Kun Kiinan johtajat noudattavat omaa, leninismin kanssa yhteensovittamatonta aatteellis-poliittista toimintaohjelmaa, joka tähtää taisteluun sosialistisia maita vastaan, kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja koko imperialisminvastaisen liikkeen hajottamiseen, NKP:n KK on omaksunut ainoan oikean asenteen – marxismi-leninismin periaatteiden johdonmukaisen puolustamisen, maailman kom-

munistisen liikkeen yhtenäisyyden kaikinpuolisen lujittamisen ja sosialistisen synnyinmaan etujen puolustamisen. Edustajakokous torjuu jyrkästi kiinalaisen propagandan parjaukselliset väitteet puolueemme ja valtiomme politiikasta. Samaan aikaan puolueemme esittää Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan suhteiden normalisointia, hyvien naapuri- ja ystävyyssuhteiden palauttamista neuvostokansan ja Kiinan kansan välille. Neuvostoliiton ja Kiinan kansantasavallan suhteiden parantuminen vastaisi molempien maiden pitkäaikaisia perusetuja, sosialistisen maailmanjärjestelmän etuja, imperialisminvastaisen taistelun voimistamisen etuja.

Edustajakokous hyväksyy täydellisesti NKP:n keskuskomitean toiminnan — internationaalisen avun antamisen yhdessä veljesmaiden kanssa Tshekkoslovakian kansalle sosialismin saavutusten suojaamiseksi sisäiseltä vastavallankumoukselta ja imperialistiselta taantumukselta. Tshekkoslovakian tapahtumat muistuttivat jälleen, että on tehostettava valppautta imperialismiin ja sen asiamiesten sosialistisen yhteisön maissa punomien salajuonien suhteen. Ne muistuttivat jälleen, kuinka tärkeää on taistella johdonmukaisesti oikeisto-oppportunismia vastaan, joka pyrkii sosialismin ”parantamisen” varjolla hävittämään marxismi-leninismistä sen valankumouksellisen sisällön ja raivaa tietä porvarilliselle ideologialle. Sosialististen maiden kansat ovat täynnä järkkymätöntä päättäväisyyttä vaalia ja puolustaa valankumouksellisia saavutuksiaan.

Sosialistisen järjestelmän kehitys näyttää yhä selvemmin, että on jatkuvasti lujitettava marxilais-leniniläisen puolueen johtajuutta sosialistisessa yhteiskunnassa, parannettava herkeämättä puoluejohdon muotoja ja menetelmiä, sovellettava luovaa marxilais-leniniläistä käsittelytapaa ratkaistaessa sosialismin kehityksen ajankohtaisia ongelmia. Yhä uudelleen vahvistuu oikeaksi se Leninin johtajuus, että sosialismin rakentamiseksi menestyksellisesti on pidettävä lähtökohtana socialisti-

sen rakennustyön yleisiä lainomaisuuksia ja otettava samalla huomioon kunkin maan konkreettiset erikoisolut. Edustajakokous toteaa, että marxilais-leniniläisten puolueiden noudattaessa oikeaa politiikkaa sosialististen maiden yhteiskuntarakenteen yhtäläisyys, ja niiden kansojen perusetujen ja päämäärien yhtenäisyys tekevät mahdolliseksi kehittää ja lujittaa jatkuvasti sosialistista maailmanjärjestelmää.

Edustajakokous antaa NKP:n KK:n toimeksi lujittaa ja kehittää edelleenkin sosialististen maiden kommunististen ja työväenpuolueiden kanssa noudatettavaa yhteistyötä, josta ensi kädessä riippuu sosialistisen maailmanjärjestelmän rivien tiiviys ja yhtenäisyys: laajentaa kaikin tavoin yhteistyötä sosialististen valtioiden kanssa kansainvälisen politiikan ja taloudellisten suhteiden, mm. taloudellisen yhdentymisen alalla; lujittaa tieteellisiä ja kulttuurisuhteita.

2. Päättyneellä kaudella on jälleen tehty tyhjäksi imperialismin yritykset pysäyttää maailman vallankumouksellisten voimien laajeneva hyökkäys, häiritä sosialismin lujittumista.

Harjoittaessaan aggressiivista politiikkaa kansainvälisellä areenalla ja lujittaakseen luokkaherruutta omissa maissaan imperialistit käyttävät hyväkseen kapitalismin valtiomonopolististen muotojen kasvua, valtioiden taloudellista yhdentymistä sekä tieteen ja tekniikan saavutuksia.

Taantumuksellisuus ja aggressiiviset pyrkimykset ilmenevät selvimmin Yhdysvaltojen imperialismin politiikassa, imperialismin, joka on suurimpana vaarana kansojen yhtenäisyydelle ja yleiselle rauhalle, pahimpana esteenä yhteiskunnallisen edistyksen tiellä. USA:lle on erityisen luonteenomaista aggressiivinen ulkopoliittinen linja ja paisuva militarismi, joka tuomussaansa maailmansodan uhan. Sodan ja aggression voimat toimivat aktiivisesti muissakin imperialistisissa maissa.

Nykykaudella, kun sosialismi on vakiintunut vankas-

ti huomattavassa osassa maailmaa ja kehittyä jatkuvasti, kun kapitalistisissa maissa kasvaa sisäisiä voimia, jotka asettuvat yhteiskunnan vallankumouksellisen uudistamisen kannalle, kun kansallinen vapaustaistelu monissa maissa kehittyä taisteluksi koko riisto- ja sortojärjestelmää vastaan, käy yhä selvemmäksi, että imperialismilla ei ole historiallisesti mitään tulevaisuuden näköaloja.

Kapitalismin yritykset sopeutua uusiin olosuhteisiin eivät auta sen vakautumista yhteiskuntajärjestelmään. Kapitalismin yleinen kriisi syvenee jatkuvasti. Valtiomonopolistinen kehitys johtaa kapitalismin kaikkien ristiriitojen kärjistymiseen, monopolienvastaisen taistelun kiihtymiseen. Johtavana voimana tuossa taistelussa toimii työväenluokka, joka muuttuu yhä suuremmissä määrin kaikkien työtätekevien väestökerrosten veto-voimakseksi. Työväenluokan, työtätekevien suuret joukkoesiintymiset enteilevät uusia luokkataisteluja, jotka voivat johtaa perinpohjaisiin yhteiskunnallisiin uudistuksiin, työväenluokan ja muiden sen kanssa liitettävien työtätekevien väestökerrosten vallan pystyttämiseen. Kapitalististen valtioiden keskinäiset ristiriidat kärjistyvät jatkuvasti.

Rauhan ja sosiaalisen edistyksen asemien lujittamiseksi on tärkeää käyttää täydellisemmin niitä mahdollisuuksia, joita kapitalistisen järjestelmän yleisen kriisin nykyinen kärjistyminen synnyttää.

NKP tulee edelleenkin noudattamaan johdonmukaisesti politiikkaa, joka tähtää yhtenäisyyteen ja kansainväliseen solidaarisuuteen pääoman maiden työväenliikkeen kanssa.

Imperialismi kokee kansallisesta vapaustaistelusta kasvaneiden voimien jatkuvasti lisääntyvää painetta. Tärkeintä on se, että kansallinen vapaustaistelu on monissa maissa alkanut itse asiassa kehittyä taisteluksi niin feodaalisia kuin kapitalistisiakin riistosuhteita vastaan. Nykyajan kansallisen vapausliikkeen etujoukkona ovat maat, jotka ovat lähteneet ei-kapitalistisen kehi-

tyksen tielle, ts. ovat omaksuneet pitkällä tähtäyksellä suunnakseen sosialistisen yhteiskunnan rakentamisen.

Kansojen imperialisminvastainen taistelu Latinalaisen Amerikan maissa kiihtyy kiihtymistään. Tuon maanosan kansojen elämässä tapahtuu tärkeitä vallankumouksellisia-demokraattisia muutoksia.

NKP on alati uskollinen leniniläiselle solidaarisuuden periaatteelle, solidaarisuudelle kansallisen ja sosiaalisen vapautuksensa puolesta taistelevia kansoja kohtaan. Ne, jotka taistelevat vielä säilyneitä siirtomaakommentoja vastaan, voivat kuten ennenkin luottaa meidän täydelliseen tukeemme. Edustajakokous pitää erityisen merkityksellisenä yhteistoiminnan laajentamista sosialistisesti suunnistautuvien maiden kanssa.

3. Edustajakokous toteaa, että NKP:n KK on toimintakertomuskaudella noudattanut johdonmukaisesti linjaa kommunistien rivien tiivistämiseen marxilais-leniniläisellä perustalla, osoittavat lujuuksia puolustaessaan kommunistisen liikkeen internationalistisia periaatteita. Yhdessä muiden marxilais-leniniläisten puolueiden kanssa tehtiin suuri työ valmisteltaessa ja pidettäessä vuoden 1969 kansainvälistä neuvottelukokousta, joka oli tärkeä edistysaskel kohti kommunistien kansainvälisen yhtenäisyyden lujittamista ja kaikkien imperialisminvastaisten voimien yhteenliittymistä ja antoi merkittävän panoksen marxilais-leniniläisen teorian useiden perusväittämien kehittelyyn. NKP pitää neuvottelukokouksen esittämää imperialisminvastaisen taistelun ohjelmaa tärkeänä kommunististen ja työväenpuolueiden toimintayhtenäisyyden lujittamisen perustana, joka lisää kommunistisen liikkeen vaikutusta nykyiseen maailman kehitykseen. NKP kannattaa sitä, että kansainvälisiä neuvottelukokouksia kutsutaan tarpeen vaatiessa koolle myös tulevaisuudessa.

Edustajakokous antaa NKP:n KK:n tehtäväksi taistella edelleenkin johdonmukaisesti kommunistisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta, toimia sen osuuden lisäämiseksi kaikessa imperialisminvastaisessa taistelus-

sa, pyrkii lujittamaan poliittisesti yhä vankemmin kommunistista liikettä ja sen marxilais-leniniläistä aatteellista yhtenäisyyttä.

Edustajakokous katsoo, että taistelu antikommunismia ja antisovetismia sekä oikeistolaista ja "vasemmistolaista" revisionismia ja nationalismia vastaan on edelleenkin tärkeä ajankohtainen tehtävä.

Edustajakokous antaa NKP:n KK:n toimeksi laajentaa ja lujittaa yhteyksiä kehitysmaiden vallankumouksellisdemokraattisiin puolueisiin, edistää yhteisten toimien ja yhteistyön aikaansaamista joukkojärjestöjen ja -liikkeiden sekä sosialistien ja sosiaalidemokraattien kanssa yhteisen imperialisminvastaisen taistelun eduksi. Samalla puolueemme tulee käymään leppymätöntä taistelua kaikkia sellaisia pyrkimyksiä vastaan, joiden tavoitteena on työväenliikkeen alistaminen palvelemaan monopolipääoman etuja ja työtätekevien rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta käymän taistelun heikentäminen.

4. NKP:n KK ja neuvostohallitus ovat toimintakerptomuskaudella tehneet kaiken voitavansa turvataksaan suotuisat ulkomaiset olosuhteet kommunismin rakentamiselle Neuvostoliitossa, sosialismin, kansojen vapauden ja yleisen rauhan suojaamiselle, imperialististen aggressiivisten voimien toimien paljastamiselle ja ehkäisemiselle. Luja vastaisku aggressiiviselle politiikalle on Neuvostoliiton politiikassa aina yhdistynyt ajankohtaisten kansainvälisten ongelmien rakentavan selvitteilyn linjaan, yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon leniniläisen periaatteen johdonmukaiseen noudattamiseen.

Edustajakokous antaa NKP:n KK:n tehtäväksi noudattaa edelleenkin linjaa, jonka tavoitteena on imperialistisen sota- ja hyökkäyspolitiikan päättävä vastustaminen, rauhan ja vapauden asialle vihamielisten hankkeiden paljastaminen ja estäminen.

Edustajakokous hyväksyy täydellisesti keskuskomitean ja neuvostohallituksen politiikan, joka tähtää

Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan kansojen kaikinpuoliseen tukemiseen niiden oikeutetussa taistelussa amerikkalaisia hyökkääjiä ja näiden apureita vastaan ja kannattaa näiden maiden laillisten edustajien ehdotuksia, jotka tarjoavat ainoan mahdollisen keinon Indokiinan ongelmien ratkaisemiseen.

Hyväksyen NKP:n KK:n ja neuvostohallituksen Lähi-idän politiikan edustajakokous antaa tehtäväksi tukea edelleenkin kaikin tavoin Yhdysvaltojen imperialismin kannustaman Israelin hyökkäyksen kohteeksi joutuneita arabikansoja sekä kehittää läheistä yhteistyötä edistyksellisten arabimaiden kanssa. Neuvostoliitto tulee pyrkimään oikeudenmukaiseen poliittiseen selvittelyyn tuolla alueella. Tämä edellyttää israelilaisten joukkojen poistamista vallatuilta alueilta, jokaisen valtion itsenäisen olemassaolon oikeuden toteuttamista sekä Palestiinan arabiväestön laillisten oikeuksien kunnioittamista.

Maailmanrauhan lujittamisen ja jännityksen lievittämisen avainongelmia on Euroopan turvallisuuden aikaansaaminen toisen maailmansodan tuloksena syntyneiden alueellisten ja poliittisten realiteettien tunnustamisen pohjalta. Tässä mielessä on huomattava merkitys Neuvostoliiton ja Ranskan suhteiden kehittämällä ja syventämällä. Tärkeä toimenpide turvallisuuden takaamiseksi meidän maanosassamme on 1970 solmittu neuvostoliittolais-länsisaksalainen sopimus sekä Puolan kansantasavallan ja Saksan liittotasavallan välinen sopimus, joiden ratifiointi on edistävää ilmapiirin tervehdytystä Euroopassa.

Euroopan tilanteen jatkuvaa parantumista edistäisi Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökysymyksiä käsittelevä neuvottelukokous.

Edustajakokous antaa NKP:n KK:n toimeksi noudattaa edelleenkin johdonmukaisesti käytännössä rauhanomaisen rinnakkainolon periaatetta ja laajentaa molemmin puolin edullisia suhteita kapitalistisiin maihin. Neuvostoliitto on valmis kehittämään suhteita myös

Amerikan Yhdysvaltoihin pitäen lähtökohtana sitä, että tämä vastaa niin neuvostokansan ja Amerikan kansan kuin yleisen rauhan etuja. Samalla Neuvostoliitto tulee aina päättävästi esiintymään USA:n aggressiivisia toimia vastaan samoin kuin voimapolitiikkaa vastaan.

Edustajakokous hyväksyy täydellisesti toimintakertomuksessa muotoillut imperialismiin aggressiivisen politiikan vastustamisen sekä rauhan, kansojen turvallisuuden ja sosiaalisen edistyksen puolustamisen pääsuuntaviivat.

II

1. Toimintakertomuskaudella puolue on toteuttanut määrätietoisesti NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeita maan kansantalouden kehittämistä. Keskuskomitea on tehnyt suuren työn talouselämän johtojärjestelmän parantamiseksi. Edustajakokous toteaa suuren tyydytyksen tuntein, että työväenluokan, kolhoositalonpoikaston, sivistyneistön, kaikkien työtätekevien uhrautuvan työn tuloksena on otettu pitkä edistysaskel kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisessa, kansan elintason kohottamisessa ja maan mahdin lujittamisessa.

Kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelma vuosiksi 1966–70 on tärkeimpien osoittimien kohdalla täytetty menestyksellisesti. Talouden mittasuhteet ovat kasvaneet suuresti ja sen laadulliset osoittimet parantuneet. Kansantulon ja yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kasvu on nopeutunut huomattavasti. teollisuustuotannon volyyymi on lisääntynyt puolitoistakertaisesti, tuotantovälineiden tuotannon ja kulutushyödykkeiden tuotannon kasvuvauhdin välistä eroa on tasoitettu, kansantalouden tieteellis-teknisen edistyksen kannalta määrääviä aloja on kehitetty muita nopeammassa tahdissa.

Tärkeänä tuloksena puolueen ja kansan toiminnasta ovat huomattavat saavutukset maatalouden kehittämisessä. Viljan, puuvillan, lihan, maidon sekä muiden maanviljely- ja karjataloustuotteiden tuotanto on li-

sääntynyt tuntuvasti. Kolhoosien ja valtiontilojen talous on vahvistunut, on suoritettu huomattavia toimenpiteitä maataloustuotannon aineellis-teknisen varustelun ja taloudellisen kannustamisen alalla.

Kahdeksannella viisivuotiskaudella toteutettiin laaja perusrakennustöiden ohjelma. Maan talouspotentiaali kasvoi huomattavasti, kansantalouden tuotannollisia perusvarantoja uusittiin. Kaikkia kuljetus- ja tietoliikennelajeja kehitettiin.

Tuotantovoimien sijoittelua on parannettu ja kaikkien liittotasavaltojen taloutta on kehitetty menestyksellisesti.

On luotu suotuisat edellytykset maan koko talouden jatkuvalla nousulle.

Kulunut viisivuotiskausi oli tärkeä vaihe sosiaalisten tehtävien ratkaisemisessa. Väestön reaalitylojen sekä työläisten ja toimihenkilöiden palkkojen ja kolhoosilaisten työtulojen kohottamista koskevat tehtävät täytettiin ylittäen. Yhteiskunnalliset kulutusvarannot kasvoivat. Huomattavaa menestystä saavutettiin kansanopetuksen, kulttuurin ja terveydenhuollon kehittämässä. Valtion- ja osuuskaupan tavaravaihto kasvoi suuresti. Työläisten ja toimihenkilöiden enemmistö siirrettiin viiden työpäivän ja kahden lepopäivän viikkoon, lisättiin lomien vähimmäispituutta. Parannettiin neuvostoihmisten asunto-oloja sekä kunnallisteknistä ja yleisöpalvelua.

Edustajakokous toteaa, että Neuvostoliiton kansantalouden kehityksessä on merkittävien saavutusten ohella ollut myös epäkohtia. Uusien tuotantokapasiteettien käyntiinpanosuunnitelmia ei täytetty kokonaan ja teollisuuskohteiden rakennus- ja käyntiinpanoajat ovat vielä liian pitkät. Eräiden tärkeiden teollisuus- ja maataloustuotteiden suunniteltua tuotantotasoa ei ole saavutettu eikä kaikissa tuotantolaitoksissa ole käytetty olemassaolevia mahdollisuuksia teknisen edistyksen jouduttamiseen, työn tuottavuuden kohottamiseen, tuotteiden

den laadun parantamiseen ja tuotantokustannusten alentamiseen.

Puolue-, neuvosto-, talous-, ammattiyhdistys- ja nuorisoliittoelimet ovat velvolliset ryhtymään kaikkiin välttämättömiin toimenpiteisiin mainittujen epäkohtien poistamiseksi, suuntaamaan työtätekevien ponnistukset yhteiskunnallisen tuotannon nopeaan lisäämiseen, NKP:n 24. edustajakokouksen yhdeksännestä viisivuotissuunnitelmasta antamien ohjeiden ja vuotuisten kansantaloussuunnitelmien menestykselliseen täyttämiseen.

2. Edustajakokous hyväksyy täydellisesti toimintakertomuksessa tulevaksi kaudeksi esitetyt maan taloudellisen kehittämisen tehtävät, velvoittaa puolueen keskuskomitean, kaikki puoluejärjestöt ja kaikki kommunistit ponnistelemaan tarmokkaasti niiden täyttämiseksi.

Yhdeksäs viisivuotiskausi on muodostuva tärkeäksi vaiheeksi puolueen ja kansan taistelussa neuvostoyhteiskunnan viemiseksi eteenpäin kommunismin tietä, kommunismin aineellis-teknisen perustan rakentamisessa sekä maan talous- ja puolustusmahdin lujittamisessa. Viisivuotiskauden päätehtävänä on kansan aineellisen ja sivistyksellisen elintason huomattava kohottaminen sosialistisen tuotannon nopean kehittämisen, tuotannon tehokkuuden lisäämisen, tieteellis-teknisen edistyksen ja työn tuottavuuden kasvun nopeuttamisen pohjalta.

Edustajakokous hyväksyy täydellisesti yhdeksänneksi viisivuotiskaudeksi suunnitellun laajan sosiaalisten toimenpiteiden ohjelman, jonka tarkoituksena on kaikkien väestökerrosten hyvinvoinnin lisääminen, kaupunkien ja maaseudun asukkaiden elintason lähentäminen, suotuisampien olojen luominen neuvostoihmisten työlle ja virkistykselle, heidän kykyjensä ja luovan aktiivisuutensa kaikinpuoliselle kehitykselle sekä nousevan polven kasvatukselle.

Tätä silmällä pitäen edustajakokous pitää välttämättömänä yhdeksännellä viisivuotiskaudella:

— kohottaa väestön reaalityloja lähinnä korottamal-

la työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja sekä kolhoosilaisten tuloja yhteistaloudesta. Korottaa vähimmäispalkkaa, keskipalkkaisten työntekijöiden tariffi- ja virkapalkkoja;

- korottaa palkkalisiä maan itä- ja pohjoisalueilla;
- turvata yhteiskunnallisten kulutusvarantojen jatkuva kasvu ja käyttää varoja näistä varannoista suurten ja heikosti toimeentulevien perheiden sekä tuotannossa työskentelevien naisten aineellisen aseman parantamiseen, terveydenhuollon ja koululaitoksen kehittämiseen, nousevan polven kasvatukseen, eläkkeiden ja ylioppilaiden stipendien korottamiseen;

- lisätä huomattavasti kulutus- ja elintarvikkeiden tuotantoa, parantaa niiden laatua, laajentaa valikoimaa ja kehittää palvelualoja;

- laajentaa asuntojen, kunnallis-tekni- sen, kulttuuri- ja muiden yleishyödyllisten laitosten rakentamista varsinkin itäisillä alueilla, luoda työtätekeville tarpeelliset edellytykset työhön, virkistymiseen ja liikuntakasvatukseen. On parannettava kaupunkien ja työläisyhdyskuntien hygieenisii oloja, tehostettava luonnonsuojelua ja käytettävä järkipärisesti hyväksi luonnonrikkauksia.

Edustajakokous tähdentää, että neuvostokansan elintason kohottamiseksi suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamisen ehdottomana edellytyksenä on aineellisen tuotannon, sen tehokkuuden ja yhteiskunnallisen työn tuottavuuden jatkuva lisääminen.

Kommunistisen puolueen linja kansan elintason kohottamiseen tulee määräämään paitsi yhdeksännen viisivuotiskauden päätehtävän myös maan tulevan pitempiaikaisen taloudellisen kehityksen yleisen suunnan. Lisääntynyt talouspotentiaali ja kansantalouden kehityksen tarpeet tekevät mahdolliseksi ja välttämättömäksi ottaa taloudessa syvällisemmin suunnaksi elintason kohottamiseen liitvlien moninaisten tehtävien ratkaiseminen. Edustajakokous katsoo, että talous-, neuvosto-, ammattiyhdistys- ja puoluetuöntekijöidemme on

niin keskuksessa kuin alemmissa portaisissa osoitettava kaikissa neuvostoihmisten elinoloja koskevilla asioilla suurinta vaativuutta ja vastuullisuutta.

3. Edustajakokous pitää välttämättömänä, että yhdeksännellä viisivuotiskaudella turvataan kansantalouden kaikkien alojen nopea ja sopusuhtainen kehitys, lisätään huomattavasti kansantuloa, joka on yhteiskunnallisen tuotannon kasvun ja kansan elintason kohoamisen lähde, parannetaan tuotantovoimien sijoittelua, kehitetään kaikkien liittotasavaltojen taloutta, otetaan nopeammin käyttöön itäisten alueiden runsaat luonnonvarat.

Teollisuuden päätehtävänä on sosialistisen talouden teollisen perustan laajentaminen ja kehittäminen, neuvostokansan elämäntarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen. Tässä yhteydessä on otettava huomioon tarpeelliset teollisuustuotannon rakennemuutokset, kehitettävä nopeimmin kulutustarvikkeiden tuotantoa sekä niitä aloja, jotka ovat omiaan jouduttamaan teknistä edistystä.

Vastedeskin on kehitettävä nopeasti raskasta teollisuutta, joka on laajennetun uusintamisen, kansantalouden teknisen uusimisen ja neuvostovaltion puolustusmahdin perusta. Raskaan teollisuuden on valmistettava huomattavasti enemmän tuotantovälineitä maatalouden, kevyen- ja elintarviketeollisuuden sekä yleisöpalvelun kehittämistä silmällä pitäen samoin kuin lisättävä järjestelmällisesti kulttuuritarvikkeiden sekä jokapäiväisessä elämässä ja taloudessa tarvittavien tavaroitten tuotantoa.

Edustajakokous pitää ensiarvoisen tärkeänä perusrakennustöitä ja perussijoitusten tehokkuuden lisäämistä. Perusrakennustöitä suunniteltaessa on pyrittävä perussijoitusten keskittämiseen, samanaikaisesti rakenteilla olevien kohteiden määrän supistamiseen. tasapainoitettava keskenään rakennusohjelmat sekä käytettävissä olevat voimavarat ja mahdollisuudet. Rakennusaikoja on supistettava jyrkästi. päävoimat ja -varat

on keskitettävä alullepantujen rakennustöiden saattamiseen päätökseen, kiinnitettävä entistä enemmän huomiota tuotantolaitosten ja tuotannon ajanmukaistamiseen. Vastedeskin tulee kehittää rakennustöiden teollista perustaa.

Ulkomaisten taloudellisten ja tieteellis-teknisten yhteyksien parantamisen tulee edistää kansantalouden taloudellisen tehokkuuden lisäämistä. Edustajakokous pitää niiden kehittämistä tärkeänä.

Edustajakokous kiinnittää puolue-, neuvosto- ja taouselinten huomiota siihen, että talouden valtavat mitasuhteet ja yhteyksien monimutkaistuminen kansantaloudessa suurentavat tuotantoprosessia palvelevien alojen, varsinkin kulkulaitosten ja tietoliikenteen merkitystä. Näiden alojen toimintaa on parannettava, on pyrittävä siihen, että ne tyydyttäisivät täydellisemmin maan lisääntyvät tarpeet samoin kuin parannettava aineellis-teknistä huoltoa.

4. Maataloustuotannon kohottaminen, väestön lisääntyvän elintarviketarpeen ja teollisuuden kasvavan raaka-ainetarpeen täydellisempi tyydyttäminen on katsottava uuden viisivuotiskauden yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi. Edustajakokous hyväksyy NKP:n keskuskomitean laatiman maatalouden kehittämistä, kaikinpuolista voimaperäistämistä, aineellisen ja teknisen perustan lujittamista koskevan laajan kokonaisuohjelman.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä viljantuotannon lisäämiseen ja karjatalouden jatkuvaan kehittämiseen. Koneellistamalla nopeammin maataloustuotantoa, laajentamalla kemiallisten aineiden käyttöä ja maanparannustöitä sekä parantamalla maan, koneiden, kaikkien materiaali- ja työvoimavarojen käyttöä kolhooseissa ja valtiontiloilla on kohotettava yleisesti satoisuutta, lujitettava rehutaloutta ja lisättävä karjatalouden tuottoisuutta.

Maataloustuotannon erikoistumista on syvennettävä ja sen keskitystä voimistettava, on parannettava kaikkea kolhoosien ja valtiontilojen tuotannollis-teknistä

palvelua, kehitettävä kolhoosien yhteisiä sekä valtion ja kolhoosien keskisiä tuotannollisia yhtymiä.

Edustajakokous katsoo, että maatalouden kehittäminen on yleiskansallinen tehtävä, ja kehottaa puolue-, neuvosto-, ammattiyhdistys- ja nuorisojärjestöjä, kolhoosien ja valtiontilojen sekä teollisuuden työntekijöitä toteuttamaan tarmokkaasti puolueen viitoittamaa maatalouden nopean kehittämisen ohjelmaa.

5. Edustajakokous pitää erikoisen merkityksellisenä elintarvikkeiden ja teollisuustavaroiden tuotannon lisäämistä, kunnallisteknisen ja muun yleisöpalvelun laajentamista, jotta tyydytettäisiin väestön lisääntyvä maksukykyinen kysyntä, ja katsoo välttämättömäksi suunnata näihin tarkoituksiin entistä huomattavampia perussijoituksia. Tämä tehtävä on ratkaistava siten, että valtion säättämät kulutushyödykkeiden vähittäishinnat pysyvät muuttumattomina ja alennetaan erinäisten tavaroiden hintoja sitä mukaa kuin kyseisten tavaroiden tuotanto kasvaa ja kasaantuu tarpeellisia resursseja.

Tulee kehittää kauppaa ja yleistä ruokailua kaupungeissa ja maaseutupaikkakunnilla, tutkia jatkuvasti ostajien tarpeita, toimia joustavammin tavaravarojen käytössä, lujittaa kauppalaitoksen teknistä perustaa, käyttää nykyaikaisia menetelmiä ja kohottaa väestön kulttuuripalvelun tasoa. Näiden tehtävien ratkaisemisessa on tärkeää käyttää hyväksi paikallisia mahdollisuuksia.

6. Edustajakokous katsoo, että viitoitettujen taloudellisten ja sosiaalisten tehtävien täyttämiseksi menestyksellisesti on kaikin tavoin lisättävä yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta ja pyrittävä nopeuttamaan työn tuottavuuden kasvua kansantalouden kaikilla aloilla.

Talouden rakennetta on parannettava, on lisättävä kunkin perusvarantoyksikön tuotosta ja investoinneista saatavaa hyötyä, alennettava ominaismateriaalikulutusta ja työkustannuksia sekä kohotettava kaikin tavoin tuotteiden laatua. On käytävä päättävää kamppailua

epätaloudellisuutta, tuhlausta ja liiallisuuksia vastaan. parannettava työnjärjestelyä, ryhdyttävä toimenpiteisiin työntekijävoimien pätevyyden kohottamiseksi ja niiden vakiinnuttamiseksi, käytettävä tuottavasti työajan jokainen minuutti.

Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden lisäämisen ratkaisevana edellytyksenä on tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttaminen. On laajennettava perustavaa laatua olevia tieteellisiä tutkimuksia, käytettävä täydellisemmin hyväksi tieteen ja tekniikan saavutuksia, uusittava jatkuvasti ja suunnitelmallisesti koneita ja laitteita kansantalouden kaikilla aloilla nykyaikaisen korkeatehoisen tekniikan pohjalla, supistettava kaikin tavoin uuden tekniikan ja edistyksellisen teknologian luomisen ja käyttöönoton määräaikoja sekä käytettävä aktiivisemmin parhainta kotimaista ja ulkomaista kokemusta.

Näiden tehtävien ratkaisemisessa lankeaa korkea vastuu SNTL:n valtion suunnittelukomitealle, SNTL:n ministerineuvoston tieteen ja tekniikan valtionkomitealle, ministeriöille ja SNTL:n tiedeakatemialle samoin kuin kaikille tieteellisille tutkimuslaitoksille sekä insinööri- ja suunnittelutoimistoille.

Edustajakokous katsoo, että tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamisen on oltava jatkuvasti liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiiri-, alue-, kaupunki- ja piirikomiteoiden-, puolue-, talous-, ammattiyhdistys- ja nuorisoliittojärjestöjen sekä tuotantolaitosten, kolhoosien ja valtiontilojen työntekijäkuntien huomion keskipisteenä.

7. Edustajakokous katsoo välttämättömäksi pitää edelleenkin suuntana kansantalouden johtojärjestelmän kehittämistä ja suunnittelun parantamista. Tulee kohottaa suunnitelmien tieteellisen perustelun ja tasapainoittamisen laatua, yhdistää optimaalisesti tuotantolajikohtainen ja alueellinen suunnittelu, turvata suurten kansantalousongelmien yhtenäissuunnittelu ja ratkaiseminen. On kohotettava työntekijöiden vastuulli-

suutta valtionsuunnitelmien ja -tehtävien täyttämistä.

Tuotannon kehittämässä, tieteellis-teknisen edistykseen ja työn tuottavuuden kasvun nopeuttamisessa sekä tuotteiden laadun kohottamisessa on käytettävä täydellisemmin hyväksi aineellisia ja moraalisia kannusteita, on sovellettava paremmin taloudellisia vipusimia, jotta voimavarat tulisivat otetuiksi käyttöön täydellisemmin, sekä kehitettävä taloudellisesti tarkoituksenmukaisia välittömiä tuotantolaitosten keskinäisiä yhteyksiä. On saatettava päätökseen kaikkien aineellisen tuotannon alojen, tieteellisten tutkimus- ja suunnittelulaitosten sekä yleisöpalvelualojen siirtyminen uuteen suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen järjestelmään, on toimittava tarmokkaasti tämän järjestelmän kehittämiseksi ja syventämiseksi. Taloustieteellä on tässä mittavat tehtävät.

Vastakin on keskitettävä tuotantoa perustamalla tuotannollisia sekä tieteellis-tuotannollisia yhtymiä ja kombinaatteja, joiden on vastaisuudessa muodostuttava yhteiskunnallisen tuotannon tärkeimmiksi itsekannattaviksi renkaiksi. Tulee kehittää hallinto- ja johtokoneiston rakennetta, poistaa siitä tarpeettomat väliportaot, käyttää laajemmin hyväksi toimisto- ja tietokoneita, automaattisia ohjaus- ja suunnittelujärjestelmiä sekä tieteellisiä menetelmiä.

Edustajakokous katsoo, että kommunistisen rakennustyön nykyvaiheessa, jolloin tieteellis-tekninen edistys kehittyy nopeasti, käy ensivuoroisen tärkeäksi kaikkien työntekijöiden ja laajojen työtätekevien joukkojen talousopillinen sivistys.

Puolueen asettamien taloudellisten tehtävien mittasuhteet ja luonne sanelevat välttämättömyyden kohottaa huomattavasti kaiken taloudellisen toiminnan tasoa. Keskeisiä tehtäviä on edelleenkin työtätekevien joukkojen entistä laajempi vetäminen mukaan johtamaan tuotantoa.

8. Uudella viisivuotissuunnitelmalla on valtava kan-

sainvälinen merkitys. Sen täyttäminen on edistävä huomattavalla tavalla yhteistä asiaa, sosialististen valtioiden taloudellisen mahdin voimistumista, sosialistisen maailmanjärjestelmän asemien lujittumista kapitalismin kanssa käytävässä taloudellisessa kilvassa.

III

1. Edustajakokous toteaa, että kommunistisen rakennustyön kulussa, tieteellis-teknisen kumouksen kehityessä sekä talouden ja työn luonteen muuttuessa oleellisesti tapahtuu tärkeitä sosiaalisia muutoksia. Työläisten ja talonpoikien ammattivalmennus ja -taito, heidän sivistys- ja kulttuuritasonsa kohoavat; kaupungin ja maaseudun työ- ja elinolot lähenevät vähitellen toisiinsa; sivistyneistön olletikin tieteellis-teknisen sivistyneistön lukumäärä kasvaa. Neuvostoyhteiskunnan yhtenäisyys lujittuu yhä enemmän työväenluokan sosialististen intressien ja kommunististen ihanteiden pohjalla.

Edustajakokous pitää puolueen sosiaalipolitiikan yhtenä tärkeimpänä tehtävänä työväenluokan johtajuuden jatkuvaa toteuttamista, työväenluokan ja talonpoikaiston liiton lujittamista, työläisten, kolhoosilaisten ja sivistyneistön, kaikkien neuvostoihmisten yhteenliittämistä yhteisessä työssä.

2. Edustajakokous toteaa, että päättyneellä kaudella on luonteenomaista maamme kaikkien kansakuntien ja kansalaisten ryhmien kaikinpuolinen edistys ja jatkuva läheneminen. Neuvostoliiton kansojen mainiot saavutukset ovat tulos niiden yhteisestä työstä. NKP:n kansallisuuspolitiikan johdonmukaisesta toteuttamisesta. Sosialistisen rakennustyön kulussa on muotoutunut uusi historiallinen ihmisyyhteisö, neuvostokansa.

Vastedeskin on noudatettava horjumattomasti leniniläistä linjaa, jonka tarkoituksena on lujittaa Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liittoa pitäen silmällä neuvostovaltiomme yhteisiä etuja ja ottaen huomioon kunkin siihen kuuluvan tasavallan kehitysolut sekä pyr-

kien johdonmukaisesti kaikkien sosialististen kansakuntien jatkuvaan kukoistukseen ja niiden asteittaiseen lähentämiseen.

Edustajakokous pitää tärkeänä kaikkien työtätekevien kasvattamista neuvostopatriotismin hengessä, ylpeiksi sosialistisesta kotimaastaan, neuvostokansan suurtöistä, heidän kasvattamistaan internationalismin hengessä, leppymättömiksi nationalismin, shovinismin ja kansallisen rajoittuneisuuden ilmauksia kohtaan, heidän kasvattamistaan kaikkien kansakuntien ja kansallisuuksien kunnioittamisen hengessä.

3. Edustajakokous tähdentää, että taistelu kommunismin rakentamiseksi liittyy erottomasti sosialistisen demokratian kaikinpuoliseen kehittämiseen, neuvostovaltion lujittamiseen, yhteiskunnan koko poliittisen organisaation kehittämiseen.

Puolueen suorittamien toimenpiteiden ansiosta työtätekevien edustajain neuvostojen toiminta on käynyt entistä aktiivisemmaksi ja monipuolisemmaksi ja ne ovat valvoneet tehokkaammin asiaintilaa taloudellisen ja sivistyksellisen rakennustyön tärkeimmillä lohkoilla. Edustajakokous katsoo, että neuvostojen tulee entistä täydellisemmin hoitaa tehtäviään, vaikuttaa tehokkaasti talouden ja kulttuurin kehitykseen, kansan elintason kohottamiseen, käsitellä entistä tarmokkaammin sosiaalista ja muuta palvelua sekä yleisen järjestyksen suojeilua koskevia kysymyksiä. Tulee johdonmukaisemmin toteuttaa periaatetta, että täytäntöönpanoelimet tekevät tiliä edustuselimille, on kohotettava korkeammalle edustajien arvovalta ja aktiivisuus, heidän vastuullisuutensa valitsijoita kohtaan. Tätä silmälläpitäen edustajakokous katsoo tarkoituksenmukaisemmaksi määritellä kaikenasteisten edustajaneuvostojen asema, niiden valtuudet ja oikeudet sekä virka-asemassa olevien henkilöiden velvollisuudet edustajia kohtaan.

Tärkeänä tehtävänä on valtiokoneiston, kaikkien johtoelinten toiminnan täsmällisyyden, joustavuuden ja kulttuurin kohottaminen. Jokaisessa laitoksessa tu-

lee suhtautua huomaavaisesti työtätekevien tarpeisiin ja huoliin, hyväntahtoisesti ja kunnioittavasti ihmisiin. Edelleenkin on lujitettava sosialistista laillisuutta, parannettava miliisi- ja prokuraattorilaitoksen ja oikeusistuinten toimintaa. Puoluejärjestöjen, ammattiliittojen ja komsomolin tulee saada kaikki kansalaiset ja toimihaltijat noudattamaan tiukasti lakeja ja tehostaa työtätekevien lainopillista valistusta. On parannettava kansankontrollin toimintaa, huolehdittava siitä, että Leninin aatteita laajojen joukkojen toimesta tapahtuvasta alinomaisesta ja tehokkaasta valvonnasta toteutettaisiin horjumattomasti käytännössä.

Todeten, että työtätekevien laajimpana joukkojärjestönä ammattiyhdistyksillä on suuri merkitys, edustajakokous katsoo välttämättömäksi parantaa edelleenkin niiden toimintaa. Puolue on vastaisuudessaakin huolehtiva siitä, että ammattiyhdistykset täyttävät menestyksellisesti tehtävänsä johtotaidon kouluina, taloudenpidon kouluina, kommunismin kouluina. Ammattiliittojen tulee tehostaa toimintaansa maan talouden kehittämisen hyväksi, saada työtätekevät entistä aktiivisemmin mukaan johtamaan tuotantoa ja yhteiskunnallisia asioita, parantaa sosialistisen kilpailun järjestelyä, kasvattaa kommunistista suhdetta työhön. Ammattiliittojen perustehtäviä on huolehtia työläisten ja kaikkien työtätekevien laillisista eduista, työ- ja elinolojen parantamisesta, tehostaa työlainsäädännön, työnsuojelun ja työturvallisuussäännöksiensä ja -normien valvontaa, huolehtia paremmin työtätekevien vapaa-ajan järjestämisestä kulttuuriseksi ja terveeksi.

Nykyoloissa komsomolilla on puolueen lähimpänä reservinä ja apulaisena oleva entistä suurempi osuus ja merkitys nousevan polven kommunistisessa kasvatuksessa ja uuden yhteiskunnan rakentamisessa. Komsomolin keskeisin tehtävä on kasvattaa nuorisoa kommunistisen aatteellisuuden, neuvostoisanmaallisuuden, internationalismin, hyvän järjestyneisyyden ja kurinalaisuuden hengessä, suorittaa nuorison keskuudessa

aktiivista valistustyötä sosialistisen järjestelmän saavutusten ja etuuksien selvittämiseksi ja pyrkiä siihen, että jokainen nuori ihminen olisi uuden yhteiskunnan aktiivinen rakentaja. Komsomolin tulee käyttää paremmin sille annettuja mahdollisuuksia nuorten vetämiseksi laajalti mukaan yhteiskunnalliseen elämään, valtiolliseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen rakennustyöhön. Komsomolin järjestöissä on puolueeseen kuuluvaa ydinjoukkoa edelleenkin vahvistettava.

4. Edustajakokous toteaa tyydytyksen tuntein, että puolue ja sen keskuskomitea keskittävät pysyvästi huomionsa puolustuslaitoksen rakentamista, Neuvostoliiton asevoimien mahdin ja taistelukyvyyn lujittamista koskeviin kysymyksiin. Kotimaamme puolustusmahdin kaikkinaista vahvistamista, neuvostoihmisten kasvattamista siinä hengessä, että he olisivat ehdottoman valppaita ja aina valmiina puolustamaan sosialismin suuria aikaansaannoksia, tulee vastaisuudessa pitää puolueemme ja kansamme yhtenä tärkeimmistä tehtävistä.

5. Edustajakokous toteaa, että puoluejärjestöt ovat kuluneella toimintakertomuskaudella tehneet jatkuvasti työtä neuvostoihmisten kasvattamiseksi kommunistisen valveutuneisuuden hengessä.

Edustajakokous tähdentää, että työtätekevien marxilais-leniniläisen maailmankatsomuksen, jalojen aatteellis-poliittisten ominaisuuksien, kommunistisen moraalinormien muovaaminen on vastaisuudessaakin oleva puoluejärjestöjen ideologisen työn keskeinen tehtävä.

Tärkeintä puolueen ideologisessa työssä on marxilais-leniniläisten aatteiden levittäminen, leppymätön hyökkäystaistelu porvarillista ja revisionistista ideologiaa vastaan.

Mitä tärkeimpänä aatteellis-poliittisen toiminnan osana on ihmisten kasvattaminen suhtautumaan kommunistisesti työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen, työtätekevien luovan aktiivisuuden kehittäminen, tietoisuuden kurinalaisuuden ja järjestyneisyyden lujittaminen.

Puolue-, ammattiliitto- ja komsomoljärjestöjen on kiinnitettävä alituisesti huomiota siihen, että kehitetään työtätekevien sosialistista kilpailua taloudellisen rakennustyön ja ihmisten välisten sosialististen suhteiden tehokkaana lujittamismenetelmänä. Samalla kun parannetaan aineellisen kiinnostuksen muotoja, on kaikin tavoin lisättävä moraalisten kannusteiden merkitystä, kohotettava kunniaan työntekijöiden parhaimmisto ja tehtävä tunnetuksi sen arvokas kokemus.

Yhteiskuntapoliittisessa elämässä, työtätekevien kommunistisessa kasvatuksessa on suuri merkitys työtätekevien tuotannollisella kollektiivilla. Kollektiivin huolenpito jokaisesta työntekijästä, huomaavainen suhtautuminen hänen tarpeisiinsa, keskinäinen avunanto ja vaateliaisuus ovat elämäntapamme erottamattomia piirteitä, joita on jatkuvasti vakiinnutettava ja kehitettävä. Yleinen mielipide on päättävämmiin suunnattava taisteluun työkurin rikkomuksia, oman edun tavoittelua, toisten kustannuksella elämistä, varastelua, lahjusten ottoa ja juopottelua vastaan. On jatkettava taistelua kaikkia ihmisten tietoisuudessa ja käytöksessä esiintyviä menneisyyden jäänteitä vastaan. Tämä vaatii puolueen, yhteiskuntamme kaikkien valveutuneiden voimien alituisia huomiota.

6. Edustajakokous katsoo tärkeäksi tehtäväksi parantaa jatkuvasti koko koululaitosta talouden, tieteen ja kulttuurin kehityksen ja tieteellis-teknisen kumouksen vaatimuksia vastaavasti.

Uudella viisivuotiskaudella on siirryttävä täydellisesti nuorison yleiseen keskikouluoppivelvollisuuteen, ryhdyttävä toimenpiteisiin yleissivistävän koulun aineellisen perustan lujittamiseksi, kohotettava koululaisten opetuksen laatua, valmistettava heitä aktiivisemmin ja määrätietoisemmin yhteiskuntahyödylliseen työhön.

Edelleenkin on kehitettävä teknillistä ammattikoulutusta, laajennettava kaikin tavoin keskikoulusivistyksen antavien teknillisten ammattiopintojen verkkoa.

Erikoisalojen korkeakoulu- ja opisto-opetuksen alalla

tulee laajentaa työntekijäin koulutusta tieteen ja tekniikan uusimmille ja lupaavimmille aloille, antaa nuorille spesialisteille perusteellisempaa nykyaikaista tietoutta, tottumusta organisatoriseen ja yhteiskuntapolitiiseen työhön ja taitoa soveltaa saamiaan tietoja käytäntöön.

Nuorison koko koulutus- ja kasvatustyön tarkoituksena on kehittää nuorissa sukupolvissa kommunistista vakaumuksellisuutta ja moraalia, rajatonta uskollisuutta sosialistiselle kotimaalle.

7. Edustajakokous korostaa, että tärkeimpiä tekijöitä kommunistisen rakennustyön tehtävien menestyksellisessä ratkaisemisessa on neuvostotieteen kehittäminen. Samalla kun kehitetään laajalla rintamalla tieteellisiä tutkimuksia, tiedemiesten ponnistukset tulee keskittää tärkeimpien ongelmien ratkaisuun, lujittaa tieteen yhteyttä kommunistisen rakennustyön käytäntöön, nopeuttaa tieteen saavutusten soveltamista kansantalouteen. On kaikin tavoin kohotettava instituuttien, oppitui- tuolien ja laboratorioden työn tehokkuutta, pyrittävä luomaan jokaisessa tieteellisessä kollektiivissa todellinen luovan työn, tiedemiesten hedelmällisten väittelyjen ja keskinäisen vaatelaisuuden ilmapiiri.

Luonnontieteiden, teknisten ja yhteiskuntatieteiden aloilla toimivien tiedemiesten yhteistoimintaa tulee lu- jittaa.

8. Edustajakokous toteaa kirjallisuuden ja taiteen kasvavan osuuden sosialistisen yhteiskunnan henkisen rikkauden luomisessa. Neuvostokansa on kiinnostunut sellaisten teosten luomisesta, joissa todellisuus kuvastui- si oikein ja todennettaisiin suurella taiteellisella voi- malla kommunismin aatteita.

Puolueen kirjallisuus- ja taidepolitiikka perustuu leniniläisiin puoluekantaisuus- ja kansanomaisuusperiaat- teisiin. Puolue kannattaa sosialistisen realismin pohjal- ta kehitettyjen muotojen ja tyylien moninaisuutta ja runsautta. Se antaa korkean arvon taiteilijan lahjakkuu- delle, hänen luovan toimintansa aatteelliselle kommu-

nistiselle suuntaukselle, leppymättömälle suhtautumiselle kaikkeen, mikä estää eteenpäinkulkuamme. Kirjallisuus ja taidearvostelumme tulee aktiivisesti noudattaa puolueen linjaa, olla periaatteellisempaa, yhdistää vaateliaisuus tahdikkauteen, huomaavaiseen suhtautumiseen taiteellisten arvojen luojiin.

Edustajakokous katsoo, että kirjailijoiden, elokuvaväen, kuvaamataiteilijoiden, säveltäjien, näyttämötaiteilijoiden, arkkitehtien liittojen tulee kiinnittää alituisesti huomiota kirjallisuuden ja taiteen luovan kehityksen ongelmiin, liiton jäsenten aatteellis-teoreettisen tason ja ammatillisen taituruuden kohottamiseen, kasvattaa kirjailijoissa ja taiteilijoissa suurta vastuuntuntoa työstään yhteiskunnan edessä, lujittaa kaikin tavoin taiteen alalla toimivien työntekijöiden ja tuotannollisten kollektiivien yhteistyötä.

9. Edustajakokous korostaa puolueen joukkojen keskuudessa suoritettavan valistus- ja selvitystyön kasvavaa merkitystä. Tehtävänä on poistaa tässä suhteessa esiintyvät epäkohdat ja selvittää aktiivisemmin ja määrätietoisemmin kommunistisia aatteita ja rakennustyömme konkreettisia tehtäviä. Puolueen ideologisessa työssä on keskeiselle sijalle asetettava lähiajoiksi NKP:n 24. edustajakokouksen päätösten ja aineiston syvälinen selittäminen työtätekeville.

Edustajakokous antaa suuren merkityksen lehdistön, radion ja television toiminnan jatkuvalla perantumiselle. Puoluejärjestöjen tulee käyttää taitavasti hyväksi joukkotiedotusvälineitä ja valistuskeinoja. huolehtia niiden toiminnan vaikuttavuudesta ja operatiivisuudesta, lehtimiesten ja valistustyöntekijäin poliittisen kypsyyden ja taitavuuden kohottamisesta.

IV

1. Tehdessään yhteenvetoja kuljetusta taipaleesta ja määritellesään tulevia tehtäviä edustajakokous toteaa tyydytyksen tuntein, että keskuskomitean johtamana

puolue noudattaa horjumattomasti leniniläistä linjaa ja täyttää kunnialla tehtävänsä työväenluokan, työätekevien, koko neuvostokansan poliittisena johtajana.

Käytäntö on vahvistanut täysin oikeiksi ja elinvoimaisiksi 23. edustajakokouksen kannanmäärittelyt puoluerakennustyön peruskysymyksistä. Niitä johdonmukaisesti toteuttamalla puolue on lujittanut rivejään, tehostanut vaikutustaan kommunistisen rakennustyön kaikilla lohkoilla ja lujittanut yhteyksiään joukkoihin. Toimintakertomukset ja vaalit puolueessa osoittivat jälleen kerran vakuuttavasti, että NKP on tullut 24. edustajakokoukseensa eheänä, keskuskomiteansa ympärille tiiviisti yhteenliittyneenä, omaten uutta kokemusta poliittisesta ja organisatorisesta työstä.

Edustajakokous korostaa, että poliittisen linjan ja konkreettisen toimintaohjelman menestyksellinen toteuttaminen seuraavana viisivuotiskautena vaatii puolueen ja kansan kaikkien voimien mobilisoimista. Edelleenkin on kohotettava kaikin tavoin puolueen johtajuutta, pyrittävä lujittamaan kaikkien kommunistien, kaikkien neuvostoihmisten mielipide- ja toimintayhteyttä.

2. Toimintakertomuskaudelle on ollut luonteenomaisista puolueen rivien kasvu ja laadullisen koostumuksen paraneminen. Puoluejärjestöt toteuttavat johdonmukaisesti sitä 23. edustajakokouksen ohjetta, että johtava sija puolueen sosiaalisessa koostumuksessa kuuluu työväenluokalle. NKP:hen hyväksytyistä on enemmän kuin puolet työläisiä. Tätä kantaa on pidettävä ohjeena vastaisuudessakin, sillä se vastaa täydellisesti puolueen luonnetta, työväenluokan sijaa ja merkitystä neuvostoyhteiskunnassa.

Puoluerivien koostumuksen laadullista parantamista ja kommunistien kasvatusta on edelleen pidettävä puolueen yhtenä tärkeimpänä tehtävänä. Puolueen rivejä on vastaisuudessakin täydennettävä työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston ja sivistyneistön ansioituneilla edustajilla tiukan yksilöllisen valinnan pohjalta.

3. Edustajakokous toteaa, että keskuskomitea on päättäväisesti pitänyt linjanaan puolueen sisäisen demokration jatkuvaa kehittämistä, leniniläisten puoluelämän normien noudattamista, kommunistien aktiivisuuden kohottamista. Puolueessa on johdonmukaisesti pidetty kiinni johtavien elinten valinnallisuudesta ja tilivelvollisuudesta, kollektiivisen johdon periaatteesta. Puolueen toimintaa koskevat kysymykset käsitellään ja ratkaistaan laajalta demokraattiselta pohjalta. Puoluekomiteat ovat alkaneet ottaa tarkkaavaisemmin huomioon kommunistien arvostelevat puheet ja ehdotukset ja tehostaneet niiden varteenoton valvontaa. Kommunistien vastuu järjestöjensä ja koko puolueen asiainlasta on kohonnut.

Edustajakokous tähdentää, että leniniläisen demokraattisen sentralismin periaatteen horjumattoman noudattamisen tulee vastaisuudessakin olla puoluelämän ehdottomana lakina, sillä se on puolueen lujouden ja toimintakyvyn ratkaiseva ehto. Jokaisessa puoluejärjestössä tulee saada kaikki kommunistit osallistumaan aktiivisesti puoluepäätösten käsittelyyn, laadintaan ja täytäntöönpanoon, kehittää periaatteellista kritiikkiä ja itsekritiikkiä, joka on koeteltu epäkohtien korjaamisen ja asioiden kohentamisen menetelmä. Vastaisuudessakin on parannettava puolueen sisäistä tiedotustoimintaa, käytettävä sitä täydellisemmin hyväksi tärkeänä johtamiskeinona, kasvatus- ja valvontavälineenä.

NKP:n voima on sen jäsenten korkeassa aatteellisudessa, aktiivisuudessa ja uhrautuvuudessa, puolue ei hyväksy passiivisuutta, välinpitämättömyyttä eikä epäpoliittisuutta. Jokaisen kommunistin tulee olla tietoinen poliittinen taistelija, kantaa aina ja kaikkialla kunnialla leniniläisen puolueen jäsenen arvokasta nimeä. Samalla kun kehitetään kommunistien aktiivisuutta on kohotettava heidän vastuullisuuttaan NKP:n ohjelman ja sääntöjen täyttämistä ja vedettävä tilille ne, jotka käyttäytymisellään häpäisevät puolueenjäsenen arvo-

kasta nimeä, rikkovat puolue- ja valtiokuria. Tässä suhteessa NKP:n KK:n puoluekontrollikomitean ja puolueen paikalliselinten puoluekomissioiden tulee esittää huomattavaa osaa.

Ottaen huomioon, että aikaisemmin määrätty jäsenkirjojen voimassaoloaika on kulunut umpeen, edustajakokous antaa keskuskomitean tehtäväksi suorittaa puolueen jäsenkirjojen vaihdon siten, että tämä tärkeä organisatoris-poliittinen toimenpide myötävaikuttaisi puolueen lujittumiseen ja kommunistien aktiivisuuden ja kurinalaisuuden kohoamiseen.

4. Edustajakokous katsoo tarpeelliseksi parantaa puolueen johtoa kommunistisen rakennustyön kaikilla lohkoilla ja kohottaa joukkojen keskuudessa suoritettavan organisatorisen ja poliittisen työn tasoa.

Todetaan tarkoituksenmukaiseksi kutsua sääntömääräiset NKP:n edustajakokoukset ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokoukset koolle kerran viidessä vuodessa käytäntöön vakiintunutta kansantalouden viisivuotiskausittaista suunnittelua vastaavasti. Aluepiirien, alueiden, piirikuntien, kaupunkien ja piirien puoluekonferenssit, puoluekomitean omaavien puolueen perusjärjestöjen toimintakertomus- ja vaalikokoukset sekä konferenssit säädetään pidettäväksi kaksi kertaa viisivuotiskaudella edustajakokousten väliajana.

Puoluejärjestöjen osuuden kohottamiseksi puoluepolitiikan toteuttamisessa puolue katsoo tarpeelliseksi myöntää tuotannon alalla toimivien puolueen perusjärjestöjen ohella oikeuden valvoa laitoksen johdon toimintaa tieteellisten tutkimuslaitosten, oppi-, kulttuuri- ja valistus- sekä lääkintälaitosten peruspuoluejärjestöille. Keskus- ja paikallisten neuvosto- ja talousjärjestöjen- ja -virastojen puoluejärjestöjen tulee niiden omalaatuisuuden vuoksi tehostaa henkilökunnan toiminnan valvontaa puolueen ja hallituksen ohjeiden täytäntöönpanon osalta.

5. Edustajakokous toteaa, että yhteiskuntaelämän kaikkien puolien johdon, joukkojen keskuudessa tapahtuvan organisatorisen ja poliittisen työn tason koahoaminen riippuu välittömästi kaaderien valinnan, sijoittelun ja kasvatuksen parantamisesta. Puolue pitää ensiarvoisen tärkeänä, että puolue työn, valtiollisen, taloudellisen, kulttuuri- ja kasvatustyön sekä yhteiskunnallisen toiminnan kaikilla lohkoilla olisi johdossa poliittisesti kypsiä, asiantuntevia, pystyviä järjestöjä. Puolueen ja maan edessä olevat suuret ja vaikeat tehtävät vaativat pakottavasti, että johtohenkilöiden tulee hallita täydellisesti nykyaikaisia johtamismenetelmiä, tajuata se mikä on uutta, nähdä kehityksen suuntaviivat, osata löytää tehokkaimmat heräävien kysymysten ratkaisutiet ja käyttää hyväksi toisten tietoja ja kokemusta. Puolueen kaaderipolitiikan tulee vastaisuudessakin suuntautua siihen, että samalla kun suhtaudutaan vaalivasti vanhoihin työntekijöihin ja käytetään mahdollisimman suuressa määrin hyväksi heidän kokemustaan ja tietojaan, nostetaan esiin nuoria lupaavia työntekijöitä.

Edustajakokous katsoo, että viime vuosina pysyväksi muodostuneen luottamuksen ja kunnioituksen työntekijöitä kohtaan tulee periaatteellisen vaateliaisuuden rinnalla olla vastaisuudessakin läpikäyvänä kaikessa kaadereita koskevassa toiminnassa. On kohotettava työntekijöiden vastuuta heille uskotusta tehtävästä, ryhtyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin niihin nähden, jotka rikkovat kuria, eivät tee johtopäätöksiä arvostelusta eivätkä käyttäydy oikealla tavalla. Jokaisen työntekijän tulee muistaa, että sosialistinen kuri on yksi ja kaikkia velvoittava.

Antaessaan myönteisen arvion viime vuosina suoritettua työtä johtohenkilöiden koulutus- ja lisävalmennusjärjestelmän muodostamisen alalla, edustajakokous katsoo välttämättömäksi parantaa edelleenkin tätä järjestelmää. Kaikkien työntekijöidemme tulee alin omaa oppia, kohottaa aatteellisesti teoreettista tasoaan, pe-

rehtyä tieteen ja edistyksellisen käytännön saavutuksiin välttyäkseen jäämästä jälkeen elämästä.

6. Edustajakokous panee merkille, että kuluneelle toimintakertomuskaudelle on ollut leimallista puolueen aatteellis-teoreettisen toiminnan aktivisoituminen ja kommunistisen marxilais-leniniläisen kasvatuksen parantaminen.

Keskuskomitean täysistuntojen päätöksissä, Loka-kuun suuren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivää, V. I. Leninin syntymän 100-vuotispäivää ja Marxin ja Engelsin syntymän 150-vuotispäivää koskevissa puolueasiakirjoissa on tehty syvälle yltävät yleistävät johtopäätökset sosialistisesta ja kommunistisesta rakennustyöstä ja maailman vallankumousliikkeestä.

Puolueen teoreettista ajattelua ovat rikastuttaneet uudet johtopäätökset ja kannan määrittelyt sellaisista tärkeistä ongelmista, kuin kommunismin aineellis-tekni- nisen perustan rakentamiskeinoista, tuotannon tehokkuuden kohottamisesta, kansantalouden johtamismuodoista, agraaripolitiikasta. Yhdessä veljespuolueiden kanssa on kehitelty sosialistisen maailmanjärjestelmän kehityksen periaatekysymyksiä ja tutkittu nykyajan kapitalismin kehityksen uusia ilmiöitä.

On kiinnitetty runsaasti huomiota oppiin puolueesta, puolueen johtavasta osuudesta sosialismin ja kommunismin rakentamisessa. NKP on ryhtynyt hyökkäävään taisteluun antikommunismin ideologiaa, erilaisia porvarillisia ja revisionistisia käsityksiä vastaan.

Puolueen aktiivinen teoreettinen toiminta on ciit omiaan lujittamaan yhteiskuntamme aatteellista yhtenäisyyttä, marxismin-leninismin arvovallan kasvua kansainvälisellä näyttämöllä.

Edustajakokous katsoo, että marxilais-leniniläisen opin luovalla kehittälyllä ja levittämisellä, taistelulla sen revidointiyrityksiä vastaan tulee vastaisuudessaakin olla keskeinen sija puolueen aatteellisessa toiminnassa. Puolueen teoreettiset voimat tulee suunnata kehittele-

mään edelleen nykyaikaisen yhteiskuntakehityksen ajankohtaisia ongelmia ja ennen kaikkea kommunistisen rakennustyön kysymyksiä.

Edustajakokous velvoittaa puoluejärjestöt kiinnittämään enemmän huomiota kommunistien marxilais-leniniläiseen valistamiseen, kaaderien kasvatukseen marxismin-leninismien syvällisen tutkimisen ja nykyajan perusongelmia koskevien puolueen kannanottojen pohjalta. Edelleenkin on parannettava jo muodostunutta puolueopiskelujärjestelmää, on poistettava päättäväisesti puolueopiskelusta formalismin ainekset ja pyrittävä tarmokkaasti kohottamaan puolueopiskelun vaikutusta kommunistisen tietoisuuden ja aktiivisuuden kasvuun.

Puoluejärjestöjen tulee alinomaan pitää huolta valistustyöntekijöistä ja luoda mahdollisimman suotuisat edellytykset heidän tehokkaalle toiminnalleen.

Puolueen tulevan toiminnan tehtäviä, maamme kehitysnäköaloja määriteltessään NKP:n 24. edustajakokous asettaa täsmällisesti ja selvästi ohjelmaksi talouden ja kulttuurin nousun, työtätekevien elintason kohottamisen, sosialistisen demokratian kehittämisen ja neuvostoyhteiskunnan yhtenäisyyden lujittamisen, johdonmukaisen taistelun imperialismia ja aggressiivista politiikkaa vastaan rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta. Edustajakokous ilmituo vakaumuksensa, että puolueen ja kansan ponnistuksin nämä tehtävät tulevat menestyksellisesti täytetyiksi. Suunnitelmamme ovat reaalisia. Niiden täyttäminen riippuu meidän jokaisen työstä, päättäväisyydestämme ja taidostamme, järjestyneisyydestämme ja kurinalaisuudestamme.

Kommunistien monimiljoonaisen armeijan nimissä edustajakokous kehottaa työläisiä, kolhoosilaisia, kansansivistyneistöä, koko neuvostokansaa innoittuneeseen luovaan toimintaan suuren synnyinmaamme kukoistuksen hyväksi.

Marxismi-leninisin lipun alla, kommunistisen puolueen johdolla eteenpäin kohti kommunismin uusia voittoja!

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN OHJEET NEUVOSTOLIITON KANSANTALouden KEHITTÄMISEN 5-VUOTISSUUNNITELMAKSI VUOSINA 1971—1975,

A. N. KOSYGININ SELOSTUS

Toverit edustajat! NKP:n keskuskomitea on jättänyt edustajakokouksemme käsiteltäväksi Neuvostoliiton kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1971-75 annettavien ohjeiden luonnoksen. Tässä asiakirjassa on kehitelty edelleen 23. edustajakokouksen ja NKP:n KK:n täysistuntojen viitoittamaa puolueen talouspolitiikkaa, joka on määrännyt kommunistisen rakennustyön nykyisen vaiheen tehtävät ja niiden ratkaisukeinot.

Keskuskomitean toimintakertomuksessa, jonka esitti NKP:n KK:n pääsihteeri L. I. Brezhnev, on kaikinpuolisesti yleistetty kokemus, jonka puolue on hankkinut 23. edustajakokouksen jälkeen, ja esitetty puolueen nykyvaiheen talouspolitiikan peruskysymykset.

Alustuksessa on suoritettu syvälinen marxilais-leniniläinen analyysi kansainvälisestä ja sisäpoliittisesta tilanteesta, siinä on tarkasteltu puolueen sisäisen elämän kysymyksiä samoin kuin sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittamisen, kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen kehittämisen sekä puolueemme ja muiden maiden veljespuolueiden ystävyysiteiden vahvistamisen tehtäviä.

Kulunut viisivuotiskausi on osoittanut puolueen johtavan osuuden voimistuneen neuvostoyhteiskunnan elämässä. Puolueen aatteellinen ja organisatorinen yhte-

näisyys on lujittunut, yhteydet kansaan ovat vahvistuneet entisestään. Puolue täyttää kunniakkaasti ylevää tehtävänsä olla neuvostokansan etujoukkona.

Puolueen johdonmukaisesti noudattama leniniläinen ulkopoliittikka on turvannut varsin mutkikkaassa kansainvälisessä tilanteessa sosialismin asemien lujittumisen. Imperialismin aggressiivisten voimien tehostetuista vastatoimista huolimatta on rauhan, kaikkien kansojen vapaan kehityksen ja sosiaalisen edistyksen puolesta käydyssä taistelussa saavutettu uusia voittoja.

NKP:n KK:n toimintakertomuksen käsittely edustajakokouksessamme on osoittanut selvästi ja vakuuttavasti puolueemme rivien korkean aatteellisen tiiviyn, maamme kaikkien kansojen suuren yhteenliittyneisyyden keskuskomitean johtaman leniniläisen puolueen kanssa. Keskuskomitean toiminnan korkea arvio, jonka edustajat ovat antaneet puheenvuoroissaan L. I. Brezhnevin selostuksen johdosta, näiden puheenvuorojen sisällökyys ja aatteellis-poliittinen henki tuovat syvästi ja kaikinpuolisesti esiin sen suuren työn, jota puolue suorittaa yhteiskuntamme aineellisen ja henkisen elämän kaikilla aloilla.

Puolueen johtamana neuvostokansa on kulkenut pitkän vallankumoustaistelun ja sankarillisen työn taivalleen. Voittomme Suuressa isänmaallisessa sodassa toi rauhan ja kansallisen itsenäisyyden monien maiden kansoille, loi edellytykset sosialistisen maailmanjärjestyksen syntymiselle. Sodanjälkeisinä vuosina neuvostoihmiset kunnostivat nopeasti vihollisen tuhoamat kaupungit ja kylät, lisäsivät vuoteen 1940 verrattuna enemmän kuin kahdeksankertaisesti yhteiskunnallisen tuotteen tuotantoa, uusivat kansantalouden tieteen ja tekniikan viimeisimpien saavutusten pohjalla. Luotiin vankka perusta kommunistisen rakennustyön uusien tehtävien menestykselliselle ratkaisemiselle.

Neuvostokansan uljaalla rakentavalla työllä luodun maailman ensimmäisen sosialistisen valtion mahti he-

rättää ylpeyttä ja toivoa kaikkien maiden työtätekevien sydämissä.

Taloudellisen rakennustyön suunnitelmamme tähtäävät suureen päämäärään, kommunistisen yhteiskunnan rakentamiseen. Yhdeksänstä viisivuotissuunnitelmasta annettavien ohjeiden luonnosta on pohdittu liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokouksissa, aluepiirien, alueiden, kaupunkien ja piirien puoluekonferensseissa, puoluejärjestöissä, työtätekevien kokouksissa ja lehdistössä. Kaikissa puheissa ja kirjoituksissa on kannatettu yksimielisesti puolueen linjaa, joka tähtää kommunismin aineellis-teknisen perustan rakentamiseen ja kansan elintason kohottamiseen. Käsittelyn aikana esitettiin paljon hyödyllisiä ja syvälle luotaavia näkemyksiä taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä kehitystä koskevista kysymyksistä. Ne tullaan kaikki tutkimaan huolella. Toiset niistä tulevat ilmeisesti heijastumaan edustajakokouksen ohjeissa, toiset taas otetaan huomioon viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa tai sitä toteutettaessa.

Ohjelmaluonnoksen käsittely osoittaa, että laajat työtätekevät joukot ymmärtävät syvällisesti puolueen politiikan ja kannattavat sitä lämpimästi, osallistuvat aktiivisesti neuvostoyhteiskunnan kehityksen perusongelmien ratkaisemiseen.

I KAHDEKSANNEN VIISIVUOTISSUUNNITELMAN TÄYTTÄMISEN TULOKSET

Toverit edustajat, saanen luvan selostaa kahdeksannen viisivuotissuunnitelman täyttämisen perustuloksia ja taloudessamme tänä aikana tapahtuneita muutoksia.

Kuluneen viisivuotiskauden tärkein tulos on puolueemme 23. edustajakokouksen asettamien poliittisten ja sosiaalitaloudellisten perustehtävien menestyksellinen täyttäminen.

Seuraavassa tiivistetyt tiedot suunnitelmatehtävien tosiasiallisesta täytöstä.

V. 1970 verrattuna vuoteen 1965 (prosentteina)

	23. edustaja- kokouksen ohjeiden mukaan	tosiasialli- sesti
Kansantulo	138—141	141
Teollisuustuotanto, yhteensä	147—150	150
siitä:		
tuotantovälineitä	149—152	151
kulutustarvikkeita	143—146	149
Perussijoitukset (kokonaismäärä viisivuotiskautena prosentuaalisesti edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna)	147	142

Kaikki tavarankuljetukset	137	138
Valtion- ja osuuskaupan vähit- vähintään		
täistavaravaihto	140	148
Työläisten ja toimihenkilöiden vähintään		
keskipalkka	120	126
Kolhoosilaisten kollektiiviti- lojen yhteistaloudesta saamat		
keskimääräiset raha- ja luon- toistulot	135—140	142
Maksut ja edut väestölle yhteis- vähintään		
kunnallisista kulutusvarannoista	140	153
Reaalitulot asukasta kohti	n. 130	133

Maatalouden keskimääräinen vuosituotanto päätty-
neellä viisivuotiskaudella lisääntyi 21 prosenttia.

Maataloustuotannossa suunnitelmatehtävien täyttä-
mistä eri tuotelajien osalta kuvaavat seuraavat tiedot:

Keskimääräinen vuosituotanto
vv. 1966-70 miljoonaa tonnia

	suunni- telma- tehtävä	tuotettu	täyttämis- prosentti
Viljaa	137	167,5	100,3
Raakapuuvillaa	5,6-6,0	6,1	108,9-101,7
Sokerijuurikasta	80	81	101,3
Auringonkukansiementä	6	6,37	106,2
Perunoita	100	94,8	94,8
Vihanneksia	21,6	19,3	89,4
Lihaa (teuraspaino)	11	11,6	105,4
Maitoa	78	80,5	103,2
Kananmunia — mrd. kpl	34	35,8	105,3
Villaa, tuhatta tonnia	391	397	101,5

Esitetyt tiedot osoittavat, että viisivuotissuunnitelman
täyttämässä on saavutettu huomattavia tuloksia.

Maan poliittisessa elämässä viisivuotiskauden aikana

on sosialistinen järjestelmä ja yhteiskunnan aatteellispoliittinen yhtenäisyys lujittunut edelleen ja neuvostokansa on yhdistynyt entistä tiiviimmin kommunistisen puolueen ja sen keskuskomitean ympärille. Työväenluokan ja talonpoikaiston liitto sekä Neuvostoliiton kaikkien kansojen ystävyys ovat lujittuneet ja niiden veljellinen yhteistyö voimistunut entisestään. Sosialistinen demokratia on kehittynyt edelleen.

Taloudellinen kehitys. Kahdeksannen viisivuotissuunnitelman täyttäminen kohotti kansantalouden korkeammalle asteelle. Tieteellis-tekninen edistys, tuotannon kasvu ja työntuottavuuden kohoaminen nopeutuivat. Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuus kasvoi, kansantalouden aloittaisrakennetta parannettiin, luotiin edellytykset maan koko talouden jatkuvalla nousulle.

Sosiaalinen kehitys. Väestön aineellinen ja sivistyksellinen elintaso nousi. Työläisten ja kolhoosilaisten ammatti- ja tekninen pätevyys kohosi. Samoin kuin ennenkin maassa oli turvattu väestön täystyöllisyys. Otettiin tärkeä askel sellaisten sosiaalisten perustehtävien ratkaisemisessa kuin kaupunkien ja maaseudun sekä ruumiillisen työn ja henkisen työn oleellisten eroavuuksien asteettaisessa poistamisessa.

Kuten näette, toverit edustajat, on päästy valtavan suuriin saavutuksiin yhteiskuntamme kehityksen kaikilla aloilla. Siitä on tullut vielä tasalaatuisempi, sopuisointuisempi, yhteenliittyneempi ja mahtavampi.

Yhteiskunnallisen tuotannon suunnitellun kasvun turvaamiseen ja suurisuuntaisten sosiaalisten toimenpiteiden toteuttamiseen tarvittiin luonnollisesti suunnatonta varoja. Ainoana lähteenä, mistä neuvostovaltio näitä varoja ammentaa, on ollut ja on edelleenkin työtätekevien luoma kansantulo. Sen vuoksi on kansantulon kasvuvauhdin jouduttamiseen kiinnitetty erityistä huomiota. Kun seitsemännellä viisivuotiskaudella kansantulo kohosi 32 prosenttia, se lisääntyi kahdeksannelle viisivuotiskaudella 41 prosenttia. Myös määräsuhteet

kansantulon jakautumisessa muuttuivat. Seitsemännellä samoin kuin kaikkina aikaisempina viisivuotiskausina (ensimmäistä sodanjälkeistä lukuunottamatta) kasaantumisvaranto kasvoi huomattavasti nopeammin kuin kulutusvaranto. Kahdeksannessa viisivuotissuunnitelmassa edellytettiin pienennettäväksi tätä nopeuseroa, mikä tehtiinkin. Kulutusvarannon lisäkasvu kahdeksannella viisivuotiskaudella oli 56,8 miljardia ruplaa oltuaan 31,4 miljardia ruplaa seitsemännellä viisivuotiskaudella, ts. miltei kaksinkertaistui kasautumisvarannon kasvaessa samalla. Niin muodoin kehittyneen sosialistisen talouden oloissa on mahdollista sekä kansantalouden nopeutuva kehitys että kansan elintason nopea kohoaminen. Tämä juontuu sosialistisen tuotantotavan luonteesta. Sosialistinen tuotantotapa on tehnyt ikiajoiksi lopun siitä, että työn tuote vieroitetaan tuottajista ja että riistäjaluokat anastavat työtätekevien tuotannollisen toiminnan tulokset.

Kansantulon nopean kasvun turvaaminen ja kansantulon oikea jakaminen pitäen silmällä maan mahdin vahvistamista ja työtätekevien elintason kohottamista on suunnittelumme perusongelma. Puolueen keskuskomitea ja hallitus ovat käsitelleet joka vuosi tuotantomääriä ja kansantulon jakoa koskevia kysymyksiä laadittaessa kansantaloussuunnitelmia ja valtion tulo- ja menoarvioita. Ne ovat olleet käsittelyn alaisina myös NKP:n KK:n täysistunnoissa ja SNTL:n korkeimman neuvoston kokouksissa.

Kuinka viime viisivuotiskauden aikana saatu kansantulo käytettiin?

Viimeisten viiden vuoden koko kansantulo oli valtava – 1166 miljardia ruplaa. Jotta saisimme käsityksen tämän luvun suuruudesta palautan mieliin, että seitsemännellä viisivuotiskaudella (1961–1965) koko kansantulo oli 840 miljardia ruplaa, kun taas viitenä sodanedellisenä vuonna (1936–40) vain 154 miljardia ruplaa (vertailukelpoisissa vuoden 1965 hinnoissa).

Noin kolme neljäsosaa kahdeksannella viisivuotiskaudella luodusta kansantulosta on käytetty kulutukseen.

Niinpä 518 miljardia ruplaa käytettiin työtätekevien ja näiden perheiden kulustarpeisiin tuotannon piirissä työskentelevien työläisten ja toimihenkilöiden palkkoina ja kolhoosilaisten tuloina.

Valistukseen, terveydenhuoltoon sekä väestön muiden kulttuuri- ja elämäntarpeiden ja yhteiskunnan tarpeiden tyydyttämiseen käytettiin 199 miljardia ruplaa.

Noin 80 miljardia ruplaa kulutettiin työkyvyttömän väestön (työveteraanien ja -invalidien, sotainvalidien ja väliaikaisesti työkykynsä menettäneiden henkilöiden) ylläpitoon sekä opiskelijoille maksettaviin stipendeihin ja avustuksiin.

Menot tieteellisiin tarkoituksiin olivat 41 miljardia ruplaa.

Niin muodoin kansantulon pääosa käytettiin kulutukseen. Meidän on kuitenkin alinomaa huolehdittava myös yhteiskunnallisen tuotannon laajentamisesta. Sen vuoksi osa kansantulosta eli 186 miljardia ruplaa käytettiin tuotannolliseen kasautumiseen, ts. tehtaiden, ym. tuotantolaitosten ja rautateiden tuotannollisten perusrantojen lisäämiseen sekä tavara- ja materiaalivarojen kartuttamiseen.

Asuntovaranon sekä koulujen, sairaaloiden, kulttuuri- ym. laitosten verkoston lisäyksen arvo oli viisivuotiskautena 62 miljardia ruplaa.

Nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa neuvostovaltion täytyy huolehtia hellittämättä maan puolustuskunnan kohottamisesta. Puolustustarkoituksiin käytettiin viisivuotiskauden kuluessa 80 miljardia ruplaa.

Kansantulon jakautuminen maassamme vastaa sosialismin periaatteita, sosialistisen talousjärjestelmän kehityksen objektiivisia lainomaisuuksia, järjestelmän, jonka järkkymättömänä perustana on tuotantovälineiden yhteiskunnallinen omistus. Nämä periaatteet, jotka Marx, Engels ja Lenin ovat teoksissaan tieteellisesti ke-

hitelleet, on merkitty puolueemme ohjelmaan, ne ovat sosialistisen taloudenpidon johtavia periaatteita.

Kansantulon kasvu ja jakaminen työtätekevien etujen mukaisesti ovat tehneet mahdolliseksi ratkaista menestyksellisesti kahdeksatta viisivuotissuunnitelmaa koskevissa 23. edustajakokouksen ohjeissa asetetut sosiaaliset tehtävät.

Suunnitelma edellytti korotettavaksi työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkkaa viisivuotiskautena vähintään 20 prosenttia, mutta itse asiassa se kasvoi 26 prosenttia. Kolhoosilaisten yhteistaloudesta saamia raha- ja luontoistuloja aiottiin lisätä 35—40 prosenttia. Ne kasvoivat itse asiassa 42 prosenttia. Reaalitulot asukasta kohti lisääntyivät viime viisivuotiskaudella 33 prosenttia, kun ne seitsemännellä viisivuotiskaudella olivat lisääntyneet 19 prosenttia. Voimme tyytyväisinä todeta, että NKP:n 23. edustajakokouksen asettama tehtävä väestön reaalitulojen kasvun osalta täytettiin ylittäen.

Vähittäistavaravaihdon lisääntyminen on tärkeä kansan aineellisen elintason kohoamisen osoitin. Vuonna 1970 se nousi 153,6 miljardiin ruplaan, ts. lisääntyi 48,4 prosenttia vuodesta 1965. Eräiden tavaroiden tuotannon kasvu jäi kuitenkin jälkeen väestön rahatulojen lisääntymisestä.

Meillä on vielä vaikeuksia väestön kysynnän tyydyttämisessä erinäisten tavaroiden, mm. lihan ja lihajalosteiden osalta, vaikka niiden vuotuinen kulutus asukasta kohti kahdeksannella viisivuotiskaudella kasvoi maassa keskimäärin 7 kiloa.

Täytyy huolehtia enemmän väestön kasvavien tarpeiden tyydyttämisestä. Viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa on tarkasteltava vielä kaikki mahdollisuudet, joiden avulla voitaisiin lähivuosina poistaa väestön kysynnän tyydyttämisessä ilmenevät epäkohdat. Kulutus-
tarvikkeiden tuotannon lisäämistä ja kauppatoiminnan

parantamista koskevien kysymysten on myös oltava alinomaa niin yleisliittolaisten kuin tasavaltojen ja paikallisten elinten huomion keskipisteenä.

NKP:n 23. edustajakokous asetti kahdeksannen viisivuotiskauden suureksi tehtäväksi *asuntotuotannon* huomattavan lisäämisen. Kuluneella viisivuotiskaudella käytettiin näihin tarkoituksiin noin 60 miljardia ruplaa. Rakennettiin 11 350 000 asuntoa. Kuten kansainvälisistä tilastoista ilmenee, maailmassa ei ole toista maata, missä viimeisten viiden vuoden aikana olisi rakennettu niin paljon asuntoja. Emme voi kuitenkaan vielä sanoa, että maamme koko väestö olisi turvattu normaalisti asunnoilla. Tämä ongelma on tulevinakin vuosina oleva tärkeimpiä.

On tehty paljon väestön *kulttuuri- ja elinolojen* parantamiseksi. Teatterien, elokuvateatterien, kerhotalojen ja kirjastojen verkko on laajentunut. Sanomalehtien, kirjojen ja aikakausjulkaisujen painokset ovat kasvaneet huomattavasti. Ihmisten jokapäiväisessä elämässä ovat saaneet laajalti sijaa televisiot, radiot, jääkaapit, pesukoneet sekä sähkökäyttöiset kotitalousvälineet. Kaasujohdon saaneiden asuntojen määrä on lisääntynyt.

Kansan opetuksen alalla on tehty suuri työ. Vuoden 1939 väenlaskennan mukaan oli keskikoulusivistyksen (täydellisen ja vajaan) ja akateemisen sivistyksen saaneita henkilöitä Neuvostoliiton työssäkäyvän kaupunkiväestön keskuudessa 24,2 prosenttia ja maaseudulla 6,3 prosenttia. Vuonna 1970 suoritettu väenlaskenta osoitti, että 75 prosentilla kaupunkien työtätekevästä ja enemmän kuin 50 prosentilla maaseudun työntekijöistä on keski- tai korkeakoulusivistys. Väestön koulutustason nopea kasvu ja kulttuuritason kohoaminen on sosialistisen järjestelmän suurenmoinen saavutus.

Terveysthuollon kehittämisessä olemme myös saavuttaneet huomattavia tuloksia. Sairaaloiden, polikli-

nikkojen sekä muiden lääkintä- ja ehkäisyhoitolaitosten, sanatorioiden, kylpylöiden ja lomakotien verkkoa on laajennettu. Lastenseimien ja -tarhojen lukumäärä on lisääntynyt. Eräissä kaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa on väestön tarpeet niiden osalta nykyään tyydytetty kokonaan.

Kuluneen viisivuotiskauden tärkeimpiä sosiaalisia toimenpiteitä oli työläisten ja toimihenkilöiden siirtyminen viiden työpäivän ja kahden lepopäivän viikkoon. Työläisten ja toimihenkilöiden palkallisen loman vähimmäispituutta on lisätty.

Teollisuustuotannon volyyymi 1970 oli 373 miljardia ruplaa, ts. kasvoi viisivuotiskautena puolitoistakertaisesti.

Teollisuudessa on tapahtunut huomattavia laadullisia muutoksia, jotka johtuvat tieteen ja tekniikan nykyaikaisten saavutusten soveltamisesta. Koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotanto kasvoi 74 %, kemiallisen ja petrokemiallisen teollisuuden 78 %, sähkövoiman tuotanto 54 %.

Teollisuudessa tapahtuneet edistykselliset muutokset johtuvat huomattavassa määrin myös sen raaka-ainepohjan laajenemisesta, uusien kaasun-, öljy-, rauta- ja muiden malmi- sekä timanttiesiintymien samoin kuin muiden hyödyllisten kaivannaisten esiintymien löydöstä. Niinpä tutkituista kaasuvaroista, jotka ovat nykyään yli 16 000 miljardia kuutiometriä, yli 13 000 miljardia löydettiin ja tutkittiin kuluneella viisivuotiskaudella. Näiden esiintymien löydön merkitys ilmenee siitä, että maaöljyn ja kaasun osuus polttoainetaseessa on nykyään lähes 60 %, kun vuonna 1965 se oli 51 prosenttia. Maan itäosassa on luotu mitä laajin maaöljy- ja kaasuteollisuus. Vielä hiljattain maaöljyä tuotiin Siperiaan maan länsiosasta, mutta nyt Siperia itse toimittaa osan öljyvarastoistaan putkia pitkin länteen ja itään.

Luonnonrikkauksien hyödyttämisen ohella luodaan

ja käytetään laajemmalti teollisuudessa taloudellisia, korkealaatuisia tekoaineita.

Laadulliset muutokset ilmenevät myös siinä, että teollisuudessa käytetään yhä enemmän erittäin tehokkaita koneikkoja. Niinpä voimakoneistojen yksikkötehoa, öljyn esijalostuslaitteiden ja muiden kemiallisten laitteiden kapasiteettia sekä masuunien ja konvertterien tilavuutta on lisätty huomattavasti. Rautatievau-
nujen kuormattavuutta, nostureiden nostokykyä, traktoreiden, autojen, kaivinkoneiden ja monien muiden koneiden ja koneistojen tehoa on lisätty. Siirtymällä käyttämään suurempia koneikkoja voidaan kohottaa huomattavasti työn tuottavuutta ja alentaa tuntuvasti ominaisuusinvestointeja.

Myös koneenrakennusteollisuutta uusitaan teknisesti. Nykyaikaisten kojeiden, automaattikoneikkojen ja tietokoneiden tuotantoa on lisätty tuntuvasti. Siirrymme yksityisten koneiden tuottamisen asemasta tuottamaan konesysteemejä, joiden avulla työt voidaan täyskoneellistaa. On ryhdytty tuottamaan ohjelmoituja työkoneita, jotka voivat työstää muodoltaan monimutkaisia kappaleita määrätyn ohjelman mukaan, kohottaa työstämisen tarkkuutta ja automatisoida piensarjatuotanto.

Kulunut viisivuotiskausi aiheutti suuria muutoksia sosialistisen maaseudun elämässä. On tehty huomattavan paljon kolhoosien ja valtiontilojen aineellis-tekni-
sen perustan lujittamiseksi. Maaseudun sähköistäminen on edistynyt huomattavasti. Maanparannustöitä on suoritettu laajalti. Kolhooseille ja neuvostotiloille on toimitettu huomattavasti enemmän maatalouskoneita, lannoitteita, kemikaaleja. On kohotettu viljelykasvien saatoisuutta ja karjatalouden tuottavuutta, lisätty kaikkien maataloustuotteiden tuotantoa. Siten on voitu suurentaa viljan, teollisuuskasvien, maidon, lihan ja muiden tuotteiden valtionhankintoja.

Seuraavassa tietoja maataloustuotteiden hankintojen kasvusta:

Hankittu keskimäärin vuodessa
(miljoonaa tonnia)

	v. 1961-65	1966-70	1966-70 prosent- teina verrattuna 1961-65
Viljaa — yhteensä,	51,6	66,0	128
siitä suurimoviljaa,	1,6	2,6	163
josta riisiä	0,21	0,67	324
Raakapuu villaa	5,0	6,1	122
Sokerijuurikasta	55,4	74,4	134
Auringonkukansiementä	3,4	4,7	138
Perunoita	8,4	11,0	131
Vihanneksia	6,7	9,4	140
Lihaa (teuraspaino)	5,2	7,3	139
Maitoa	31,1	43,2	139
Kananmunia (mrd. kpl.)	8,7	14,4	166

Sosialistisen teollisuuden ja maatalouden kehitys, kansan elintason nousu olisi ollut mahdotonta ilman laajan *perusrakennustöiden* ohjelman toteuttamista. Maan tuotannolliset perusvarannot lisääntyivät viidessä vuodessa lähes puolitoistakertaisesti. Kansantalouteen tehtyjen perussijoitusten kokonaismäärä oli 352 miljardia ruplaa (v. 1969 hinnoissa). Se on miltei saman verran kuin sijoitettiin kahdeksana edellisenä vuonna. Sellaisia ovat kasvumme mittasuhteet.

Kahdeksatta viisivuotissuunnitelmaa vastaavasti sähkövoiman tuotannossa otettiin käyttöön uusia voimalaitoksia, joiden yhteinen teho on 54 milj. kilowattia, rakennettiin maailman suurin 5 milj. kilowatin tehoinen Krasnojarskin vesivoimalaitos. Luovutettiin käyttöön yhteensä 35 400 kilometriä öljy- ja kaasujohtoja.

Rauta- ja terästeollisuudessa otettiin käyttöön kapasiteetteja, joiden vuosituotanto on 9,7 miljoonaa tonnia valurautaa, 18 miljoonaa tonnia terästä, 14,3 miljoonaa tonnia valssaustuotteita ja 120,5 miljoonaa tonnia rautamalmia. Ei-rautametalliteollisuudessa lisättiin kupa-

rin, nikkelin, sinkin ja alumiinin tuotannon kapasiteetteja. Kemiallisen teollisuuden alalla rakennettiin tehtaita, joiden tuotanto on 33 miljoonaa tonnia väkilannoitteita, sekä tekokuitu- ja kautsutehtaita. Rakennustarviketeollisuudessa rakennettiin sementtitehtaita sekä asbestin louhinta- ja jalostuslaitoksia. Pantiin käyntiin lukuisia kevyen- ja elintarviketeollisuuden tehtaita.

Viisivuotissuunnitelman täyttämisen kuluessa tehtiin päätös maan suurimman autotehtaan rakentamisesta Togliattin kaupunkiin. Sen rakentaminen alkoi 1967, ja elokuussa 1970 Volgan autotehdas tuotti jo ensimmäisen henkilöautoerän.

Perusrakennustöiden alalla on kuitenkin oleellisia epäkohtia. Useiden tuotantolaitosten ja kohteiden rakentamisajat venyvät normimääräyksiä pitemmiksi, mikä aiheuttaa tuottamattomia kustannuksia ja häviöitä. Keskenäisiä rakennuskohteita on liian paljon.

Tekninen edistys, tuotannon järjestelyn paraneminen ja työntekijöiden ammattipätevyyden kohoaminen ovat nopeuttaneet *yhteiskunnallisen työn tuottavuuden* kasvua. Koko kansantaloudessa yhteiskunnallisen työn tuottavuus kasvoi 37 %, kun taas seitsemännellä viisivuotiskaudella 29 %. Kun seitsemännellä viisivuotiskaudella saatiin työn tuottavuuden kohoamisen ansiosta 62 % teollisuustuotannon lisäyksestä, niin kahdeksannella saatiin 73 % ja vuonna 1970 jopa 84 %. Teollisuus- ja maataloustuotannon kasvun tulee tapahtua yhä suuremmassa mitassa työn tuottavuuden ansiosta. Se on sosialistisen talouden tärkein kehitystie.

Tuotteiden omanhinnan alentamisessa on saavutettu huomattavia tuloksia. Tuotantolaitosten voitto on viidessä vuodessa kasvanut enemmän kuin kaksinkertaiseksi, tuotannon kannattavuus on lisääntynyt.

Taloudellinen kehitys on kiinteästi yhteydessä *neuvostotieteen* huomattaviin saavutuksiin. Tiedemiehillä on suuri osuus uusien koneiden, tekoaineiden, elektronisten laitteiden luomisessa. Huomattavia tieteellisiä tu-

loksia on saavutettu matematiikan, fysiikan, kemian, geologian, biologian, avaruustutkimuksen alalla.

Puolueen keskuskomitea ja neuvostohallitus ovat kiinnittäneet ja kiinnittävät jatkuvasti huomiota *maan puolustuskunnan* lujittamiseen ja puolustusteollisuuden kehittämiseen. Siihen meitä velvoittavat nykyinen kansainvälinen tilanne ja kotimaamme turvallisuuden edut. Tieteen ja tekniikan viimeisimpien saavutusten perusteella on suunniteltu ja tuotetaan lukuisia uudenlaisia nykyaikaisia aseita, on lisätty aseiden teknisiä ja taisteluominaisuuksia. Me voimme ilmoittaa edustajakokoukselle, että Neuvostoliiton asevoimat on varustettu korkeimman luokan taisteluvälineillä.

Toverit! Puolueen suorittama työ ja kahdeksannen viisivuotissuunnitelman täytön tulokset ovat valtavia, mutta meidän ei pidä yliarvioida näitä saavutuksia. Meillä on vielä aika paljon ratkaisua kaipaavia tehtäviä, on vaikeuksia ja epäkohtia.

Tärkeimpien osoittimien kohdalla viisivuotissuunnitelma on täytetty. Suunnitelmaa eivät kuitenkaan ole täyttäneet rakennusministeriöt eikä ole otettu täydellisesti käyttöön hiilen, teräsvalssaustuotteiden, tekokuutujen, muovien, kuorma-autojen, traktoreiden, selluloosan ja sementin tuotannon kapasiteetteja sekä useita kevyen ja elintarviketeollisuuden kohteita. Tämän vuoksi erinäisten tuotteiden valmistusta koskevat tehtävät ovat jääneet osaksi täyttämättä. Työn tuottavuuden kohottamista koskevat tehtävät ovat jääneet osaksi täyttämättä teollisuudessa, maataloudessa ja eritoten rakennustöiden alalla.

Emme voi olla ottamatta huomioon, että kahdeksannella viisivuotiskaudella maan taloudellinen kehitys tapahtui kärjistyneen kansainvälisen tilanteen vallitessa. Siksi jouduttiin suorittamaan ylimääräisiä puolustusluonteisia toimenpiteitä, jotka vaativat tiettyjä varojen ja voimien siirtämistä tälle alalle.

Samalla meillä on vielä kuitenkin huomattavasti

epäkohtia, joiden syytä ei voida katsoa objektiiviseksi. Nämä epäkohdat tuotiin esille NKP:n KK:n joulukuun (1969) täysistunnossa. Puolueen keskuskomitea arvosteli eräitä talousjohtajia valtiokurin rikkomisesta, suunnitelmien ja alihankintatehtävien jättämisestä täyttämättä ja siitä, että heidän vastuuntuntonsa kansaa kohtaan oli heikentynyt.

Edustajakokoustamme edeltäneissä puoluekonferensseissa ja liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokouksissa arvosteltiin perusteellisesti useiden talousjärjestöjen, ministeriöiden ja keskusvirastojen toimintaa. Oikeutetusti arvosteltiin eräitä koneenrakennustehtaita, jotka tuottavat työkoneita, maatalouskoneita, teknologista ja eritoten valimokalustoa, mitkä eivät vastaa nykyistä tekniikan tasoa. Kevyt teollisuus ei vielääkään tyydytä korkealaatuisten pukine- ja trikoovalmisteiden, jalkineiden ja eräiden muiden tavaroiden kysyntää. Tuotevalikoiman uusiminen käy liian hitaasti, raaka-aineita ei useinkaan käytetä kyllin järkipäisesti. Usein käy niin, että vain uusien tuotteiden ensimmäiset erät ovat korkealaatuisia, sitten laadun taso laskee ja muuttuu aikaisempaa huonommaksi. Toisinaan uudetkin nykyaikaisilla koneilla ja laitteilla varustetut tuotantolaitokset valmistavat vanhanmallisia tuotteita. Teollisuuden tuotannollisten perusvarantojen käytössä on paljon epäkohtia, uusien tuotantolaitosten nimelliskapasiteetti saavutetaan hitaasti.

Elintarvike-, kalanjalostus- sekä liha- ja meijeriteollisuudessa on paljon raaka-ainehäviöitä, rikotaan teknologista kuria, mikä vaikuttaa välittömästi tuotteiden laatuun. Kiinnitetään liian vähän huomiota tuotevalikoiman laajentamiseen. Koneenrakennusministeriöt eivät toimita kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitokselle ja kunnallistekniselle taloudelle riittävästi uusinta korkeatehoista kalustoa. Neuvostoliiton metsä- ja puutavarateollisuuden ministeriö sekä selluloosa- ja paperiteollisuuden ministeriö eivät ole täyttäneet huo-

nekalujen, paperin ja kartongin tuotannon lisäämistä koskevia tehtäviä. Huonekalujen laatu ei aina tyydytä kuluttajaa. Astioiden ja monien kotitalouksesineiden myynnissä sattuu välipäitä.

Meillä on tietenkin paljon tuotantolaitoksia, joiden tuotteet ovat ansainneet hyvän maineen. Hyviä kulu-
tustarvikkeita tuottavat monet kevyen- ja elintarvike-
teollisuuden sekä laivanrakennus-, elektroni-, lentokone-
puolustus-, koje- ja radioteollisuuden tehtaat. Teh-
tävämme on nyt se, että poikkeuksetta kaikki tuotan-
tolaitokset ylittäisivät samaan, että kaikki niiden valmis-
tamat tuotteet olisivat hyvänlaatuisia ja vastaisivat vä-
estön kasvaneita vaatimuksia.

Puolue vaatii jokaiselta johtajalta syvää velvollisuu-
dentuntoa kansaa kohtaan, valtiollista suhtautumista
taloudellisten tehtävien ratkaisemiseen, alituista huon-
lenpitoa työtätekevien työolojen parantamisesta, jatku-
via hellittämättömiä ponnistuksia sosialistisen kurin
kohottamiseksi, työn, tuotannon ja johdon järjestämi-
seksi järkipäisesti samoin kuin tieteen ja tekniikan
saavutusten ottamiseksi nopeasti käyttöön. Loppupää-
telmänä voi sanoa, että poliittisessa, taloudellisessa ja
sosiaalisessa suhteessa maamme etenee menestykselli-
sesti kommunistisen rakennustyön tiellä.

Kaikki saavutuksemme kahdeksannen viisivuotis-
suunnitelman aikana ovat tulos siitä valtavasta raken-
tavasta työstä, jonka neuvostokansa on kommunistisen
puolueen johdolla suorittanut.

Neuvostokansan maineikas suurtyö kuluneella viisi-
vuotiskaudella on oleva uusi näkyvä sivu kommunis-
min rakentamisen historiassa!

II YHDEKSÄNNEN VIISIVUOTISSUUNNITELMAN TÄRKEIMMÄT SOSIAALIS-TALOUELLISET TEHTÄVÄT

Toverit! Ohjeluonnos on puolueen talouspolitiikan toteuttamisen ja sosialistisen yhteiskunnan kehityksen nykyvaiheen tärkeimpien sosiaalis-taloudellisten probleemojen ratkaisemisen ohjelma.

Yhdeksäs viisivuotissuunnitelma tulee olemaan tärkeä vaihe neuvostoyhteiskunnan etenemisessä kohti kommunismia, kommunismin aineellis-teknisen perustan rakentamisessa, maan talous- ja puolustusmahdin lujittamisessa. *Viisivuotissuunnitelman tärkeimpänä tehtävänä on kohottaa kansan aineellista ja sivistyksellistä elintasoja kehittämällä nopeaa vauhtia sosialistista tuotantoa, lisäämällä tuotannon tehokkuutta, jouduttamalla tieteellis-teknistä edistystä ja nopeuttamalla työn-tuottavuuden kasvua.*

Asettaessaan tehtäväksi kansan aineellisen ja sivistyksellisen elintason huomattavan kohottamisen puolue lähtee sosialistisen tuotannon koko aikaisemman kehityksen tuloksena luoduista reaalista mahdollisuuksista, sosialistisen talouden lisääntyneistä voimavaroista, jotka käyvät ilmi maan kansantulossa.

Keskimääräinen vuotuinen kansantulo yhdeksännellä viisivuotiskaudella tulee olemaan 325 miljardia ruplaa oltuaan kahdeksannella viisivuotiskaudella 233 miljardia ja koko yhdeksännellä viisivuotiskaudella 1 625 miljardia ruplaa. Tällainen on yhdeksännen viisivuotis-

suunnitelman tehtävien toteuttamisen aineellinen perusta.

Kansamme on kansantulonsa täysivaltainen isäntä. Sosialistisessa yhteiskunnassa ei ole kapitalistiselle järjestelmälle ominaista kasautumisen ja kulutuksen välistä sovittamatonta ristiriitaa: meillä kumpikin käytetään täydellisesti koko kansan eduksi.

Sosialistisen kansantalouden suunnitelmallisen kehityksen kannalta on välttämätöntä, että määritellään tieteellisesti marxilais-leniniläisen teorian nojalla kansantulon jakautumisen määräsuhteet ja otetaan huomioon kaikki tekijät — saavutettu tuotannon määrä, väestön elintaso, kansainvälinen tilanne, talouden tehtävät ja sen kehityksen näköalat.

Kommunistisen rakennustyön nykyvaiheen tehtävistä ja olosuhteista juontuvat seuraavat elimelliset toisiinsa kytkeytyvät uuden viisivuotiskauden peruserikoisuudet:

ensiksi, koko kansantalouden suuntaaminen vielä enemmän kansan elintason kohottamiseen sekä työ- ja elinolojen parantamiseen. Päättyneelle ja uudelle viisivuotiskaudelle on tunnusomaista, että valtio käyttää kansan elintason kohottamiseen huomattavasti enemmän varoja. Näiden varojen lisäys oli kahdeksannella viisivuotiskaudella 57 miljardia ruplaa, ja on yhdeksänneksi suunniteltu 75 — 81 miljardin ruplan suuruisiksi;

toiseksi, koko yhteiskunnallisen tuotannon entistä tuntuvampi voimaperäistäminen ja sen tehokkuuden kohottaminen nopeuttamalla oleellisesti tieteellis-teknistä edistystä. Tätä tulee edistää tuotannon rakenteen huomattava parantaminen, teknisesti korkeatasoisten koneiden ja laitteiden sekä uusien materiaalien tuotanto samoin kuin tuotevalikoiman laajentaminen.

Ohjeluounnoksessa on yhdeksänneksi viisivuotiskaudeksi asetettu seuraavat yhteiskunnallisen tuotannon kehityksen tärkeimmät tavoitteet:

	v. 1970	v. 1975	Lisäys viisivuotis- kautena	
			vv. 1966-70	vv. 1971-75
Kansantulo (vertailu- kelpoisissa hinnoissa)				
mrd. ruplaa	266,3	365-373	77,2	99-107
siitä:				
kulutusvaranto	197,2	272-278	56,8	75-81
kasautumisvaranto	69,1	93-95	20,4	24-26
Teollisuuden tuotanto- volyymi (vertailu- kelpoisissa hinnoissa)				
mrd. ruplaa	373	528-544	125	155-171
Maatalouden tuotanto- volyymi (keskimäärin vuosittain vastaavalla viisivuotiskaudella vertailukelpoisissa hinnoissa) mrd. ruplaa	80,3	96-98	14	15,7-17,7
Työn tuottavuuden kasvu (prosenttia):				
teollisuudessa	—	—	32	36-40
maataloudessa	—	—	35	37-40
rakennusosalalla	—	—	22	36-40

Utena viisivuotiskautena säilyy *koko kansantalouden kehityksen nopea vauhti*. Viisivuotiskaudella maan kansantulo kasvaa 37-40 %, teollisuuden tuotantovolyymi 42-46 % ja maatalouden keskimääräinen vuotuinen tuotantovolyymi 20-22 %. Tällöin suurenee huomattavasti tuotantovolyymin lisäys.

Edellytetään, että samalla kun viisivuotiskaudella lisätään tuotantovälineiden tuotantoa 41-45 %, kulutustavaroiden tuotanto lisääntyy 44-48 %.

Ohjelunoksessa on otettu täydellisesti huomioon ne tehtävät, jotka NKP:n KK asetti heinäkuun (1970) täysistunnossaan määritellesään maatalouden tärkeimmät kehityssuunnat.

Korostettakoon, että maatalouden ja väestölle tarkoi-

tettuja tavaroita tuottavien alojen kehittämiseen ei ole vielä koskaan käytetty niin huomattavia raha- ja materiaalivaroja kuin tänä viisivuotiskautena. Olemme varmoja, että se tuottaa kohta tuloksensa ja vaikuttaa tuntuvasti kaupunkien ja maaseudun väestön elintason kohoamiseen.

Voimallisena sosialistisena valtakuntana Neuvostoliitolla on johtava asema maailmassa kehittyvässä tieteellis-teknisessä kumouksessa.

Yhdeksännellä viisivuotiskaudella tullaan sovelta-
maan laajalti yhteiskunnalliseen tuotantoon yhä voimakkaammin vaikuttavan *tieteellis-teknisen kumouksen saavutuksia*. Tieteellis-tekninen kumous avaa mahdollisuuksia tuotantomenetelmien radikaaliseen uusimiseen, periaatteellisesti uusien, entistä tehokkaampien työvälineiden ja edistyksellisten materiaalien luomiseen, synnyttää uusia aloja ja tarjoaa ennen näkemättömät mahdollisuudet koko tuotannollisen toiminnan tehokkuuden lisäämiseen.

Kapitalistisissa maissa porvaristo käyttää tämän kumouksen saavutuksia omien luokkaetujensa hyväksi. Tieteellis-tekninen kumous kärjistää kuitenkin kapitalismille ominaisia sosiaalisia ristiriitoja. Niinpä esimerkiksi USA:ssa on menneinä vuosina tapahtunutta tiettyä työntuottavuuden kasvua seurannut työttömyyden lisääntyminen. Miljoonia työtätekeviä on heitetty tehtaista kadulle.

Luokkaristiriitojen kärjistymistä todistaa myös lakoliikkeen herkeämätön laajeneminen. USA:n työministeriön julkaisemien virallisten tietojen mukaan lakkojen johdosta menetettyjen miestyöpäivien määrä on lisääntynyt 97 miljoonasta (vuosina 1961–65) lähes 220 miljoonaan vuosina 1966–70.

Vain sosialistinen järjestelmä luo tieteellis-tekniselle edistykselle rajattomat mahdollisuudet. Erotukseksi kapitalistisesta taloudesta sosialistisen tuotannon pysyvästi nopea kehitysvauhti takaa neuvostoihmisille täys-

työllisyyden, vaikka työn tuottavuuden kasvu kiihtyykin.

Nimenomaan sosialismin ansiosta ja vain yhteiskuntajärjestelmämme puitteissa tieteellis-tekninen kumous on kehittyvä täydellisesti ja kaikinpuolisesti, ja sen tulokset koituvat kaikkien työtätekevien hyväksi.

Ohjeluonnoksessa edellytetään kehitettäväksi nopeimmin teollisuusaloja, joista tekninen edistys riippuu. Näitä ovat sähkövoimatalous, kemiallinen ja petrokemiallinen teollisuus, koneenrakennus, kojeteollisuus, automaattivälineiden, tietokoneiden ja paljon työvoimaa vaativien töiden koneellistumisessa tarvittavien välineiden tuotanto. Näiden alojen tuotantoa aiotaan viisivuotiskaudella lisätä yhteensä 67 prosenttia.

Tieteellis-teknisen kumouksen tarjoamien mahdollisuuksien käyttäminen vaatii yhä suurempia menoja. Mutta valtiolla on kehityksensä kussakin vaiheessa käytettävissä vain tietty määrä varoja, jotka se voi suunnata näihin tarkoituksiin. Tästä johtuu, että on valittava tieteellis-teknisen edistyksen suunnista tärkeimmät ja kehitettävä ensisijaisesti niitä, määriteltävä yhtenäinen valtion tekninen politiikka ja noudatettava sitä johdonmukaisesti. Tämän politiikan päätehtävät on selostettu ohjeluonnoksessa.

Ensimmäisenä tehtävänä on laadullisesti uusien työvälineiden, materiaalin ja paremman teknologian luominen. Toistamatta tunnettuja ratkaisuja on pidettävä suuntaimenä maailman parhaita malleja korkeampaa laatutasoa. Vain siten voidaan luoda koneita ja laitteita, jotka vastaavat kommunismin aineellis-teknisen perustan rakentamisen vaatimuksia, ja taata täydellinen voitto kapitalismin kanssa käytävässä taloudellisessa kilvoittelussa.

Toisena tehtävänä on uusia ja vaihtaa nopeammin vanhentuneet koneet ja laitteet. Tulevana viitenä vuotena käyttöön otettavien uusien tuotantovarantojen osuus tulee vuonna 1975 olemaan teollisuudessa 46 % ja

maataloudessa 60 0/0. Tämä kohottaa huomattavasti tuotannon teknistä tasoa. Uutta tekniikkaa koskevien suunnitelmien täyttämisen on muodostuttava tärkeimmäksi kriteeriksi tarkasteltaessa tuotantolaitosten toimintaa samoin kuin sosialistisen kilpailun tuloksia kaikilla kansantalouden aloilla.

Ensivuoroisia tehtäviä on paljon työvoimaa vaativien töiden laaja koneellistaminen, minkä ansiosta voidaan mahdollisimman suuressa määrin korvata käsityö koneityöllä. On saatettava päätökseen tärkeimpien tuotantoprosessien täyskoneellistaminen teollisuudessa, rakennusalalla, maataloudessa ja liikenteessä. On siirryttävä laajemmassa mitassa kokonaisten konesysteemien suunnitteluun ja sovellettava laajalti automaattisia ohjausjärjestelmiä.

Täytyy kaikin tavoin laajentaa myös kemian käyttöä kansantaloudessa, käyttää teollisuuden ja maatalouden johtavilla aloilla laajemmalti kemiallisia tuotteita ja aineita sekä kemiallisia teknologisia prosesseja. Tämä on tärkeimpiä yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamista edistäviä tekijöitä.

Tuotantovolyymien jatkuva kasvu ja tuotannon tehokkuuden kaikkinaiseen kohottamiseen liittyvät tehtävät vaativat kokonaisasennoitumista paitsi perustuotannon myös sen rinnakkaisten tuotantolajien kehittämiseen. Ei pidä unohtaa liioin varastointia ja pakkausta, joiden tilasta riippuu suuressa määrin raaka-ainesten, tarvikkeiden ja valmiiden tuotteiden säilyminen ja säästö.

Itsekannattavuuteen perustuvien suhteiden koko järjestelmän mm. tuotteiden taloudellisesti perusteltujen hintojen sekä tuotantolaitosten rahoittamis- ja luotonantomuotojen tulee edistää teknisen kehityksen nopeuttamista.

Teknisen, taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen nopeuttamisessa on suuri merkitys *tieteellä*. Tiede voi täyttää tehtävänsä menestyksellisesti vain siinä tapauk-

nessa, että suoritetaan nopeasti koko työkompleksi alkaen tieteellisistä tutkimuksista ja teknisistä ratkaisuisista aina niiden tulosten tuotannolliseen soveltamiseen.

Arvostamme korkealle tiedemiestemme panoksen kottimaamme talous- ja puolustuspotentiaalin kartuttamisen hyväksi. Tiedemiehillämme — teoreetikoilla ja kokeilijoilla — on antoisaa tieteellistä työtä varten tarvittavat olot.

Emme ole kuitenkaan aina tyytyväisiä tutkimustuloksiin. Eräiden akateemisten sekä eri alojen tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen suorittamat tutkimukset eivät riitä ratkaisemaan tieteellis-teknisen edistyksen tärkeitä ongelmia.

Tieteellisten tutkimusten tuloksellisuuden kohoaminen riippuu tieteellisen työn tekijöiden luovasta aktiivisuudesta. Ilmeisesti on kehitettävä myös tiedemiesten palkkausjärjestelmää siten, että siinä otettaisiin suuremmassa määrin huomioon kunkin työntekijän todelliset suoritukset tieteellis-teknisen edistyksen hyväksi. Se tulee myötävaikuttamaan edistävää myös tieteellisen työn tekijöiden kaaderien koostumuksen ja tutkimusten tuloksellisuuteen. Tuotannollisten yhtymien tulee esittää huomattavaa osaa tieteen ja tuotannon yhteyksien lujittamisessa. Tarkoituksenmukaista on keskittää käytäntöä palvelevien tieteellisten tutkimusten suunnittelu ja suoritus, konstruointi- ja kokeilutyöt yhtymien toimipiiriin, mikä takaa tieteellisten saavutusten nopean soveltamisen käytäntöön.

Puolueen omaksuma linja *tuotannon voimaperäistämiseen* edellyttää yhteiskunnallisen työn tuottavuuden huomattavaa kohottamista, raaka-aineiden ja materiaalien säästöä, tuotantovarantojen käytön parantamista sekä perussijoitusten tehokkuuden kohottamista uuden tekniikan käytäntöönoton, tuotannon tieteellisen järjestelyn ja kansantalouden johtamismenetelmien kehittämisen pohjalla.

Yhdeksänneksi viisivuotiskaudeksi on suunniteltu ko-

hotettavaksi *työn tuottavuutta teollisuudessa* 36 — 40 %, kun se edellisellä viisivuotiskaudella kohosi 32 %. Kolhooseissa ja valtiontiloilla on kohotettava työn tuottavuutta 37 — 40 %, kun vuosina 1966—70 se kasvoi 35 %. Rakennusosalalla työn tuottavuus kohoaa 36 — 40 % kasvun oltua edellisenä viisivuotiskautena 22 %. Näillä tehtävillä on ratkaiseva merkitys kansantalouden koko kehitysohjelmалlemme. Kansan elintason nousu riippuu välittömästi työn tuottavuuden kohoamisesta. Meidän on yhdeksäntenä viisivuotiskautena saatava työn tuottavuuden kohottamisen ansiosta 80 — 85 % kansantulon koko lisäyksestä.

Nämä työn tuottavuuden kasvun nopeuttamistehtävät ovat täysin reaaliset. Niiden täyttäminen taataan kohottamalla tuotannon käytössä olevien teknisten välineiden ja laitteiden määrää.

Työn koneellistamisen ohella on parannettava jatkuvasti työn järjestelyä, sovellettava laajemmin edistyksekkäimpiä työmenetelmiä ja supistettava jyrkästi työaikahäviöitä. Emme voi suvaita sitä, että työvuorojen sisäiset seisokkiajat ovat useissa teollisuuslaitoksissa 15 — 20 % koko työajasta. Erityistä huomiota on kiinnitettävä aputöiden, mm. kuljetus- ja kuormaustöiden järjestelyyn, koska niistä voidaan vapauttaa perustuotantoprosesseihin huomattava määrä työläisiä.

Tämä on tärkeää siksi, että työssä käyvän väestön prosenttiluvun ollessa korkea, emme voi odottaa tuotannon kasvavan mainittavasti työntekijämäärän lisäämisen avulla. Samoin on otettava huomioon, että työvoimavarojen lisäys tullaan uutena viisivuotiskautena suuntaamaan yhä enemmän kulttuuri- ja yleisöpalvelun piiriin.

On turvattava työläisten ja toimihenkilöiden työolojen ja työsuojelun parantaminen luomalla riittävät kapasiteetit nykyaikaisten työturvallisuus- ja työsuojelulaitteiden tuottamiseksi.

Suunnitellaan suoritettavaksi huomattavia toimenpi-

teitä *materiaalikulutuksen alentamiseksi tuoteyksikköä kohti*. Tämä tarjoaa taloudellemme valtavia säästömahdollisuuksia, joita ei vielä käytetä läheskään riittävästi.

Polttoaineen ja kivennäisraaka-aineiden sekä metallien tuotannon lisääminen vaatii tunnetusti suuria investointeja. Sen vuoksi säästämällä raaka-aineita ja tarvikkeita voidaan sekä alentaa tuotteiden tuotantokustannuksia että vähentää huomattavasti työvoiman ja perussijoitusten tarvetta. Tuotantomme ollessa niin laajaa raaka-aineiden ja tarvikkeiden säästöstä kertyy valtavia lisäreservejä.

Jotta materiaalikulutuksen alentamisessa saataisiin suurimmat tulokset, kaivataan uusia tieteellis-teknisiä ja rakennusratkaisuja, uusia raaka-aineiden käsittelymenetelmiä. Tuotteiden painoa on vähennettävä. Kuten tunnettua tuotteen huomattava paino ei ole suinkaan osoitus sen korkeista teknisistä ominaisuuksista, päinvastoin. Teknisesti edistyksellisin on useimmiten kevyempi esine. Jotta voitaisiin vähentää koneen painoa säilyttäen ja jopa parantaen sen teknisiä arvoja, on kohotettava rakennusratkaisuja sekä tuotannon yleisteknisistä tasoa. Materiaalin ominaiskulutuksen alentamisen tulee siten muodostua yhdeksi tuotannon tieteellis-teknisen tason arvostelukriteeriksi kyseisellä alalla ja jokaisessa tuotantolaitoksessa. Työ on järjestettävä niin, että raaka-aineista tuotettaisiin enemmän valmiita tuotteita. Teknologiassa ja tuotannon järjestelyssä laajalti käytettävien nykyaikaisten tieteellisten menetelmien ohella on suurimerkityksistä säästävyys ja materiaalien tarkka kirjaaminen. Tämä on otettava huomioon jokaisen tuotantolaitoksen suunnitelmassa.

On tehtävä suuri työ *tuotantokapasiteettien ja perusvarantojen käytön parantamiseksi*. Sanottakoon, että useilla aloilla on monissa tuotantolaitoksissa vielä havaittavissa varantojen tuotoksen alentumista, ts. perusvarantojen kutakin ruplaa kohti valmistettavien tuotteiden määrän supistuminen.

Varannoista saatavan tuotoksen taso riippuu suuresti rakennustöiden suunnittelun laadusta ja kustannuksista. Meidän on lähdettävä siitä, että tuotoksen suuruuden perustuotantovarojen kutakin ruplaa kohti, kannattavuuden ja työn tuottavuuden on uusissa tuotantolaitoksissa oltava korkeampi kuin vanhoissa. Tämä vaatii suunnittelu- ja rakennusjärjestöiltä tehokkaampia teknisiä ratkaisuja, rakennusaikojen ja -kustannusten huomattavaa supistumista ja teollisuudelta käyntiin pantujen varantojen nimelliskapasiteettien nopeampaa saavuttamista.

Sanotusta ilmenee, että on pyrittävä kaikkien eri tehokkuusosoitimien (työn tuottavuuden, materiaalikulutuksen ja varantojen ominaistuotoksen) parantamiseen, jotta viime kädessä saataisiin mahdollisimman suuri säästö kaikessa yhteiskunnallisen työn kulutuksessa.

Ohjelmaluonnoksessa edellytetty tuotannon kasvu ja tämän tehokkuuden kohoaminen luovat vankan perustan laajan *sosiaalisen ohjelman* toteuttamiselle yhdeksännen viisivuotissuunnitelman aikana. Tämä ohjelma edellyttää:

sarjan toimenpiteitä kaikkien väestökerrosten elinolojen parantamiseksi;

työvoimavarojen järkipäisempää käyttöä, työolojen jatkuvaa parantamista;

väestön tulojen kasvun lisäämistä entisestään samalla kun kehitetään tulonjakomekanismia sekä työntekijöiden työn palkkauksen ja taloudellisen kannustuksen järjestelmiä;

nousevan polven kasvatukseen, suuriperheisten avustamiseen sekä naisten työ- ja elinolojen parantamiseen myönnettävien varojen huomattavaa lisäämistä;

väestön sivistyksellisen-tekni- tason jatkuvaa kohottamista, yleisen keskikouluoppivelvollisuuden lopullista voimaansaattamista;

maaseutu- ja kaupunkiväestön elintason oleellista lähentämistä.

Kansan elintason kohoamista kokonaisuutena luonnehtii se, että väestön reaalityulojen kokonaissumma uutena viisivuotiskautena lisääntyy 72 miljardia ruplaa, kun se viime viisivuotiskaudella kasvoi 54 miljardia ruplaa. Asukasta kohti laskettuna reaalityulot lisääntyvät noin 30 prosenttia.

Vihollisemme parhaavat sosialismia yrittäen uskotella asioihin perehtymättömille, että pitkälle kehitetty työn järjestely ja työntekijöiden kiinnostus kykyjensä ilmaisemiseen ja kehittämiseen eivät ole sovittavissa sosialistiseen järjestelmään. Todellisuudessa sosialismi ja kommunismi tietävät vapaan luovan työn kukoistusta. Sosialistinen valtio luo suunnitelmallisesti edellytyksiä jokaisen työntekijän työn tuottavuuden kasvulle, hänen ammattipätevyytensä kohottamiselle ja tältä pohjalta turvaa koko väestön tulojen kasvun ja elintason nousun. Paljon on jo tehty. Yhdeksännellä viisivuotiskaudella tullaan tekemään vielä enemmän yhteiskuntamme kaikkien työihmisten hedelmällisen toiminnan hyväksi.

Neuvostoliiton talous on kaikissa kehityksensä vaiheissa ilmentänyt näkyvästi kiistatonta etevämmyyttään kapitalistiseen talouteen verrattuna.

Tämän etevämmyyden ansiosta on voitu historiallisesti lyhyessä ajassa luoda teknisesti nykyaikainen suurteollinen perusta, valmentaa kansantalouden kaikille aloille korkeasti pätevien työntekijöiden monimiljoonainen armeija ja ottaa mukaan taloudelliseen kiertoon jättimäiset luonnonvarat. Taloutemme ei tunne pulia, lamakausia eikä muita taloudellisia järkytyksiä.

Maamme varma eteneminen saa ilmauksensa ennen kaikkea taloudellisen kasvun vauhdikkuudessa ja tuotannollisen potentiaalin nopeassa karttumisessa. Seuraavassa tietoja viime ajalta vuosi 1970 mukaanluettuna.

Kun Amerikan Yhdysvalloilta meni kansantulon kaksinkertaistamiseen 20 vuotta, Englannilta yli 30 ja Saksan liittotasavalta lähes 15 vuotta, niin Neuvostoliitolta siihen meni yhteiskunnallisen tuotannon valtavien mittasuhteiden oloissa 10 vuotta.

Kun USA tarvitsee teollisuuden tuotantovolyymin kaksinkertaistamiseen 18 vuotta, Englanti 22 vuotta ja Saksan liittotasavalta yli 11 vuotta, niin Neuvostoliitto selvisi siitä 8 ja puolessa vuodessa.

Kun USA kykeni kaksinkertaistamaan tuotannolliset perusvarannot 22 vuodessa, Englanti 19 vuodessa ja Saksan liittotasavalta 10 vuodessa, teki Neuvostoliitto saman 8 vuodessa.

Tällaisia ovat sosialistisen talouden askeleet. Ne osoittavat vakuuttavasti kansantaloutemme kehityksen suunnitelmallisuutta ja dynaamisuutta. Tällaista dynaamisuutta ei tunne yhdenkään mainitun kapitalistisen maan talous.

Kahden vastakkaisen yhteiskuntajärjestelmän taloudellisen kilvoittelun kentällä meillä on edessämme vielä pitkä ja sitkeä kamppailu. Me kommunistit olemme varmoja tämän kamppailun päättyvän lopulta sosialismin hyväksi.

Viisivuotissuunnitelmassa asetettavien tehtävien täytäminen turvaa taloutemme uuden nousun, mahdollistaa neuvostoihmisten elintason huomattavan kohottamisen.

III AINEELLISEN TUOTANNON KEHITYS

Toverit! Ohjelmaluonnoksessa on esitetty aineellisen tuotannon kaikkien alojen laaja kehitysohjelma. Keskittelen muutamia tärkeimpiä tehtäviä.

Teollisuus. Teollisuustuotannon volyymi on suunniteltu kohotettavaksi 528 – 544 miljardiin ruplaan vuonna 1975. Muistutan, että 1965 valmistettiin tuotteita 248 mrd. ruplan arvosta. Maamme teollisuustuotanto kasvaa siten kymmenessä vuodessa yli kaksinkertaisesti.

Tuotannon herkeämätön kasvu on teollisuutemme kehityksen lainomaisuus. Uudella viisivuotiskaudella on suunniteltu kehitettäväksi nopeasti kaikkia teollisuusaloja. Esitän muutamia numeroita, joista näkyy, miten teollisuustuotanto on kasvanut kolmella viisivuotiskaudella. Niinpä teollisuuden tuotto kasvoi seitsemännellä viisivuotiskaudella 84 miljardia ruplaa, kahdeksannella 125 miljardia, ja yhdeksännellä viisivuotiskaudella se käsittää jo 151 – 171 miljardia ruplaa.

Raskas teollisuus on ollut ja pysyy maan taloudellisen mahdin, kansan elintason nousun perustana. Se takaa teknisen edistyksen, koko kansantalouden ja muun muassa maatalouden ja kulutushyödykkeiden tuotantoon liittyvien alojen kehityksen samoin kuin neuvostovaltion puolustuskunnan lujittamisen. Nämä tehtävät ovat kansallemme ensiarvoisen tärkeitä. Olemme varmoja, että raskaan teollisuuden työntekijät selviytyvät niistä kunnialla.

Ennen kaikkea on puhuttava *polttoaine- ja voimatalousaloista*. Näiden alojen tehtävänä on tyydyttää kansantalouden ja väestön kasvava polttoaineiden ja sähkövoiman tarve sekä parantaa polttoaine- ja energiataseen rakennetta.

Polttoaineiden ja sähkövoiman tuotantoluvut uudella viisivuotiskaudella käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta.

	Tuotantovolyyymi		Tuotannon lisäys	
	v. 1970	v. 1975 ohjeluon- noksen mukaan	8:nneksi 5-vuotis- kaudella	9:nneksi 5-vuotis- kaudella
Sähköenergiaa mrd. kWh	740	1030-1070	233	290-330
Maaöljyä (ilman kaasukon- densaattia) milj. tn	349	480-500	107	131-151
Luonnonkaasua — mrd. kuutiometriä	198	300-320	70	102-122
Kivihiiltä milj. tn	624	685-695	46	61-71

Viiden vuoden kuluessa otetaan käyttöön 65–75 milj. kilowattia uusia voimalaitoskapasiteetteja. On tärkeää todeta, että atomivoimalat antavat 12 % tehokapasiteettien koko lisäyksestä.

Uudella viisivuotiskaudella ryhdymme toteuttamaan laajaa atomivoimaloiden rakennusohjelmaa ennen muuta maan Euroopanpuoleisessa osassa, missä polttoainevarat ovat rajoitettuja. Tuon ohjelman mukaan otetaan 10 – 12 vuoden kuluessa käyttöön uusia atomivoimalakapasiteetteja 30 milj. kW, mikä supistaa kivihiiliteollisuuden investointeja 3 mrd. ruplaa. Viime viisivuotiskaudella emme voineet ryhtyä toteuttamaan tällaista ohjelmaa, koska koneenrakennusteollisuus ei vielä ollut valmis tuottamaan tarpeeksi atomivoimalakalustoa.

Sähkövoimatalouden kehityksessä tapahtuu yhdeksännellä viisivuotiskaudella muitakin perusuonteisia muutoksia, joiden tulee jouduttaa teknistä edistystä tällä alalla. Lämpövoimatalouden alalla suunnitellaan

rakennettavaksi suuria aina 4 miljoonan kilowatin voimalaitoksia koneyksikköteholtaan ei ainoastaan 300 vaan myös 500, 800 ja 1200 megawattia. Siten päästään merkittävään polttoainesäästöön ja kohotetaan jyrkästi työn tuottavuutta voimataloudessa.

Viime viisivuotiskaudella luotiin maan Euroopanpuoleisen osan yhdistetty voimansiirtoverkko. Nyt jatketaan koko Neuvostoliiton yhtenäisen voimansiirtoverkoston luomista. Voimme piakkoin siirtää sähköä Siperiasta ja Kazahstanista Euroopanpuoleisille alueille. Melkein kaikki kolhoosit ja valtiontilat liitetään valtion voimaverkkoihin.

Yhdeksännellä viisivuotiskaudella pannaan laajassa mitassa käyntiin öljyn tuotanto uusilla suurilla Tjumenin ja Mangyshlakin öljyalueilla, mistä suunnitellaan saatavaksi 75 % öljyn tuotannon koko lisäyksestä. Maan Euroopanpuoleisen osan vanhoilla öljyntuotantoalueilla on tärkeimpänä tehtävänä öljyn täydellisempi pumppaus maan uumenista. Siinä tarkoituksessa on käytettävä laajemmin tehokkaita öljykerrostumiin vaikuttamisen menetelmiä. Erittäin suuri luonnonkaasun tuotannon lisäys saadaan aikaan pääasiallisesti ottamalla käyttöön uusia ainutlaatuisia esiintymiä Orenburgin alueella, Komin ASNT:ssa, Tjumenin alueella sekä Uzbekian ja Turkmenian liittotasavalloissa. Näistä esiintymistä tulee maan tärkeimpiä kaasuntuotantokeskuksia. Rakennetaan suuriläpimittaisia putkijohtoja, joiden avulla voidaan tehokkaammin siirtää tuhansien kilometrien päähän valtavia öljy- ja maakaasumääriä tuotantoalueilta tärkeimmille kulutusalueille.

Öljynjalostusteollisuudessa on omistettava erityistä huomiota korkealaatuisten öljynjalosteiden: etupäässä alhaisen rikkipitoisuuden omaavan dieselpolttoaineen, korkeaoktaanisen autobensiinin ja tehokkaita lisäaineita sisältävien voiteluöljyjen tuotantoon.

Ohjeluonnoksessa on suunniteltu kivihiiliteollisuuden teknisen kaluston uusiminen silmämääränä hiilen tuo-

tantokustannusten huomattava alentaminen ja kaivosmiesten työolojen parantaminen. Eniten laajenee hiilen louhinta suurista avolouhoksista: tuolla menetelmällä louhitaan noin kolmasosa kaikesta kivihielestä. Raskaiden töiden, varsinkin maanalaisten töiden yhtenäisko-neellistaminen ja automatisointi mahdollistaa työntuotavuuden kohottamisen hiiliteollisuudessa n. 40 % vastaavan luvun oltua viime viisivuotiskautena 20 %. Tämä merkitsee, että uudella viisivuotiskaudella tapahtuvaan 11 %:n suuruiseen hiilen tuotannon kasvuun päästään työntekijäin luvun vähentyessä samalla 20 %.

Toinen laaja tuotantoalojen ryhmä, jonka kehitystä tulee tarkastella, on *raaka-ainealat*. Niiden päätehtävänä on toimittaa kansantaloudelle riittävä määrä ja lajivalikoima korkealaatuisia, lopullista jalostusta varten mahdollisimman pitkälle esijalostettuja raaka-aineita ja tarvikkeita.

Ohjeluonnos edellyttää seuraavia tärkeimpiä raaka-aine- ja materiaalityyppien tuotantolukuja.

	Tuotantovolyyymi Tuotannon lisäys			
	v. 1970	v. 1975 ohjeluon- noksen mukaan	8:nnellä 5-vuotis- kaudella	9:nnellä 5-vuotis- kaudella
Terästä, milj. tn	116	142-150	25	26-34
Kemian- ja petrokemiallisen teollisuuden tuotteita, mrd. rpl.	21,1	36,2	9,3	15,1
Muoveja ja tekohartseja, tuhatta tn	1672	3457	869	1785
Tekokuituja, tuhatta tn	623	1050-1100	216	427-477
Selluloosaa, tuhatta tn	5110	8490	1875	3380
Paperia, tuhatta tn.	4185	5560	954	1375
Sementtiä, milj. tn.	95	122-127	23	27-32

Raudan ja teräksen tuotanto kasvaa viisivuotiskaudella 28 %, ei-rautametallien 40 %.

Koneistojen yksikkötehot rauta- ja terästeollisuudessa kasvavat huomattavasti. On suunniteltu jatkettavaksi 3200 kuutiometrin suuruisten masuunien rakentamista ja v. 1975 rakennetaan masuuni, jonka tilavuus on 5000 kuutiometriä. Happikonverttereissa melloitetun teräksen osuus nousee 30 prosenttiin teräksen kokonaistuotannosta; konvertterien maksimikapasiteetti nousee 130:sta 350 tonniin. Teräksen jatkuvavalumenetelmää sovelletaan huomattavasti laajemmin.

Rautamalmia tullaan käyttämään pitemmälle esijalostetussa muodossa. Terästeollisuuden tulee toimittaa koneenrakentajille laajempi muoto- ja lajivalikoima valsaustuotteita vähimmäistoleranssein (tarkkuusaihiot), jotta koneenrakennuksessa päästäisiin niiden mahdollisimman vähäisellä työstöllä. Putkien tuotantoa tullaan kehittämään nopeutettua vauhtia, rakennetaan uusia tuotantokapasiteetteja suuriläpimittaisten kaasujohtoputkien, koneenrakennusteollisuuden tarvitsemien ohutseinämäisten putkien sekä öljy- ja kaasuteollisuudessa tarvittavien erikoislujien putkien valmistamiseksi.

Ohjelmaluonnoksessa määritellyn ei-rautametallien tuotantotason saavuttamiseksi on vietävä päätökseen Bratskin, Krasnojarskin ja Irkutskin alumiinitehtaiden rakennustyöt sekä Norilskin, Dzhezkazganin, Almalykin ja Gain kombinaattien laajennus- ja uusimistyöt. On kiinnitettävä lisättyä huomiota ei-rautametallurgian vankan raaka-aineperustan luomiseen. Timanttien, kullin ja muiden arvometallien tuotannon lisääminen on tärkeä tehtävä.

Niiden suunnattomien varojen, joita valtio on menneinä vuosina investoinut kemianteollisuuteen, on uudella viisivuotiskaudella tuotettava täysi hyöty. Väkilannoitteiden tuotanto nousee 90 miljoonaan tonniin, joista 80 prosenttia koostuu rikastetuista ja yhdistetyis-

tä lannoitteista. Tekokuitujen tuotanto suurenee enemmän kuin 1,7-kertaisesti, muovien ja tekohartsien kaksinkertaisesti, ja kotitalouskemikaalien tuotanto 1,9-kertaisesti.

Kemian tuotantoalojen kasvun ja teknisen tason luonnehtimiseksi mainitsen seuraavan esimerkin. Nevinnomyskin, Severodonetskin ja Novomoskovskin kemiankombinaatteihin asennetaan ammoniakkin tuotantolaitteistoja, joiden kapasiteetti on 400–500 000 tonnia vuodessa. Yksi tällainen laitteisto vastaa kapasiteetiltaan likipitään maan kaikkien ammoniakkitehtaiden tuotantoa v. 1948. Työn tuottavuus näillä laitteistoilla työkenneltäessä on kymmenen kertaa nopeampi kuin nykyisin toimivilla pienempitehoisilla laitteistoilla.

Kumiteollisuus kehittyi nopeasti. Autonrenkaiden tuotanto nousee vuoteen 1975 mennessä 50 miljoonaan kappaleeseen. Eri kautsulajien tuotanto kasvaa 1,7-kertaisesti.

Kemianteollisuuden joudutettua kehittämistä varten on äärimmäisen tärkeää kaikkien kemian tuotteiden – raaka-aineiden, kemiallisten materiaalien, puolivalmisteiden ja valmiiden tuotteiden – valmistuksen täydelliseen keskinäiseen tasapainotilaan.

Metsä- ja puutavateollisuudessa on kiinnitettävä erityistä huomiota puun täydellisempään hyväksikäyttöön. Puun käytön hyötysuhde on uutena viisivuotiskautena tarkoitus kohottaa sen kemiallisen ja mekaanisen yhteisjalostuksen tietä 75 prosenttiin. Tämän tuloksena puulevyjen tuotanto kasvaa 2,8–2,9 -kertaiseksi, ja selluloosan tuotanto 1,7-kertaisesti.

Koko kansantalouden teknisen uusimisen aineellisena perustana on *koneenrakennusteollisuus*. Sen päätehtävänä on toimittaa kaikille aloille näiden tarvitsema määrä korkeatehoisia koneita ja kalustoa. Uusien koneiden työtehon täytyy olla korkeampi, kun taas työtehoyksikön hinnan täytyy laskea.

Ohjeluonnos edellyttää seuraavia koneenrakennusteollisuuden tuotantomääriä:

	Tuotantovolyymit		Tuotannon lisäys	
	v. 1970	v. 1975 ohjeluonnoksen mukaan	8:nneellä 5-vuotis-kaudella	9:nneellä 5-vuotis-kaudella
Koneenrakennuksen ja talliteollisuuden tuotto, mrd. rpl.	88	148	37	60
Autoja, tuhatta kpl.	916	2000-2100	300	1084-1184
siitä henkilöautoja — tuhatta kpl.	344	1200-1300	143	856-956
Kojeita, automatisointilaitteita ja niiden varaosia, milj. rpl.	3102	6155	1684	3053
Kevyen ja ravintoaineteollisuuden koneita ja kalustoa, milj. rpl.	771	1564	263	793
Maatalouskoneita milj. rpl.	2115	3500	619	1385
Traktoreita				
tuhatta kpl.	458,5	575	104	116,5
milj. hv	29,4	53	8,4	23,6
Leikkuupuimureita, tuhatta kpl.	99,2	138	13,4	38,8

Koneenrakentajat saavat tehtäväkseen turvata täydellisemmin kaikki kansantalouden alat välineistöllä raskaan käsityön koneellistamiseksi ja ennen kaikkea toimittaa riittävästi koneita kaikkien alojen, eritoten maatalouden, tärkeimpien tuotantohaarojen täyskoneellistamiseksi. Maatalouskoneiden tuotantoa on suunniteltu lisättäväksi vuoteen 1975 mennessä 65 prosenttia ja traktorien tuotantoa 25 prosenttia, samalla kun niiden nimikkeistöä laajennetaan ja yksikkötehoa kohotetaan huomattavasti.

Kojeiden ja automatisointivälineiden tuotanto laajenee

kaksinkertaisesti ja tieteellisten kojeiden valmistus kehittyi huomattavasti. Tietokoneiden tuotanto kasvaa 2,6-kertaisesti.

Uudella viisivuotiskaudella tapahtuu suurta edistystä kotimaisen autoteollisuuden kehittämisessä. Tehtävänä on saattaa tehdastuotantoasteelle 22 uutta kuorma-auto- ja vetovaunumallia ja suurentaa niiden kantavuutta. Viisivuotissuunnitelmassa tullaan laatimaan toimenpiteet kuorma-autojen ja pyörätraktoreiden perävaunun tuotannon lisäämiseksi. Viisivuotiskauden suurimpia rakennuskohteita on Kaman autotehdas, jonka suunniteltu vuosituotanto on 150 000 dieselautoa ja autojunaa.

Parhailtaan käynnistetään Volgan autotehdasta, jonka rakennustyöt viedään päätökseen vuonna 1972. Tämän tehtaan suunniteltu kapasiteetti on 660 000 henkilöautoa vuodessa. Moskvitsh-autojen tuotanto lisääntyy kaksinkertaiseksi, kun Leniniläisen komsomolin nimeä kantavan Moskovan autotehtaan uusimistyöt saatetaan päätökseen. Näiden autojen vuosituotanto nousee 200 000:een. Uusi Izhevskin tehdas, jonka lopullinen vuosikapasiteetti on suunniteltu 200 000 autoksi, tuottaa jo tänä vuonna 70 000 autoa. Kaiken tämän tuloksena henkilöautojen tuotanto saadaan vuoteen 1975 mennessä kohoamaan 1,2–1,3 miljoonaan kun vuonna 1970 valmistettiin 344 000.

Jotta koneenrakennusteollisuus voisi selviytyä sille asetetuista suurista tehtävistä, on joudutettava myös itse koneenrakennusteollisuuden teknistä uudistamista. Ratkaisevaa osaa tässä esittää työkalu- ja työkoneteollisuus. Uudella viisivuotiskaudella parannetaan suuresti kalustovalikoiman rakennetta: suurennetaan puristin- ja takomo-, valimo- ja hitsauskoneistojen, hioma- ja hienohiomakoneiden sekä myös tarkkuus- ja erikoistarkkuuskoneiden osuutta. Automaatti- ja puoliautomaattikoneikkojen tuotanto koneenrakennusteollisuutta varten kasvaa 1,6-kertaisesti. Tullaan valmistamaan 3,5

kertaa enemmän numero-ohjattuja työkoneita, jotka mahdollistavat työn tuottavuuden nousun kolmin-kertaiseksi.

Koneenrakennusteollisuuden tekninen taso kohoaa huomattavasti, kun toimivien tehtaiden vanhentuneen kaluston tilalle asennetaan uusi. Siihen menee 25 – 30 % kaikesta metallintyöstökoneiden tuotannosta ja ainakin 30 % puristin- ja takomokoneista.

Koneenrakennusteollisuuden nopean kehityksen tärkeänä ehtona uudella viisivuotiskaudella on, että pidetään määrätietoisesti linjana entistä pitemmälle menevää tuotannon erikoistumista. Tullaan kehittämään pääasiallisesti pitkälle automatisoituja erikoistuneita tuotantolaitoksia. Keskitettyjen ja erikoistuneiden tuotantolajien laajan kehityksen täytyy perustua koneenosien, osayhdistelmien ja työkalujen mahdollisimman suureen yhdenmukaistamiseen ja teknologisten prosessien tyypitykseen. Samaan aikaan on huomattavasti laajennettava tehtaiden nosto- ja kuljetuslaitteiden, koneellisten työkalujen, erikoiskaluston ja teknologisten varusteiden tuotantoa.

Työvuorokertoimen kohottaminen muodostuu koneenrakennusteollisuudessa suureksi reserviksi. Sen ansiosta voidaan SNTL:n valtion suunnittelukomitean laskelmien mukaan valmistaa 7 – 8 miljardin ruplan arvosta lisätuotteita ja säästää noin 6 – 7 miljardia ruplaa perussijoituksissa. Työvuorokertoimen kohottamisen tärkeänä edellytyksenä on töiden koneellistaminen, jonka tuloksena voidaan siirtää työvoimaa raskaista apuöistä ammattitaitoa vaativaan työhön toisessa työvuorossa.

Ohjeluonnoksen edellyttäessä neuvostokansan aineellisen elintason huomattavaa nousua kasvavat vastaavasti *kulutushyödykkeitä tuottavien alojen* tehtävät ja merkitys.

Ohjeluonnos edellyttää näiden alojen kohdalla seuraavia tuotantolukuja.

	Tuotantovolyyymi		Tuotannon lisäys	
	v. 1970	v. 1975 ohjeluon- noksen mukaan	8:nnellä 5-vuotis- kaudella	9:nnellä 5-vuotis- kaudella
Kevyen teollisuuden tuot- teita, kulttuuri- ja joka- päiväisen elämän tarvit- keita, sekä talouksesineitä, mrd. rpl.	76,5	112,4	27,4	35,9
Huonekaluja, mrd. rpl.	2,8	4,55	1,0	1,75
Jääkaappeja, tuhatta kpl.	4140	6686	2465	2546
Kankaita, mrd. neliometriä	8,9	10,5-11	1,4	1,6-2,1
Nahkajalkineita, milj. paria	676	800-830	190	124-154
Ravintoaineteollisuuden, lihan-, maidon- ja ka- lanjalostusteollisuuden tuotteita mrd. rpl.	78,8	106,6	19,3	27,8

Suunnittelun kasvun turvaamiseksi näiden tavaroiden tuotannossa on tehostettava kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitosten teknistä varustautuneisuutta. Konekaluston tuotanto niitä varten lisääntyy kaksinkertaisesti. Niinpä tekstiiliteollisuudessa otetaan käyttöön suuritehoisia väärtinättömiä kehruukoneita, syöstävättömiä kutomakoneita, viimeistelykoneita, puoli- ja täysautomaattikoneikkoja sekä muuta kalustoa, joka lisää työn tuottavuutta puolitoista-kaksinkertaisesti. Uudella kalustolla on korvattava suunnilleen kolmannes nykyisestä kehruu- ja kutomakonekannasta. Ravintoaineteollisuus saa täysautomaattisoituja ja koneellistettuja linjoja raaka-aineiden jalostusta, tavaroiden pullotusta, punnitusta ja pakkausta varten. Yhdeksän- viisivuotiskauden mitä huomattavin tehtävä on kevyen ja ravintoaineteollisuuden varustaminen nykyikäisillä koneilla ja laitteilla. Ja meidän tulee ratkaista tämä tehtävä.

Kevyen ja raaka-aineteollisuuden raaka-ainepohja laajenee oleellisesti. Uusien tekoaineiden valmistusta lisätään ja maatalouden raaka-ainetoimitukset kasvavat.

Kaikki tämä mahdollistaa kankaiden tuotannon

lisäämisen 19–24 %/o, trikootuotteiden 47 %/o ja jalkineiden tuotannon 18–23 %/o.

Ravintoaineiden tuotanto kasvaa oleellisesti. Suunnitelman mukaan v. 1975 tuotetaan lihaa 40–43 %/o ja kalatuotteita 47 %/o enemmän kuin vuonna 1970. Liha- ja kalatuotteiden valikoima on samalla parannettava huomattavasti.

Ohjeluonnos edellyttää kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden tuotannon laajentamista 1,8-kertaisesti. Viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa SNTL:n valtion suunnittelukomitean, liittotasavaltojen, ministeriöiden ja keskusvirastojen tulee vielä kerran tutkia mahdollisuuksia näiden tavaroiden tuotannon lisäämiseksi vielä enemmän, jotta voitaisiin täydellisemmin tyydyttää niiden kysyntä.

Kulutustavaroiden tuotannon kehittämisessä tulee raskaan teollisuuden esittää tärkeää osaa. Sen kaikki alat tuottavat v. 1975 näitä tavaroita lähes kaksi kertaa ja koneenrakennusteollisuus 2,2 kertaa niin paljon kuin vuonna 1970. Kulutustavaroiden tuotanto paikallisen teollisuuden laitoksissa kasvaa huomattavasti.

Tuotannon valtaiset mittasuhteet ja nykyinen tieteellistekninen edistys asettavat yhä suurempia vaatimuksia teollisuuden toiminnan järjestelylle. Erikoisen tärkeää on ministeriöiden, yhtymien ja teollisuuslaitosten joustava ja kitkaton työskentely, alihankintasuomusten tinkimätön täyttäminen, kansantalouden ja väestön tarpeiden huolellinen tutkiminen, tuotannon nopea ja joustava uudestijärjestely näiden tarpeiden muutoksia vastaavasti, syvä vastuuntunto valtiota ja kansaa kohtaan tieteen ja tekniikan uusimpien saavutusten soveltamisesta tuotantoon.

Olemme varmoja siitä, että teollisuutemme palveluksessa olevat työläiset, insinöörit ja teknikot tulevat kuten ennenkin olemaan kärkijoukkona kamppailtaessa uudesta tekniikasta, edistyksellisestä tuotannon järjestelystä ja korkeammasta työn tuottavuudesta.

Maatalous. Korkealle kehittynyt maatalous on kommunismin aineellis-teknisen perustan erottamaton osa, kansan elintason nopean kohottamisen välttämätön ehto.

Seuraavat tärkeimmät tuotantoluvut luonnehtivat maatalouden kehitystä nykyisellä viisivuotiskaudella.

	Keskimmääräinen vuosituotanto vuosina 1971-75	Tuotannon keskimääräinen vuosittainen lisäys 9:nneellä 5-vuotiskaudella
Maatalouden tuotantovolyymi mrd. rpl.	96-98	15,7-17,7
Tärkeimmät tuotelajit:		
viljaa, milj. tn	195	27,5
raakapuuvillaa, milj. tn	6,75	0,65
lihaa (teuraspaino), milj. tn	14,3	2,7
maitoa, milj. tn	92,3	11,8
kananmunia, mrd. kpl.	46,7	10,9
villaa, tuhatta tonnia	464,0	67

Maatalouden on määrä tuottaa yhdeksännellä viisivuotiskaudella lähinnä samoilta viljelyaloilta vuosittain keskimäärin 16-18 miljardin ruplan arvosta enemmän tuotteita kuin viime viisivuotiskaudella.

Keskeiseksi ongelmaksi jää edelleenkin viljan tuotannon lisääminen. Jyväviljojen satoja on viidessä vuodessa kohotettava vähintään 400 kg hehtaarilta. Tehtävä on vaikea, mutta se voidaan täyttää.

Ohjeluonnos edellyttää karjakannan kasvua, karjan ja siipikarjan tuottoisuuden kohottamista, lihan, maidon, villan ja muiden tuotteiden tuotannon lisäämistä.

Maatalouden nousun ratkaisevana ehtona on sen aineellisteknisen perustan lujittaminen, maataloustuotannon kaikinpuolinen voimaperäistäminen.

Ohjeluonnos edellyttää traktorien, leikkuupuimurei-

den, autojen, maatalouskoneiden ja muiden tarvikkeiden ja teknisten välineiden toimituksia maataloudelle täysin NKP:n KK:n heinäkuun (1970) täysistunnon päätöstä vastaavasti.

Maatalouden konetehto kasvaa viidessä vuodessa 161 miljoonaa hevosvoimaa eli 1,5-kertaisesti, traktorikanta 540 000:lla eli 27 %/o. Kolhooseihin ja valtioneuvostojen alueille alkaa saapua Volgogradin, Harkovin, Minskin, Tsheljabinskin ja Altain traktoritehtaiden sekä Leningradin Kirov-koneenrakennustehtaan tehokkaita traktoreita, korkeatehoisia leikkuupuimureita ja muita koneita. Kone- ja kalustotoimitukset paljon työvoimaa vaativien prosessien koneellistamiseksi ja ihmistyön helpottamiseksi karjataloudessa lisääntyvät huomattavasti.

On itsestään selvää, että nykyaikainen tehokas konekalusto vaatii oikeaa käyttöä ja kunnossapitoa. Selhozteknikayhtymän on parannettava tuntuvasti kolhoosien ja valtioneuvostojen teknistä neuvontaa ja tuotannollista palvelua.

Sähkön kulutus maataloudessa kasvaa. Se nousee 75 miljardiin kilowattituntiin eli käytännöllisesti katsoen kaksinkertaistuu.

Uuden viisivuotiskauden tärkeitä tehtäviä on viljelykiertojen täydellinen käyttöönotto ja siirtyminen yksinomaan korkealaatuisten valiosiemmenten käyttöön kylvöissä.

Jalostuksen tulee esittää erittäin tärkeää osaa maanviljelyn ja karjanhoidon tuottoisuuden lisäämiseksi. Maa odottaa jalostajiltamme runsassatoisia kasvilajikkeita ja korkeatuottoisimpia karjarotuja.

Vuonna 1975 toimitetaan maataloudelle 75 miljoonaa tonnia väkilannoitteita ja rehufosfaatteja, vastaavan luvun oltua 46 milj. tonnia vuonna 1970. Tehtävänä on soveltaa jokaisella maaperä- ja ilmastovyöhykkeellä mahdollisimman tehokkaita väkilannoitteiden käyttömenetelmiä. Samaan aikaan on lisättävä kemiallisten

ja biologisten kasvinsuojeluaineiden tuotantoa ja käyttöä.

Ei-mustanmullan vyöhykkeellä viedään täydellisesti päätökseen happamien maiden alkukalkitus.

Uudella viisivuotiskaudella on kiinnitettävä suurta huomiota laajan maanparannusohjelman toteuttamiseen, tavaraviljan tuotannon takaavien viljelyalueiden perustamiseen keinokastelumaille.

Kastelulaitosten rakentamista tulee jouduttaa siten, että Volgan-varrella, Pohjois-Kaukasiassa ja Ukrainan etelä-osissa saataisiin käyttöön vähintään puolitoista miljoonaa hehtaaria kastelumaita, ja Keski-Aasiassa 650 000 hehtaaria. Liian kosteilla alueilla on suunniteltu suoritettavaksi kuivaustöitä 5 miljoonaan hehtaarin alalla. Laidunmaita on vesitettävä 41 miljoonan hehtaarin alalla.

Maatalouden investointien (valtion ja kolhoosien investointien), kokonaissumma määritellään lähes 129 miljardiksi ruplaksi, mikä on 47 miljardia enemmän kuin edellisenä viisivuotiskautena. Sen lisäksi maatalouden aineelliseen ja tekniseen huoltoon liittyville aloille (väkilannoitteiden, maatalouskoneiden, väkirehuseosten ja sähkövoiman tuotantoon sekä mikrobiologisen teollisuuden ym. kehittämiseen) tarkoitetut investoinnit kasvavat viisivuotiskauden aikana 11,5 miljardia ruplaa ja käsittävät 29,3 miljardia.

Kaikki tämä antaa mahdollisuuden kohottaa oleellisesti maataloustyön koneistusta, lisätä työn tuottavuutta ja lähentää huomattavasti maataloustuotannon siirtymistä teolliselle pohjalle.

Karjataloustuotannon kasvun nopeuttamiseksi ja sen tehokkuuden lisäämiseksi on tarkoitus rakentaa koneellistettuja karjatiloja kolhooseissa ja valtioneuvoilla, muodostaa teollisella perustalla toimivia valtion, yksityisten kolhoosien sekä kolhoosien yhteisiä suuria karjataloustuotantokomplekseja sekä suurkanaloita kaupunkien läheisyyteen.

Rehutilouden vahvistaminen on karjatalouden kehittämisen ensiarvoisia tehtäviä.

On muutettava perinpohjin suhtautumista rehuksien viljelyyn, käytettävä siihen enemmän väkilannoitteita, harjoitettava tieteellisellä pohjalla siemenviljelyä ja käytettävä taloudellisesti myös luonnonlaitumia.

Valtion tuotantolaitokset nostavat viisivuotiskauden loppuun mennessä väkirehuseosten tuotannon vähintään 30 miljoonaan tonniin sekä rehuihin lisättävien valkuais- ja vitamiinivalmisteiden tuotannon miljoonaan tonniin. On järjestettävä laajassa mitassa väkirehuseosten tuotanto kolhooseissa ja valtioneuvoilla käyttäen siihen näillä tiloilla tuotettua viljaa ja valtion teollisuuslaitoksilta saatavia valkuais- ja vitamiinivalmisteita.

On edistettävä maalaisväestön henkilökohtaisessa omistuksessa olevan karjan ja siipikarjan pääluvun kasvua (luonnollisesti tiettyjen normien puitteissa) ja autettava maalaisväestöä karjanrehun ja laidunmaiden saannissa.

Uudella viisivuotiskaudella jää voimaan keskuskomitean maaliskuun (1965) täysistunnossa hyväksytty ja täysin oikeaksi osoittautunut periaate, että kaikiksi vuosiksi määrätään vakaat hankintakiintiöt ja tilojen palkitseminen kiintiöt ylittävästä tärkeimpien maataloustuotteiden myynnistä valtiolle. Näissä oloissa kannattavuuden on noustava tuotannon kasvun ja maataloustuotteiden tuotantokustannusten alentamisen tietä.

Meidän on vähennettävä jyrkästi tuotehäviöitä kaikissa tuotannon, varastoinnin ja kuljetusten vaiheissa, laajennettava huomattavasti säilöjen ja jäähdyttämöjen tilavuutta ja parannettava varastotaloutta. On tehtävä loppu sellaisesta asiointilasta, että osa tuotteista, joiden tuottamiseen on kulutettu neuvostoihmisten työtä, ei joudu kuluttajalle.

Työn tuottavuuden kasvulla on erittäin tärkeä merkitys maatalouden kehitykselle.

Jotta voitaisiin ratkaista menestyksellisesti maataloudelle asetetut tehtävät, on käytettävä paremmin taloudellisia vaikutuskeinoja, vietävä päätökseen kaikkien valtiontilojen siirtäminen toimimaan täydellisen itsekannattavuuden pohjalla. Kolhoosien ja valtiontilojen talouden kasvu tulee suuresti riippumaan kurin lujittumisesta, työn järjestelyn ja tulojen jaon parantamisesta, itsekannattavuusperiaatteen laajemmasta soveltamisesta sekä kolhoosidemokratian kehittamisestä ja lujittamisesta kolhoosilaisten kolmannessa valtakunnallisessa edustajakokouksessa hyväksytyjen kolhoosisääntöjen hengessä.

Ne valtavat laadulliset muutokset, joita tapahtuu maatalouden aineellis-teknisessä perustassa, asettavat uusia vaatimuksia tämän alan johtamisjärjestelmälle. Kolhoosien ja valtiontilojen pitkälle koneellistettu suur-talous lähenee yhä enemmän nykyaikaista teollisuustuotantoa. Sen vuoksi syntyy tarve soveltaa maatalouteen nykyaikaisia johtamismuotoja ja -menetelmiä, käyttää laajalti johtamisprosessien koneellistamis- ja automatisointivälineitä ja kouluttaa päteviä työntekijävoimia.

Puolueen ja hallituksen asettamien tehtävien täyttäminen maatalouden kehittämisen alalla on koko puolueen, koko valtion, koko kansan asia. Ei ole epäilystä siitä, että kolhoosien ja valtiontilojen uurastajat, maataloudelle materiaaleja ja teknisiä välineitä toimittavien teollisuusalojen työntekijät ja rakentajat tekevät kaikkensa täyttääkseen menestyksellä viisivuotissuunnitelman tehtävät.

Kulkulaitokset ja tietoliikenne. Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottaminen vaatii kulkulaitosten täsmällistä ja joustavaa toimintaa. Rautatiet ja autoliikenne eivät tätä nykyä kuitenkaan vielä tyydytä

täydelleen kansantalouden tarpeita varsinkaan syys- ja talvikausina.

Esitän seuraavat viisivuotiskaudeksi suunnitellut kuljetusten osoittimet.

Lisäys vuosina 1971-75

Kaikkien kulkulaitosten tavarakuljetukset	32-35 %
siihen luettuna:	
rautatiekuljetukset	22 %
yleisessä käytössä olevan autoliikenteen kuljetukset	60 %
merikuljetukset	40 %
jokiliikenteen kuljetukset	24 %
öljyjohtokuljetukset	yli 2-kertaisesti
Kaikkien liikennelaitosten matkustajakuljetukset	40 %
niistä lentokuljetukset	70 %

Kulkulaitosten työntekijäin tulee uudella viisivuotiskaudella lisätä tavarankuljetuksia 32-35 %, minkä ohessa tämän lisäyksen tulee rautatieliikenteessä tapahtua melkein täydellisesti työn tuottavuuden kasvun ansiosta.

Rautatielaitos hoitaa nykyään lähes kaksi kolmannesta kaikista tavarankuljetuksista. Viime viisivuotiskaudella asetimme tehtäväksi siirtää rautatiet pääpiirteittäin nykyaikaisen vetokaluston käyttöön. Tämä tehtävä on ratkaistu: 96,5 % kaikista tavarankuljetuksista tapahtuu nyt sähkö- ja moottorivetureilla. Yhdeksännellä viisivuotiskaudella sähköistetään vielä 6-7000 kilometriä rautateitä. Aletaan rakentaa voimakkaampia vetureita, mikä tekee mahdolliseksi lisätä junien painoa ja kulkunopeutta. Koneenrakentajien on toimitettava rautateille 420-430 000 tavaravaunua, lähinnä täysmetallisia, suuren kuormauskyvyn omaavia rullalaakereilla varustettuja vaunuja.

Eniten kuormitetuilla suunnilla, esimerkiksi rataosilla Moskova-Kazan-Sverdlovsk, Leningrad-Murmansk.

Tselinograd—Barnaul, Karaganda—Tashkent on suunniteltu rinnakkaisraiteiden rakentaminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää ratapihojen kehittämiseen sekä nykyaikaisten automaatio- ja kauko-ohjauslaitteiden käyttöön junaliikenteen ohjauksessa.

Viisivuotiskaudella on suunniteltu rakennettavaksi useita uusia rautateitä. Muun muassa on tarkoitus rakentaa valmiiksi Tjumenin ja Surgutin välinen 700 kilometrin pituinen rata, joka yhdistää Länsi-Siperian öljyalueet maan rautatieverkkoon, sekä Hrebtovajan—Ust-Ilimin rata, jonka valmistuttua voidaan ottaa nopeammin käyttöön uusi Itä-Siperian alue, missä rakennetaan Ust-Ilimin vesivoimalaitosta.

Suunniteltujen toimenpiteiden tultua toteutetuksi rautateiden tulee viisivuotiskauden loppuun mennessä tyydyttää paljon paremmin kansantalouden kuljetustarpeet.

Autoliikenteelle on asetettu tehtäväksi laajentaa ta-
loudellisimpia keskitettyjä kuljetuksia, parantaa tuotantolaitosten kuljetuspalvelua ja ottaa rautateiltä hoitettavakseen osa lyhyen matkan kuljetuksia. Tätä silmälläpitäen kuorma-autokantaa lisätään huomattavasti.

Väestönpalvelun parantamiseksi täydennetään oleellisesti linja-autokantaa niin kaupungeissa kuin maaseudullakin. Taksikanta samoin kuin väestön henkilökohtaisessa omistuksessa olevien henkilöautojen luku kasvaa suuresti.

Autoliikenteen huomattava kehitys vaatii, että on koulutettava huomattava määrä päteviä autonkuljettajia ja vahvistettava autoliikenteen teknisiä korjausmahdollisuuksia, mm. luotava laaja teknisten huoltoasemien verkko.

Uusia kestopäällysteisiä autoteitä on suunniteltu rakennettavaksi noin 110 000 kilometriä. Pidämme tätä lukua vähimmäislukuna. Liittotasavaltojen ministerineuvostot ja paikallisneuvostot ovat velvollisia löytämään lisää mahdollisuuksia teiden rakentamiseen käyt-

täen laajemmin paikallisia voimavaroja, tukien kaikin tavoin tuotantolaitosten, valtioneuvojen ja kolhoosien aloitteita. Eriyisen tärkeää on huolehtia teiden varustamisesta kaikella, mitä nopea ja turvallinen liikenne vaatii.

Merikauppalaivasto laajentaa uudella viisivuotiskaudella toimintaansa niin ulkomaanliikenteessä kuin myös kansantalouden tarpeiden tyydyttämiseksi rannikkoliikenteen kuljetusten alalla, eritoten Pohjolassa ja Kaukoidässä. Laivasto saa huomattavan määrän uusia aluksia. Monia, mm. Kaukoidän satamia on laajennettava ja koneellistettava nykyaikaisilla laitteilla.

Jokilaivaston osuus kasvaa ennen kaikkea sekakuljetusten alalla. Sen tehtäväksi on annettu helpottaa jonkin verran maan Euroopan-puoleisen osan rautateiden kuormitusta käyttämällä paremmin Volgan vesistöä ja Volgan-Itämeren vesireittiä. Liikenneyhteydet Siperian kaukaisille alueille parantuvat. Laivasto saa suuria täydennyksiä, mm. aluksia, joilla voidaan liikennöidä niin jokireiteillä kuin merelläkin. Obilla ja Lena-joella, Luoteisessa ja muissa vesistöissä avataan uusia koneellistettuja satamia.

Viisivuotiskauden kuluessa on tarkoitus laajentaa yli kaksinkertaisesti öljyn ja öljytuotteiden *putkijohtokuljetuksia* ja siten helpottaa oleellisesti rautateiden kuormitusta. Kaasun putkijohtokuljetukset kasvavat likipitään puolitoistakertaisesti.

Lentomatkustajakuljetukset kasvavat viidessä vuodessa noin 70 0/0. Lentokonekantaa täydennetään nykyaikaisilla suihkumatkastajakoneilla, matkastajapalvelua lentoasemilla parannetaan, automaattisten navigaatio- ja laskeutumisjärjestelmien käyttö laajenee. Lentokoneiden käyttöä geologisissa etsintä- ja tutkimustöissä, rakennustöissä vaikeapääsyisillä seuduilla sekä maa- ja metsätaloudessa, tavarankuljetuksissa muista liikenneväylistä etäällä oleville paikkakunnille laajennetaan huomattavasti.

Kaikkien liikennelaitosten yhteisenä tehtävänä on kuljetusvälineiden käytön jyrkkä parantaminen. Valtion suunnittelukomitean, Gossnabin (valtion materiaalihuoltokomitean), liittotasavaltojen ministerineuvostojen, ministeriöiden ja keskusvirastojen on kriittisesti tarkistettava vakiintuneet liikenneyhteydet ja kuluttajien sekä tuottajien keskinäinen sidonnaisuus ja estettävä epä-taloudelliset kuljetukset.

Ensiarvoisen tärkeä on kaikkien, maan yhtenäisen liikennejärjestelmän muodostavien kulkulaitosten suhteutettu työ, kuljetusten oikea jako niiden kesken ja kuljetusten ohjauksen yhtenäistäminen. Kaikkien liikennelaitosten työntekijäin ensivuoroisen kiireellisenä tehtävänä on kuormaus- ja purkaustöiden koneellistaminen sekä konttikuljetusten kehittäminen.

Kansantalous ja maan väestö esittävät vuosi vuodelta yhä suurempia vaatimuksia *tietoliikenteelle*. Yhdeksän-nellä viisivuotiskaudella jatketaan työtä yhtenäisen automaattisen tietoliikennejärjestelmän luomiseksi. Kaukopuhelinliikenteen yhteyskanavien pituus kasvaa melkein kaksinkertaiseksi, automaattista ja puoliauto-maattista kaukopuhelinliikennettä laajennetaan.

Suunnitelma edellyttää kaupunkien, valtioneuvostojen ja kolhoosien paikallisten puhelinyhteyksien kehittämistä sekä postiliikennepalvelun parantamista. Televisio- ja yleisradiotoiminnan alalla on erikoisen paljon tekemistä. Siihen on olemassa kaikki tarvittavat tekniset mahdollisuudet, muun muassa tullaan käyttämään laajemmin tekokuuita, jotka mahdollistavat televisiolähetysten releoinnin melkein koko maan alueelle.

Perusrakennustyöt ja tuotantovoimien sijoittelu. Uuden viisivuotiskauden taloudellisten ja sosiaalisten tehtävien ratkaisemiseksi on toteutettava laaja perusrakennustöiden ohjelma. Tuon ohjelman menestyksellisestä täyttämisestä, siitä kuinka tehokkaasti tullaan käyttämään investointeja, riippuu suuresti meidän eteenpäinmenomme.

Perussijoitusten kokonaissumma vuosiksi 1971–75 on noin 500 miljardia ruplaa, ts. se on likipitään 40 prosenttia enemmän kuin edellisellä viisivuotiskaudella.

Uuden viisivuotissuunnitelman perustehtävät määräävät myös investointipolitiikkaamme. Sitä vastaavasti on suunniteltu oleellisia määräsuhteiden muutoksia investoinneissa kansantalouden eri aloille. Valtion investoinnit maatalouteen kasvavat runsaasti 70 %, traktori- ja maatalouskoneteollisuuden likimain kaksinkertaisesti, väkilannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden tuotannon kehittämiseen 60 %, kevyeen teollisuuteen 90 %, elintarvike-, meijeri- ja lihanjalostusteollisuuteen 60 %. Maatalouden kehittämiseen ja elintarvikkeiden sekä kulutustavaroiden tuotannon laajentamiseen suunnataan yhteensä noin 30 % kaikista kansantalouteen osoitetuista valtion investoinneista.

Viisivuotiskaudella on huomattavasti laajennettava tuotantokapasiteetteja kansantalouden kaikilla aloilla. On mahdotonta luetella edes suurimpia uuden viisivuotiskauden rakennustyömailta, koska jokaisessa tasavallassa hankkiudutaan rakentamaan voimaloita, metalli- ja kemian tehtaita, kevyen ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia. Uusien rakennuskohteiden luetteloa tullaan täsmentämään ja käsittelemään liittotasavaltosten sekä ministeriöiden kanssa viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa.

Viisivuotiskauden tärkeimpiä taloudellisia tehtäviä on investointien tehokkuuden kaikinpuolinen lisääminen. Konkreettisten teiden valinta investointien käyttämiseksi järkiperaisesti edellyttää perinpohjaisia taloudellisia ja teknisiä laskelmia. Suurimpia tuloksia antaa toimivien tuotantolaitosten kapasiteettien lisääminen, joka saadaan aikaan soveltamalla parhaita teknologisia menetelmiä, nykyaikaistamalla ja uusimalla vanhentunutta tuotantokalustoa.

Tuotannon kehitysrahaston varat ovat alkaneet esittää huomattavaa osaa laitosten teknisessä uudistamis-

sa, konekaluston nykyaikaistamisessa ja työolojen parantamisessa. Alustavien laskelmien mukaan teollisuuslaitokset ja -yhtymät voivat käyttää viisivuotiskaudella näihin tarkoituksiin suunnilleen kaksi kertaa niin paljon varoja kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Suunnitelmassa tullaan ottamaan huomioon näiden rahastojen varoilla tehtäviin töihin tarvittavat materiaalihankinnat. Ministeriöiden ja keskusvirastojen tulee antaa apua teollisuuslaitoksille näiden kehitysrahaston varoista suunnitelmien rakennushankkeiden toteuttamisessa ja valvoa, että nuo varat käytetään määrätarkoitukseensa.

On parannettava rakennussuunnittelun laatua, tehtävä loppu kustannusarvioiden laadinnassa tapahtuvista virhelaskelmista. Kustannusarvion täytyy muodostua investointisuunnitelman sekä tilaajan ja urakoitsijan välisten itsekannattavuussuhteiden vankaksi perustaksi. Siinä asiassa pitää saada aikaan täysi järjestys.

NKP:n keskuskomitea ja hallitus ovat tehneet päätöksiä, jotka tähtäävät perusrakennustöiden suunnittelun ja kustannuslaskelmien laadinnan perinpohjaiseen parantamiseen. Nämä päätökset on pantava pikemmin täytäntöön. Ministeriöiden ja keskusvirastojen, liittotasavaltojen ministerineuvostojen ja SNTL:n valtion rakennuskomitean tulee perehtyä syvällisemmin rakennussuunnittelun kysymyksiin, tiukentaa suunnittelu-toimistoille asetettavia vaatimuksia, tehostaa rakennussuunnitelmien laadun tarkkailua.

Meillä on luotu voimakas rakennusteollisuus, jolla on suuria rakennus- ja asennusjärjestöjä, ammattitaitoinen työntekijäkunta sekä runsaasti koneita ja koneistoja.

Päättäneellä viisivuotiskaudella urakointijärjestöjen perustuotantovarannot kasvoivat 83 % ja työn koneellistaminen rakennusalalla 53 %. Kuluvalla viisivuotiskaudella on rakennusteollisuuden kehittämiseen suunniteltu myönnettäväksi n. 15 miljardia ruplaa, kun vastaava luku kahdeksannella viisivuotiskaudella oli 11,5 miljardia.

Kaikkien rakennusjärjestöjen, tilaajien ja kaluston tuottajien päätehtävänä on nyt lyhentää jyrkästi rakennusaikoja. Kysymyksen ollessa nykyaikaisista laitoksista ja teknologisista komplekseista, joilla on suuri tuotantokapasiteetti, jokainen rakennustöissä säästetty päivä tietää oleellista lisää mitä tärkeimpien tuotelajien valmistuksessa. Niinpä suuren masuunin rakennusajan lyhentäminen vaikkapa vain yhdellä päivällä antaa 8—10 000 tonnia valurautaa. Yhdistetty öljynjalostuslaitos, jonka kapasiteetti on 6 miljoonaa tonnia, voi antaa yhdessä päivässä tuotteita noin 500 000 ruplan arvosta.

Ohjeluonnos edellyttää, että perussijoituksia keskitehtään, samanaikaisesti rakennettavien tuotantolaitosten ja kohteiden lukua supistetaan, jotta ne voitaisiin ottaa pikemmin käyttöön.

Viisivuotissuunnitelmaa laadittaessa ja vuositehtäviä määriteltäessä on huolehdittava perusrakennustyöohjelman suhteuttamisesta aineellis-teknisiin voimavaroihin ja rakennusjärjestöjen mahdollisuuksiin.

Myös talousuudistus, joka pantiin rakennusalalla alulle viime vuonna, on omiaan myötävaikuttamaan tuotantokapasiteettien ja kohteiden käyttöönottoon säädettyjen määräaikojen kuluessa. Rakennusjärjestön taloudellista ja rahataloudellista toimintaa arvostellaan nyt sen mukaan, miten se täyttää tehtävänsä kapasiteettien käyttöönoton osalta, ja suorassa riippuvuussuhteessa tästä määräytyvät myös sen käytettävissä olevat kannustusrahastot. Viisivuotiskauden aikana on vietävä päätökseen kaikkien rakennusjärjestöjen siirtyminen uuteen suunnittelu- ja taloudellisen kannustuksen järjestelmään, otettava käyttöön edistykselliset tilitysmuodot valmistuneiden kohteiden tai rakennusvaiheiden maksuissa.

Rakennusalan työntekijöillä on edessään vastuullinen tehtävä — viisivuotiskauden tavoitteiden saavuttaminen käytännöllisesti katsoen työvoimaa lisäämättä, ts. kottamalla työn tuottavuutta.

Sitä varten on kohotettava rakennustöiden koneellistamistasoa. Uudella viisivuotiskaudella on kaivinkoneiden, raivaustraktoreiden, maaraappojen ja siirrettävien nostureiden toimituksia rakennusjärjestöille suunniteltu lisättäväksi 30—40 prosenttia ja koneellisten työkalujen toimituksia suunnilleen kaksinkertaisesti.

Työvuorokertoimen kohottaminen, koneseisokkien vähentäminen ja rakenisen huollon parantaminen — siinä konkreettinen tie rakennuskonekannan parempaan hyväksikäyttöön. On huomattavasti lisättävä korjaus- ja käyttöhuollon teknisiä mahdollisuuksia ja kohotettava sen tasoa.

Työaikahukan vähentämisessä rakennustyömailla piilee suuria työn tuottavuuden kohottamisen mahdollisuuksia. Syyt työajan menetyksiin johtuvat pääasiallisesti rakennustuotannon järjestelyn puutteellisuudesta.

On tutkittava ja laajasti sovellettava työn järjestelyn parhaita kokemuksia. Huomiota ansaitsee mm. liukutyömenetelmä, jota SNTL:n erikoisrakennusministeriö ja SNTL:n rakennusministeriö ovat soveltaneet Gorkin autotehtaalla suurten työosastojen rakentamisessa ja kokoamisessa.

Uudella viisivuotiskaudella on rakennusten ja laitteiden pystyttämisessä käytettävä laajemmin jo tehtaassa korkealle valmiusasteelle viimeisteltyjä koottavia rakenteita. Rakennusten ja laitteiden painon vähentäminen on erittäin tärkeää.

Nyt on mahdollista käyttää laajemmin teollisuusrakennuksissa kevennettyjä metallirakenteita. Viisivuotiskauden kuluessa sellaiset mahdollisuudet laajenevat huomattavasti, kun otetaan käyttöön uusia tuotantokapasiteetteja alumiinirakenteiden valmistamiseksi.

Rakennustarvikkeiden tuotannon rakenteessa on tehtävä oleellisia muutoksia, laajennettava sisustus- ja pintakäsittelymateriaalien, tehtaassa pitkälle viimeistelyjen osien, lämmöneristysaineiden sekä korkealaa-

tuisen saniteettikaluston tuotantoa asunto-, siviili- ja teollisuusrakennuksia varten.

Jatkuvasti on kehitettävä sementin tuotantoa, joka kasvaa 122—127 miljoonaan tonniin vuonna 1975 ja samoin lasin, asbestisementtilevyjen, kattopahvin ja seinämateriaalien tuotantoa.

Rauta- ja terästeollisuus lisää lujien ja erikoislujien terästen, H-palkkien, taivutettujen muototerästen ja teräksisten rihlalevyjen toimituksia rakennusjärjestöille.

Kemianteollisuuden tulee laajentaa huomattavasti tekoaineiden tuotantoa ja valikoimaa rakennusalaan varten ja parantaa niiden laatua. On lisättävä merkittävästi vaahtomuovin, lakkojen, maalien sekä rakenteiden korroosion suoja-aineiden tuotantoa.

Metsä- ja puutavarateollisuuden tulee huolehtia siitä, että tyydytetään rakennusjärjestöjen korkealaatuisten puusepäntuotteiden tarve täydellisemmin.

Sanottakoon, että monilla seuduilla rakennustoiminta vaikeutuu paikallisten tarvikkeiden riittämättömän tuotannon takia. Liittotasavaltujen ministerineuvostojen, SNTL:n rakennustarviketeollisuuden ministeriön ja rakennusministeriöiden tulee ottaa suunnitelmissa huomioon tämän tuotantoalan kehittäminen.

Rakennusministeriöillä on edessään suuria tehtäviä: erikoistuneiden teollisuuslaitosten perustaminen tuottamaan rakennuselementtejä ja -osia sekä asennusaihioita seuduille, minne rakennustyöt ovat eniten keskittyneet, varsinkin maan itäalueille.

Rakennusaikojen lyhentäminen riippuu suuresti tehtaassa korkealle valmiusasteelle viimeistellyn teknologisen laitteiston kompleksitoimituksista määräaikaan. Tässä suhteessa ansaitsee kiitosta kemian- ja öljyteollisuuden koneenrakennusministeriön käytäntö teknologisten laitteistojen kompleksitoimituksissa. Novomoskovskin kemiallisessa kombinaatissa korkealle valmiusasteelle viimeistely laitteisto laimean typpihapon

tuottamiseksi tuotantokapasiteetiltaan 180 000 tonnia pantiin käyntiin 15 kuukaudessa normimääräysten edellyttämien 23 kuukauden sijasta. Toistenkin ministeriöiden tulee seurata tätä hyvää esimerkkiä. Yhdessä viisivuotissuunnitelman kanssa on vahvistettava myös rakennuskohteille tarkoitettujen laitteistojen kompleksitoimitusten suunnitelmat vuosiksi 1971–75.

Meidän rakennustyömaillamme työskentelee tällä haavaa 7 miljoonaa henkilöä. Puolueen keskuskomitea ja hallitus tekivät hiljattain päätöksiä rakennustyöntekijäin koulutuksen ja ammattivalmennuksen laajentamisesta. On korotettu huomattavasti rakentajien palkkoja. Heille annetaan enemmän asuntoja ja parannetaan heidän elinolojaan. Kaikki tämä edistää rakennusalan työntekijäkunnan pysyvyyttä.

Rakentajilla ja asentajilla on edessäolevalla viisivuotiskaudella suuria tehtäviä. Saanen tuoda julki vakauksen, että he panevat liikkeelle kaikki voimansa täyttäkseen viisivuotiskaudeksi suunnitellun rakennusohjelman.

Tärkeimpien yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohottamisen ehtoja on tuotantovoimien oikea sijoittelu, joka takaa kaikkien liittotasavaltojen jatkuvan teollisen kehityksen, leniniläisen kansallispolitiikan johdonmukaisen toteuttamisen.

Uudella viisivuotiskaudella on suoritettavana suuria töitä maan Euroopan-puoleisen osan pohjoisalueiden, Siperian, Kaukoidän, Kazahstanin ja Keski-Aasian runsaiden luonnonrikkauksien ottamiseksi pikaisesti käyttöön. Tullaan muodostamaan useita uusia teollisuusalueita ja valtakunnallisesti merkityksellisiä keskuksia, sellaisia kuin Länsi-Siperian öljy- ja kaasualue, Bratskin—Ust-Ilimin ja Sajanin alue Itä-Siperiassa, Nurekin alue Tadzhikistanissa sekä muita. Itäalueille keskitetään uusien ja paljon energiaa käyttävien tuotantolaitosten, pääasiassa ei-rautametallurgian ja kemianteollisuuden

tuotantolaitosten rakennustyöt, kehitetään merkittävästi rauta- ja terästeollisuutta ja pitkälle menevää puunjalostusta. Alustavien laskelmien mukaan me voimme viisivuotiskauden loppuun mennessä tuottaa siellä 70—73 prosenttia kaikesta alumiinista, suunnilleen kolmanneksen selluloosasta ja kartongista sekä monia muita valmistukseensa paljon energiaa kuluttavia tuotelajeja.

Suunnittelun pohjois- ja itäalueiden kehitysohjelman toteuttamiseksi on vahvistettava entisiä ja perustettava näille alueille uusia rakennusjärjestöjä. On huolehdittava siitä, että asuntojen, kunnallisteknisten ja kulttuuri-ynnä muiden yleishyödyllisten laitosten rakentaminen käy muun rakennustyön edellä, jotta voitaisiin luoda siellä olosuhteet ammattitaitoisten työntekijävoimien vakiinnuttamiseksi.

Uusi viisivuotiskausi on muodostuva teollisuuden ja maatalouden jatkuvan kehityksen kaudeksi kaikissa liittotasavalloissa. Useimmissa tasavalloissa teollisuustuotanto kasvaa 40–50 % ja enemmänkin. Kaikilla liittotasavalloilla on edessään suuria tehtäviä maataloustuotannon lisäämiseksi sen erikoistumista syventämällä.

Sijoittamalla tuotantovoimat järkiperaisesti voidaan jouduttaa taloudellisen rakennustyön vauhtia, yhdistää oikeammin ja täydellisemmin valtakunnalliset edut sekä liittotasavaltojen ja talousalueiden kehityksen edut.

IV JOHDON JA SUUNNITTELUN PARANTAMINEN

Toverit! Kuluneena viisivuotiskautena toteutettiin tärkeitä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena oli saada kansantalouden johtomuodot ja -menetelmät vastaamaan sosialistisen talouden nykyistä kehitysvaihetta. Johtojärjestelmän uudelleen järjestelyn pääsuunta on määritelty NKP:n 23. edustajakokouksen päätöksissä. Keskuskomitea muotoili syyskuun (1965) täysistunnossaan päätöksessä ”Teollisuuden johdon suunnittelun parantamisesta ja teollisuustuotannon taloudellisen kannustuksen voimistamisesta” konkreettiset toimenpiteet koko talouskoneiston parantamiseksi, jotka toimenpiteet 23. edustajakokous hyväksyi. Kaikki tämä pani alulle maassamme suoritettavan talousuudistuksen, joka on sosialistisen taloudenpidon leniniläisen periaatteen edelleen kehittelyä.

Kahdeksannen viisivuotiskauden tulokset kertovat uuden suunnittelu- ja kannustusjärjestelmän suuresta myönteisestä vaikutuksesta tuotannon tehokkuuteen.

Me näemme, että uusissa olosuhteissa tuotantolaitosten kollektiivien kiinnostus työn taloudellisiin tuloksiin on jyrkästi kasvanut, talouden alalla toimivien kaadrien aktiivisuus kohonnut ja työtätekevien osallistuminen tuotannon taloudellisten kysymysten ratkaisemiseen laajennut.

Ei kuitenkaan voida olla panematta merkille, että

eräät ministeriöt käyttävät vielä heikosti uusia tuotannon johtamismenetelmiä. Tuotantolaitosten oikeutta hoitaa asioita itsekannattavuuden pohjalta useinkin loukataan ja taloudelliset menetelmät korvataan hallinnollisella määräilyllä. Hankitun kokemuksen perusteella on samalla voitu selvittää myös ne talousuudistuksen erinäiset puolet, jotka kaipaavat lisää täsmennystä ja kehittelyä. On ilmeistä, että suunnittelu- ja kannustusmenetelmiä, tuotantolaitosten ja yhtymien toiminnan arvosteluperusteita on parannettava edelleen silmälläpitäen sitä, että uudistus vaikuttaisi tehokkaammin tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamiseen, tuotteiden laadun parantamiseen, työn tuottavuuden nousuun ja että tuotantolaitokset, yhtymät ja ministeriöt olisivat voimakkaammin kiinnostuneita suunnitelmavoittojen suurentamisesta. Tämä on nyt tärkeintä.

Talosuudistus ei ole kertatoimenpide. Se on talouden johdon parantamisprosessi, jonka tarkoituksena on sosialistisen tuotantotavan kaikkien etuisuuksien maksimaalinen hyväksikäyttö.

Uudella viisivuotiskaudella siirrytään aineellisen tuotannon kaikkien alojen ja palvelusalan itsekannattavissa laitoksissa ja järjestöissä lopullisesti uuteen suunnittelu- ja kannustusjärjestelmään. Karttuneen kokemuksen perusteella on tehtävä yhteenvedot uudistuksen aikaisemmasta vaiheesta ja laadittava ehdotukset sen jatkamiseksi.

Neuvostoliittolaisella *suunnittelulla* on kautta maailman tunnustettuja saavutuksia. Uuden yhteiskuntataloudellisen muodostuman oloissa muotoutunut sosialistinen suunnittelujärjestelmä kehittyy jatkuvasti sosiaalis-taloudellisen edistyksen vaatimuksia vastaavasti.

On käynyt tarpeelliseksi parantaa tuotantoalojen välistä suunnittelua, jonka merkitys kasvaa kasvamistaan sen johdosta, että on ratkaistava monia suuria kansantaloudellisia ongelmia, jotka koskevat useita taloudenhaaroja yhteisesti. Otan esimerkiksi autoteollisuuden.

Suunniteltu autotuotannon kasvu määrää paitsi rinnakkaisten teollisuusalojen kehityksen, myös tierakennuksen ja erilaisten huoltoasemien laajan verkon kehittämisen ja myös kaupunkien vastaavan asemakaavoituksen. Toisin sanoen me tarvitsemme kompleksisia suunnitelmia, jotka tulee laatia paitsi "korkeus-" myös "leveys suunnassa".

Kompleksisten kansantalouso Ongelmien ratkaisun kannalta on pitkäaikaisilla ennusteilla suuri merkitys. Näillä ennusteilla tulee olla tärkeä osuus pitkän tähtäyksen suunnitelmien tieteellisen perustan lujittamisessa. Tieteelliset keskuksemme, Tieteen ja tekniikan komitea ja Valtion suunnittelukomitea ovat viime aikoina laatineet ja Neuvostoliiton ministerineuvosto on käsitellyt kulkulaitosten, öljy- ja petrokemiallisen teollisuuden, maanparannustöiden ja maatalouden kemiallistamisen kehityksen pitkäaikaiset ennusteet, maan polttoainetaseen ennusteen. Parhailaan on käsitelyyn alaisena tuotantovoimien sijoittelun yleissuunnitelma. Tältä pohjalta me voimme ryhtyä laatimaan oikealla tavalla Neuvostoliiton kansantalouden pitkäaikaista — sanokaamme, 10—15 vuoden — kehityssuunnitelmaa, jolla tulee olemaan tärkeä sija kaikessa suunnittelussa.

Meidän on kaikin puolin tutkittava tieteellis-teknisen edistyksen ongelmia. On parannettava kansantaloussuunnitelman osoittimia, jotka suuntaavat talouden kaikki renkaat kohottamaan tuotannon teknistä tasoa ja nopeuttamaan tieteellisten tutkimustulosten soveltamista sekä uudistamaan johdonmukaisesti tuotantoa. Uutta tekniikkaa koskevien suunnitelmien tulee olla koko kansantaloussuunnitelman elimellisenä ainesosana, mutta samalla on itse kansantaloussuunnitelman perustuttava kaikilta osiltaan tieteellis-tekniseen edistykseen.

Suunnittelussa sovellettavia teknillis-taloudellisia normeja on kehiteltävä edelleen. Meillä täytyy olla

käytettävissämme enemmän tai vähemmän perustellut raaka- ja polttoaineiden, sähkövoiman, tarvikkeiden ja työvoiman kulutusnormit. Suunnitteluelinten tulee ajoissa tarkistaa normeja ja huolehtia näiden normien välittömästä sitoutumisesta teknisen edistyksen saavutuksiin.

Pitkäaikaisten suunnitelmien merkityksen suurentaminen, yhteiskunnan tarpeiden ja kysynnän kaikinpuolinen tutkiminen, kansantalouden kaikkien alojen kehityksen tasapainoittaminen materiaali-, työvoima- ja rahavarojen edistyksellisten käyttönormien pohjalta, syvällisempi yhteiskunnallisten ongelmien ja tieteellisteknisen edistyksen ongelmien käsittely sitomalla ne maan taloudelliseen kehitykseen — nämä ovat suunnittelun tieteellisen tason kohottamisen pääsuunnat. Tältä pohjalta voidaan tehdä suunnitelmat pysyviksi ja vakauttaa taloudelliset normit, taata tuotantolaitosten ja yhtymien kiinnostuneisuus optimaalisista tuotantotehtävistä.

Eri tuotantolaitosten ja -alojen toimintaa suhteuttavien suunnitelmien täyttäminen samoin kuin näiden laitosten ja alojen kehitysnäköalat vaativat kohottamaan kaikkialla valtiokuria. Jokaisen ministeriön, yhtymän, tuotantolaitoksen ja työntekijäkollektiivin vastuuta kaikkien suunnitelmatehtävien oikea-aikaisesta täyttämisestä on kohotettava. Tärkeä merkitys työkurin lujittamisessa ja jokaisen työntekijän vastuun kohottamisessa on hyvin järjestetyllä *täytäntöönpanon valvonnalla*. Paikallisten puolue- ja neuvostoelinten, kansankontrollielinten ja niiden monimiljoonaisten avustajien sekä valtion tilastointielinten tulee asettaa puolueen ja hallituksen päätösten ja ohjeiden täytäntöönpanon järjestelmällinen valvonta keskeiselle sijalle toiminnassaan.

Huomautettakoon, että suunnitteluelimet eivät kiinnitä kylliksi huomiota suunnitelmien täytön valvontaan. Niiden tulee ajoissa harkita toimenpiteitä, jotka estävät epäsuhteiden muodostumisen ja takaavat, että sunni-

telmat täytetään tarkoin ja käytetään mahdollisimman täydellisesti sisäisiä voimavaroja.

Toveri Brezhnevin selostuksessa kiinnitettiin huomiota siihen, että on käytettävä taitavasti taloudellisia vaikutuskeinoja, kehitettävä tavara- ja rehusuhteita. Puolueen keskuskomitea ja neuvostohallitus pitävät lähtökohtana sitä, että johtava ja määräävä sija on ohjaavalla suunnittelulla ja että tavara- ja rahasuhteita voidaan ja tulee käyttää kansantaloutemme suunnitelmallisen ohjauksen parantamiseksi ja tuotantolaitosten ja yhtymien aloitteellisuuden kehittämiseksi itsekannattavuuden pohjalta. Tavara- ja rahasuhteilla on maassamme uusi sosialismille ominainen sisältö. Me torjumme tietenkin kaikki sellaiset virheelliset näkökannat, jotka asettavat valtion keskitetyn suunnittelun johtavan osuuden tilalle markkinoiden säännöstelevän vaikutuksen.

On täydellisemmin yhdistettävä yksilöllinen ja kollektiivinen kiinnostus, kunkin työntekijän, tuotantolaitoksen ja koko yhteiskunnan intressit, jotta kasvatettaisiin ihmisiä pitämään yhteiskunnan hyväksi tehtävää työtä ensimmäisenä velvollisuutenaan ja elintason nousun tärkeimpänä lähteenä. Tällöin on tärkeää saada tuotantolaitosten, yhtymien ja ministeriöiden työntekijät suuremmissa määrin kiinnostuneiksi paitsi tämänhetkisistä myös pitemmän ajanjakson tuloksista — tieteen ja tekniikan saavutusten laajamittaisesta soveltamisesta ja tuotantolaitoksen toiminnan laadullisten osoittimien parantamisesta. Tässä tarkoituksessa tulee tehostaa kaikkia taloudellisia vaikutuksia ja keinoja asettaa aineellinen kannustaminen suoraan riippuvaiseksi viisivuotissuunnitelman tehtävien täyttämistä.

Uusi taloudellinen kannustusjärjestelmä, joka perustuu itsekannattavan taloudenhoidon vakauttamiseen ja kehittämiseen, edellyttää liikevoiton roolin tehostamista kansantaloudessa. Me pidämme liikevoittoa ja kannatta-

vuotta tuotantolaitosten ja yhtymien tuotannon tehokkuuden tärkeinä osoittimina. Samalla liikevoitto on paitsi tuotantolaitosten ja yhtymien omien varantojen peruslähde, myös valtion budjettitulojen tärkein lähde.

Sosialistisesta yhteiskunnasta ei ole tietenkään yhdentekevää, minkä kustannuksella, millä tavoin ja millä ehdoin liikevoitto suurennetaan. Me suurennamme liikevoittoa lisäämällä tuotannon tehokkuutta, alentamalla tuotteiden omaahintaa ja kohottamalla työn tuottavuutta. Kaikenlaiset yritykset saada voittoa kiertämällä valtionhintoja tai korottamalla niitä, rikkomalla valikoimamääräyksiä ja standardeja ovat valtionvastaista käytäntöä. On lisättävä ministeriöiden, keskusvirastojen, yhtymien ja tuotantolaitosten johtajien sekä hinnoitteluelinten vastuuta siitä, että valtion hintakuria noudatetaan tiukasti ja täytetään suunnitelmat tuotteiden nimikkeistön osalta.

Samalla on jatkuvasti parannettava liikevoiton jakojärjestelmää, lisättävä tuotantolaitosten kiinnostusta materiaali-, raha- ja työvoimavarojen entistä tehokkaampaan käyttämiseen.

Vuonna 1970 teollisuuslaitokset siirsivät kehitysvarantoihin 3,6 mrd. ruplaa, sosiaali- ja kulttuurivarantoihin sekä asuntorakennusvarantoon 1,4 mrd. ruplaa ja aineellisen kannustuksen varantoon 4 mrd. ruplaa. Näihin varantoihin siirrettiin yhteensä 9 mrd. ruplaa. Monet tuotantolaitokset saattoivat omilla varoillaan uudenaikaistaa huomattavasti tuotantoa, parantaa työläisten ja toimihenkilöiden asunto-oloja ja rakentaa lisää lastentarhoja, -seimiä ja kulttuurilaitoksia.

Aineellisen kannustuksen varannot esittävät yhä kasvavaa osaa pyrittäessä herättämään kollektiiveissa entistä suurempaa kiinnostusta tuotannon parantamiseen. Kuluneella viisivuotiskaudella on enemmän kuin neljäsosa teollisuudessa toimivien työläisten ja toimihenkilöiden keskipalkkojen lisäkasvusta peräisin näistä varannoista. Uuden järjestelmän kannalle siirretyissä

tuotantolaitoksissa on tullut tavaksi maksaa aineellisen kannustuksen varannosta palkkioita vuoden tulosten mukaan ottaen huomioon työntekijän keskeytyksettömän työsuhteen pituuden, kurinalaisuuden ja työn laadun. Kokemus on osoittanut, että tällainen kannustamistapa on omiaan kohottamaan työn tuottavuutta, vähentämään työntekijöiden vaihtuvuutta ja lujittamaan työkuria.

Omat kannustusvarannot luodaan tuotantolaitosten tulojen laskuun, ja laaja työläisten ja toimihenkilöiden aktiivijoukko on saatava mukaan käsittelemään niiden järkipäristä käyttöä koskevia kysymyksiä.

Kansantalouden suunnitelmallisen johtamisen taloudellisten vipusimien tehokkuus riippuu monessa suhteessa *hinnanmuodostuksesta*. Me olemme tehneet hyvin paljon teollisuustuotteiden tukkuhintojen säännöstelemiseksi, mistä on ollut tuloksena, että ne ovat alkaneet tarkemmin kuvastaa yhteiskunnallisesti välttämätöntä työn kulutusta. Se on luonut edellytykset taloudellisen itsekkannattavuuden vakiintumiselle. Tukkuhintajärjestelmää on edelleenkin parannettava. Sitä mukaa kuin työntuottavuus kasvaa ja tuotantokulut vähenevät, me tulemme alentamaan teollisuustuotteiden tukkuhintoja.

Oikea hinnanmuodostus lisää tuotantolaitosten ja yhtymien kiinnostusta tuotevalikoiman uusimiseen, tuotteiden laadun parantamiseen ja tieteellis-teknisen edistyksen nopeuttamiseen. Hinnat uusille koneille ja teknillisille laitteille on määrättävä ottaen huomioon taloudellinen hyöty, jonka näiden käyttö tuottaa, ja silmällä pitäen sitä, että ne olisivat edullisia sekä tuottajan että kuluttajan kannalta. Hinnat ovat sosialistisen valtion käsissä voimallinen taloudenjohdon vipusin, ja meidän tulee käyttää sitä taitavasti ja tehokkaasti.

Uudistus on kohottanut *luoton merkitystä*. Miltei puolet kansantalouden liikevaroista ja huomattava osa perusvarannoista muodostetaan luoton avulla. Valtio

antaa huomattavaa luottoapua kolhooseille, kolhoosienvälisille järjestöille, kulutuskunnille ja väestölle. Yli 75 % tavarosta ja palveluksista suoritettavista maksuista tapahtuu luoton avulla, mikä vaikuttaa tuntuvasti tuotantolaitosten keskinäisten maksusuhteiden normalisoitumiseen ja vakautumiseen.

Kuluneella viisivuotiskaudella on valtakunnallisen luottovarannon ja liikevarojen käyttö parantunut. Tätä todistaa se, että viisivuotiskaudella liikevarojen kiertoaika teollisuudessa supistui 8,5 päivää ja lainojen takaisinmaksuajat lyhenivät.

Luottosuhteiden merkitystä on edelleenkin suurennettava. Myöntäessään luottoa tuotantolaitoksille ja järjestöille Valtionpankin ja Rakennuspankin on vaikutettava tuntuvammin siihen, että rakennuskohteiksi ja tuotannon teknisen uudistamisen kohteiksi valittaisiin tehokkaimmat kohteet. On itsestään selvää, että valtakunnallisen suunnitelman puitteissa luottoa tulee myöntää etupäässä kohteille, jotka takaavat käytettyjen varojen nopean korvautumisen ja kansantalouden ensivuoroisten tarpeiden tyydyttämisen.

Suuria tehtäviä on *aineellis-teknisellä huoltojärjestelmällä*. Viime vuosina on itse asiassa luotu uusi valtakunnallinen aineellis-teknisten huoltoelinten järjestelmä alueperiaatteen mukaisesti. Saatu kokemus todistaa tällaisen järjestelmän elinvoimaiseksi, vaikka aineellis-teknisten huoltoelinten toiminnassa on vielä melkoisesti epäkohtia.

Valtakunnallinen huoltojärjestelmä mahdollistaa kiertokulun järjestämisen kahlehtimatta sitä virastorajoituksilla ja käyttäen samaan aikaan hyväksi teollisuuden tuotantoalakohtaisen johtamisjärjestelmän etuisuuksia. Viime aikoina on Gossnabin välityksellä alettu kehittää pysyviä suhteita tuotantolaitosten välille, mikä takaa tuotantolaitosten sovittujen määräaikojen mukaisen kompleksisen varustelun.

Sitä mukaa kuin voimavarat lisääntyvät me voimme

kehittää tuotantovälineiden tukkukauppaa. Tämä antaa tuotantolaitoksille ja yhtymille mahdollisuuden valita itsenäisemmin ja oma-aloitteisesti järkiperäiset taloudelliset yhteydet, myötävaikuttaa aineellisten voimavarojen säästymiseen, parantaa huoltokoneiston toimintaa ja supistaa tätä koneistoa

Yksi tärkeimmistä tehtävistä, joka on ratkaistava uuden viisivuotiskauden kuluessa, on kansantalouden *johdon rakenteen* jatkuva järkiperäistäminen.

Uusien johtojärjestelmien valinta eri alojen erikoisuuksia vastaavasti on suoritettava käytännön kokemuksen ja tieteen saavutusten huolellisen tutkimisen pohjalta. Meidän täytyy tarkistaa kriittisesti voimassa olevat johdon rakennetyypit, jotka monissa tapauksissa ovat jo vanhentuneet.

NKP:n KK:n ja Neuvostoliiton ministerineuvosto ryhtyvät toimenpiteisiin parantaakseen teollisuusalojen johdon järjestelyä. Viime aikoina on analysoitu ja parannettu useiden alojen johdon nykyistä rakennetta. Rakennetta on yksinkertaistettu esimerkiksi kivihiihteollisuudessa: on lakkautettu hiilitrustit, jotka on todettu kaivoksen ja kombinaatin välissä olevaksi tarpeettomaksi renkaaksi. Samanlaisiin toimenpiteisiin on ryhtytty öljy- ja kemianteollisuudessa.

Kemian-, öljy- ja kivihiihteollisuuden johdon uudelleenjärjestely on osoittanut, että kaksi- ja kolmirenkainen johtamissysteemi on yleensä sopivin.

Itsekannattavat suuryhtymät ovat huomattavasti edullisempia verrattuna erillisiin tuotantolaitoksiin. Suuryhtymiin voi kuulua tuotantolaitosten ohella tieteellisiä tutkimuslaitoksia sekä suunnittelu- ja insinööritoimistoja. Tämä lähentää tiedettä tuotantoon, luo edellytyksiä tieteen ja tekniikan saavutusten nopeammalle soveltamiselle kansantalouteen.

Yksityisten tuotantolaitosten on vaikea ottaa itsenäisesti selvää tarpeista, järjestää huolto ja markkinointi, parantaa erikoistumista ja kooperointia, keskittää apu-

työt jne. Nämä toimet tulee antaa yhtymille, joiden perustaminen edellyttää tuotannon jatkuvaa keskitystä sekä materiaali- ja rahavarojen tarvittavan osan sentralisoimista.

Tuotantoyhtymien perustaminen on uusi tärkeä osa johtojärjestelmän parantamisessa. Kehittämällä yhtymiä voidaan käyttää täydellisemmin hyväksi talousuudistuksen tarjoamia mahdollisuuksia ja nopeuttaa tieteellis-teknistä edistystä.

Yhtymien muodostamiseen tulee ryhtyä harkitusti ja taloudellisesti perustellusti. Laitosten yhdistäminen ei saa synnyttää uusia väliportaita ministeriön ja laitosten välille eikä lisätä johtokoneistoa ja sen ylläpitokustannuksia.

Ministeriöiden tulee päättäväisesti ryhtyä soveltamaan tätä johdonjärjestelymuotoa. Siitä on aiheellisesti puhuttu täällä edustajakokouksessa.

Yhtymien organisaation rakenteet ja muodot eivät tietenkään voi olla samanlaisia kaikilla aloilla ja tässäkin tarvitaan vielä luovaa etsiskelyä.

Tuotantoyhtymien tarkoituksenmukainen muoto on sellainen, johon kuuluu suuria päätuotantolaitoksia haaraosastoinen sekä tieteellis-tuotannollisia yhtymiä, missä päälaitoksen tehtävää suorittaa tieteellinen tutkimuslaitos. Yhtymien omien kauppojen perustaminen on hyödyllinen muoto, jolla voidaan kohottaa yhtymien vastuuta tuotteiden realisoinnista ja kysynnän välittömästä tutkimisesta.

Myönteistä kokemusta voitaisiin havainnollistaa monien sellaisten yhtymien kuin leningradilaisen optis-mekaanisen yhtymän, Svetlanan, Positronin, moskovalaisen Lihatshevin autotehtaan ja vaatetusyhtymä Bolshevitskan toiminnalla.

Yhtymien aloitettua toimintansa ministeriöt voivat keskittää huomionsa tuotannon kehitystä koskevien tärkeimpien, periaatteellisten kysymysten ratkaisuun. Ensimmäinen sellainen kysymys on alan tuotteiden yh-

teiskunnallisen tarpeen tutkiminen. Tämän tarpeen tyydyttäminen on ministeriön toiminnan tärkein arvos-
teluperuste. Ellei ministeriö pysty tänään suorittamaan
täydellisesti tätä tehtävää, sen tulee laatia toiminta-
suunnitelma, määritellä, miten ja mihin määräaikaan
mennessä tehtävä ratkaistaan.

Alan tulevaa kehitystä silmälläpitäen ministeriöiden
tulee määritellä yhtenäinen tekninen politiikka ja to-
teuttaa sitä, kohottaa tuotannon ja rakennustöiden te-
hokkuutta. Esimerkkinä ministeriöiden heikosta järjes-
telytoiminnasta, ennen kaikkea koneenrakennusalan
ministeriöiden, on koneiden ja kaluston varaosatarpeen
tyydyttämisessä muodostunut tilanne. Erikoisen kärke-
västi niiden puute tuntuu maataloudessa. Keskeytykset
varaosien toimituksessa tuottavat suurta vahinkoa, ai-
heuttavat seisokkeja ja pakottavat suuren joukon ihmi-
siä harjoittamaan puolittain käsityömaista tuotantoa,
mikä suuresti lisää kaluston peruskorjauksia.

On kerrassaan sietämätöntä, että ministeriöt ovat
vetäytyneet syrjään vastuusta valmistamiensa koneiden
ja kaluston varaosahuollosta. Asia on järjestettävä si-
ten, että tehdas toimittaa kuluttajan ensimmäisestä
vaatimuksesta varaosia. Koneenrakennusteollisuuden
tuotantolaitosten ja ministeriöiden toimintaa ei pidä
arvioida yksinomaan sen mukaan, kuinka paljon ko-
neita on valmistettu, vaan myös sen mukaan, miten
nämä koneet toimivat, miten ne on turvattu varaosilla.

Tehtävien päätösten optimaalisuuteen on kiinnitettä-
vä erityistä huomiota talousjärjestelmän kaikissa ren-
kaissa, olkoonpa kysymyksessä tuotantolaitos, yhtymä,
ministeriö tai Valtion suunnittelukomitea.

Valmistauduttaessa ratkaisemaan niitä tai näitä ta-
louskysymyksiä on vertailtava eri vaihtoehtoja paitsi
laitosten omien myös ulkopuolisten asiantuntijoiden
lausuntojen perusteella. On tiukennettava suunnittelu-
järjestöille, ministeriöille, virastoille, Valtion suunnitte-

lukomitealle, Gossnabille asetettuja vaatimuksia, jotta niiden tekemät tai suunnittelemat ratkaisut olisivat kaikin puolin perusteltuja.

Tuotantoalakohtaisen johtamisen periaate, joka määrää taloudellisen ja teknisen politiikan yhtenäisyyden kyseisellä tuotantoalalla, tulee yhdistää paremmin tasavaltojen, talouspiirien ja alueiden sisäisten järkiperäisten taloudellisten yhteyksien järjestelmään. Sitä varten on parannettava tuotannonalojen välisten ja alueellisten taloudellisten ongelmien käsittelyä. On lisättävä ministeriöiden vastuuta tuotannonalojen välisten yhteyksien kehittämistä, mm. toimitusten suorittamisesta yhteistoiminnallisessa järjestyksessä. Sosialistiseen taloudenhoitoon ei periaatteessa sovi yksinomaan laitoksen omien etujen ajaminen, mikä rikkoo järkiperäisiä tuotantoyhteyksiä, eikä myöskään nurkkakuntalaisuus, joka heikentää talouspolitiikan yhtenäisyyttä.

Kansantalouden suunnittelu- ja johtajärjestelmän parantaminen nykyoloissa vaatii käyttämään entistä laajemmassa mitassa talousmatemaattisia menetelmiä ja tietokonetekniikkaa, toimistotekniikkaa, teknisesti ajanmukaisimpia tietoliikennevälineitä. *Tietokoneiden* käyttämisen ansiosta voidaan nopeuttaa tietojen saantia ja käsittelyä, laatia erilaisia suunnitelmamuunnoksia ja löytää parhaat mahdolliset suunnitelmaratkaisut. Sosialistisen talousjärjestelmän paremmuuden vuoksi voidaan tietoisesti ohjata taloudellisia ja yhteiskunnallisia prosesseja koko maan mitassa, käyttämällä tietokonetekniikkaa voidaan parantaa suunnitelmien perustelua ja löytää niille optimiratkaisut.

Automatisoituja johtamisjärjestelmiä sovelletaan menestyksellisesti monissa ministeriöissä ja tuotantolaitoksissa. Tietokonekeskuksia on perustettu Valtion suunnittelukomiteaan, Gossnabiin, Tilastolliseen keskushallintoon ja muihin virastoihin. Viisivuotiskaudella suunnitellaan otettavaksi käytäntöön vähintään 1600 automatisoitua tehtaiden ja laitosten johtamisjärjestel-

mää teollisuuden, maatalouden, tietoliikenteen, kaupan ja kuljetusten alalla.

Suunnitelmataloutemme tekee mahdolliseksi muodostaa koko valtakunnan käsittävän automatisoidun järjestelmän, joka kerää ja käsittelee tietoja kansantalouden tilinpitoa, suunnittelua ja johtamista varten ja perustuu valtakunnalliseen tietokonekeskusjärjestelmään ja maan yhtenäiseen automatisoituun tietoliikenneverkkoon.

Alituista huomiota vaatii kysymys *johtavista työntekijävoimista*. Tehtävänämmä on laajentaa ja parantaa määrätietoisesti johtavien työntekijöiden koulutusta ja lisävalmennusta kaikilla tasoilla, mukaanluettuna myös korkein johtohenkilöstö.

Talouden alalla toimivien johtohenkilöiden velvollisuus on oppia johtamaan uudella tavalla, nojautuen marxilais-leniniläisen teorian, johtamistaidon ja -teorian ja käytännön syvälliseen tuntemukseen, tieteellisen työn järjestelyyn, uusien suunnittelu- ja taloudellisen kannustuksen menetelmiin, talousmatemaattisten menetelmien ja nykyaikaisen tietokonetekniikan käyttöön.

Kansantalouden järjestelyn ja johdon tehokkuuden kohottamisen tärkeänä edellytyksenä on *sosialistisen demokratian kehittäminen*, työtätekevien osallistuminen entistä laajemmassa mitassa tuotannon johtamiseen. Tämä takaa taloudellisen toimintamme tärkeimmän periaatteen toteuttamisen — yhteiskunnan, kollektiivien etujen yhdistämisen jokaisen työntekijän etuihin.

Kun puolueen edustajakokous on vahvistanut ohjeiden luonnoksen, ne muodostuvat kaikkien neuvostoihmisten toimintaohjeeksi. On vietävä lyhyessä ajassa päätökseen viisivuotissuunnitelman laadinta ja tehtävien jako eri vuosille. Viisivuotissuunnitelma tullaan käsittelemään hallituksessa, NKP:n KK:n täysistunnossa ja esittämään Neuvostoliiton korkeimman neuvoston vahvistettavaksi. Suunnitelman laatiminen on saatetta-

va päätökseen viimeistään vuoden 1971 elokuun 1. päivään mennessä, jotta se voitaisiin saattaa ajoissa jokaisen yhtymän ja tuotantolaitoksen tietoon.

Viisivuotiskauden vuosisuunnitelmien laatiminen ei tietenkään sulje pois elämän sanelemien korjausten tekoa.

Valtion suunnittelukomitealle, liittotasavaltojen ministerineuvostoille ja ministeriöille asetettavana tärkeimpänä vaatimuksena on oikeiden määräsuhteiden turvaaminen suunnitelmassa ja tasapainoitettun viisivuotissuunnitelman laatiminen. Täten voidaan määrittellä tarkemmin yhteiskunnan tarpeet, ottaa huomioon tieteen ja tekniikan saavutukset, määrittellä oikeammin tuotannon rakenne.

Saanan luvan ilmituoda vakaumuksen, että puolue- ja ammattiliittojärjestöt, valtion ja talousalojen johtohenkilöt osoittavat luovaa aloitteellisuutta ja tarmokkuutta puolueen edustajakokouksen asettamien tehtävien täyttämässä, johdon ja suunnittelun parantamisen alalla.

V NEUVOSTOKANSAN AINEELLISEN JA SIVIS- TYKSELLISEN ELINTASON NOUSU

NKP:n KK:n toimintakertomuksessa tov. L. I. Brezhnev selosti puolueen politiikkaa kansan aineellisen elintason kohottamisen osalta.

Ohjelmaluonnoksessa on hahmoteltu laaja ohjelma neuvostoihmisten elintason kohentamiseksi sekä työ- ja elinehtojen parantamiseksi.

Kansamme elintaso nousee uudella viisivuotiskaudella ennen muuta siten, että korotetaan työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja sekä kolhoosilaisten ansiotuloja sitä mukaa kuin työn tuottavuus kasvaa ja työntekijöiden ammattitaito kohoaa. Perusosa väestön tulojen lisäkasvusta tapahtuu tätä tietä.

Kansan elintason kohottamisen ohjelma edellyttää useita huomattavia toimenpiteitä.

NKP:n KK ja SNTL:n ministerineuvosto ovat yhdessä Neuvostoliiton ammattiyhdistysten keskusneuvoston kanssa harkittuaan mahdollisuuksiimme määritelleet suunnitellun ohjelman täyttämisjärjestyksen ja -määräajat.

Tämän ohjelman mukaisesti 1971 kohotetaan vähimmäispalkkoja 70 ruplaan kuukaudessa ja samalla korotetaan keskipalkattujen rautatien työläisten ja toimihenkilöiden tariffi- ja virkapalkkoja. Tänä vuonna korotetaan myös maatalouden koneenkäyttäjien tariffipalkkoja.

Heinäkuun 1. päivästä 1971 aiotaan korottaa kolhoosilaisten eläkkeiden minimirajaa ja soveltaa heihin työläisten ja toimihenkilöiden suhteen säädettyä eläkeenmääräämisjärjestystä.

Samoihin aikoihin, ts. heinäkuun 1. päivästä 1971 korotetaan työläisten ja toimihenkilöiden vanhuuseläkkeiden minimirajaa.

Vuoden 1972 kuluessa säädetään uusi vähimmäispalkka ja samalla korotetaan keskipalkattujen työläisten ja toimihenkilöiden tariffipalkkoja ja virkapalkkoja Peräpohjolan alueella ja niihin verrattavilla seuduilla, Euroopan-puoleisilla pohjoisalueilla, Kaukoidässä, Itä- ja Länsi-Siperiassa ja Uralilla.

Syyskuun 1. päivästä 1972 aiotaan korottaa samanaikaisesti koko maassa opettajien ja lääkäreiden palkkoja keskimäärin 20 % ja lastenseimien ja -tarhojen kasvattajien palkkoja suuremmassa määrin. Samoihin aikoihin korotetaan niin ikään korkeakoulujen opiskelijoiden stipendeja keskimäärin 25 % ja opistojen (tekniikumien) oppilaiden stipendeja keskimäärin 50 %.

Vuoden 1973 kuluessa uusi vähimmäispalkka ja keskipalkattujen työläisten ja toimihenkilöiden tariffi- ja virkapalkkojen korotus saatetaan voimaan tuotannollisilla aloilla Kazahstanissa, Keski-Aasiassa, Volganvarrella, Volgan-Vjatkan alueella ja Donbassilla.

Niin ikään suurennetaan eläkkeitä sotilashenkilöiden perheille, jotka ovat menettäneet huoltajansa.

Edellytetään pidennettäväksi sairaan lapsen hoitoa varten myönnettäviä lomiam, joiden ajalta maksetaan sairausavustusta.

Vuonna 1974 saatetaan loppuun tuotannossa työkentelevien keskipalkattujen työläisten ja toimihenkilöiden tariffi- ja virkapalkkojen korotus ja uuden palkkaminimin voimaansaattaminen maan muilla alueilla ja myös valistuksen ja terveydenhuollon alalla.

Huomattavia eläketurvaa koskevia toimenpiteitä yhdeksännellä viisivuotiskaudella on työ- ja sotainvalidien

eläkkeen suurentaminen. Invalidieläkkeet suurenevat keskimäärin 33 %. Samaan aikaan korotetaan keskimäärin 20 % huoltajansa menettäneiden perheiden eläkkeitä.

Vuonna 1975 suoritetaan loppuun uuden palkkamimien voimaansaattaminen ja keskipalkkattujen työläisten ja toimihenkilöiden tariffi- ja virkapalkkojen korotus.

Yhdeksännellä viisivuotiskaudella aiotaan niin ikään korottaa asteittaisesti työpalkkoja joillakin alueilla ottamalla käyttöön tai korottamalla alueellisia palkkalisiä. Länsi-Siperiassa, Uralilla, Kazahstanissa (eteläisiä alueita lukuunottamatta) samoin eräillä Keski-Aasian alueilla säädetään palkkalisät niille työläisille ja toimihenkilöille, jotka eivät niitä vielä saa. Kaukoidän ja Itä-Siperian useilla alueilla tullaan suurentamaan kansantalouden eräiden alojen työntekijöiden nykyisiä palkkalisiä.

Huomattavasti korotetaan työläisten ja toimihenkilöiden yötyökorvauksia.

Uuden vähimmäispalkan säätäminen, keskipalkkattujen työläisten ja toimihenkilöiden tariffi- ja virkapalkkojen korottaminen ja alueellisen palkkasäännöstelyn parantaminen ovat toimenpiteitä, joiden sosiaalis-taloudellinen merkitys on suuri. Ne tehostavat tariffijärjestelmän merkitystä ja antavat mahdollisuuden parantaa työn normitusta, turvaavat ammattitaitoisten ja ammattitaidottomien työntekijöiden palkkojen samoin kuin eri aloilla ja maan eri alueilla voimassaolevien palkkojen oikeamman suhteen.

Samalla kun korotetaan minimipalkkoja vapautetaan veroista työläiset ja toimihenkilöt, joiden kuukausitulot eivät ylitä 70 ruplaa, ja vähennetään alle 90 ruplan kuukausipalkkojen verokantaa.

Yhdeksännellä viisivuotiskaudella aiotaan ryhtyä maksamaan *lapsiavustusta* vähätuloisille työtätekeville perheille. Neuvostohallitus auttaa nykyäänkin moni-

lapsisia perheitä. Vähätuloisten perheiden lastenhoitolaitosmaksut on säädetty pienemmiksi ja työpalkkojen verokantaa on alennettu elätettävien lukumäärästä riippuen. Yhdeksännellä viisivuotiskaudella aiotaan ruveta maksamaan lapsiavustusta myös perheille, joiden yhteiset tulot (kaikki tulot mukaanluettuina) perheenjäsentä kohti laskettuina eivät ylitä 50 ruplaa kuukaudessa. Näitä avustuksia tullaan maksamaan vuodesta 1974 alkaen.

Edellytetään korotettavaksi ruokamenojen normeja sairaaloissa sekä kaupunkien teknillisissä ammattiopistoissa.

Kaikkiin mainittuihin tarkoituksiin aiotaan uudella viisivuotiskaudella lisätä menoja 2,2-kertaisesti verrattuna viime viisivuotiskauteen.

Työläisten ja toimihenkilöiden keskimääräinen rahallinen kuukausipalkka nousee viisivuotiskauden kuluessa 20–22 %, kolhoosilaisten työstään yhteistaloudesta saamat tulot 30–35 %. Yhteiskunnallisista kulutusvarannoista suoritettavat maksut ja avustukset 1975 nousevat 900 mrd. ruplaan eli kasvavat noin 40 %.

Kuten jo NKP:n KK:n pääsihteeri tov. L. I. Brezhnev ilmoitti edustajakokoukselle, aikomuksena on *kuolettaa kotimainen valtiovelka ennen määräaikaa*.

Vuosina 1947–1956 laskettiin liikkeeseen 11 lainaa. Näistä lainoista koostuva valtiovelka on yhteensä 25 800 milj. ruplaa.

NKP:n KK:n ja SNTL:n ministerineuvoston 19. huhtikuuta 1957 tekemän päätöksen mukaisesti laina edellytettiin kuoletettavaksi 20 vuoden kuluessa alkaen vuodesta 1977.

Puolueen keskuskomitea ja SNTL:n ministerineuvosto ovat huolellisesti käsitelleet tätä kysymystä ja harkittuaan kaikkia mahdollisuuksia todenneet aiheelliseksi aloittaa lainojen kuoletukset aikaisemmin, alkaen vuodesta 1974.

Velka aiotaan kuolettaa seuraavina erinä: vuosina

1974 ja 1975 — 1 mrd. ruplaa vuodessa, 1976—1980 — 1 200 milj. ruplaa vuodessa, 1981—1985 — 1 500 milj. ruplaa vuodessa, 1986—1989 — 2 mrd. ruplaa vuodessa ja vuonna 1990 — 2 300 milj. ruplaa.

Näin ollen valtiovelan kuoletusaika supistuu *kuusi vuotta*.

Väestön rahatulojen nopea kasvu tulee turvata lisäämällä yleisten kulutustavaroiden tuotantoa ja tavaravaihtoa. Ohjelmaluonnoksessa edellytetään, että väestön rahatulojen lisääntyessä 40 % tavaroiden myynti väestölle lisääntyy 42 % ja maksullisten palvelusten määrä 47 %.

Uudella viisivuotiskaudella lisääntyy sellaisten tuotteiden kuin markkinoitavan lihan, kalatuotteiden, kasviöljyjen, kananmunien, vihannesten määrä 40—60 %.

Valmiiden vaatteiden myynti lisääntyy 35 %, trikootuotteiden — 56 % ja muiden kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden myynti 80 %. Jääkaappien lukumäärä 100 perhettä kohti nousee 32 kappaleesta (vuonna 1970) 64 kappaleeseen vuonna 1975, televisioiden lukumäärä vastaavasti 51:stä 72:een, pesukoneiden — 52:sta 72:een. Autojen myynti väestölle kasvaa viisivuotiskauden loppuun mennessä enemmän kuin 6-kertaisesti verrattuna vuoteen 1970.

Samalla kun yleensä lisätään kulutustavaroiden tuotantoa ja myyntiä väestölle on jatkuvasti laajennettava ja parannettava niiden lajivalikoimaa. Tehtävänä ei ole ainoastaan kysynnän summamääräinen tyydyttäminen, vaan pääasia on. minkälaisia tavaroita ostaja saa kaupasta, missä määrin niiden lajirunsaus ja laatu tyydyttävät häntä. Tämä asettaa entistä suurempia vaatimuksia teollisuudelle ja kaupalle, joiden tulee nopeasti reagoida kaikkiin kysynnässä ilmeneviin muutoksiin.

On aika tiukentaa kauppajärjestöjen vastuuta teollisuudelle annettavien tilausten oikeasta määrittelystä ja tavaroiden toimittamisesta ajoissa kuluttajille. Teol-

lisuudenkin on vuorostaan vaikutettava kysyntään valmistamalla uusia, parempia tavaroita.

Yleisten ruokailulaitosten liikevaihto lisääntyy viisivuotiskaudella 1,5-kertaisesti. On edelleenkin laajennettava ruokaloiden, ravintoloiden, kahviloiden verkkoa varsinkin rakennustyömailla, tehtaissa ja oppilaitoksissa. Yleisten ruokailulaitosten kehityksessä on tärkeintä laadun ja palvelukulttuurin kohottaminen.

Uudella viisivuotiskaudella, kuten ohjeluonnoksessa on sanottu, vakautetaan valtion vähittäishinnat. Sitä mukaa kuin tavaravarat kasaantuvat, alennetaan erinäisten tavaralajien hintoja.

Lähivuosina on ryhdyttävä tuottamaan ja myymään laajassa mitassa eineksiä, puolivalmisteita, ravintotiivisteitä ja muita tuotteita, jotka helpottavat ruoanlaittoa kotona. Huomattavassa mitassa on lisättävä paketoitujen tavaroiden määrää, laajennettava ennakkotilaustoitoksia, postilähetyskauppaa ja muunlaista kulttuurista kauppaa.

Väestön palvelua suunnitellaan lisättäväksi vähintään 2-kertaisesti. Sitä varten on laajennettava verstaiden, ompelimojen, kemiallisten puhdistuslaitosten, pesuloiden, ym. palvelulaitosten verkkoa. Palvelulaitosten tulee nykyoloissa laajeta suureksi koneellistetuksi alaksi.

Tulojen kasvaessa kohoavat myös laajojen väestökerrosten kulttuurivaatimukset ja syntyy uusia tarpeita. Yhä suuremman merkityksen saa esim. matkailu. Meidän on laajennettava ja lujitettava sen aineellista perustaa, rakennettava enemmän hotelleja, leirintäalueita ja muita laitoksia matkailijoiden palvelua varten.

Ohjeluonnoksessa edellytetään rakennettavaksi vuosina 1971–75 asuintaloja, joiden yhteinen asuntopinta-ala on 565–575 milj. m². *Asunnonrakennustoiminta* tulee yhä laajemmassa mitassa tapahtumaan uusien piirustusten mukaisesti, joissa on pidetty silmällä asuntojen mukavampaa suunnittelua, parempia kalusteita ja parempaa sisustuksen laatua.

On laajennettava osuuskunnallista asuntorakennustoimintaa ja edistettävä omakotirakennustoimintaa kaupungeissa ja maaseudulla.

Suurta huomiota on kiinnitettävä asutuskeskusten kunnallisteknillisen palvelun parantamiseen ja niiden nykyaikaistamiseen. Valtaosa kaupungeista ja kaupunkityyppisistä taajamista saa vesijohtoverkon. Väestön sähkönkäyttö kotitarpeisiin lisääntyy. Viiden vuoden aikana suunnitellaan johdettavaksi kaasu 17–18 milj. asuntoon. Kaupungeissa liitetään 65–75 % ja maaseudulla 40–50 % asunnoista kaasun käytön piiriin.

Ensimmäisten viisivuotiskausien aikana me saatoimme voimaan yleisen alkeisoppivelvollisuuden. Uudella viisivuotiskaudella ratkaistaan poliittiselta ja sosiaaliselta merkitykseltään valtava tehtävä: *saatetaan täydellisesti voimaan yleinen keskikouluoppivelvollisuus*. Yleisen keskikouluopetuksen toteuttaminen tarjoaa jokaiselle laajat mahdollisuudet valita ammatti kutsuksensa mukaisesti ja käyttää parhaalla mahdollisella tavalla kykyjään koko yhteiskunnan hyväksi.

Ohjeluonnoksessa kiinnitetään suurta huomiota tekniiseen ammattiopetukseen. Edelleen tullaan kehittämään erikoisalojen korkeakoulu- ja opistolaitosta. Suunnitellaan koulutettavaksi noin 9 miljoonaa specialistia, mm. tieteen ja tekniikan uusille aloille.

Ne jotka näinä vuosina aloittavat koulunkäynnin, tulevat kehittämään maan taloutta ja kulttuuria vuosisatamme 90-luvulla ja 21. vuosisadan alussa. Koulujen, opistojen ja korkeakoulujen ohjelmissa ja opetusmenetelmissä tulee jo nyt ottaa suuremmissa määrin huomioon tieteen ja tekniikan kehitysnäköalat.

Väestön kulttuuritarpeiden täydellisemmän tyydyttämisen kannalta on oleva tärkeä merkitys kirjojen, sanoma- ja aikakauslehtien painosmäärän suurentamisella, aatteellisen tason kohottamisella ja painoasun parantamisella, elokuvateatterien ja elokuvakojeistojen

verkon laajentamisella ja kulttuurilaitosten aineellisen perustan lujittamisella.

Väestön terveydenhuollon alalla on uudella viisivuotiskaudella suuria tehtäviä.

Kaikenlaista lääkintäapua on parannettava ja maa-seutuväestön lääkintähuollon taso kohotettava lähelle kaupunkien lääkintähuollon tasoa. Näiden tehtävien piiri on huomattavalta osaltaan määritelty terveydensuojelulaisissa ja samoin NKP:n KK:n ja Neuvostoliiton ministerineuvoston päätöksessä ”Toimenpiteistä maan terveydenhuollon parantamiseksi ja lääketieteen kehittämiseksi”. Tullaan jatkamaan sairaaloiden, poliklinikkujen, huoltoloiden, parantoloiden ja lomakotien rakentamista. Sairaspaikkojen luku on määrä kohottaa vuonna 1975 kolmeen miljoonaan.

Yhdeksännellä viisivuotiskaudella kehitetään edelleen *liikuntakasvatusta ja urheilutoimintaa*.

Väestön terveyden edut vaativat suhtautumaan huolehtivasti luontoon ja parantamaan asutuskeskusten hygieenisiä oloja. On sovellettava tiukasti ja johdonmukaisesti käytäntöön Neuvostoliiton Korkeimman Neuvoston hyväksymiä Maa- ja vesilainsäädännön perusteita.

Toverit! Uuden viisivuotissuunnitelman sosiaalisen ohjelman toteuttaminen johtaa kaikkien yhteiskunta-kerrostemme elintason kohoamiseen.

Neuvostoihmisten elintason ja kulttuurin nousu on tapahtuva laajalla rintamalla moninaisin tavoin ja moninaisissa muodoissa, jotka ovat luonteenomaisia kehittyneelle sosialistiselle yhteiskunnalle.

On yhdistettävä sopusuhtaisesti aineelliset ja moraaliset kannusteet työhön. Parempiin työtuloksiin, luovaan aloitteellisuuteen on kannustettava erilaisilla aineellisilla ja moraalisisilla ylläkkeillä, joista ilmenee ihmisen ansioiden yhteiskunnallinen tunnustus ja jotka saavat hänet tuntemaan entistä suurempaa ylpeyttä ammatistaan.

Kansan aineellisen elintason ja kulttuuritason nousu on kiinteässä yhteydessä sosialistisen elämäntavan vakiintumiseen ja kehittymiseen. Neuvostoihmiset näkevät, miten sosialismin suuret etuisuudet ilmenevät kommunistisen rakennustyön kulussa yhä täydellisemmin.

Sosialismi muuttaa ensimmäisen kerran historiassa yhteiskunnan rikkauden yhteiskunnan kaikkien jäsenten rikkaudeksi. Siitä juontuu neuvostoihmisten työsankaruus, heidän uskollisuutensa kommunismin ihan-teille, se on puolueen ja kansan murtumattoman yhte-näisyyden kulmakiviä.

VI ULKOMAISET TALOUDELLISET YHTEYDET

Toverit! Yhdeksännen viisivuotiskauden tärkeä tehtävä on kehittää edelleen ulkomaisia taloudellisia yhteyksiä tarkoituksena käyttää mahdollisimman suuressa määrin hyväksi kaikkia kansainvälisen työnjaon etuisuuksia. Tämä on omiaan lujittamaan Neuvostoliiton kansainvälisiä asemia ja lujittamaan sosialistisen maailmanjärjestelmän yhtenäisyyttä ja taloudellista mahtia.

Neuvostoliiton ulkomaisissa taloussuhteissa on erityinen sija yhteistyöllä sosialististen maiden kanssa. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden välinen tavaravaihto on lisääntynyt viidessä vuodessa miltei puolitoistakertaisesti. Taloudellisen keskinäisavun neuvostoon (SEV:iin) kuuluvien maiden tuotannollinen ja tieteellis-tekninen yhteistoiminta on huomattavasti laajentunut.

Ohjelunoksessa edellytetään useita konkreettisia toimia Neuvostoliiton ja veljesmaiden kiinteän taloudellisen ja tieteellis-teknisen yhteistoiminnan suunnitelmalliseksi kehittämiseksi. Monien neuvostoliittolaisten teollisuustuotteiden, mm. koneenrakennuksen, kemianteollisuuden tuotteiden, raaka- ja polttoaineiden toimitukset lisääntyvät oleellisesti. Niinpä SEV:n jäsenmaille tarkoitetut öljytoimitukset kasvavat vuosien 1966–70 138 miljoonasta tonnista 243 miljoonaan tonniin yhdeksännellä viisivuotiskaudella, luonnonkaasu-

toimitukset vastaavasti 8 miljardista 33 miljardiin kuutiometriin, sähköenergian 14:sta 42 miljardiin kilowattituntiin, rautamalmin (metalliksi muutettuna) 72:sta 94 miljoonaan tonniin. Uudella viisivuotiskaudella tulemme tuomaan SEV:n maista kalustoa ja laitteistoa kemian teollisuutta varten 1,3 miljardin ruplan arvosta, rautatie- ja liikennekalustoa lähes 3 miljardin ruplan arvosta, yleisiä kulutustavaroita yhteensä yli 8,5 miljardin ruplan arvosta. Lisääntyvät toimitukset SEV:n maista Neuvostoliittoon antavat meille mahdollisuuden tyydyttää täydellisemmin monet kansantalouden tarpeet.

SEV:n maiden yhteistyöhön sisältyvien valtaviin potentiaalisten mahdollisuuksien kaikinpuolista hyväksikäyttöä on edistävä parhaillaan tekeillä oleva sosialistisen taloudellisen yhdentymisen ohjelma.

Suunnittelu- ja talouselimemme tulevat yhdessä asiasta kiinnostuneiden maiden kanssa valmistelemaan yhteisiä suunnitelmia, pitäen silmällä poltto-, raaka-aine- ja metallivarojen huomattavaa lisäkasvua, spesialisoinnin ja yhteistoiminnan järjestelyä talouden eri aloilla. Näiden ongelmien ratkaisua helpottaa alkaneella toiminnallaan Kansainvälinen investointipankki, joka on omiaan myötävaikuttamaan yhdenmukaisen investointipolitiikan noudattamiseen. Tämän 1970 perustetun pankin tehtävänä on turvata SEV:n maiden yhteistyö suurten rakennusohjelmien yhteisessä rahoittamisessa.

Maamme tulee tällä viisivuotiskaudella kiinnittämään runsaasti huomiota siihen, että syvennetään kaikenlaista taloudellista ja tieteellis-teknistä yhteistyötä ja laajennetaan tältä pohjalta ulkomaankaupan muiden sosialististen maiden, Vietnamin demokraattisen tasavallan, Korean kansandemokraattisen tasavallan, Kuuban kansantasavallan ja Jugoslavian sosialistisen liittotasavallan kanssa.

Neuvostoliitto on ryhtynyt erinäisiin toimiin meidän ja Kiinan välisen kaupan kehittämiseksi. Tässä suh-

teessa saavutetut käytännölliset tulokset eivät silti liikimainkaan vastaa kummankaan maan reaalisia mahdollisuuksia. Pyrkimyksenämme on, että kauppasuhteet Kiinaan voisivat tulevina vuosina kehittyä tasa-arvoisuuden ja molemminpuolisten etujen kunnioittamisen perusteella.

Tulevana viisivuotiskautena on tarkoitus laajentaa Neuvostoliiton ulkomaisia taloudellisia suhteita Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaihin. Tällöin kauppamme ja taloudellinen yhteistyömme monien sellaisten maiden, Intian, Afganistanin, Iranin, Pakistanin, Yhdistyneen arabitasavallan, Syyrian, Irakin, Algerian ja muiden maiden kanssa on siirtymässä sellaiseen vaiheeseen, jolloin jo voidaan puhua vakiintuneista molemmille puolille edullisista taloudellisista suhteista. Tasa-arvoisuuden ja molempien puolien etujen kunnioituksen periaatteisiin nojaava yhteistyömme niiden kanssa muodostuu luonteeltaan pysyväksi työnjaoksi, joka on vastakkainen imperialistiselle riistojärjestelmälle kansainvälisten taloudellisten suhteiden piirissä. Laajentamalla kaupankäyntiä kehitysmaiden kanssa Neuvostoliitto saa samalla mahdollisuuden tyydyttää täydellisemmin kansantaloutensa tarpeet.

Voidaan varmasti sanoa, että Neuvostoliiton taloudelliset suhteet Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan valtioihin edistävät näiden valtioiden kansallisen itsenäisyyden lujittumista ja yhteistä taistelua imperialismia vastaan, rauhan ja sosiaalisen edistyksen puolesta.

Me kannatamme kauppayhteyksien laajentamista myös kapitalistisiin teollisuusmaihiin. Taloudellisissa suhteissamme Suomeen, Ranskaan, Italiaan, Japaniin, Saksan liittotasavaltaan, Itävaltaan ilmenee pyrkimystä solmia pitkäaikaisia sopimuksia, joihin sisältyy kauppataloudellisia, tieteellis-teknisiä sekä luotto- ja rahataloudellisia näkökohtia. Tämä luo lisäedellytyksiä kaupan kehitykselle.

Jos kapitalististen maiden kauppa- ja teollisuuspiirit

osoittavat olevansa kyllin kiinnostuneita taloudellisten suhteiden laajentamisesta Neuvostoliittoon, niin kaupamme näiden maiden kanssa kehittyy entistä merkittävämmäksi.

Tietysti taloudelliset suhteemme länsimaihin voisivat mittasuhteiltaan olla kokonaan toisenlaiset, jos päästäisiin ratkomaan rakentavasti niitä ajankohtaisia ongelmia, jotka tällä haavaa mutkallistavat kansainvälistä tilannetta.

Tiedetään esimerkiksi, että Neuvostoliitto antaa varsin suuren merkityksen Euroopan turvallisuuskokouksen koollekutsumiselle. Meistä on täysin selvää, että sellaisen kokouksen pitäminen olisi omiaan lujittamaan luottamusta Euroopassa, avaisi tien laajaan taloudelliseen ja tieteellis-tekniseen yhteistyöhön ja tämä voisi luoda edellytykset sellaisten ongelmien ratkaisemiselle, jollaisia ovat transkontinentaalisten kuljetusten järjestäminen, suuritehoisten voimansiirtolinjojen rakentaminen ja Euroopan yhteisen voimaverkoston rakentaminen tällä pohjalla, ja edistää perusteellisesti poltto- ja raaka-ainetaseen ongelman ratkaisua. Se myötävaikuttaisi samalla yhteistyön kehittymiseen sellaisilla tärkeillä ihmistoiminnan aloilla kuin ovat ympäristön suojeleminen ja ennen kaikkea Eurooppaa ympäröivien merien saastumisen ehkäisy ja niiden resurssien järkiperäinen hyväksikäyttö, monien maiden tiedemiesten ponnistusten yhdistäminen sydän- ja verisuonitautien hoidossa ja syövän vastustamisessa.

Tämänlaatuiset ongelmat eivät tietenkään ole ajankohtaisia yksinomaan Euroopassa. Sen vuoksi olemme valmiit yhteistyöhön tällä alalla muiden maiden mm. Kanadan ja Japanin kanssa. Me emme kieltäydy myöskään kehittämästä taloudellisia suhteita Amerikan Yhdysvaltoihin siihen suuntaan, että nämä suhteet vastaisivat tasoltaan suuremmassa määrin molempien maiden taloudellista potentiaalia. Sellainen yhteistyö olisi kestävä perusta rauhan lujittamiselle ja yhteisymmär-

rykselle rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteiden mukaisesti.

Neuvostoliitto ja sosialistiset veljesmaat ovat jatkuvasti toimineet yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon hyväksi. Me emme pidä sotaa väistämättömänä ja olemme sen vuoksi kahden järjestelmän taloudellisen kilvoittelun kannalla. Me vastustamme yhteismarkkinoiden tyyppillisiä sulkeutuneita ryhmittymiä. Me kannatamme moninkeskisten taloudellisten yhteyksien laajamittaista kehittämistä ilman mitään syrjintää. Tämä on periaatteellinen kantamme. Me olemme valmiit yhteistyöhön jokaisen valtion kanssa, joka puolestaan on halukas siihen ja noudattaa rauhanomaisen rinnakkainolon periaatteita. Ne jotka luulevat voivansa vahingoittaa Neuvostoliittoa turvautumalla taloudellisessa kanssakäymisessä meidän kansamme rajoituksiin ja syrjintään, unohtavat sen, että Neuvostoliitolla on kylliksi voimavaroja, jotka turvaavat täydellisesti sen mahdollisuuden kehittyä itsenäisesti.

Suunnitteluelinten, ulkomaankauppajärjestöjen ja teollisuuden työntekijöiden tulee suhtautua ulkomaisien taloudellisten suhteiden kehitykseen siltä kannalta, että hyötyä niistä on koko kansantaloudelle, eikä yhden viraston kannalta.

Ulkomaankaupan kehittymisen, kansainvälisen taloudellisen ja tieteellis-teknisen yhteistyön laajenemisen tulee edistää uuden viisivuotiskauden tehtävien menestyksellistä täyttämistä.

Toverit! Viisivuotiskausien historia on leniniläisen puolueen johdolla sosialismin rakenteen ja nykyään kommunismin aineellis-teknistä perustaa menestyksellisesti luovan neuvostokansan suurtekojen historiaa. Viisivuotiskaudesta toiseen kehittyvät talous, tiede ja kulttuuri, kansantulo kasvaa, kansan elintaso nousee

ja ratkaistaan menestyksellisesti entistä suurempia sosiaalisia ongelmia.

Puolueemme edustajakokoukset ovat kaikissa kehitysvaiheissa olleet ja pysyvät historiallisina tienviittoina, jotka määräävät neuvostomaan etenevän liikkeen kohti kommunismia. Tulevan kehityksen päälinja, jonka puolueemme korkein elin viitoittaa seuraavaksi viisivuotiskaudeksi, yhteyttää koko puolueen, kaikkien neuvostoihmisten tahdon ja älynvoiman.

Yhdeksäs viisivuotissuunnitelma on maan talouden ja 250-miljoonaisen neuvostokansan elintason jatkuvan nousun suunnitelma. Saavutuksemme tällä alalla lisäävät moninkertaisesti sosialismin puoleensavetävää voimaa. Neuvostoliiton ja muiden sosialististen maiden esimerkki vaikuttaa suuresti koko maailman yhteiskunnallisen edistyksen nopeutumiseen.

Uusi viisivuotissuunnitelma on sosialististen tuotantosuhteiden jatkuvan kehityksen suunnitelma. Se mahdollistaa laajojen työtätekevien joukkojen aktiivisen osallistumisen tuotannon ja yhteiskunnan asioiden johtamiseen. Sosialistinen neuvostojärjestelmä on edistyksellisin, demokraattisin järjestelmä, joka antaa työväenluokalle, talonpoikaistolle ja kansansivistyneistölle mahdollisuuden tuoda täydellisimmän esiin luovat voimansa.

Viisivuotissuunnitelmamme on rauhanomaisen rakennustyön suunnitelma. Se osoittaa, että Neuvostovaltion politiikka on rauhan ja edistyksen politiikkaa. Rauhanomaisen rakennustyön suunnitelmamme ja rauhantahtoinen politiikkamme ovat vastakkaisia imperiaalismin aggressiiviselle politiikalle. Me ponnistelemme kaikkien kansojen edun nimessä kansainvälisen jännityksen lieventämiseksi.

Mutkallisessa kansainvälisessä tilanteessa, jolloin imperialistinen taantumus turvautuu sotaseikkailuihin ja suoranaiseen hyökkäykseen, jolloin Amerikan imperialistit piittaamatta kansainvälisen oikeuden normeista

käyvät häpeällistä, likaista rosvosotaa Vietnamissa, Kambodzhassa ja Laosissa ja auttavat hyökkäystoimia Lähi-idässä ja jolloin maailmassa säilyy jännitys ja sodanuhka, meillä ei ole oikeutta unohtaa hetkeksikään asevoimiemme lujittamisen ja niiden taisteluvalmiuden kohottamisen välttämättömyyttä. Uusi viisivuotiskausi turvaa valtiomme puolustusmahdin lujittamisen.

Viisivuotissuunnitelman täyttämisenä tulee olemaan valtava talouspoliittinen merkitys koko Neuvostoliiton ja jokaisen liittotasavallan kehitykselle, suuren kotimaamme kaikille kansoille: se on voimistava entisestään kotimaamme taloudellista mahtia, tekevä kaikkien ihmisten elämän paremmaksi ja kauniimmaksi, aineellisesti turvatummaksi ja henkisesti sisällökkäämmäksi ja kiintoisammaksi.

Neuvostoihmiset ovat ottaneet kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen vastaan koko kansan käsitävässä kilpailussa saavutetuilla suurilla tuloksilla. Teollisuus kokonaisuudessaan on täyttänyt ylittäen ensimmäisen vuosineljänneksen suunnitelman. Teollisuustuotannon kokonaismäärä oli 103 % verrattuna tuotantotehtävään. Keskimääräinen päivätuotanto oli 9,5 % suurempi kuin viime vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Kaikki ministeriöt, kaikki liittotasavallat ovat täyttäneet teollisuuden tuotantosuunnitelmissa asetetut tehtävät. Niin ikään on ylitetty karjataloustuotteiden, mm. lihan ja maidon hankintasuunnitelma ja lisähankintatehtävät. Tämä on hyvä alku uudelle viisivuotiskaudelle.

Olemme varmoja siitä, että täytettäessä viisivuotiskauden tehtäviä työtätekevien luova aloitteellisuus tulee kasvamaan ja se on oleva kommunistisessa rakennustyössä uusien voittojen ratkaiseva tekijä.

Neuvostoyhteiskunnan kehityksen koko historian kokemus vahvistaa selvästi oikeiksi Leninin erinomaiset sanat: "Mitä enemmän on kantavuutta, sitä mittavampia ovat historialliset teot ja sitä suurempi on näihin

tekoihin osallistuvien ihmisten lukumäärä, ja päinvas-
toin, mitä syvemmälle yltää uudistus, jonka tahdom-
me suorittaa, sitä enemmän on saatava siihen kiinnos-
tumaan ja suhtautumaan tietoisesti, vakuuttumaan sen
välttämättömyydestä yhä useammat miljoonat ja kym-
menet miljoonat”.

Kansanjoukkojen työponnistuksia johtaa ja suuntaa
samaa päämäärään kommunistinen puolue. Se nauttii
työväenluokan ja työtätekevien rajatonta luottamusta.
Meidän kommunistien velvollisuus on olla aina ja joka
lohkolla esikuvana uhrautuvassa työssä, asioiden syvälli-
sessä tuntemuksessa, korkeassa järjestyneisyydessä ja
kurinalaisuudessa, esimerkkinä periaatteellisuudesta ja
leppymättömästä suhtautumisesta epäkohtiin.

Edustajakokouksen työhön osallistuu edustajia miltei
maailman kaikista kommunistisista ja työväenpuolueis-
ta. Me olemme kiitollisia ystävillemme siitä, että he
ovat arvostaneet korkealle Neuvostoliiton kommunisti-
sen puolueen politiikan. He arvioivat taloudelliset
saavutuksemme tärkeäksi panokseksi sosialistisen maa-
ilmanjärjestelmän lujittamiseen, kansainvälisen kom-
munistisen ja työväenliikkeen sekä kansallisen vapaus-
taistelun kehitykseen.

Kansainvälinen työväenluokka, maailman kaikki
edistysmieliset ihmiset käsittävät viisivuotiskautemme
suuriksi voitoiksi sosialismin ja kapitalismin historial-
lisessa kamppailussa. He arvioivat uuden viisivuotis-
suunnitelman askeleeksi eteenpäin koko ihmiskunnan
sosiaalisessa edistyksessä, kohti kommunismin voittoa
koko maailmassa.

Suunnitelmillamme ja politiikallamme me kommu-
nistit sanomme koko maailman työtätekeville, että
suurimpana huolenamme ja päämääränämme on työtä-
tekevän ihmisen paras, sellaisten olosuhteiden luomi-
nen, jotka turvaavat ihmisyksilön täydellisen ja kai-
kinpuolisen kukoistuksen.

Yhdeksättä viisivuotissuunnitelmaa koskevat ohjeet,

jotka edustajakokous vahvistaa, ovat koko kansan ohjelma.

Verrattuna kaikkiin aikaisempiin viisivuotissuunnitelmiin, jotka neuvostokansa on menestyksellisesti toteuttanut, nykyiselle viisivuotissuunnitelmalle on erikoista sen mahtava kantavuus, hahmoteltujen tehtävien suuruus, neuvostoyhteiskunnan elämän kaikki tärkeimmät puolet käsittävä mittavuus.

Maamme jokainen uurastaja on voimiaan ja tarmoaan säästämättä antava oman panoksensa kansan suuren yhteisen asian hyväksi.

Saamen luvan ilmituoda sen varman vakaumuksen, että puolueen tahdosta, koko neuvostokansan tahdosta ja uhrautuvalla työllä yhdeksäs viisivuotissuunnitelma tulee menestyksellisesti täytetyksi.

Leninin suuri puolue johtaa meidät uusiin maineikkaisiin suurtekoihin, kohti kommunismin uusia voittoja!

Eläköön suuri neuvostokansa — kommunismin rakentaja!

A. N. KOSYGININ LOPPUPUHEENVUORO

Toverit edustajat!

Edustajakokouksemme on päättänyt viisivuotissuunnitelman ohjeiden käsittelyn. Käsittelyn tulokset todistavat vakuuttavasti, että puolueemme edustajakokoukseen valtuuttamiensa edustajien kautta yksimielisesti hyväksyy tämän valtavan, tieteellisesti perustellun sosiaalitaloudellisen ja kulttuurirakennustyön ohjelman maassamme.

Edustajien puheenvuorot ovat jatkaneet, tehneet yhteenvedon ja päättäneet tämän puolueemme mitä huomattavimman ohjelmallisen asiakirjan yleiskansallisen käsittelyn, joka edelsi edustajakokousta. Näiden puheenvuorojen peruspiirteinä ovat bolshevistinen periaatteellisuus ja asiallisuus, pätevyys ja sosialistisen yhteiskuntajärjestelmän kehitysnäköalojen syvä ymmärtäminen, parhaiden ratkaisujen luova etsintä ja kiihkeä voitontahto.

Edustajakokouksemme on selvästi osoittanut puolueen ja kansan yhtenäisyyden, puolueemme internationaalisen solidaarisuuden kaikkia sosialismin maita, koko maailman kommunisteja kohtaan. Ne ovat ottaneet ohjelmamme vastaan luotettavana takeena Neuvostoliiton kasvavasta panoksesta yhteisessä taistelussamme rauhan ja sosiaalisen edistyksen puolesta.

Toverit! Edustajakokouksen asettama valiokunta on käsitellyt ehdotetut korjaukset ja täydennykset ohjei-

den luonnokseen. Osan näistä lisäyksistä ja korjauksista valiokunta ehdottaa liitettäväksi ohjeisiin. Ohjeiden teksti siihen tehtyine muutoksineen on jaettu teille.

Kaikki muut ehdotukset valiokunta ehdottaa siirrettäväksi Neuvostoliiton ministerineuvoston, Neuvostoliiton valtiosuunnittelukomitean (gosplan), ministeriöiden ja hallintovirastojen käsittelyyn, jotta ne tulisivat huolellisesti tutkituiksi ja huomioonotetuiksi viisivuotissuunnitelman laatimisen yhteydessä.

Viisivuotissuunnitelman laatimisessa tulemme nojautumaan Leonid Iljitsh Brezhnevin keskuskomitean toimintaselostuksessa esittämiin perusajatuksiin, ja käytämme laajasti hyväksemme edustajakokousedustajain puheenvuoroihin sisältyneitä ehdotuksia.

Edustajakokouksen vahvistamat ohjeet muodostavat yhdeksännen viisivuotissuunnitelman perustan. Viisivuotissuunnitelman laatimisen kulussa tullaan epäilemättä löytämään uusia yhteiskunnallisen tuotannon tehon kohottamisen ja työn tuottavuuden kasvun reserveja, mobilisoimaan täydentäviä resursseja kansan kasvavien aineellisten ja kulttuuritarpeiden entistä täydellisemmäksi tyydyttämiseksi.

Suunnitelman laatiminen, viisivuotiskauden tehtävien jakaminen eri vuosille, tuotantoaloille, talousalueille ja tuotantolaitoksille on välttämätöntä suorittaa loppuun kuluvan vuoden elokuun 1. päivään mennessä, minkä jälkeen suunnitelma käsitellään hallituksessa, annetaan NKP:n keskuskomitean täysistunnon ja Neuvostoliiton korkeimman neuvoston istunnon käsiteltäväksi.

Näin ollen, sosialistisen demokratian periaatteita noudattaen, uudesta viisivuotissuunnitelmasta tulee kansan yhtenäisen tahdon ilmaus, puolueen ja kansan kollektiivisen järjen, niiden luovan uskalluksen ja jalon tulevaisuuteen pyrkimisen olennoituma.

NKP:n 24. edustajakokous on kirjoittanut kirkkaan sivun puolueemme historiaan, suuren kaikkivoittavan Marxin, Engelsin ja Leninin opin kehitykseen. Ja jo-

kainen meistä edustajakokouksen osanottajista tuntee syvän ja iloisen tunteen osallisuudesta suureen sosiaalisen edistyksen suunnittelun asiaan, jonka hedelmät tulevat kuulumaan kaikille sosialistisille uurastajille.

Puolueemme edustajakokoukset ovat aikakauden tapahtumia kansamme ja koko maailman kommunistisen liikkeen historiassa. Kansan mieleen jää kiitolliset muistot jokaisesta puolueemme edustajakokouksesta.

Jättimäisten historiallisten monumenttien tavoin meidän edustajakokouksemme viitoittavat suuren tien kapitalistisesta menneisyydestä sosialistiseen nykyisyyteen. Kirkkaan tähden tavoin meidän edustajakokouksemme osoittavat oikean tien koko ihmiskunnan valoisaan tulevaisuuteen.

Lujittukoon ja kehittyköön puolueen ja kansan murtumaton yhtenäisyys taistelussa kansan vapauden ja onnen puolesta, maailmanrauhan ja kommunistisen tulevaisuuden puolesta!

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖS VIISIVUOTISSUUNNITELMASTA

Kuultuaan ja käsiteltyään SNTL:n ministerineuvoston puheenjohtajan toveri A. N. Kosyginin alustuksen NKP:n 24. edustajakokouksen ohjeista SNTL:n kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1971–75 Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokous päättää:

Vahvistaa Ohjeet Neuvostoliiton kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1971–75.

SNTL:n ministerineuvoston tulee näiden Ohjeiden perusteella laatia vuoden 1971 elokuun 1. päivään mennessä SNTL:n kansantalouden kehittämissuunnitelma vuosiksi 1971–75 jäsenneitynä viisivuotiskauden eri vuosien, ministeriöiden, keskusvirastojen ja liittotasavaltujen mukaisesti.

Laadittaessa SNTL:n kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmaa vuosiksi 1971–75 tulee käsitellä NKP:n 24. edustajakokouksessa, puolueen edustajakokouksissa eri tasavalloissa, eri aluepiirien ja alueiden, kaupunkien ja piirien puoluekonferensseissa, puolueen perusjärjestöjen ja työtätekevien kokouksissa esitetyt ehdotukset, samoin kuin työläisten, kolhoosilaisten, specialistien ja tiedemiesten esittämät ehdotukset.

SNTL:n ministerineuvoston tulee jättää 1. syyskuuta 1971 mennessä uuden viisivuotissuunnitelman luonnos SNTL:n korkeimman neuvoston käsiteltäväksi.

NKP:n 24. edustajakokous katsoo kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelman laatimisen kaikkien puolue-, neuvosto- ja talousjärjestöjen yhdeksi tärkeimmäksi taloudellis-poliittiseksi tehtäväksi.

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN OHJEET NEUVOSTOLIITON KANSANTALouden KEHITTÄMISEN VIISIVUOTISSUUNNITELMAKSI VUOSINA 1971—1975

Toteuttaen NKP:n 23. edustajakokouksen päätöksiä neuvostokansa saavutti uusia voittoja kommunismin aineellis-tekni­sen perustan luomisessa. Kansantalouden kaikkien alojen kehittämisessä, sosiaalisten tehtävien ratkaisemisessa ja neuvostoihmisten aineellisen ja sivistyksellisen elintason kohottamisessa saavutettiin suurta menestystä. Neuvostoyhteiskunnan aatteellis-poliittinen yhtenäisyys lujittui ja sosialistinen demokratia kehittyi edelleen. Kotimaamme kansainvälinen arvovalta kasvoi. Neuvostoliiton puolustusmahti lujittui.

Menestyksemme on kokonaisuudessaan työväenluokan, kolhoositalonpoikaiston, kansansivistyneistön ja kaikkien liittotasovaltojen työtätekevien antaumuksellisen työn tulosta. Näissä saavutetuissa menestyksissä ilmeni uudella voimalla Neuvostoliiton kommunistisen puolueen johtava ja suuntaava osuus, sen johdonmukainen leniniläinen politiikka.

I. SNTL:N KANSANTALouden KEHITTÄMISEN TÄRKEIMMÄT TULOKSET VUOSINA 1966—70

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeet kansantalouden kehittämisen viisivuotissuunnitelmasta vuosiksi 1966—70 täytettiin tärkeimpien taloudellisten ja sosiaalisten osoittimien kohdalta menestyksellisesti.

Neuvostoliiton kansantalous kehittyi tällä kaudella nopeasti ja tehokkaammin kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Väestön elintason kohoaminen nopeutui tuntuvasti.

Vuonna 1970 kansantulo ylitti vuoden 1965 tason 41 % ja kasvoi keskimäärin vuosittain nopeammin kuin vuosina 1961—65.

Teollisuustuotannon määrä kasvoi 1,5-kertaisesti. Alat, joihin tekninen edistys kansantaloudessa ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kohoaminen nojaavat, kehittyivät nopeasti. Niinpä sähkövoiman tuotanto kasvoi viisivuotiskaudella 54 %, koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotanto 74 %, mm. kotiteollisuuden tuotanto yli 2-kertaisesti, kemiallisen ja petrokemiallisen teollisuuden tuotanto 78 %.

Kulutustavaroiden tuotannon kasvu nopeutui huomattavasti. Niiden tuotanto lisääntyi keskimäärin 8,3 % vuodessa, kun se edellisellä viisivuotiskaudella lisääntyi 6,3 % vuodessa. Kulutushyödykkeiden tuotannossa kasvoi kestokulutustavaroiden osuus.

Maan talouspotentiaali kasvoi. Kansantalouden tuo-

tannolliset perusvarannot lisääntyivät viisivuotiskaudella 1,5-kertaisesti.

Kansantaloutteen tehtyjen perussijoitusten kokonaismäärä viisivuotiskaudella oli 352 mrd. ruplaa eli 1,4 kertaa niin paljon kuin edellisellä viisivuotiskaudella. Tänä aikana käyttöön otetuilla kapasiteeteilla voidaan tuottaa: 54 milj. kilowattia sähköä, 18 milj. tonnia terästä, 33 milj. tonnia väkilannoitteita, 17 milj. tonnia sementtiä, 148 milj. paria nahkajalkineita, 400 milj. kpl. trikoovalmisteita, valtakaasujohtojen pituus lisääntyi 25 000 kilometriä. Kansantalouden eri alojen kone-tekniinen taso kohosi.

Huomattavin toimenpitein lujitettiin maatalouden aineellis-tekniistä perustaa ja kohotettiin kolhoosilaisten ja valtiontilojen työntekijöiden aineellista kiinnostusta maanviljely- ja karjataloustuotteiden tuotannon lisäämiseen. Viljelykasvien satoisuus ja karjatalouden tuottoisuus kohosivat. Maatalouden keskimääräinen vuosituotanto oli vuosina 1966–70 21 % suurempi kuin vuosina 1961–65.. Viljantuotanto lisääntyi tänä aikana 1,3-kertaisesti. Vuonna 1970 viljaa tuotettiin yli 186 milj. tonnia.

Kaikki kuljetus- ja tietoliikennelajit kehittyivät edelleen. Rautateillä saatettiin pääpiirteissään päätökseen sähkö- ja dieselveureiden käytäntöönnotto höyryvetureiden tilalle.

Kaikissa liittotasavalloissa saavutettiin suuria menestyksiä talouden ja kulttuurin kehittämässä.

Maan itäalueilla kehittyivät nopeasti polttoaineteollisuuden kapasiteetit ja useat runsaasti energiaa kuluttavat tuotantoalat. Länsi-Siperiassa, Kazahstanissa, Turkmeniassa ja Uzbekistanissa lisääntyi suuresti maaöljyn ja kaasun tuotanto. Kauko-idän talous voimistui huomattavasti.

Neuvostotieteellä oli huomattava osuus yhteiskunnallisen tuotannon kehittämisen ajankohtaisten ongelmien ratkaisemisessa. Perustieteiden saavutusten ansiosta voitiin ratkaista menestyksellisesti lukuisia tieteellis-tek-

nisiä tehtäviä teollisuudessa, maataloudessa ja muilla aloilla. On luotu ja käytetään menestyksellisesti korkeatuottoisia konekomplekseja ja uusia teknologisia prosesseja, joiden ansiosta tuotantokustannukset alenevat, ja tuotteiden laatu paranee. Useilla aloilla on otettu käyttöön automatisoituja tuotantolaitosten ja monimutkaisten teknologisten prosessien johtamis- ja ohjausjärjestelmiä, joissa käytetään nykyaikaista tietokonetekniikkaa. Neuvostoliittolaisen avaruustutkimuksen uudet merkittävät saavutukset ovat vakuuttava todiste maamme tieteen ja tekniikan korkeasta kehitystasosta.

Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuus on kasvanut tieteellis-teknisen edistyksen, kansantalouden johdon parantamisen sekä uusien suunnittelu- ja taloudellisen kannustuksen menetelmien soveltamisen pohjalla. Yhteiskunnallisen työn tuottavuuden kohoaminen nopeutui. Tuotantolaitosten voitot lisääntyivät ja tuotannon kannattavuus kohosi.

Täytettiin ylittäen NKP:n 23. edustajakokouksen asettamat perustehtävät kansan aineellisen elintason kohottamisessa. Reaalitulot asukasta kohti lisääntyivät viisivuotiskaudella 33 % suunniteltujen 30 % asemesta. Teollisuus- ja ruokatavaroiden kulutus kasvoi huomattavasti, asunto-oloja parannettiin, yleisöpalveluala kehittyi edelleen.

NKP:n 23. edustajakokouksen ohjeissa edellytettiin korotettavaksi työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja keskimäärin vähintään 20 %. Todellisuudessa ne kohosivat 26 %, ja vuonna 1970 keskipalkka oli 122 ruplaa kuukaudessa, kun se vuonna 1965 oli 96,5 ruplaa. Työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkkaa korotettiin kaikilla kansantalouden aloilla. Rakennusalan ja rakennustarviketeollisuuden keskipalkattujen työntekijöiden tariffipalkkoja ja virkapalkkoja korotettiin. Laajennettiin Peräpohjolan alueilla ja niihin verrattavilla seuduilla työskentelevien henkilöiden palkka- ja muita etuja. Otettiin käyttöön aluelisät, joilla korotettiin työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja Kaukoidäs-

sä, Itä-Siperiassa ja Neuvostoliiton Euroopanpuoleisen osan pohjoisalueilla. Useiden työläis- ja toimihenkilökategorioiden palkkatulojen verokantaa alennettiin. Maaseutu- ja kaupunkiväestön elintason läheneminen jatkui. Kolhooseissa säädettiin taatut työtulot. Vuonna 1970 kolhoosilaisten työansiot olivat 42 % suuremmat kuin vuonna 1965.

Työläiset ja toimihenkilöt siirrettiin viiden työpäivän ja kahden lepopäivän viikkoon. Lisättiin työläisten ja toimihenkilöiden loman vähimmäispituutta.

Väestön yhteiskunnallisista kulutusvarannoista saamat maksut ja edut lisääntyivät viisivuotiskaudella yli 1,5-kertaisesti. Vuonna 1970 ne olivat 262 ruplaa asukasta kohti, kun ne v. 1965 olivat 182 ruplaa.

Suuren isänmaallisen sodan invalidien eläkkeitä korotettiin, alennettiin kolhoosilaisten vanhuuseläke-ikärajaa ja parannettiin sosiaalivakuutusta.

Puolueen 23. edustajakokouksen asettamat tavaranvaihdon lisäämistehtävät täytettiin ylittäen. Viisivuotiskaudella tavaranvaihto kasvoi lähes 1,5-kertaisesti. Pukimien ja jalkineiden, kestokulutustavaroiden, kuten televisioiden, jääkaappien ja huonekalujen samoin kuin arvokkaimpien elintarvikkeiden myynti väestölle lisääntyi.

Vuosina 1966–70 maassa rakennettiin asuintaloja yhteiseltä lattiapinta-alaltaan 518 miljoonaa neliometriä, minkä tuloksena parannettiin lähes 55 milj. hengen asunto-oloja. Yleisöpalvelu kehittyi nopeasti, palvelusten määrä lisääntyi yli 2-kertaisesti, mm. maaseutupaikkakunnilla — 3-kertaisesti.

Väestön koulutus- ja kulttuuritaso kohosi. Määrätietoisesti siirryttiin nuorison yleiseen keskikouluvelvollisuuteen. Rakennettiin kouluja 8,1 milj. oppilaalle ja lastenseimiä ja -tarhoja 2,5 milj. lapselle. Viisivuotiskauden aikana valmistui korkeakouluista 2,6 milj. ja erikoisalojen opistoista 4,4 milj. henkilöä. Teknillisistä ammattiopistoista ja -kouluista valmistui 7 milj. ammattitaitoista työläistä. Lääkintähuolto sekä väestön

mahdollisuudet järjestyneeseen vapaa-ajan viettoon paranivat, laajennettiin elokuvateatterien, kerhotalojen ja kirjastojen verkostoa.

Neuvostoliiton ulkomaiset taloudelliset suhteet laajenivat. Kehitettiin Neuvostoliiton ja muiden SEV-maiden taloudellisen yhteistyön sekä Neuvostoliiton kansainvälisen tuotannollisen ja tieteellis-teknisen erikoistumisen ja yhteistoiminnan muotoja.

Viisivuotissuunnitelmaa täytettäessä esiintyi myös epäkohtia. Tuotantokapasiteettien käyntiänsä ei saavutettu kaikkia tavoitteita, uusien tuotantolaitosten ja -osastojen rakentamisen ja käyntiänsä määrääjät pitkittyivät. Tästä johtui, ettei eräiden teollisuustuotteiden tuotannossa saavutettu suunniteltua tasoa. Ei ole poistettu vielä puutteellisuksia rakennustöiden suunnittelussa ja järjestelyssä, mikä on johtanut useilla aloilla niiden kustannusten kohoamiseen.

Huolimatta tuotannon nopeasta kasvusta eräiden tavaroitten osalta ei kuitenkaan vielä tyydytetä täydellisesti kysyntää. Useissa tapauksissa kauppalaitokset eivät tutki riittävästi kulutuskysyntää eivätkä ole tarpeeksi joustavia kaupan järjestämisessä ja kyllin vaativaisia teollisuutta kohtaan tuotteiden laadun ja valikoiman suhteen.

Useissa tuotantolaitoksissa tehdään liian vähän tuotteiden teknisen tason ja laadun kohottamiseksi sekä tieteellisten menetelmien käyttöönottamiseksi tuotannon ja työn järjestelyssä. Eräät talousjohtajat eivät kiinnitä tarpeeksi huomiota kysymyksiin, jotka koskevat tuotannon tehokkuuden lisäämistä, työn tuottavuuden kasvua, tuotannon sisäisten mahdollisuuksien täydellistä käyttämistä, tieteen ja tekniikan saavutusten tuotannollisen soveltamisen nopeuttamista sekä työ- ja valtionkurin lujittamista.

Monilla kollektiivi- ja valtiontiloilla viljelykasvien satoisuus ja karjatalouden tuottoisuus kohoaa hitaasti, ei käytetä täydellisesti hyväksi koneita ja laitteita, menetetään häviöinä väkilannoitteita, ja tuotannon kan-

nattavuus on vielä alhaista. Tämän vuoksi eräiden maataloustuotteiden osalta tuotantotehtävät jäivät osittain täyttämättä.

Ministeriöt ja keskusvirastot eivät tutki riittävästi, paljonko kansantalous ja väestö tarvitsee vastaavan alan tuotteita eivätkä toimi aktiivisesti niiden tarpeiden tyydyttämiseksi ajoissa ja kokonaan. Eräät tuotantolaitokset eivät täytä tuotanto- ja realisointisuunnitelmia, niillä on tuotannossa häviöitä ja tuottamattomia kustannuksia.

Ryhtymällä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi taloutemme kehityksessä ja tieteellis-teknisten saavutusten tuotantoon soveltamisen nopeuttamiseksi sekä suunnittelun ja kansantalouden johtamisen kehittämiseksi voidaan taata yhteiskunnallisen tuotannon jatkuva kasvu ja sen tehokkuuden kohoaminen.

II. SNTL:N KANSANTALouden KEHITTÄMISEN PÄÄTEHTÄVÄT VUOSINA 1971-75

Yhdeksäs viisivuotissuunnitelma tulee olemaan tärkeä vaihe neuvostoyhteiskunnan etenemisessä kohti kommunismia, sen aineellis-teknisen perustan rakentamisessa sekä maan talous- ja puolustusmahdin lujittamisessa. *Viisivuotiskauden päätehtävänä on kohottaa huomattavasti kansan aineellista ja sivistyksellistä elintasoja kehittämällä nopeasti sosialistista tuotantoa, lisäämällä tuotannon tehokkuutta, jouduttamalla tieteellis-teknistä edistystä ja nopeuttamalla työn tuottavuuden kasvua.*

Viisivuotiskauden päätehtävän täyttämiseksi tulee: parantaa yhteiskunnallisen tuotannon määräsuhteita, aikaansaada maatalouden sekä kulutushyödykkeitä tuottavien alojen nopea kasvu; kohottaa huomattavasti kansantalouden kaikkien alojen tehokkuutta. Maan kansantuloa on viisivuotiskaudella lisättävä 37-40 %, ja 80-85 % lisäyksestä on saatava kohottamalla työn tuottavuutta;

jouduttaa tieteellis-teknistä edistystä kehittämällä kaikin tavoin tutkimuksia tieteen lupaavimmilla aloilla ja lyhentämällä tieteellisten tutkimustulosten tuotantoon soveltamisen aikaa, korvata laajassa mitassa käsi-työ konetyöllä, kehittää kansantalouden tuotantorakennetta ja alojen sisäistä rakennetta;

kohottaa määrätietoisesti työtätekevien koulutustasoa ja ammattitaitoa, saattaa päätökseen nuorisoyhteinen keskikouluvelvollisuus, suorittaa tarvittavat toimenpi-

teet korkeasti pätevien specialistien ja työläisten valmentamiseksi sekä työntekijöiden uudelleenvalmentamiseksi uuden tekniikan käytäntöönoton ja tuotannon järjestelyn parantamisen yhteydessä;

parantaa edelleenkin tuotannon johtoa, suunnittelua ja taloudellisia kannusteita kommunistisen rakennustyön nykyvaiheen vaatimuksia vastaavasti: käyttää uusimpia teknillisiä välineitä johtamisessa. Vetää työtätekevät laajemmalti mukaan johtamaan taloutta;

soveltaa kaikin tavoin tieteellistä työnjärjestelyä, parantaa työntekijöiden palkkauksen sekä aineellisen ja moraalisen kannustuksen muotoja ja järjestelmiä.

Uuden viisivuotiskauden perustehtäviä vastaavasti:

1. On toteutettava laaja sosiaalisten toimenpiteiden ohjelma: väestön tulojen kohottamisen alalla. Reaalituloja asukasta kohti on lisättävä noin 30 % ottaen huomioon, että väestön tulojen kasvun päälähteenä on kuten ennenkin työn mukaan maksettava palkka. Edellytetään kohotettavaksi vähimmäispalkkaa.

Väestön reaalityulojen kohottamiseksi on lisättävä huomattavasti tavaravaihtoa, toimitettava markkinoille enemmän korkealaatuisia tavaroita tarvittavana valikoimana ja laajennettava väestölle tarjottavien palvelusten määrää. On vakautettava valtion määräämät kulustavaroiden vähittäishinnat ja alennettava eri tavaroiden hintoja sitä mukaa kuin tavaravarat kertyvät.

Yhteiskunnallisia kulusvarantoja on lisättävä 40 % ja käytettävä niiden lisäys terveydenhuollon parantamiseen, kansanopetuksen kehittämiseen, työntekijöiden kouluttamiseen ja lasten kasvattamiseen, työläisten, toimihenkilöiden, kolhoosilaisten eläkkeiden ja opiskelijoiden stipendien korottamiseen;

työn alalla. Työvoimavaroja on käytettävä tehokkaammin. Kohottamalla tuotannon teknistä tasoa on supistettava johdonmukaisesti käsityön ja raskaan työn sekä ammattitaidottoman työn käyttöä kaikilla kansantalouden aloilla.

Työkuria on kaikin tavoin lujitettava. Tulee ryhtyä

toimenpiteisiin työntekijöiden vaihtuvuuden vähentämiseksi.

Työoloja on parannettava edelleen, on lisättävä tuotantolaitosten huoltamista nykyaikaisilla turva- ja suojalaitteilla.

jokapäiväisen elämän alalla. Väestön asunto-oloja on parannettava kehittämällä edelleen asuntotuotantoa ja lisäämällä asukkaiden mukavuuksia. Toimintaa sähkön ja kaasun käytön laajentamiseksi kotitaloudessa on jatkettava. Valtaosa asuntoja on liitettävä kaasun käytön piiriin, on laajennettava kaasunkäyttöä pikkukaupungeissa, työläisyhdyskunnissa ja maaseutupaikkakunnilla.

Tulee suorittaa laajoja toimenpiteitä väestön ajan säästämiseksi ja kotitaloustöiden helpottamiseksi. Kaikkia kaupallisen palvelun muotoja on parannettava. Yleisten ruokailulaitosten verkkoa on laajennettava varsinkin tuotantolaitoksissa. Sosiaalikultuurillista ja muuta yleisöpalvelua on parannettava. Väestön varustamista kotitalouskoneilla on lisättävä. Kaupunkiliikennettä on kehitettävä, puhelinliikennettä laajennettava;

kaupunki- ja maaseutuväestön elintason lähentämisen alalla. Kolhoosilaisten ansiotuloja ja valtiontilojen vastaavien työntekijäryhmien palkkoja on lähennettävä toisiinsa kohottamalla työn tuottavuutta kolhooseissa.

Vähittäistavaranvaihtoa maaseudulla on lisättävä joudutetusti, on kehitettävä nopeasti maaseutuväestön kulttuuri- ja yleisöpalvelua, on luotava nuorisolle laajat mahdollisuudet maatalousammattien oppimiseen.

Maaseudun asutuskeskusten ajanmukaistamista on jatkettava.

Tierakennustoimintaa ja säännöllistä linja-autoliikennettä maaseutupaikkakunnilla on laajennettava.

Televisiolähetysten vastaanoton varmistamiseksi pääpiirteissään kaikkialla maassa on suoritettava vastaavanlaisia töitä.

2. On nopeutettava tieteellis-teknistä edistystä ja taattava yhtenäisen teknisen politiikan noudattaminen:

tieteellis-teknisen kumouksen luomia mahdollisuuksia tulee käyttää laajemmin tuotantovoimien kehityksen nopeuttamiseksi;

on kehitettävä ja otettava käyttöön periaatteellisesti uusia työväliteitä, materiaaleja ja teknologisia prosesseja, jotka teknisiltä ja taloudellisilta osoitteiltaan vievät voiton parhaista kotimaisista ja yleismaailmallisista saavutuksista;

kansantalouden kaikilla aloilla on parannettava kaikin tavoin tuotteiden laatua;

teknologisen kaluston teknistä tasoa on kohotettava nopeammin, moraalisesti vanhentuneet koneet ja laitteet on vaihdettava tai ajanmukaistettava nopeammin ottaen huomioon, että samalla kehitetään vastaavia koneenrakennusteollisuuden aloja tarpeellisessa määrässä. Tulee määritellä ja ottaa vähitellen käyttöön uudet, lyhyemmät tuotantokaluston kuoletusajat, rajoittaa heikkotuloksisten peruskorjausten määrää ja lisätä kulu- neen ja moraalisesti vanhentuneen kaluston vaihtamiseen varattavien kuoletuspoistojen osuutta;

tuotannon ominaisainekulutusta on supistettava kehittämällä teollisuuden alakohtaista rakennetta, parantamalla koneiden, laitteiden, kojeiden ja muiden tuotteiden rakennetta, käyttämällä edistyksellistä teknologiaa, kohottamalla raaka-aineiden ja tarvikkeiden laatuominaisuuksia, käyttämällä niitä täydellisemmin ja kompleksisesti sekä kehittämällä viimeistelyaloja jalostavassa teollisuudessa.

Ratkaistaessa tuotannon teknistä kehittämistä koskevia kysymyksiä edellytetään:

voimataloudellisen perustan kohdalla — tuotannon sähköistämisen ja energiankäytön tehokkuuden tason kohottamista; sähköteknologisten prosessien laajempaa käyttöönottamista; teknologisiin ja lämmitystarkoituksiin käytettävän höyryn ja kuuman veden tuotannon järkipäristä keskittämistä, pienten kattilahuoneiden ja sähkövoimalaitteistojen asteittaista poistamista;

materiaalien kohdalla — uusien, taloudellisempien

tarvikkeiden, mm. polymeeri- ja erikoispuhtaiden aineiden luomista ja käyttöönottamista; metallien ja muiden teollisuustarvikkeiden uusimpien lujittamismenetelmien kehittämistä ja tuotannollista sovellutusta; tuotettavien materiaalien valikoiman laajentamista;

työvälineiden kohdalla — konesysteemien luomista tärkeimpien tuotantoprosessien täyskoneellistamiseksi ja -automatisoimiseksi teollisuudessa, rakennusalalla, maataloudessa ja liikenteessä; tärkeimpien teknologisten koneistojen ja laitteiden yksikkökapasiteetin lisäämistä niiden taloudellisuutta silmällä pitäen. Numeerisesti ohjattujen automaattilaitteiden tuotannon nopeaa lisäämistä;

teknologian alalla — edistyksellisten, varsinkin jatkuvien teknologisten prosessien laajamittaista käyttöönottamista; uusien kemiallisten teknologisten prosessien, ja elektroniikan käyttöön perustuvien prosessien kehittämisen ja teollisen soveltamisen nopeuttamista. Otettaessa käyttöön uusia kapasiteetteja on pidettävä lähtökohtana yksinomaan nykyaikaisen teknologian soveltamisen välttämättömyyttä;

tuotannon järjestelyn ja johdon alalla — työn, tuotannon ja johdon laajamittaista järjestelyä käyttämällä hyväksi nykyaikaista toimisto- ja tietokonetekniikkaa. On järjestettävä tehokkaiden tietokonelaitteiden, pienten tietokoneiden sekä tietojenvälityslaitteiden sarjatuotanto. On järjestettävä tietokoneiden sarjatuotanto yhdessä kaikkien tietojen syöttö- ja tulostuslaitteiden sekä tyyppiohjelmistojen kanssa.

Standardien tieteellis-teknistä tasoa ja niiden merkitystä tuotteiden laadun parantamisessa on kohotettava. Voimassaolevat standardit ja tekniset vaatimukset tulee uusilla korvaamalla vanhentuneet osoittimet ja siten, että niissä kuvastuvat kansantalouden vaatimukset, jotka takaavat tuotteiden korkean teknisen tason ja laadun.

Yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväksi tulee katsoa usealla eri alalla käytettävien koneiden, osayhdistelmien, koneenosien ja koneistojen rakenteen, työkalujen ja

teknologisen kaluston yhdenmukaistaminen ja standardisoiminen, niiden valmistusteknologian tyypittäminen sekä täydellisen vaihdettavuuden turvaaminen samankaltaisia osayhdistelmiä ja osia valmistettaessa.

Koneiden ja laitteiden ajanmukaistamisen ja korjauksen teknistä tasoa ja tehokkuutta on kohotettava. Koneiden ja laitteiden ajanmukaistamisessa ja korjauksessa käytettävien osayhdistelmien, laitteistojen ja osien hajakeskitetystä valmistuksesta tulee siirtyä asteittaisesti niiden erikoistuneeseen tuotantoon vastaavia koneita ja laitteita valmistavissa tuotantolaitoksissa. Tuotantokaluston keskitettyyn korjaukseen erikoistuneita kapasiteetteja on huomattavasti laajennettava. Teknistä kalustoa valmistavien tuotantolaitosten on vastattava valmistamiensa koneiden ja laitteiden huoltamisesta vaihto- ja korjausosilla ja -osayhdistelmillä sekä niiden käyttöominaisuuksista.

Tieteellis-teknistä tiedotustoimintaa on parannettava, on turvattava tieteellis-teknisiä saavutuksia valaisevien sekä tekniikan, teknologian, tuotannon järjestelyn ja johtamisen alalla hankittua parhainta kokemusta koskevien tietojen säännöllinen välittäminen asianomaisille tuotantoaloille ja -laitoksille.

Tulee kehittää laajalti työtätekevien luovaa aloitteellisuutta tuotannon teknisessä kehittämisessä, edistää kaikin tavoin järkiperäistä- ja keksijätoimintaa. Insinöörien ja teknikkojen tulee tieteellis-teknisen edistyksen järjestäjinä ja toteuttajina tuotannossa esittää entistä suurempaa osaa.

3. Tieteellisiä perustutkimuksia ja käytäntöä palvelevia tutkimuksia on kaikin tavoin kehitettävä ja niiden tuloksia on sovellettava nopeammin kansantalouteen.

Uudella viisivuotiskaudella on turvattava:

teoreettisen ja sovelletun matematiikan ja kybernetiikan probleemojen kehittäily silmällä pitäen matemaattisten menetelmien ja tietokoneiden laajempaa kansantaloudellista käyttöä sekä tuotantoprosessien automatisointia ja johtotoiminnan parantamista;

tutkimusten kehittäminen ydinfysiikan, kiinteän kapaleen ja puolijohdefysiikan, kvanttiolektroniikan, plasmafysiikan ja alhaisten lämpötilojen fysiikan alalla uusien materiaalien ja niiden käsittelyssä käytettävien tehokkaiden menetelmien luomiseksi; energian muuttamismenetelmien kehittäminen, nopeilla neutroneilla toimivien reaktorien teollisen tuotannon järjestäminen, ydin- ja säteilyprosessien laajempi käyttäminen tieteessä ja käytännössä, elektroniikan, radiotekniikan ja tietokonetekniikan jatkuva edistäminen sekä teoreettisen ja käytännöllisen mekaniikan kehittäminen;

tieteellisten tutkimusten suorittaminen avaruudessa silmällä pitäen kaukopuhelin- ja lennätinliikenteen, television, sääennustuksen kehittämistä, luonnonvarojen tutkimista ja maantieteellisiä tutkimuksia sekä muiden kansantaloudellisten tehtävien ratkaisemista tekokuiden, automaattisten ja miehitettyjen avaruuslaitteiden avulla sekä Kuun ja aurinkokunnan planeettojen tieteellisten perustutkimusten jatkamista;

tutkimusten suorittaminen geologian, geofysiikan ja geokemian alalla hyödyllisten kaivannaisten sijainnin lainomaisuuksien selvittämiseksi, niiden etsiskelyssä, louhinnassa ja rikastamisessa käytettävien menetelmien tehokkuuden kohottamiseksi;

tieteellisten tutkimusten kehittäminen merentutkimuksen, ilmakehän fysiikan ja maantieteen alalla luonnonvarojen, mm. merten ja valtamerten rikkauksien laajamittaisempaa ja järkipäisempää käyttöä koskevien ongelmien kehittämiseksi; luonnonsuojelun ja uudistamisen tieteellisten perusteiden kehittäminen ihmisen luonnoympäristön parantamiseksi sekä luonnonrikkauksien käyttämiseksi tehokkaammin;

kemian eri alojen jatkuva kehittäminen varsinkin uusien polymeeri- ja epäorgaanisten aineiden valmistuksen erittäin edullisten kemiallis-teknoologisten ja sähkökemiallisten prosessien sekä erikoispuhtaiden aineiden taloudellisten valmistusmenetelmien tieteellisten perusteiden kehittämisen alalla;

tieteellisten tutkimusten kehittäminen biologian ja lääketieteen alalla ensi kädessä sydän- ja verisuonisairauksien, onkologisten ja virustautien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi, uusien fysiologisesti aktiivisten aineiden valmistamiseksi lääketiedettä, maataloutta sekä kevyttä ja elintarviketeollisuutta varten; geneettisten menetelmien kehittäminen korkeasatoisten kasvilajikkeiden ja tuottoisempien karjarotujen jalostamiseksi; perinnöllisten sairauksien genetiikan probleemien kehittäminen;

yhteiskuntatieteiden jatkuva kehittäminen, yhteiskuntakehityksen nykyprosessien kompleksinen tutkiminen sosialistisen talouden tieteellistä johtamista ja kommunistisen rakennustyön tehtävien ratkaisemista silmällä pitäen. Taloustieteen alalla on keskitettävä huomio tehokkaimpien muotojen ja menetelmien kehittämiseen objektiivisten talouslakien käyttämiseksi kansantalouden suunnitelmallisessa johtamisessa, pitkän tähtäyksen suunnittelun kehittämiseen, tieteellis-tekni- sen edistyksen nopeuttamisen, yhteiskunnallisen tuotannon voimaperäistämisen ja sen taloudellisen tehokkuuden kaikkinaisen kohottamisen ongelmiin sekä tärkeimpiin Neuvostoliiton ja muiden SEV-maiden sosialistisen talouden yhdentämisen kehittämisen kysymyk- siin.

Tieteellisten laitosten toiminnan tehokkuutta on ko- hotettava jyrkästi, on keskitettävä tieteelliset voimat sekä materiaali- ja rahavarat ensi kädessä tieteen joh- taville aloille sekä tärkeimpien tieteellis-tekni- sten ongelmien ratkaisemiseen, tutkimusten kokeellisen sekä kokeellis-tuotannollisen perustan voimistamiseen, itse- kannattavuusmenetelmien käyttämiseen tieteellisten tutkimusten järjestämisessä. Tieteellisten tutkimusten sekä kokeilu- ja konstruointitöiden suunnittelua on pa- rannettava, suunnitelmissa on edellytettävä näiden töi- den kaikki vaiheet aina niiden tulosten tuotannolliseen soveltamiseen asti, on tiukennettava suunnitelmien täyttämisen valvontaa. Tieteen ja tuotannon yhteyttä

on lujitettava. Tulee suorittaa organisatoriset ja taloudelliset toimenpiteet uusien koneiden ja laitteiden sekä keksintöjen ja löytöjen toteuttamiseksi nopeasti. Patenttialan ja patenttiedotuksen kannustavaa vaikutusta on voimistettava.

4. Yhteistyötä sosialististen maiden kanssa on kehitettävä johdonmukaisesti, on kaikin tavoin edistettävä sosialistisen maailmanjärjestelmän lujittumista.

Määritellään seuraavat Neuvostoliiton kansantalouden eri alojen kehittämisen, kansan elintason kohottamisen, tuotantovoimien sijoittelun ja liittotasavaltojen talouden ja ulkomaisten talousyhteyksien kehittämisen sekä johtotoiminnan ja suunnittelun parantamisen suuntaviivat ja tavoitteet.

III. TEOLLISUUS

Teollisuuden päätehtävänä ensi viisivuotiskautena on sosialistisen talouden, varsinkin maatalouden ja siihen liittyvien alojen kehittämisen teollisen perustan laajentaminen ja täydellistäminen, tuotannon teknisen tason ja tehokkuuden kohottaminen, tuotteiden laadun perusteellinen parantaminen.

Kaikkien teollisuusalojen kehityksen suuntana tulee olla neuvostokansan elämäntarpeiden mahdollisimman täydellinen tyydyttäminen, jonka vuoksi teollisuutta, joka tuottaa kulutustavaroita sekä niiden valmistamiseen käytettäviä raaka-aineita, koneita ja tuotantokalustoa, tullaan kehittämään nopeammin ja lisäämään sen prosentuaalista osuutta.

Sähkö-, varsinkin atomivoimalataloutta, koneenrakennus-, kemiallista, petrokemiallista ja kaasuteollisuutta on kehitettävä joudutetusti. Kaikilla teollisuusaloilla on turvattava tehokkaimpien tuotantolajien nopea kehitys. Varaosien keskitettyä tuotantoa lisätään huomattavasti, tyydytetään täydellisesti kansantalouden tarpeet autojen, traktoreiden ja muiden koneiden varaosien kohdalta.

Teollisuustuotantoa lisätään viisivuotiskautena 42–46 %⁰, muun muassa tuotantovälineiden tuotantoa 41–45 %⁰ ja kulutushyödykkeiden tuotantoa 44–48 %⁰.

Kaikilla teollisuusaloilla lisätään tuotantoa ennen kaikkea kohottamalla sen tehokkuutta ja käyttämällä

täydellisemmin sisäisiä taloudellisia mahdollisuuksia. Tätä silmällä pitäen tulee:

parantaa tuotannon rakennetta, alojen välisiä ja alojen sisäisiä määräsuhteita, laajentaa tuotannon erikoistamista ja yhteistoimintaa;

nopeuttaa työn tuottavuuden kasvua. Teollisuudessa on viisivuotiskautena kohotettava työn tuottavuutta 36–40 % ja tämän avulla saatava 87–90 % tuotannon kokonaislisäyksestä;

kohottaa kaikenlaisten tuotteiden teknistä tasoa, taloudellisuutta ja laatua. Uusien tuotelajien on laadullisilta sekä teknisiltä ja taloudellisilta ominaisuuksiltaan vastattava maailman tieteen ja tekniikan parhaita saavutuksia;

käyttää tehokkaammin tuotantokapasiteetteja ja perusvarantoja. Tuotantoa tulee tuotannollisten perusvarantojen kutakin yksikköä kohti lisätä käyttämällä täydellisemmin hyväksi koneita ja tuotantokalustoa, kohottamalla työvuorokerrointa, poistamalla seisokit, lyhentämällä uusien kapasiteettien nimellistuotannon saavuttamiseen tarvittavaa aikaa sekä voimaperäistämällä tuotantoprosesseja;

käyttää paremmin raaka-aineita, tarvikkeita, polttoainetta sekä sähkö- ja lämpöenergiaa. Koneenrakennus- ja metalliteollisuudessa on aikaansaattava 18–20 prosentin suuruinen teräsvalssaus tuotteiden säästö käyttämällä tehokkaampia metallin ja sitä korvaavien aineiden eri lajeja ja muotoja, parantamalla valssaus tuotteiden työstössä käytettävien koneiden rakennetta ja teknologiaa. Polttoaineen, sähkövoiman sekä kemiallisten, puu- ja muiden raaka-aineiden ja materiaalivarojen kulutusnormeja on supistettava 7–10 %. Tuotantolaitosten varastotaloutta on parannettava.

Kansantaloudessa on käytettävä täydellisemmin hyväksi sekundäärisiä raaka-, polttoaine- ja energiavaroja ja tuotannon jätteitä (rauta- ja ei-rautametalliromua ja -jätteitä, jät-paperia, sekundäärisiä tekstiilitarvikkeita, hylkylasia, kuluneita kumipyöriä, polymeeriaineita, ke-

mikaaleja ja muita sekundäärisiä raaka-aine- ja materiaalivaroja); sekundääristen raaka-aineiden muokkaustekniikkaa on kehitettävä. Sekundäärisiä raaka-aineita ja tuotannon jätteitä hankkivien järjestöjen aineellisteknistä perustaa on voimistettava, on järjestettävä paremmin sekundääristen raaka-aineiden keruu väestöltä; teollisuuden liikevoittoa on suurennettava, tuotteiden tuotantokustannuksia alennettava ja tuotantolaitosten toiminnan kannattavuutta kohotettava.

Määritellään seuraavat teollisuusalojen tuotannon kehittämisen pääsuunnat ja tuotantomäärät:

sähkövoimataloudessa kohotetaan sähkövoiman tuotanto 1030—1070 mrd. kilowattituntiin. Sähkölaitoksilla on otettava käyttöön 65—67 milj. kilowattia tehokapasiteetteja lähinnä rakentamalla lämpövoimaloita ja asentamalla niihin suuritehoisia voimakoneistoja. Energeettisen kaluston käytön teknis-taloudellisia osoittimia on parannettava tuntuvasti. Polttoaineen ominaiskulutus sähkölaitoksilla on alennettava vuoteen 1975 mennessä 340—342 gramman voimaverkostoon toimitettua kilowattituntia kohti.

Vesivoimatalouden alalla tulee rakentaa pääasiallisesti sellaisia hydroteknillisten laitteiden yhdistelmiä, joiden avulla voidaan ratkaista kompleksisesti sähkövoiman tuotantoa, maiden kastelua, kansantalouden vesihuoltoa sekä laivakulun ja kalaviljelyn kehittämistä koskevat tehtävät.

Edellytetään kehitettäväksi huomattavasti atomivoimataloutta rakentamalla suuria voimaloita, joihin asennetaan 1 milj. kilowatin yksikkötehon omaavia ja sitäkin tehokkaampia reaktoreja. Atomivoimaloissa otetaan käyttöön 6—8 milj. kilowatin tehokapasiteetit.

Maan yhtenäisen voimaverkon, 750 ja 1150 kilovoltin vaihtojännitteellä toimivien sekä 1500 kilovoltin tasavirtajännitteellä toimivien kaukosiirtolinjojen rakentamista samoin kuin sähköverkoston kehittämistä maaseutupaikkakunnilla on jatkettava ja maaseutukulttajien sähköhuolto saatava varmemmaksi.

Työn tuottavuutta sähkövoimatalouden alalla tulee viisivuotiskautena kohottaa 1,4-kertaisesti.

Öljy- ja kaasuteollisuudessa tulee vuoteen 1975 mennessä kohottaa maaöljyn tuotantoa 480—500 milj. tonniin ja kaasun tuotantoa 300—320 mrd. kuutiometriin. Maaöljyn ja kaasun osuus yleisessä polttoainetaseessa on vuoteen 1975 mennessä kohotettava vähintään 67 prosenttiin. Uusien runsastuottoisten maaöljy- ja kaasuesiintymien käyttöönottamista on nopeutettava, on kehitettävä öljyn ja kaasun tuotantoa entisillä alueilla.

Öljyn tuotanto vaikuttamalla keinotekoisesti kerrostumiin on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 75 prosenttiin kokonaistuotannosta.

Tutkimuksia uusien tehokkaampien öljy- ja kaasukondensaatti-esiintymien hyödyttämismenetelmien löytämiseksi on tehostettava, öljy ja kaasukondensaattia on saatava kerrostumista huomattavasti enemmän.

Rinnakkain ja erillisesti käytettävien öljy- ja paineporausten varantoa on lisättävä noin 2-kertaisesti. Kompleksinen automatisointi on järjestettävä 120:lle öljy- ja 20:lle kaasukentälle. Porausvarantojen käytön tehokkuutta on lisättävä lyhentämällä huomattavasti niiden käyttöönottoaikoja, soveltamalla entistä parempia käyttömenetelmiä ja pidentämällä kaluston käyttöikää.

Poraustöiden teknisiä ja taloudellisia osoittimia on kohotettava huomattavasti. Poraustöiden kannattavuutta on lisättävä noin 1,5-kertaisesti. Työn kuluessa tapahtuvan porauksen täysvalvonnan käyttöönottoa on nopeutettava.

Öljyn mukana nousevan kaasun hyväksikäyttöä on kohotettava 80—85 prosenttiin sen varoista, myötäkaasun ja luonnonkaasun kompleksijalostuksen kapasiteetteja on lisättävä huomattavasti sekä laajennettava nesteytetyn kaasun, bensiinin, heliumin ja rikin tuotantoa.

Töitä maan yhtenäisen kaasuhuoltojärjestelmän luomiseksi on jatkettava. On aikaansaattava tehokkain

kaasunkuljetus valtapatkistoa pitkin uusilta kaasuntuotantoalueilta maan Euroopan-puoleisen osan polttoainetarpeen tyydyttämiseksi. Kaasujohtojen nimelliskapasiteetit on käytettävä täydellisesti hyväksi, on lisättävä kaasujohtojen kuljetuskykyä kohottamalla niiden työpainetta. Valtakaasujohtoja on rakennettava vähintään 30 000 kilometriä. Kaasun kuljettamiseksi 75 ilmakehän paineella tulee ottaa laajalti käyttöön 1420 mm. läpimittaisia putkia sekä uusia suuritehoisia pumpulaitteita.

Teollisuuskeskusten lähistöllä olevia maanalaisia kaasusäiliöitä on laajennettava huomattavasti.

Työn tuottavuutta öljyteollisuudessa on kohotettava 1,4-kertaisesti ja kaasuteollisuudessa 1,3-kertaisesti.

Öljynjalostusteollisuudessa on lisättävä tuotantoa 1,5-kertaisesti.

Öljynjalostamojen suunnitteluun ja rakentamiseen sekä niiden nimelliskapasiteettien saavuttamiseen tarvittavaa aikaa on supistettava huomattavasti.

Öljytuotteiden laatua on parannettava. Tulee tuottaa pääasiallisesti rikkipitoisuudeltaan vähäistä dieselpolttoöljyä, korkeaoktaanista bensiiniä, voiteluöljyä, joissa on tehokkaita monitoimisia lisäaineita, ja käytettävä laajemmin öljyjalosteista suoritettavan rikin optimipoiston menetelmiä. Aromaattisten hiilivetyjen, niukkarikkisen elektrodikoksin, nestekaasun sekä kemiallisen teollisuuden käyttämän naftaperäisten raaka-aineiden tuotantoa on laajennettava.

Työn tuottavuutta öljynjalostusteollisuuden tuotantolaitoksissa on kohotettava 1,5-kertaisesti.

Kivihiiliteollisuudessa on kivihiilen tuotantoa kohotettava 1975 685—695 milj. tonniin. Tulee saattaa pääpiirteissään päätökseen tuotantolaitosten tekninen uusiminen tuotantoprosessien täyskoneellistamisen ja automatisoinnin pohjalla sekä siirtyä kaitalouhintaan kairovoksissa, kohottaa viisivuotiskauden loppuun mennessä viistoista ja kaltevista kerrostumista tapahtuvan hiilenlouhinnan osuus vähintään 60 prosenttiin kokonaisu-

hinnasta käyttäen hiilen poistokomplekseja ja koneellistettuja tukia.

Kivihiihen avolouhintaa tulee kehittää nopeammin ja kohottaa vuonna 1975 tällä menetelmällä tapahtuvan kivihiihen louhinnan osuus 30 prosenttiin.

Työn tuottavuutta kivihiihiteollisuudessa tulee kohottaa noin 1,4-kertaisesti.

Polttoturpeen tuotannon tulee viisivuotiskautena kasvaa 35–38 %, turvebrikettien ja puolibrikettien tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Rautametallurgiassa on katsottava päätehtäväksi metallituotteiden laadun perinpohjainen parantaminen ottamalla käytäntöön edistyksellisiä metallin valmistusmenetelmiä sekä laajentamalla valssaustuotteiden, putkien ja metallituotteiden valikoimaa, jotta metallin käytön tehokkuus kansantaloudessa kohoaisi tuntuvasti.

Teräksen tuotannon on vuonna 1975 noustava 142–150 milj. tonniin ja valmiiden valssaustuotteiden tuotannon 101–105 milj. tonniin. Taloudellisten valssaustuotelajien, ensi kädessä kuumavalssatun levyn, kylmävalssatun levyn, taivutettujen ja muotoprofilien, tarkkuusprofilien sekä laatu- ja seosteräksestä valmistettujen valssaustuotteiden samoin kuin putkien ja muiden metallituotteiden tuotantoa on lisättävä. On järjestettävä kylmävalssatun dynamoteräksen tuotanto ja kohotettava huomattavasti muuntajateräksen laatua.

Tulee lisätä ruosteenestopinnoitettujen sekä lämpökäsittelyllä vahvistettujen metallivalssaustuotteiden ja putkien samoin kuin kylmyydenkestävien metallilaatujen tuotantoa.

On perustettava uusia kapasiteetteja läpimitaltaan suurien ja korkean paineen kestävien kaasujohtoputkien, erittäin lujien poraus- ja suojaputkien, ohutseinämäisten saumattomien ja sähköhitsattujen putkien, kylmävalssatun sähköteknillisen ja ruostumattoman teräslevy- sekä muunlaisten kansantalouden tarvitsemien metallituotteiden tuottamiseksi.

Tuotantokapasiteetteja lisätään rautametallurgiassa rakentamalla suuren yksikkökapasiteetin omaavia koneistoja ja laitoksia, mm. 5000 kuutiometrin masuuneja sekä 350 tonnin happikonverttereita.

Rautametallurgiaa malmilla huoltavien tuotantolaitosten rakentamista on joudutettava. Tavaramalmin metallipitoisuutta on lisättävä.

Tulee laajentaa tuntuvasti edistyksellisten teknologisten prosessien soveltamista, hapen ja luonnonkaasun käyttämistä masuuneissa, on lisättävä noin 4-kertaisesti malmirikastepallojen tuotantoa, järjestettävä metalloidun rautamalmiraaka-aineen teollinen tuotanto. Happikonverttereissa tapahtuvan teräksen melleituksen osuus on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava vähintään 30 prosenttiin teräksen tuotannon kokonaismäärästä, sähköteräksen tuotannon osuutta on kohotettava. Teräksen jatkuvavaluvalmistusta on lisättävä. Tulee soveltaa laajalti tehokkainta metallin laatua parantavia menetelmiä käyttämällä tyhjiökäsittelyä, teräksen käsittelyä synteettisellä kuonalla ja inerttisillä kaasuilla sekä sähkökuona- ja tyhjiösulatusta.

Työn tuottavuutta rautametallurgiassa on kohotettava noin 1,3-kertaisesti.

Ei-rautametallurgisessa teollisuudessa tulee lisätä tuotantoa 1,4-kertaisesti, mm. alumiinin tuotantoa 50–60 %, kuparin 35–40 %. Seostusmetallien ja luonnontimanttien tuotantoa on laajennettava huomattavasti. Raaka-ainepohjan kehittämistä varsinkin alumiinioksidin, lyijyn, volframin, molybdenin, antimonin, tinan ja elohopean tuottamiseksi on nopeutettava.

On kehitettävä edelleen malminlouhintaa avolouhosista sekä maanalaisella menetelmällä käyttämällä korkeatehoisia moottoroituja tuotantokalustokomplekseja. Malmilouhosten varustamista tehokkaalla tuotantokalustolla ja kuljetusvälineillä on nopeutettava.

Metallien saantoa malmeista on lisättävä huomattavasti, on parannettava raaka-aineen kokonaiskäyttöä; on otettava laajalti käyttöön suljettuja teknologisia

prosessikaavoja, joissa suoritetaan puolivalmisteiden täydellinen jalostus, ja järjestettävä tuotannon jätteiden käyttö metallurgisilla tehtailla. On luotava plasma-metallurgisten prosessien perusteet. Tulee kehittää ei-rautametallien ja lejeerinkien samanaikaista valua ja puolivalmisvalssausta, kehitettävä erilaisten aineiden ei-rautametalleilla tyhjiössä pinnoittamisen prosessit sekä teollisuuskalusto näihin tarkoituksiin.

Tulee kartuttaa sekundääristen ei-rautametallien, elektrodituotteiden, kupari- ja kuparilejeerinki-valsauustuotteiden, ohuen langan, ohutseinämäisten putkien ja taloudellisten profiilien tuotantokapasiteetteja. Alumiinilejeeringeistä valmistettujen putkien ja rakennusprofiilien samoin kuin elintarvikkeiden pakkaukseen käytettävän alumiinisen lehtimetallin ja nauhan tuotantoa ja valikoimaa on lisättävä huomattavasti. Ei-rautametallien ja lejeerinkien laatua on parannettava.

Työn tuottavuutta ei-rautametallurgiassa on kohotettava vähintään 1,4-kertaisesti.

Kemiallisessa ja petrokemiallisessa teollisuudessa on lisättävä tuotantoa 1,7-kertaisesti, mm. muovien ja tekohartsien noin 2-kertaisesti, kautsun 1,7-kertaisesti ja kemiallisten kotitaloustavaroiden tuotantoa 1,9-kertaisesti. Vuoteen 1975 mennessä tulee kohottaa väkilannoitteiden tuotantoa 90 milj. tonniin ja kemiallisten kuitujen 1,05–1,10 milj. tonniin. Valmistettavien tuotteiden valikoimaa on laajennettava ja laatua kohotettava. Alojen sisäisiä määräsuhteita on parannettava. Edellytetään kehitettäväksi edelleen kemiallisen tuotannon aloja kohottamalla laitosten ja laitteiden yksikkökapasiteetteja ja luotavaksi jatkuvia teknologisia prosesseja.

Korkealaatuisten rikastettujen ja yhdistettyjen väkilannoitteiden tuotantoa tulee kehittää joudutettua vauhtia, jotta niiden osuus väkilannoitteiden koko tuotannossa olisi viisivuotiskauden lopulla n. 80 %. Väkilannoitteiden keskimääräinen ravinnepitoisuus on kohotettava 35–37 prosenttiin. Kemiallisten kasviensuojeluai-

neiden tuotantoa on lisättävä ja niiden valikoimaa laajennettava.

Muovien ja niistä valmistettävien tuotteiden laatua on parannettava, on järjestettävä erikoislujien, kuumuudenkestävien, sähköä eristävien, korrosionkestävien ja muiden uusien polymeeriainesten tuotantoa. Termoplastisten aineiden osuus tekoartsien ja muovien tuotannon kokonaismäärässä on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 40—43 prosenttiin.

Kemiallisten kuitujen tuotannon rakennetta on parannettava, synteettisten kuitujen osuus niiden kokonaistuotannossa on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava 38—40 prosenttiin, on lisättävä huomattavasti teksturoitujen synteettisten ja tekolankojen, punotun sillakuidun ja massana värjättyjen kemiallisten kuitujen tuotantoa sekä synteettisten ja tekosilkin toimituksia suurpakkauksissa.

Uusien korkealaatuisten tekokautsujen tuotantoa on laajennettava. Luonnonkautsun korvaavan tekokautsun tuotannon osuus kautsun kokonaistuotannossa on kohotettava 55—60 prosenttiin supistaen samalla luonnonkautsun kulutusta. Rakenteellisesti parannettujen autonrenkaiden tuotantoa on laajennettava ja korotettava autonrenkaiden kestävyyttä keskimäärin 20—25 %.

Pieneräisten kemiallisten tuotteiden tuotannon kasvua on nopeutettava ja niiden valikoimaa laajennettava. Tulee laajentaa polymeeriainesten laatua parantavien kemiallisten lisäainesten tuotantoa ja turvata niillä kansantalouden tarve kokonaisuudessaan. Säilöntä- ja antiseptisten aineiden, lääkintätarkoituksissa ja maataloudessa käytettävien biologisesti aktiivisten aineiden, lisäainesten, reagenssien, elintarvikkeiden pakkauksessa käytettävien erilaisten kelmujen, rasvojen ja muiden teknisiin tarkoituksiin käytettävien elintarvikeraaka-ainesten, synteettisten väriainesten, lakkojen, kankaiden, trikoovalmisteiden, jalkineiden sekä tekonahan laatua parantavien apuainesten tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Jokapäiväisessä elämässä käytettävien kemiallisten tuotteiden, muoviesineiden ja muiden kemianteollisuuden väestölle valmistamien tuotelajien valikoimaa on laajennettava ja niiden laatua parannettava.

Työn tuottavuutta kemian teollisuuden tuotantolaitoksissa on lisättävä 1,6-kertaisesti ja petrokemiallisen teollisuudessa 1,5-kertaisesti.

Maanuumenien geologisia tutkimustöitä sekä kivennäisraaka-ainevarojen prospektausta on laajennettava ennen kaikkea toimivien vuoriteollisuuslaitosten alueilla sekä niiden teollisen käytännön kannalta taloudellisesti edullisimmilla alueilla. On tehostettava öljyn ja kaasun etsintää varsinkin maan Euroopan-puoleisessa osassa, koksiutuvan ja energeettisen kivihillen, korkealaatuisten boksiittien, tärkeimpien ei-rautametallien, harvinaisten ja jalometallien, timanttien, väkilannoitteiden tuotannossa käytettävän, varsinkin fosaattirauka-aineen ja maanalaisten vesien prospektausta ja voimistettava etsintä- ja tiedustelutöitä runsaiden rautamalmiesiintymien selville saamiseksi Siperiassa ja Uralilla.

Tulee kehittää etsintä- ja tiedustelutöitä merten ja valtameren rannikkovesialueilla lupaavien vedenalaisten öljy- ja kaasuesiintymien löytämiseksi. Tulee laajentaa rannikkovesistöissä olevien kulta-, tina- ja muiden malmiesiintymien tutkimuksia. Geologisten tutkimustöiden taloudellista tehokkuutta on kohotettava.

Koneenrakennuksen ja metallintyöstön alalla tulee viisivuotiskautena lisätä tuotantoa 1,7-kertaisesti, mm. kulutustavaroiden tuotantoa 2,2-kertaisesti. Muita aloja nopeammin on kehitettävä kojeiden ja automaatiovälineiden, maatalouskoneiden, rakennus- ja maanparannusvälineiden, edistyneimpien metallintyöstö- ja sähköteknillisen kaluston, kaasuturbiinien, atomivoimaloiden ja kemiallisen teollisuuden, kevyen ja elintarviketeollisuuden tuotantokaluston, rautateiden liikkuvan kaluston sekä autoteollisuuden tuotantoa.

On luotava erilaisia koneita ja laitteita, jotka ovat

soveliaita toimimaan Peräpohjolan, kuuman ilmaston ja vuoristoseutujen oloissa sekä laajennettava niiden tuotantoa.

Nosto- ja kuljetustöissä, kuormauksessa, purkauksessa ja varastotöissä käytettävien koneistamisvälineiden tuotantoa on lisättävä huomattavasti. Kestokulutustavaroiden valikoimaa ja laatua on parannettava.

Tuotantokaluston tehokkuutta on kohotettava lisäämällä laitteistojen yksikkökapasiteettia sekä parantamalla niiden laatua ja käyttövarmuutta.

Uusia koneenrakennusalan tuotantolaitoksia rakennettaessa ja toimivia uusittaessa on lähdeittävä siitä, että täytyy syventää koneenrakennustuotteiden tuotannon erikoistamista, rakentaa lähinnä eri osien tuotantoon määrättyyn prosessitekniikkaan erikoistuneita tehtaita ja kokoomoja. Tuotantokaluston käytön työvuorokerrointa on kohotettava.

Koneenrakennusteollisuuden tuotantoperustan teknistä uusimista on nopeutettava. Tämän alan tuotantolaitoksiin on suunnattava vanhentuneen metallintyöstökäkaluston vaihtamiseksi 25–30 metallintyöstökoneistoa ja vähintään 30 % takomo- ja puristinkoneista. Tulee ottaa nopeammin käyttöön uusia edistyksellisiä teknologisia prosesseja.

Metallintyöstökoneiden tuotanto on vuoteen 1975 mennessä kohotettava 230–250 000:een sekä takomo- ja puristinkoneiden tuotanto 60–65 000:een. On lisättävä muita enemmän numeerisesti ohjattujen metallintyöstökoneiden tuotantoa lisäämällä niiden tuotantoa viisivuotiskaudella vähintään 3,5-kertaisesti. Tarkkojen ja erikoistarkkojen työkalujen, automaattisten ja puoliautomaattisten koneikkojen, takomo- ja puristin- sekä valimokaluston tuotantoa on laajennettava samoin kuin lastuavien ja hiomatyökalujen erikoistunutta tuotantoa. Näiden työkalujen laatua on kohotettava.

Tulee kehittää joudutetusti valanteiden, takeiden ja puristintuotteiden ja hitsausrakenteiden tuotantoon erikoistettuja kapasiteetteja uusimalla teknisesti uudella

perustalla nykyisiä sekä rakentamalla uusia valimoita sekä takomo- ja puristintyötehtaita ja -osastoja. Valujen, takeiden, hitsaustuotteiden ja aihoiden laatua ja tarkkuutta on kohotettava käyttämällä tuotannossa uutta prosessitekniikkaa, nykyaikaisia rakenne- ja hitsausmateriaaleja, valamalla valmistettujen kaavainten mukaan tapahtuvaa valua, painevalua ja tyhjiövalua, liukuhihnoja ja automaattikoneikkoja sekä ottamalla käyttöön teollisuusjaksoisella virralla toimivia induktiouneja valuraudan sulattamiseksi.

Metallien puristustyöstön osuutta on kohotettava huomattavasti ja teollisuudessa on käytettävä laajalti kolmiulotteista puristusta.

Koko koneenrakennusteollisuudessa käytettävien tuotteiden valmistus on keskitettävä.

Traktoreiden tuotannon tulee vuonna 1975 olla 575 000 ja maatalouskoneita on tuotettava yhteensä 3,5 mrd. ruplan arvosta. Traktoreiden, leikkuupuimureiden ja muiden maatalouskoneiden tehoa ja tuottavuutta on lisättävä. Tulee järjestää uusien korkeatuottoisten leikkuupuimureiden, tehokkaiden kyntö- ja teollisuustraktorien sekä metsätöissä käytettävien koneiden tuotanto. Tuotantoprosessien täyskoneellistamiseksi maataloudessa tarvittavien maatalouskoneiden ja välineiden suunnittelua ja tuotantoa on nopeutettava. Moottoroitujen alustojen ja niihin asennettavien koneiden tuotantoa tarvittavina kokonaisarjoina on laajennettava.

Autojen vuosituotanto on vuoteen 1975 mennessä kohotettava 2–2,1 miljoonaan lisäämällä tällöin kuorma-autojen tuotantoa n. 1,5-kertaisesti ja henkilöautojen 3,5–3,8-kertaisesti. Suuren kuormauskyvyn omaavien kuorma-autojen ja niiden pohjalla valmistettavien suuren kuljetuskyvyn omaavien autojunien tuotantoa on lisättävä. Erityiskuorma-autojen ja perävaunujen, Peräpohjolan ja kuuman ilmaston oloihin soveltuvien autojen sekä puutavara-autojunien tuotantoa on laajennettava. Tulee järjestää kippiautojen ja kuljetuskyvyltään aina 120 tonnin kippaavien autojunien tuotan-

to vuoriteollisuutta varten. Tulee lisätä kuljetuskyvyltään suurten linja-autojen sekä maastokyvyltään parannettujen linja-autojen tuotantoa. Autonmoottoreiden kestoikkää peruskorjaukseen on lisättävä 1,3--1,5-kertaisesti.

Uusimmilla automaattivälineillä varustetun korkeatehoisen teknologisen kaluston tuotantoa kevyen- ja elintarviketeollisuuden tuotantolaitoksia, kauppoja ja yleisiä ruokailulaitoksia varten on lisättävä vähintään 1,9-kertaisesti. Elintarvikkeiden pakkausautomaattien sekä yleisöpalvelulaitoksille tarkoitettun kaluston tuotantoa on lisättävä huomattavasti.

Tulee suunnitella kauko-ohjattuja ja automaattisesti ohjattuja nosto- ja kuljetuskoneiden ja -koneistojen komplekseja sekä jaksotoimisia koneita automatisoituja kuljetushihnoja varten. Tulee laajentaa erityisten kuljetus-, kuormaus- ja purkauskoneistojen ja laitteiden tuotantoa, jotta supistettaisiin irtotavaroiden, kuten sementin, väkilannoitteiden ym. kuljetushäviöitä. Tavaravaunuja ja kontteja tuottavien tehtaiden rakentamista ja uusimista on nopeutettava.

Tulee valmistaa uudenmallisia suuren yksikkökapasiteetin omaavia koneita ja laitteita metallurgista, kivihiili-, vuori-, kemiallista, petrokemiallista ja öljynjalostusteollisuutta, voimataloutta, paperi- ja selluloosateollisuutta ja muita aloja varten. On järjestettävä 5000 kuutiometrin masuuneille tarkoitettun kaluston, avolouhoksille tarkoitettujen aina 12 000 kuutiometrin tuntikapasiteetin pyörökaivurikompleksien, 100 kuutiometrin kauhatilavuuden omaavien kaivinkoneiden, ohuiden ja paksujen viettävien ja kaltevien kerrostumien louhinnassa käytettävien kalustokompleksien ja niiden koneellistettujen tukilaitteiden sarjatuotanto.

Tulee järjestää 500 ja 800 megawatin tehoisten lämpövoimalalohkojen täydellisen konekaluston, 100 megawatin tehoisten kaasuturbiinien sekä 1000 megawatin tehoisten tehokkaampien atomivoimalareaktorien tuotanto. On valmistettava 1200 megawatin tehoisen voi-

malalohkon prototyypikoneistot ja laitteet. On luotava uusi suurjännite- ja muuttajalaitteisto 1500 kilovoltin tasajännitteistä ja 1150 kilovoltin vaihtojännitteistä voimansiirtoa varten.

Tulee järjestää yleisteolliseen käyttöön tarkoitettun uuden sähkökonesarjan tuotanto. Niillä on oltava parannetut teknologiset, paino- ja käyttöosoittimet sekä laaja tehovalikoima pienoiso- ja mikromoottorit mukaan luetuna. On suunniteltava sähkömoottorit, sähkölaitteisto ja kaapelituotteet maataloustuotannon erikoisoloja silmälläpitäen ja pantava käyntiin niiden sarjatuotanto. Väestön valaisinlaitteiden kysyntä on tyydytettävä.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä dieselmoottori-tuotannon kehittämiseen sekä kaasumoottoreiden ja kaasumoottoriahdinten tuotantoon. Näiden koneiden kestoikää on lisättävä 1,5–2-kertaisesti. On saatettava käyntiin uusien tehokkaiden dieselvetureiden tuotanto.

Tulee järjestää öljy- ja kaasuteollisuuskaluston tuotanto erityisesti Länsi-Siperian ja Peräpohjolan alueita varten sekä tehokkaiden kaasu- ja öljyjohtojen valtuputkistojen rakentamisessa käytettävän kalustosarjan tuotanto.

Rakennus- ja tietokoneiteollisuuden kehitysvauhtia on nopeutettava, on lisättävä yksikkökapasiteetiltaan tehokkaampien koneiden tuotantoa rakennusalaan varten, järjestettävä tehokkaiden teollisuustraktoreiden ja pyörätraktoreiden pohjalla valmistettävien uusien koneiden, hydraulisten kaivinkoneiden sekä sisustus-, kattamis- ym. töissä käytettävien konekompleksien sarjatuotanto. Rakennusaineteollisuutta varten on luotava automaattisia tuotantolinjoja, on laajennettava koneiden ja laitteiden tuotantoa kunnallis-tekniisiin taroituksiin.

Tulee panna käyntiin metallurgisen, kemiallisen, öljynjalostus-, öljy-, kaasu- ja kivihiiliteollisuuden teknologisten prosessien ohjauksen automatisoinnissa käytettävien kojeiden ja laitteistojen teollinen tuotanto.

Kojeiden tuotantoa on lisättävä kaksinkertaisesti. On

saatettava päätökseen valtion teollisuuskojesysteemiin kuuluvien yhdenmukaistettujen laitteiden koko kompleksin luominen ja aloitettava näiden laitteiden tuotanto. Tulee panna käyntiin parannetut käyttöarvot ja lisätyn toimintavarmuuden omaavien yleisteollisten kojeiden ja automaatiivälineiden aggregaattiyhdistelmien tuotanto.

Matematiikkakoneiden tuotantoa lisätään 2,4-kertaisesti, mm. tietokoneiden valmistusta 2,6-kertaisesti. Pannaan käyntiin integroitujen piirien käyttöön perustuvan uuden tietokonekompleksin sarjatuotanto. On kehitettävä integroitujen piirien laajaan käyttöön perustuva tekninen laitteistokompleksi, jonka avulla voidaan automatisoida tietojen rekisteröinti-, keruu-, tallenta-, siirto- ja käsittelyprosessit, kehitetään uusia teknisiä välineitä maan yhtenäistä automatisoitua tietoliikenneverkostoa varten, radionavigaatio- ja lennonjohtolaitteita, ja elektronisia lääketieteellisiä laitteita.

Laajennetaan nykyaikaisten kojeiden, laitteiden ja laboratoriokaluston tuotantoa tieteellisiä tutkimustöitä varten ja samoin välineitä insinööri- ja virastotyön koneellistamista sekä automatisointia varten tarvittavien välineiden tuotantoa.

Työn tuottavuutta koneenrakennusteollisuudessa kohotetaan 1,5—1,8-kertaisesti.

Metsä- ja puutavarateollisuudessa sekä selluloosa- ja paperiteollisuudessa on parannettava edelleen tuotannon rakennetta ja puun kokonaiskäyttöä.

Viisivuotiskaudella on lisättävä lastu- ja kuitulevyjen tuotantoa 2,8—2,9-kertaisesti, selluloosan 1,7-kertaisesti, kartongin 1,8-kertaisesti ja paperin tuotantoa vähintään 1,3-kertaisesti.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä paljon kysyttyjen, mm. tekniikan tarpeisiin ja elintarvikkeiden koneelliseen pakkaukseen tarvittavien selluloosa-, paperi- ja kartonkilajien sekä väestön tarpeiksi valmistettavien paperituotteiden tuotannon lisäämiseen. Tuotteiden laatua on parannettava.

On huomattavasti laajennettava jätepuusta, lehtipuusta ja huonolaatuisesta havupuusta saatavan teollisuushakkeen ja jätepaperin käyttöä selluloosa- ja paperiteollisuuden teknologisenä raaka-aineena.

Ainespuun tuotanto on kohotettava 87 prosenttiin ajetun puutavaran kokonaismäärästä.

Laajennetaan puunjalostusta maan itäalueilla tarkoituksena vähentää pyöreän puutavaran kuljetuksia.

Toimivat metsänhakuulaitokset on uusittava teknisesti, missä yhteydessä on kiinnitettävä erikoista huomiota paljon työvoimaa vaativien metsätöiden koneellistamiseen, parempien koneiden ja kaluston käyttöön ottoon sekä autoteiden kunnon parantamiseen samoin kuin uusien pitkälle koneellistettujen metsätyölaitosten perustamiseen. Metsätyömaiden työläisten ja toimihenkilöiden työ- ja elinoloja parannetaan.

Huonekaluteollisuuden tuotantokapasiteetteja on kehitettävä ennen kaikkea maan itäalueilla, on lisättävä huonekalujen valmistusta toimivissa tehtaissa näiden teknisen uusimisen tietä. Huonekalujen tuotantoon sovelletaan laajasti uusia tuotantoprosesseja ja edullisia materiaaleja. Huonekalujen tuotantoa laajennetaan viisivuotiskaudella vähintään 1,6-kertaisesti.

Työn tuottavuutta metsä- ja puutavarateollisuudessa on lisättävä suunnilleen 35 % sekä selluloosa- ja paperiteollisuuden tuotantolaitoksissa 45 prosenttia.

Rakennustarviketeollisuuden tuotantovolyymin lisä-tään 1,4-kertaisesti, järjestetään pitkälle tehtaassa viimeisteltyjen tarvikkeiden ja valmisteiden, teollisten rakenteiden ja rakennusten painoa vähentävien keveiden täyteaineiden laajamittainen tuotanto. Sementin tuotanto kohotetaan 122–127 miljoonaan tonniin v. 1975. Sisustus- ja pintakäsittelymateriaalien sekä saniteettikaluston lajivalikoimaa on huomattavasti laajennettava. Tiilien ja muiden paikallisten rakennustarvikkeiden tuotantoa lisätään. Rakennustarvikkeiden tuotannossa tulee käyttää laajemmin muiden teollisuusalojen sivutuotteita (kuonaa, tuhkaa, malmittomia materiaaleja).

On laajennettava kalkkijauhon ja keraamisten salaoja-putkien tuotantoa maatalouden tarpeiksi sekä putkien tuotantoa kastelulaitosten rakennustöitä varten.

Tuotantolaitosten teknistä tasoa kohotetaan, nopeutetaan tuotantoprosessien koneellistamista ja automatisointia. Työn tuottavuutta rakennustarviketeollisuuden tuotantolaitoksissa lisätään noin 35 prosenttia.

Kevyen teollisuuden alalla. Jotta voitaisiin täydellisemmin tyydyttää neuvostoihmisten tarpeet vaatetuksen, jalkineiden ja muiden kevyen teollisuuden tuotteiden osalta, tulee lisätä tämän alan tuotantovolyymia 35–40 %, kohottaa v. 1975 kankaiden tuotantoa 10,5–11 miljardiin neliometriin, nahkajalkineiden tuotanto 800–830 miljoonaan pariin; turvata trikootuotteiden tuotannon kasvu 1,5-kertaisesti, pukimotuotteiden 1,4-kertaisesti sekä posliini- ja fajanssiastioiden tuotanto 2-kertaisesti. Tavaravalikoimaa on uusittava viivytysittä ja laajennettava, sekä tavaroiden laatua ja ulkoasua parannettava.

Uusitaan kevyen teollisuuden tuotantolaitokset teknisesti parhaiden koneiden ja laitteiden sekä edistyksekköisen teknologian, tuotannon koneellistamisen ja automatisoinnin pohjalla. Otetaan laajasti käyttöön korkeatehoisia väärtinättömiä kehrükoneita, sukkulattomia kutomakoneita, automatisoituja konekomplekseja puuvilla-, villa- ja trikootöollisuudessa, jatkuvia teknologisia prosesseja kankaiden ja trikootuotteiden viimeistelyä sekä jalkineiden ja pukimien tuotantoa varten.

Työn tuottavuutta kevyen teollisuuden tuotantolaitoksissa on lisättävä 34 prosenttia.

Elintarviketeollisuudessa, lihan-, maidon- ja kalajalostusteollisuudessa tulee lisätä tuotantoa 33–35 %, mm. lihan tuotantoa 40–43 %, täysmaitotuotteiden 29 %, sokerin noin 34 % ja kalavalmisteiden tuotantoa vähintään 47 prosenttia. Elintarvikkeiden laatua on kohotettava, valikoimaa laajennettava sekä niiden ravintoarvoa ja makuominaisuuksia parannettava. Muita no-

peammassa tahdissa tulee kehittää lasten- ja dieettiravintoaineiden, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden ja korkealaatuisten konditoriatuotteiden valmistusta. On lisättävä paketoitujen tavaroiden sekä erilaisten einesten ja patavalmiiden ruokatarvikkeiden tuotantoa.

Ravintoraaka-aineiden kokonaiskäyttöä laajennetaan. Joudutetaan elintarvike-, lihanjalostus- ja meijeriteollisuuden tuotantolaitosten rakentamista ja uudistamista, niiden varustamista ajanmukaisella korkeatehoisella konekalustolla.

On lisättävä huomattavasti elävän ja jäähdytetyn kalan, kalafileen ja puolivalmisteiden, kylmäsavustettujen, palvattujen ja kuivattujen kalatuotteiden valmistusta ja toimituksia myyntiverkkoon.

Kalastuslaivaston aluskantaa lisätään automatisoiduin ja koneellistetuin pyynti- ja perkauslaittein varustetuilla tehokkailla aluksilla, joissa saalis voidaan jalostaa kokonaan ja käyttää jätteet täydellisesti kalajauhon valmistukseen. Pyyntilaivaston käyttöä on tehostettava huomattavasti, on sovellettava laajasti edistyksellisiä kalaparvien etsintä- ja pyyntimenetelmiä, lisättävä korjaustelakoiden kapasiteettia ja laajennettava kalasatamia, eritoten Kaukoidän vesillä.

Laajennetaan valtamerikalojen kokonaisjalostusta harjoittavien tehtaiden tuotantokapasiteetteja ja lisääntään korkealaatuisten kalavalmisteiden tuotantoa runsaana valikoimana.

Laajennetaan kalanjalostusteollisuuden raaka-ainevarojen tutkimuksia valtamerillä. On suoritettava tarpeellisia toimenpiteitä arvokalakannan huomattavaksi lisäämiseksi sisävesistöissä. Valtion kalalammikkotalouksien kalantuotantoa tulee lisätä 2,7-kertaisesti.

Työn tuottavuutta elintarvike-, lihan-, maidon- ja kalanjalostusteollisuudessa on lisättävä 30–33 prosenttia.

Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden tuotantoa tulee kehittää kaikilla teollisuuden aloilla ja lisätä niiden tuotantoa 1,8-kertaisesti.

Kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden sekä talouksesineiden tuotantoa on lisättävä raskaan teollisuuden aloilla: ei-rautametallurgian, kemianteollisuuden koneenrakennuksen ja työkoneteollisuuden aloilla 3-kertaisesti, raskaan koneenrakennuksen, kojeteollisuuden, laivanrakennuksen ja elektronisen teollisuuden aloilla 2,2—2,5-kertaisesti, lentokoneteollisuuden, puolustusteollisuuden, sähköteknisen, kemian- ja öljykemiallisen teollisuuden, kevyen ja rakennusaineteollisuuden koneenrakennuksen, rakennustarviketeollisuuden ja radioteollisuuden aloilla 1,8—2-kertaisesti, auto-, selluloosa- ja paperi-, metsä- ja puutavarateollisuudessa sekä rauta- ja terästeollisuudessa 1,5—1,7-kertaisesti.

Tuotevalikoimaa on kaikin tavoin laajennettava ja alituisesti uudistettava, tuotteiden laatua on parannettava, on järjestettävä uusien tavaralajien tuotanto, lisättävä teknisesti monimutkaisten, ihmisten työtä helpottavien ja elinoloja parantavien kotitalouskoneiden ja laitteiden käyttövarmuutta ja -ikää.

Ryhdytään toimenpiteisiin erikoistuneiden laitosten ja työosastojen perustamiseksi tuottamaan kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeita ja talouksesineitä ja näiden tavaroiden tuotannon teknisen tason kohottamiseksi toimivissa teollisuuslaitoksissa.

Paikallisen teollisuuden tuotantovolyymia lisätään 1,7-kertaisesti, laajennetaan huomattavasti korkealaatuisten taideteollisuustuotteiden, muistoesineiden, jokapäiväisessä elämässä tarvittavien pienten talouksesineiden ja muiden kulutustavaroiden tuotantoa käyttäen tarkoitukseen mahdollisimman laajalti paikallisia raaka-aine- ja tarvikevaroja. Pannaan toimeen tämän alan toimivien tuotantolaitosten tekninen uudistaminen ja erikoistaminen sekä rakennetaan uusia tuotantolaitoksia etupäässä pieniin ja keskisuuriin kaupunkeihin.

Mikrobiologista teollisuutta kehitetään nopeutetussa tahdissa. Rehuhiivan tuotantoa lisätään 3,5—3,7-kertaisesti. Kehitetään valkuais- ja vitamiinitivisteiden teollisuustuotantoa, laajennetaan huomattavasti aminohap-

pojen, mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden, ei-lääketieteellisten antibioottien tuotantoa ja laajennetaan niiden valikoimaa teknologisten prosessien voimaperäistämiseksi ja tuotteiden laadun parantamiseksi kevyessä ja ravintoaineteollisuudessa, maataloudessa sekä muilla aloilla. Varustetaan mikrobiologinen teollisuus suuren yksikkötehon omaavista laitteista koostuvilla korkeatehoisilla teknologisilla tuotantolinjoilla.

Mylly- ja suurimoteollisuuden laitoksilla on taattava korkealaatuisten jauhojen tuotanto riittävässä määrin, parannettava suurimovalikoimaa, lisättävä riisin valmistusta 2-kertaisesti ja tattarisuurimoiden 1,5-kertaisesti. Siilo- ja varastotalouden, mylly- ja suurimo- sekä rehusekoiteteollisuuden aineellis-teknistä perustaa vahvistetaan.

Lääketeollisuuden tuotteiden valmistusta lisätään 1,6-kertaisesti. Kohotetaan lääkkeiden tuotantoa määriin, jotka paljouden ja valikoiman osalta tyydyttävät väestön tarpeet täydellisesti. Lisätään huomattavasti vitamiinien ja antibioottien tuotantoa. Edistetään ensivuo-roisesti töitä sellaisten uusien antibioottien kehittämiseksi ja tuottamiseksi, joilla olisi viruksiin, bakteereihin, sieniin ja kasvaimiin tehoava vaikutus. Lisätään valmiiden lääkkeiden tuotantoa ja parannetaan niiden valikoimaa. Laajennetaan lääketieteellisen kaluston ja ennakkoehkäisyyn, taudinmääritykseen ja potilaiden hoitoon tarvittavien teknisten välineiden tuotantoa.

IV. MAATALOUS

Maatalouden alalla tehtävänä on lisätä maataloustuotteiden keskimääräistä vuosituotantoa edelliseen viisivuotiskauteen verrattuna 20–22 %, mikä takaa väestön kasvavien elintarviketarpeiden ja teollisuuden raaka-ainetarpeen täydellisemmän tyydyttämisen. Tämän tehtävän täyttämisen ratkaisevana ehtona on maatalouden aineellisteknisen perustan kaikinpuolinen lujittaminen, johdonmukainen suuntaus maatalouden voimaeräistämiseen kemiallistamisen, maanviljelyn ja karjanhoidon täyskoneellistamisen ja laajojen maanparannustöiden avulla. On turvattava entistä parempi tuotannon sijoittelu, pitemmälle menevä erikoistuminen ja tehokkaampi keskitys, parannettava viljelymaiden, konekannan ja työvoiman käyttöä kolhooseissa ja valtiontiloilla.

Kaikkialla on turvattava viljelykasvien *satoisuuden nousu* lisäämällä maaperän hedelmällisyyttä, soveltamalla parhaita tuotantomenetelmiä, käyttämällä järjestyksessä väki- ja luonnonlannoitteita, suorittamalla laajoja maanparannustöitä ja toimenpiteitä eroosion ehkäisemiseksi, parantamalla siemenviljelyä, viljelemällä runsaspitoisimpia lajikkeita ja risteytymiä, suorittamalla järjestelmällisesti toimenpiteitä kasvien suojelemiseksi taudeilta, tuholaisilta ja rikkaruhoilta, poistamalla sadonkorjuuhäviöt, parantamalla kylvöalojen rakennetta ja soveltamalla säännöllisiä viljelykiertoja.

Maavaroja on vaalittava ja estettävä liikanaisuudet luovutettaessa maa-alueita ei-maataloudellisiin tarkoituksiin. On lisättävä maankäyttäjien, maa-, vesi- ja metsätalouden elinten vastuuta eroosio- ja maanparannustöiden suorituksesta.

Tehtävänä on taata viisivuotiskaudella viljan keskimääräinen vuotuinen kokonaistuotanto vähintään 195 miljoonaa tonnia. On huomattavasti lisättävä viljakasvien satoisuutta jokaisessa kolhoosissa ja jokaisella valtiontilalla silmälläpitäen sitä, että viljatuotannon kasvu jää uudellakin viisivuotiskaudella maatalouden kehityksen avainongelmaksi. Laajennetaan viljan tuotantoa kastelumaille ja kuivatuilla mailla, tehostetaan työtä sääsuhteista riippumatonta tavaraviljan tuotantoa harjoittavien laajojen viljelyalueiden perustamiseksi kastelumaille Ukrainan eteläosiin, Pohjois-Kaukasiaan ja Volgan varrelle. Lisätään korkealaatuisten lakoutumattomien ja kovajyväisten vehnälajikkeiden, riisin, suurimokasvien ja panimo-ohran tuotantoa. Viljatalouden konekantaa on kehitettävä jatkuvasti.

Lisätään perunan ja vihannesten, erityisesti varhaislajikkeiden tuotantoa; niiden viljelykseen on käytettävä tehokkaammin kastelu- ja tulvamaita, laajennettava näiden tuotteiden kasvattamiseen erikoistuneita tavaratuotantoalueita, perustettava uusia kasvihuonetaloja; hedelmä-, marja- ja rypäletuotantoa on lisättävä. Säilöjen ja jäähdyttämöjen tiloja laajennetaan huomattavasti, lisätään maataloustuotteiden jalostuslaitosten tuotantokapasiteetteja valtiontiloilla, kolhoosissa ja hankintajärjestöissä; toimitetaan niille enemmän erikoisrakenteista kuljetuskalustoa ja parannetaan perunoiden, vihannesten ja hedelmien hankintaorganisaatiota.

Raakapuuvillan tuotanto kohotetaan 7,0–7,2 milj. tonniin v. 1975 ottamalla viljelyyn runsaampisatoisia ja taudinkestäviä puuvillalajikkeita, soveltamalla puuvillan ja rehumailasen viljelykiertoa, laajentamalla puuvillaviljelmiä uusilla kastelumaille. On kohotettava puuvil-

lan viljelyn ja korjuun koneellistamistasoa, toimitettava puuvillaviljelmille täydelleen niiden tarvitsema määrä väkilannoitteita, rikkaruoho- ja tuholaistorjunta-aineita.

Lisätään sokerijuurikkaan, raakateen, humalan, tupakan, pellavan, hampun, auringonkukansiemenen, soijan ja muiden öljy- ja teollisuuskasvien tuotantoa lähinnä kohottamalla huomattavasti niiden satoisuutta.

Karjatalouden kehittämistä on jatkettava suorittamalla jokaisella tilalla tehokkaita toimenpiteitä rehutilouden vahvistamiseksi, karjan rotupuhtauden parantamiseksi ja tuottoisuuden lisäämiseksi suurentamalla samaan aikaan karjakantaa.

Lihan keskimääräinen vuosituotanto on viisivuotiskaudella kohotettava vähintään 14,3 milj. tonniin (teuraspainona), maidon tuotanto 92,3 milj. tonniin, kananmunien 46,7 mrd. kappaleeseen ja villan tuotanto 464000 tonniin.

On kehitettävä edelleen voimaperäisesti lypsykarjanhoitoa sekä erikoistunutta teuraskarjan-, sian- ja siipikarjankasvatusta. Lammas- ja vuohikantaa lisätään huomattavasti ja niiden tuottoisuutta kohotetaan.

Erittäin tärkeänä tehtävänä on pidettävä karjanhoidon vankan rehutilousperustan luomista. On lisättävä huomattavasti heinän, painorehun, heinäjauhon ja rehujuurikkaiden tuotantoa, jotta se tyydyttäisi täydelleen yhteiskunnallisen karjatalouden tarpeen sekä myös niiden kolhoosilaisten ja valtiontilojen työntekijäin tarpeet, joilla on omaa karjaa. Maissin, ohran, kauran ja palkokasvien tuotantoa lisätään huomattavasti pääasiallisesti kohottamalla niiden satoisuutta, varsinkin kastelumailla ja kuivatuilla mailla, laajennetaan monivuotisen heinän viljelmiä ja lisätään niiden satoisuutta. On laajemmin sovellettava edistyksellisiä rehujen korjuu- ja säilöntämenetelmiä, heinäkorjuuta käyttämällä paalitusta ja aktiivista tuuletuskuivausta, hapanrehun ja vitamiinoidun heinäjauhon valmistusta. On perustettava korkeatuottoisia niitty- ja laidunmaita, laajennet-

tava suistokastelualueita rehun viljelyä varten, luonnonlaidunten tuottoisuutta kohotettava varsinkin kehittyneen lampaanhoidon ja laidunkarjatalouden alueilla Kazahstanissa, Keski-Aasiassa, Volganvarrella, Länsi- ja Itä-Siperiassa ja Pohjois-Kaukasiassa, suoritettava tarvittavat työt "Mustien maiden" ja Kizljarin laidunmaiden tehokasta hyväksikäyttöä varten.

Karjatalouden turvaamiseksi täysiarvoisilla rehuilla on kehitettävä nopeasti väkirehusekoite- ja mikrobiologista teollisuutta. Rehusekoitteiden tuotanto valtion sekottamoissa on viisivuotiskauden loppuun mennessä kohotettava vähintään 30 milj. tonniin ja valkuais- ja vitamiinipitoisten lisäaineiden tuotanto miljoonaan tonniin.

Kolhooseissa ja valtioneuvoilla järjestetään laajamittainen väkirehusekoitteiden tuotanto käyttämällä näissä talouksissa tuotettua viljaa ja valtion laitosten tuottamia valkuais- ja vitamiinilisäaineita. On laajennettava kivennäisilisäaineiden tuotantoa, käytettävä laajemmin elintarvike- ja lihan- sekä maidonjalostusteollisuuden jätteitä karjan ruokinnassa.

Karjatalouden tuotannon kasvun nopeuttamiseksi ja sen tehokkuuden lisäämiseksi tulee rakentaa koneellistettuja karjakartanoita kolhooseihin ja valtioneuvoille, muodostaa teollisella perustalla toimivia valtion, yksityisten kolhoosien sekä kolhoosienkeskeisiä teollisia karjataloustuotantokomplekseja ja myös suurkanaloita kaupunkien läheisyyteen. On järjestettävä nuoren nautakarjan ja sikojen voimaperäinen lihotusruokinta valtioneuvoilla, kolhooseissa sekä teollisuuslaitosten ja yleisten ruokailulaitosten apulouksissa.

On turvattava poronhoidon, turkiseläintenkasvatuksen, kaniininhoidon, kalojen lammikkoviljelyn, mehiläishoidon ja silkkiäishoidon kehittäminen.

Eläinlääkintähuoltoa parannetaan.

Kolhoosien ja valtioneuvojen tulee antaa maaseutuväestölle tarpeellista apua oman kotitalouden pidossa, nauta- ja siipikarjakannan lisäämisessä.

Toteutetaan toimenpiteitä viljan, lihan, perunoiden, hedelmien ja vihannesten, sokerijuurikkaiden ja raaka-puuvillan sekä muiden tuotteiden ja maataloudesta saavien raaka-aineiden *laadun parantamiseksi*.

On tehokkaasti ehkäistävä tuotehäviöt ja tuotteiden laadun huononeminen kaikissa tuotannon, sadonkorjuun, kuljetusten, varastoinnin ja markkinoinnin vaiheissa.

Pidetään voimassa *maataloustuotteiden vakaiden hankintakiintiöiden periaate* ja tilojen palkitseminen hankintakiintiöt ylittävästä tuotteiden myynnistä valtiolle soveltamalla näihin korotettuja hintoja. Maataloustuotannon kasvun pohjalta on päästävä siihen, että jokainen tavaraviljaa tuottava kolhoosi ja valtioneuvosto, jokainen piiri, alue, aluepiiri ja tasavalta ei ainoastaan täytä hankintakiintiötä, vaan myös myy valtiolle viisivuotiskauden aikana viljaa vähintään 35 % kiintiön lisäksi; on päästävä siihen, että jokainen kolhoosi ja valtioneuvosto myy vuosittain valtiolle karjataloustuotteita vähintään 8–10 % kiintiön lisäksi.

On kaikin tavoin kehitettävä kauppa- ja teollisuuslaitosten suoria yhteyksiä kolhooseihin ja valtioneuvostoihin, siirryttävä johdonmukaisesti tuotteiden vastaanottoon välittömästi tiloilla ja niiden kuljetuksiin hankintajärjestöjen erikoisrakenteisilla kuljetusvälineillä.

Väkilannoitteiden toimitukset maataloudelle kohotetaan v. 1975 72 milj. tonniin ja rehufosfaattien toimitukset 3 milj. tonniin.

Maaperä- ja ilmastohyödykkeiden olosuhteita vastavasti tulee soveltaa laajasti tehokkaita väkilannoitteiden käyttömenetelmiä rinnan luonnonlannoitteiden käytön, happamien maiden kalkituksen, maanparannustöiden ja maanviljelyskulttuurin yleisen kohottamisen kanssa.

On päästävä väkilannoitteiden tehokkaampaan käyttöön ja supistettava häviöitä niiden varastointi-, kuljetus- ja levitysvaiheissa. On vähitellen siirryttävä väkilannoitteiden pakkauksettomiin kuljetuksiin erikois-

rakenteisilla kuljetusvälineillä, sekä kuormaus- ja purkaustöiden ja väkilannoitteiden levityksen täyskoneellistamiseen. On laajennettava väkilannoitevarastojen rakentamista. Väkilannoitevarastojen sijoituksessa on pidettävä lähtökohtana kuljetusten ja jälleekuormaus-ten supistamista mahdollisimman vähiin. Varastojen ja tilojen yhteyteen on perustettava laaja lannoitesekoittamojen verkosto. Biologisten kasvinsuojeluaineiden tuotantoa ja käyttöä on lisättävä.

Viisivuotiskaudella on otettava käyttöön 3 milj. hehtaaria uusia *kastelumaita*, suistokastelumaat mukaan luettuna, on suoritettava töitä laidunmaiden vesittämiseksi 41,2 milj. hehtaarin alalla ja nykyisten kastelumaiden vedensaannin parantamiseksi.

On joudutettava töitä Kahovkan ja Kuibyshevin kastelujärjestelmien sekä Stavropolin suurkanavan, Pohjois-Krimin ja Saratovin kanavien laajoilla vesirakennuskohteilla. On jatkettava riisinviljelyjärjestelmien rakentamista Krasnodarin aluepiirissä, Astrakanin ja Rostovin alueilla, Primorjen aluepiirissä, Kazahian ja Uzbekian liittotasavalloissa. Riisin tuotanto kohotetaan v. 1975 kahteen miljoonaan tonniin.

Otetaan käyttöön 650 000 hehtaaria uusia kastelumaita puuvillan viljelyyn pääasiallisesti jouduttamalla töitä Karshin ja Sherabadin aroilla, Karakumin kanava-
vyöhykkeellä ja Ferganan laaksossa sekä viemällä päätökseen työt Nälkäarolla.

Liian kosteilla alueilla on kuivattava viljelymaita 5 milj. hehtaaria, joista salaojittamalla 3 milj. hehtaaria.

On parannettava huomattavasti vesirakennus- ja maanparannustöiden laatua ja alennettava niiden kustannuksia.

Kastelumaiden ja kuivattujen maiden käyttöä on parannettava, on lisättävä huomattavasti kaikkien parannetuilla mailla viljeltävien kasvien satoisuutta, myönnettävä tarkoitukseen riittävä määrä lannoitteita ja konekalustoa.

On suunniteltava ja rakennettava teknisesti täydelli-

siä kastelu- ja vesitysjärjestelmiä, joissa on automatisoitu vedenjakelu ja joissa on tehokkaat kastelulaitteet, samoin kuin kuivaus- ja kuivaus-kostutusjärjestelmiä, jotka säättävät maaperän optimikosteuden.

Työn tuottavuutta kolhooseissa ja valtiontiloilla tulee lisätä viisivuotiskaudella 37—40 0/0, ja tuotteiden omakustannushintaa alentaa huomattavasti. Tässä tarkoituksessa on:

toimitettava tiloille tehokkaita traktoreita, korkeatuottoisia leikkuupuimureita, suuren työleveyden omaavia ja monirivikoneita ja myös yhdistettyjä koneita, jotka suorittavat yhdellä ajolla useita työvaiheita;

toimitettava maataloudelle enemmän korkeatehoisia maankaivuu- ja maanparannuskoneita, maastokyvyltään ja kantavuudeltaan parempia kuorma-autoja, kippiautoja, autojen ja traktorien perävaunuja, erikoisrakenteisia kuljetus- ja linja-autoja;

kehitettävä uusia kone- ja kalustotyypppejä, joita tarvitaan maataloustuotannon, varsinkin karjatalouden ja rehunvalmistuksen täyskoneellistamiseen ja automatisointiin, mukaan luettuna koneet, laitteet ja teknologiset tuotantolinjat teolliselle pohjalle rakentuvien karjatalous-tuotantokompleksien perustamiseksi;

kehitettävä laitteistoja koneellistettujen ilmastoitujen hedelmä- ja vihannessäilöjen varustamiseksi perunoiden, vihannesten, hedelmien ja rypäleiden säilytystä varten sekä myös vihannesten tuotantoa harjoittavien teollisten kasvihuonekombinaattien tarpeiksi.

Maataloudelle on toimitettava viisivuotiskaudella 1,7 miljoonaa traktoria (niistä 705 000 kyntötraktoria), 1,1 milj. kuorma-autoa, 1,5 milj. traktoriperävaunua, 87 000 kaivukonetta, 82 000 raivaustraktoria, 42 500 maaraappaa sekä 15 mrd. ruplan arvosta maatalouskoneita, niistä 541000 leikkuupuimuria, 230 000 korjuu- ja säilörehukonetta ja 60 000 sokerijuurikkaan korjuukonetta, 6 mrd. ruplan arvosta koneita karjataloustöiden ja rehutuoannon koneellistamiseksi. On tyydytettävä täydellisesti traktorien, autojen ja maatalouskoneiden

varaosatarve, kohotettava maataloudelle toimitettavien koneiden ja kalustojen teknistä tasoa, laatua, käyttövarmuutta ja -ikää. On parannettava kaikenlaatuisen maatalouskonekaluston käyttöä ja säilytystä kolhooseissa ja valtioneuvoilla.

On kehitettävä edelleen maatalouden autokannan korjausmahdollisuuksia ja laajennettava teknisten huoltoasemien verkkoa. Koneiden ja kaluston korjaustöiden ja teknisen huollon laatua on parannettava. Selhoztekniika-yhtymän on parannettava tuntuvasti kolhoosien ja valtioneuvojen teknistä neuvontaa ja tuotannollista palvelua.

Maatalouden sähköistysastetta kohotetaan, viisivuotiskaudella lisätään sähkövoiman kulutusta maataloustuotannossa ja sähkön käyttöä maalaisväestön kunnallisteknisiin ja kotitarpeisiin kaksinkertaisesti. Maan kaikkien kolhoosien ja valtioneuvojen, niiden tuotannollisten, kulttuuri- ja kunnallisteknillisten laitosten ja asuintalojen sähköntarve tyydytetään pääasiallisesti valtion voimansiirtoverkoista ja voimalaitoksilta. Maataloudelle on toimitettava riittävästi sähköteknistä koneistoa, laitteita ja kaapelituotteita, mm. johtamis- ja automatisointijärjestelmiä varten.

Maatalouden kehittämiseen, tuotantorakennusten, asuntojen, kulttuuri- ym. yleishyödyllisten laitosten rakentaminen ja konekaluston hankinnat mukaan luetuna, suunnataan valtion perussijoitusvaroja 82,2 mrd. ruplaa.

Kolhoosien 46,4 miljardin ruplan suuruiset perussijoitukset on turvattava teknisillä ja materiaalivaroilla.

Vuosisuunnitelmia täytettäessä on löydettävä ja suunnattava maatalouden kehittämiseen rahallisia ja aineellisia lisävaroja.

Perussijoitusten käytön tehokkuutta on kohotettava huomattavasti, on parannettava perinpohjaisesti maataloudellisten rakennuskohteiden suunnittelua. Maatalouden rakennustöiden kustannuksia on alennettava, on

laadittava ja toteutettava kaikkein taloudellisimpia rakennussuunnitelmia.

Kolhooseissa ja valtiontiloilla on *kehitettävä teollisia ja käsiteollisia aputuotantoaloja*, ennen kaikkea maataloustuotteiden jalostusta ja säilöntää, rakennus- ja kulutustarvikkeiden tuotantoa paikallisista raaka-aineista, jotta käytettäisiin kautta vuoden täydellisemmin ja tasaisemmin maaseudun työvoimavaroja, lujitettaisiin kolhoosien ja valtiontilojen taloutta ja kohotettaisiin työn tuottavuutta. Maatalous- ja teollisuuslaitosten keskinäisiä tuotannollisia yhteyksiä on *kehitettävä*. On edistettävä kolhoosien yhteisten sekä valtion ja kolhoosien yhteisten tuotantolaitosten ja -järjestöjen perustamista ja niiden toiminnan parantamista, samoin kuin maatalousteollisten kompleksien ja yhtymien perustamista.

On kohotettava *maatalouden alalla suoritettavan tieteellisen tutkimustyön* tehokkuutta. Tieteellisten tutkimuslaitosten tulee keskittää huomionsa maataloustuotannon perusongelmien ratkaisemiseen, siihen, että sovellettaisiin nopeammin käytäntöön tehokkaita teknologisia tuotantoprosesseja ja niiden kokonaiskoneellistamisen välineitä, edistyksellisiä menetelmiä kasvien ja eläinten suojelemiseksi taudeilta ja tuholaisilta samoin kuin viljelymaiden, konekaluston ja työvoiman järkipäisimmän hyväksikäytön ongelmien ratkaisemiseen.

Jalostustyötä uusien kasvilajikkeiden sekä eläin- ja siipikarjarotujen kehittämiseksi, on tehostettava. Mitä tärkeimpänä tehtävänä on pidettävä lakoutumattomien ja taudinkestävien viljelylajikkeiden ja risteytymien kehittämistä niiden viljelemiseksi kastelumailla ja kuivatuilla mailla ja myös voimakkaasti väkilannoitetuilla viljelmillä. On laajassa mitassa siirryttävä runsassatoisten kasvilajikkeiden ja korkeatuottoisten eläinrotujen kasvatukseen.

Tieteellisten tutkimuslaitosten ja oppilaitosten aineellisteknistä perustaa on lujitettava.

Tulee ryhtyä tarvittaviin toimiin, että *kolhooseissa ja*

valtioneuvoilla olisi vakinainen ammattitaitoinen työntekijäkunta — koneenkäyttäjiä, karjanhoitajia, työryhmien esimiehiä ja muita spesialisteja, annettava heille täydentävää ammattikoulutusta, parannettava maatalouden työntekijäin työ- ja elinoloja. Agronomien, karjalousteknikkojen, eläinlääkärien, insinöörien, ekonomien ja muiden alojen spesialistien koulutusta maataloutta varten on parannettava.

Kolhoosien ja valtioneuvojen tuotannon tehokkuutta on kohotettava. On parannettava työn järjestelyä valtioneuvoilla ja kolhooseissa samoin kuin työn palkkausjärjestelmää, jotta lisättäisiin maatalouden työntekijäin aineellista kiinnostusta tuotannon laajentamiseen, tuotteiden laadun parantamiseen ja omakustannushinnan alentamiseen sekä konekaluston tehokkaaseen hyväksikäyttöön. Valtioneuvojen siirtäminen täydellisen itsekannattavuuden pohjalle viedään päätökseen.

Metsätaloutta on parannettava kohottamalla sen konekannan ja kemiallistamisen tasoa, käyttämällä täydellisemmin valtion metsävarannon metsävaroja ja maita, lisäämällä metsien tuottoisuutta ja laadullista koostumusta. On suoritettava metsänuudistus- ja suojametsien kylvöjä 12 milj. hehtaarin alalla, ojitettava metsiä 1,3 milj. hehtaarin alalla, laajennettava metsänhoitotöitä ja tehostettava metsien suojelua taudeilta, tuholaisilta ja metsäpaloilta.

Luonnonsuojelua on tehostettava. Lisätään ministeriöiden ja keskusvirastojen, tuotantolaitosten, virastojen ja järjestöjen vastuuta luonnonsuojelun — maan, vesien, ilman ja hyödyllisten kaivannaisten järkipärisestä hyväksikäytöstä sekä myös kasvillisuuden ja eläimistön uudistamisesta.

V. KULKULAITOKSET JA TIETOLIIKENNE

On turvattava kulkulaitosten jatkuva kehittäminen, liikennejärjestelmän kuljetuskapasiteetin ja joustavuuden kohottaminen, jotta voitaisiin tyydyttää keskeytyksittä ja ajoissa kansantalouden sekä väestön kuljetustarpeet, rahti- ja matkustajakuljetusten nopeuttaminen samoin kuin kulkulaitosten reservikapasiteettien luominen. Kaikkien kulkulaitosten rahdinkuljetuksia lisätään 32—35 %.

Kulkulaitosten koneteknistä tasoa parannetaan, kommunikaatioverkkoa laajennetaan ja vahvistetaan erittäinkin maan itäalueilla. Ryhdytään toimiin liikenne-turvallisuuden parantamiseksi.

Kulkulaitosten toiminnan tehokkuutta on kohotettava, on parannettava edelleen liikennevälineiden käyttöä, kaikkien liikennelajien toiminnan koordinoitua, tehtävä loppu vastakkaissuuntaisista ja muista epätaroituksenmukaisista kuljetuksista. On laajennettava tavaroitten nippu- ja konttikuljetuksia ottaen käyttöön suurimittaisia kuljetuskontteja. On supistettava seisokkeja ja tyhjiltään ajoja. Kuormaus- ja purkaustöiden kokonaiskoneellistamisen tasoa on kohotettava. Kuljetusvälineiden korjaamokapasiteetteja sekä varaosien tuotantoa on lisättävä. On parannettava kuljetusvälineiden korjaustöiden teknologiaa ja sovellettava siihen laajemmin tuotannollista erikoistumista. Polttoaineiden omi-

naiskulutusta liikenteessä tulee alentaa keskimäärin 10–12 %.

Kaikkia teollisuuskuljetusmuotoja kehitetään edelleen ja niiden koneteknistä tasoa parannetaan.

Rautatieliikenteen kehittämisesä katsotaan pääsuunnaksi rautateiden liikennöinti- ja kuljetuskyvyn lisääminen.

Rautatieliikenteen tavarankuljetuksia lisätään noin 22 %.

Rakennetaan 7000–8000 kilometriä rinnakkaisraiteita suunnilla Kuznetskin teollisuusalue–Ural, Ural-keskiset alueet, Donetsin laakio-maan länsialueet, sekä muilla intensiivisten rahdinkuljetusten suunnilla. Sähköistetään 6000–7000 kilometriä rautateitä ja jatketaan rautateiden varustamista automaattisilla merkinanto- ja suojustuslaitteilla sekä keskusliikennevalvontalaitteilla. Rakennetaan 5000–6000 kilometriä rautateitä uusien teollisuusalueiden kasvavien liikenne- ja talousyhteyksien tarpeen tyydyttämiseksi. Rautatieliikenteelle toimitetaan viisivuotiskauden kuluessa 420–430 tuhatta raskasta tavaravaunua. Junien painoa ja liikennöimisnopeutta lisätään ottamalla käyttöön suuria tavaravaunuja ja voimakkaita vetureita. Rahtiliikenteessä siirrytään laajemmin kokojunakuljetuksiin ja liikennöintiin raskailla junayksiköillä.

Linja- ja risteysasemien ja teollisuuslaitosten pistoratojen kuormienkäsittelykykyä suurennetaan. Lisätään ajanmukaisimman vetokaluston käyttöä rautatieliikenteen vaihtotyössä 80–82 prosenttiin. Ratarakennetta vahvistetaan käyttämällä teräsbetonipölkkyjä, liitoksettomia raiteita ja termisesti käsiteltyjä kiskoja, kohottamalla rautatöiden koneellistamistasoa.

Työn tuottavuutta rautatieliikenteessä lisätään noin 23 prosenttia.

Merikuljetuksia lisätään 1,4-kertaisesti. Kuljetuslavasto saa lisää erittäin taloudellisia, yleis- ja erikoiskuljetuksiin suunniteltuja aluksia, joissa koneistojen ja laitteiden ohjaus on automatisoitu, mm. konttilaivoja,

konekaluston ja helposti pilaantuvien tavaroiden kuljetukseen tarkoitettuja laivoja. Laajennetaan rahdinkuljetuksia yhdistettyyn meri-joki-meriliikenteeseen tarkoitetuilla aluksilla.

Merisatamien kuormien käsittelykykyä kehitetään, perustetaan niihin erikoistuneita pitkälle koneellistettuja kuormauskomplekseja konttien, irtotavaran ja puutavaran kuormausta ja purkausta varten. Viedään päätökseen syväsataman ensimmäisen rakennusvaiheen työt Nahodkan seudulla Kaukoidässä ja aloitetaan sataman rakentaminen Mustalle merelle. Korjaustelakoiden kapasiteetteja laajennetaan.

Jokiliikennettä kehitetään edelleen, sen kuljetuksia lisätään noin 24 0/0. Jatketaan töitä vesireittien kunnostamiseksi maan itäalueilla. Jokisatamien ja laitureiden suorituskykyä laajennetaan varustamalla ne korkeatehoisilla kuormaus- ja purkauskoneilla ja rakentamalla uusia koneellistettuja laitureita. Jokilaivaston tonnistoa lisätään suurilla rahtialuksilla ja suuren kantavuuden omaavilla yhdistelmäproumuilla, joita voidaan käyttää mm. joki- ja merikuljetuksissa ilman uudelleenlastausta, sekä nopeakulkuisilla matkustaja-aluksilla. Kuljetuskustannuksia alennetaan huomattavasti.

Putkijohtoverkkoja on laajennettava ja kehitettävä nopeasti. Rakennetaan tehokas putkijohtojärjestelmä öljyn pumppaamiseksi Länsi-Siperiasta maan Euroopanpuoleisiin osiin ja itäalueille.

Rakennetaan 27 000 kilometriä valtajohtoja öljyn ja öljytuotteiden kuljetuksia varten. Öljyn ja öljytuotteiden putkikuljetuksia lisätään yli kaksinkertaisesti.

Yhtenä tärkeimmistä tehtävistä on pidettävä *autoliikenteen*, ennen kaikkea yleisen liikenteen edelleen kehittämistä. Yleisen autoliikenteen tavarankuljetuksia on lisättävä 1,6-kertaisesti. Autoteiden rakennus- ja uudistustöitä laajennetaan eritoten maatalousalueilla ja uusilla teollisuusalueilla.

Kuorma-autokannan rakennetta parannetaan, lisätään raskaiden kuorma-autojen ja autojunien osuutta.

Kevyiden kuorma-autojen ja kulutustavaroiden kuljetuksiin tarkoitettujen erikoisautojen lukua lisätään. Autoliikennevälineiden teknistä huoltoa parannetaan. Kuorma-autojen seisokkeja ja tyhjänäajoja on vähennettävä, autojen vuorokausittaista työaikaa pidennettävä.

On huomattavasti parannettava *väestön liikennepalvelua*. Kaikkien yleisten liikennelaitosten matkustajakuljetuksia lisätään 1,4-kertaisesti, niistä lentokuljetuksia 1,7-, linja-autokuljetuksia 1,6-kertaisesti ja rautateiden matkustajakuljetuksia 24 %. Kehitetään sähköistetyin kaupunkiliikenteen matkustajakuljetuksia, laajennetaan taksikantaa ja parannetaan väestönpalvelua näiden liikennemuotojen kohdalla. Väestön matkailuja retkeilykuljetuksia lisätään huomattavasti.

Lentolinjoilla otetaan käyttöön uusia nopeita, mukavia ja entistä taloudellisimpia lentokoneita. Aletaan käyttää ylääänimatkustajakoneita. Kaukolinjojen ja paikallisten linjojen lentosatamaverkkoa laajennetaan.

Rautateiden matkustajavaunukantaa täydennetään uusilla, entisestään parannetuilla ja mukavilla matkustajavaunuilla. Suurten kaupunkien väestön liikennepalvelun parantamiseksi, työ- ja virkistysmatkojen helpottamiseksi sähköistetään vilkkaan paikallisliikenteen kuormittamia rataosia, lisätään paikallisjunaliikennettä.

Linja-autokantaa lisätään huomattavasti. Laajennetaan 2,5-kertaisesti autoliikenteen teknistä huoltoasemaverkkoa, yksityisautojen huoltopalvelu mukaan luetuna.

Tietoliikenteen, yleisradio- ja televisiotoiminnan kehittäminen tulee tapahtumaan uusimpien teknisten välineiden käytön pohjalta. Kaukopuhelinliikenteen yhteyskanavien pituutta lisätään 1,9-kertaisesti kehittämällä ja parantamalla kaapeli- ja radiolinkkilinjojen verkon hyväksikäyttöä. Jatketaan työtä automaattisen ja puoliautomaattisen kaukopuhelinliikenteen kehittämiseksi. Kaupunkien ja maaseudun puhelinkeskusten kapasiteettia lisätään 1,5-kertaisesti. Laajennetaan yleis-

radio- ja televisioasemien verkkoa samoin kuin teko-
kuiden käyttöä tietoliikenteessä ja televisio-ohjelmien
välityksessä. On taattava vähintään kahden televisio-
ohjelman häiriintymätön vastaanotto liittotasavaltojen
pääkaupungeissa ja suurissa teollisuuskeskuksissa. On
laajennettava huomattavasti kaikkien tietoliikennelajien
palveluksia ja parannettava väestön palvelun laatua.

VI. PERUSRAKENNUSTYÖT

Jotta voitaisiin täyttää suunnitellut tehtävät talouden kehityksen ja kansan elin- ja kulttuuritason kohottamisen alalla, edellytetään kansantalouden perussijoituksia lisättäväksi 36–40 % viisivuotiskaudella.

On huomattavasti *lisättävä perussijoitusten tehokkuutta*, käytettävä rakennustöihin myönnettävät materiaali- ja rahavarat mahdollisimman järkipäisesti, jotta saataisiin aikaan tuotannon enimmäiskasvu jokaista sijoitettua ruplaa kohti. Siinä tarkoituksessa on:

lisättävä kapasiteetteja, ennen kaikkea toimivissa tuotantolaitoksissa soveltamalla parhaita teknologisia menetelmiä, nykyaikaistamalla ja uusimalla vanhentunutta tuotantokalustoa ja muilla toimenpiteillä, joiden ansiosta voidaan lisätä tuotteiden valmistusta ylipäänsä laajentamatta tuotanto-osastoja, pienemmillä kustannuksilla ja lyhyemmissä ajoissa uudisrakennustöihin verrattuna;

turvattava tarpeellinen perussijoitusten keskitys, supistettava samanaikaisesti rakennettavien laitosten ja kohteiden lukua, jotta voitaisiin ottaa ne pikemmin käyttöön ja luoda tarpeellisia varakapasiteetteja. Ei pidä sallia normit ylittävien keskeneräisten rakennustyövolyymien muodostamista;

supistettava tuotantolaitosten rakennusaikoja ja kapasiteettien käyttöönottoaikoja käyntiinpantavissa tuo-

tantolaitoksissa ja mukautettava nuo ajat säädettyihin normimääräyksiin;

parannettava rakennus- ja asennustöiden laatua;

suoritettava tuotannollisten kohteiden rakennustyöt yhtenäisesti asuintalojen, lastenseimien ja -tarhojen, kauppa- ja yleishyödyllisten laitosten ja muiden ei-tuotannollisten kohteiden rakentamisen kanssa;

laajennettava sitä käytäntöä, että kokonaiselle teollisuuslaitosten ryhmälle rakennetaan yhteiset aputuotantolaitokset ja -taloudet, insinöörirakenteet ja kommunikaatiot.

Rakennussuunnittelua ja kustannuslaskelmien laadintaa on parannettava. Suunnittelulaitosten, ministeriöiden, keskusvirastojen ja myös asiantuntijaelinten vastuuta rakennussuunnitelmien laadusta ja kustannusarvioiden oikeasta laadinnasta lisätään. Uusien tuotantolaitosten rakennustöitä ja toimivien laitosten laajennuksia suunniteltaessa on käytettävä parhaita teknologisia, rakennusteknisiä ja arkkitehtonisia ratkaisuja. Rakennustöiden kustannusarviosummia on supistettava vähintään 3–5 % taloudellisempien suunnitteluratkaisujen avulla.

Rakennusjärjestöjen suorituskykyä on kehitettävä nopeaa vauhtia. On kohotettava rakennustöiden teollistamistasoa. Rakennuselementtien ja -osien tehdasvalmiusasastetta on lisättävä. On siirryttävä laajemmassa mitassa suurelementtirakentamiseen, käytettävä laajasti uusia edullisia materiaaleja ja kevennettyjä rakenteita, paikallisia rakennustarvikkeita. On säästettävä viisivuotiskaudella metallivalssaus tuotteita 9–11 %, sementtiä 8–10 %, puutavaraa 18–20 % ja lasia 10–12 %.

On lisättävä rakennustöiden varustamista korkeatehoisilla koneilla, työkaluilla ja kuljetuslaitteilla ja joudutettava vanhentuneen maansiirtokaluston uusimista. On ratkaisevasti parannettava rakennuskoneiden hyväksikäyttöä, kehitettävä rakennustöiden korjaus- ja huoltoporrasta ja kohotettava sen teknistä tasoa.

On perustettava alueellisia yhteisalueellisia erikoistuneita rakennusteollisuuden tuotantokeskuksia seuduille, minne rakennustyöt ovat voimakkaasti keskittyneet, ja vahvistettava rakennusjärjestöjen aineellis-teknisiä tuotantomahdollisuuksia.

Rakennusjärjestöissä on siirryttävä uuteen suunnittelu- ja taloudellisen kannatuksen järjestelmään.

Työn tuottavuutta rakennusalalla on kohotettava 36--40 prosenttia.

VII. KANSAN ELINTASON KOHOTTAMINEN

Yhteiskunnallisen tuotannon herkeämättömän kasvun, maatalouden nopean kehityksen, kulutustavaroiden tuotannon laajentamisen ja palvelusten piirin kehittämisen pohjalta turvataan kansan elintason uusi merkittävä nousu. Viisivuotiskauden kuluessa kohotetaan reaalityloja asukasta kohti suunnilleen 30 prosenttia.

Työn palkkausta parannetaan työn määrää ja laatua vastaavasti. Työläisten ja toimihenkilöiden palkkoja korotetaan keskimäärin 20–22 % kolhoosilaisten työn palkkausta kolhoosien yhteistaloudessa 30–35 %.

Viisivuotiskauden kuluessa korotetaan maan kaikilla alueilla ja kansantalouden kaikilla aloilla työläisten ja toimihenkilöiden vähimmäispalkkaa 70 ruplaan kuukaudessa; samalla korotetaan keskipalkattujen työntekijäin tariffi- ja virkapalkkoja.

Parannetaan työpalkkojen määräsuhteita kansantalouden eri aloilla ja eri työntekijäryhmissä ottaen huomioon heidän työolonsa ja ammattitaitonsa.

Tehostetaan tariffijärjestelmän merkitystä, voimistetaan työntekijäin kiinnostusta työn tuottavuuden lisäämiseen, tuotantokustannusten alentamiseen ja tuotteiden laadun parantamiseen.

Vähimmäispalkan korotus ja aineellisessa tuotannossa työskentelevien keskipalkattujen työntekijäin palkkojen korotukset toteutetaan vähitellen alueittain, alkaen maan pohjois- ja itäalueilta.

Taloudellisesti lupaavien alueiden työvoimatarpeen parempaa tyydyttämistä silmälläpitäen korotetaan työn palkkausta soveltamalla palkkalisäkertoimia työläisten ja toimihenkilöiden palkkoihin tuotantolaitoksissa ja järjestöissä, jotka sijaitsevat Länsi-Siperiassa, Uralilla, eräillä Kazahstanin ja Keski-Aasian alueilla, joiden suhteen näitä kertoimia ei nykyään sovelleta, ja myös korotetaan eräiden alojen työntekijäin voimassaolevia palkanlisäkertoimia useilla Kaukoidän ja Itä-Siperian alueilla ja lisätään etuuksia maan Euroopan-puoleisen osan eräillä pohjoisalueilla työskenteleville.

Palkkojen korotus ei-tuotannollisilla aloilla suoritetaan ensiarvoisesti lääkäreille, opettajille ja lastensiemien sekä -tarhojen kasvattajille ja sitten muille valistustyön, terveydenhuollon ja muiden ei-tuotannollisten alojen työntekijöille.

Työläisten ja toimihenkilöiden yötyökorvauksia korotetaan.

Aineellisen kannustuksen rahastojen muodostusta ja jakoa on parannettava. On tehostettava parhaiden teknisten laitteiden luomisesta ja käytäntöön otosta sekä uusien valmisteiden tuotannon nopeimmasta käyntiänsä tapahtuvan aineellisen kannustuksen tehokkuutta.

Sen lisäksi, että voimistetaan työläisten, toimihenkilöiden ja tuotantokollektiivien aineellista kiinnostuneisuutta työn tuloksista on kaikin tavoin tehostettava moraalisten työkannusteiden merkitystä. On kohotettava työkuria ja jokaisen työntekijän vastuuta työvelvollisuuksiensa täyttämistä.

On parannettava työn normitusta, sovellettava kaikilla kansantalouden aloilla laajemmin tieteellistä työn järjestelyä, teknisesti perusteltuja normeja, niin että kunkin työntekijän palkka vastaisi sitä työpanosta, jonka hän antaa yhteiskunnalliseen tuotantoon.

On jatkettava työläisten ja toimihenkilöiden palkoista perittävien verojen alentamista ja poistamista. Lakaetaan perimästä veroa enintään 70 ruplan suuruisista

kuukausituloista ja alennetaan alle 90 ruplan kuukausipalkkojen verokantaa.

Korkeatuottoisen kolhoosityön taloudellista kannustajärjestelmää parannetaan.

Väestön hallussa olevien valtionlainaobligatioiden kuoletus aloitetaan ennen määräaika.

On kehitettävä edelleen yhteiskunnallisia kulutusvaramentoja, jotka ovat neuvostoihmisten aineellisen ja sivistyksellisen elintason kohottamisen tärkeä lähde. Viisivuotiskaudella lisätään maksuttomien aineellisten etuuksien ja palvelusten määrää sekä näistä varannoista väestölle maksettavia rahallisia avustuksia 40 prosenttia.

Parempien olosuhteiden luomiseksi nousevan polven kasvatusta varten lisätään aineellista apua lapsiperheille, laajennetaan etuuksia työssä käyville äideille; aletaan maksaa lapsiavustuksia perheille, joiden keskitulot perheenjäsentä kohti eivät ylitä 50 ruplaa kuukaudessa; lisätään palkallisten lomapäivien määrää sairaan lapsen hoitoa varten; säädetään kaikille työssä käyville naisille täysi palkka äitiysloman ajalta työvuosien luvusta riippumatta.

Lastenlaitosten verkkoa laajennetaan. Viisivuotiskaudella rakennetaan valtion kustannuksella lastenseimiä ja päiväkoteja yli 2 miljoonaa hoitopaikkaa, lisätään oppilaspaiikkoja jatkettun koulupäivän kouluissa ja ryhmissä 1,5 miljoonaa henkeä varten.

Parannetaan työtätekevien sosiaalivakuutusta ja eläketurvaa, korotetaan työläisten, toimihenkilöiden ja kolhoosilaisten vanhuuseläkkeiden minimirajaa, sovelletaan kolhoosien jäseniin samaa eläkkeenmäärittämistäjärjestystä, joka on säädetty vakinaisesti maaseudulla asuviin ja maatalouden kanssa yhteydessä oleviin työläisiin ja toimihenkilöihin nähden. Luodaan olosuhteet työkykyisten eläkeläisten laajamittaista työelämään osallistumista varten. Korotetaan invalidien ja huoltajaa vaille jääneiden perheiden eläkkeitä.

Väestön tulojen kasvua ja kulutushyödykkeiden tuo-

tannon laajentamista vastaavasti *lisätään vähittäiskauppavaihtoa* 1,4-kertaisesti.

Parannetaan edelleen väestön ruokavalion rakennetta lisäämällä liha-, kala- ja meijerituotteiden, kananmunien, vihannesten ja hedelmien tuotantoa sekä kulutusta, laajentamalla näiden ja muiden elintarvikkeiden valikoimaa.

Einestuotteiden, tiivisteiden, valmisruokien ja muiden tuotteiden valmistusta on lisättävä ja laatua parannettava, jotta voitaisiin oleellisesti supistaa ajankulutusta kotiruoanlaittoon.

Yleisten ruokailulaitosten verkkoa laajennetaan huomattavasti varsinkin tehtaissa ja oppilaitoksissa. Yleisten ruokailulaitosten kauppavaihtoa lisätään. Niiden omien tuotteiden valmistusta on lisättävä vähintään 1,5-kertaisesti, samalla kun tuotteiden laatua parannetaan ja valikoimaa laajennetaan huomattavasti.

On tuotettava laaja valikoima valmiita vaatteita ja jalkineita, varsinkin lastentavaroita. Huomattavasti on lisättävä astioiden, huonekalujen, jääkaappien ja muiden kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden samoin kuin polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden myyntiä väestölle.

Myymälöiden, jäähyttämöjen ja vihannessäilöjen verkkoa laajennetaan kiinnittäen erityistä huomiota kauppalaitosten varustamiseen ajanmukaisella liikekallustolla. On kaikin tavoin kehitettävä nykyaikaisia kauppamuotoja, lisättävä riittävässä määrin tavaroiden ennakkopaketointia.

Tavaratoimituksissa maaseutuväestölle on parannettava, on kehitettävä kulutusosuuskuntien kauppa-, hankinta- ja tuotannollista toimintaa, joka on omiaan laajentamaan kaupunkien ja maaseudun taloudellisia yhteyksiä. Sienien, marjojen ja muiden luonnonantimien keruuta ja hankintoja on lisättävä. Kolhoositorikaupan järjestelyä on parannettava.

Kauppan ja teollisuuden yhdyssiteiden järjestelmää on kehitettävä pitäen lähtökohtana sitä, että kauppajär-

jestöjen tilausten tulee määrätä kulutustavaroiden tuotannon määrä ja valikoima.

Viisivuotiskaudella rakennetaan kaikkien rahoituslähteiden varoilla asuintaloja yhteispinta-alaltaan 565—575 miljoonaa neliometriä. On kaikin keinoin joudutettava asuntotuotantoa maan itä- ja pohjoisalueilla ja myös kaupunkien ulkopuolelle rakennettavien uusien teollisuuslaitosten ja uusien valtioneuvostojen työläisiä ja toimihenkilöitä varten. On laajennettava asuntoloiden rakentamista korkeakoulujen ja erikoisalojen teknikumien opiskelijoita varten.

Kehitetään osuusasuntojen tuotantoa, jolla on tärkeä merkitys väestön asumisolojen parantamisen kannalta. Omakotirakentamista on edistettävä.

Asuintalojen rakennustöiden laatua on kohotettava ja rakennusaikoja supistettava, rakennusten arkkitehtuuria ja ulkopuolista viimeistelyä on parannettava, on siirryttävä vähitellen asuntorakentamiseen uusien tyyppiirustusten mukaan, joissa on huomioitu asuntojen mukavampi huonejako, parempi sisustus ja kalustus. Asuntojen käyttö- ja kunnossapito-organisaatiota on parannettava.

Laajennetaan töitä asutuskeskusten nykyaikaistamiseksi, väestön kunnallisteknisen palvelun parantamiseksi. Viedään pääpiirteittäin loppuun kaupunkilaisväestön keskitetyn vesihuollon järjestäminen, rakennetaan viisivuotiskauden kuluessa vesijohtoverkkoa 700 kaupunkiin ja teollisuusasutuskeskukseen. Kaupungeissa ja kaupunkityyppisissä yhdyskunnissa liitetään 65—75 % ja maaseudulla 40—50 % asunnoista kaasunkäytön piiriin. Sähkövoiman käyttöä väestön kotitaloudessa lisätään huomattavasti.

Tehostetaan töitä taajamien ja ihmisympäristön terveysolojen parantamiseksi. Siinä tarkoituksessa on joudutettava teollisuus- ja asumajätevesien puhdistuslaitteiden sekä kaasunpuhdistus- ja pölynsitomislaitteiden rakennus- ja uudistustöitä, ryhdyttävä toimenpiteisiin melun vähentämiseksi ja autojen pakokaasujen aiheut-

taman kaupunkien ilmatilan saastumisen ehkäisemiseksi. On laajennettava viheralueiden rakennustöitä kaupungeissa ja muissa taajamissa. On jatkettava työtä maan vesivarojen järkipäiväisen käytön ja vesisuojelelun tehostamisen alalla. On huolehdittava vesitaloudellisten rakennuskohteiden käyttöönnotosta kaupunkien, työläisyhdyskuntien ja teollisuuslaitosten vesihuollon parantamista silmälläpitäen.

Väestönpalvelua jokapäiväisen elämän tarpeiden alalla parannetaan oleellisesti. On tyydytettävä täydellemmin väestön tarpeita kaikkien palvelumuotojen alalla, kohotettava palvelun laatua ja palvelukulttuuria, supistettava tilausten toimitusaikoja. On kehitettävä yleisönpalvelua laajana koneellistettuna alana laajentamalla palvelulaitosten verkkoa ja varustamalla ne nykyaikaisilla koneilla, koneistoilla ja laitteilla, soveltamalla tieteen ja tekniikan saavutuksia, käyttämällä tehokkaammin tuotantokapasiteetteja. Kotitalouskoneiden korjaustoimi on järjestettävä paremmin. Viisivuotiskauden kuluessa lisätään palvelusten määrää koko maassa vähintään 2-kertaisesti ja maaseudulla 2,8-kertaisesti.

Toteutetaan toimenpiteitä terveydenhuollon edelleen parantamiseksi, liikuntakasvatuksen ja urheilutoiminnan kehittämiseksi. Jatketaan suurten erikois- ja yleissairaaloiden, poliklinikoiden, ja huoltoloiden rakentamista sitä silmälläpitäen, että saadaan kohotetuksi erikoislääkintäavun laatua ja turvataan täydellisemmin väestölle avun saaminen sen kaikissa muodoissa; laajennetaan ensiapuasemien ja epidemiologisten lääkintäasemien verkkoa. Tyydytetään väestön ja terveydenhuoltolaitosten lääkkeiden ja muiden lääkeaineiden tarve. Sairaaloiden sairassijojen luku kohotetaan vuonna 1975 kolmeen miljoonaan. Parannetaan terveydenhuoltolaitosten varustelua uusimmalla lääketieteellisellä kalustolla, laitteilla ja välineillä.

Korotetaan ruokamenojen normeja sairaaloissa.

Kehitetään laajemmin tieteellistä tutkimustyötä lää-

ketieteen ja lääkintähuollon tärkeimpien ongelmien alalla.

Lisätään lääkärικuntaa. Kohotetaan lääkärihenkilökunnan koulutustasoa.

Parantola- ja kylpylähoitoa sekä työtätekevien järjestettyjä virkistysmahdollisuuksia kehitetään edelleen.

Parannetaan laajojen työtätekevien joukkojen mahdollisuuksia liikuntakasvatuksen ja urheiluharrastusten alalla, pannaan alulle uusien urheilulaitosten rakentaminen ja tehostetaan olemassaolevien laitosten käyttöä.

Toteutetaan toimenpiteitä matkailun laajamittaiseksi kehittämiseksi, vahvistetaan sen aineellista perustaa. Kehitetään joki-, meri-, rautatie-, auto- ja lentomatkailureittejä. Laajennetaan hotellien, leirintäalueiden ja muiden matkailijoita palvelevien laitosten rakennustöitä.

Laajennetaan invalidikotien ja vanhainkotien verkkoa. Parannetaan invalidien liikuntaväline- ja proteesi- sekä ortopedisten huoltoa.

Jatketaan *koululaitoksen ja sosialistisen kulttuurin* kaikinpuolista kehittämistä. Parannetaan opetus- ja kasvatustyötä. Kohotetaan opetusvoimien koulutuksen laatua ja ammatillista tasoa. Tehostetaan työtä oppilaiden ammatinvalinnan ohjauksen alalla ottaen huomioon nuorten taipumukset ja kansantalouden ammatti-työvoiman tarve.

Valtion perussijoitusten varoilla rakennetaan yleisivistäviä kouluja vähintään 6 miljoonaa oppilaspaikkaa, laajennetaan huomattavasti kouluasuntoloiden verkkoa maaseudun koululaisille.

On huomattavasti parannettava koulun ulkopuolella tehtävää työtä lasten keskuudessa, laajennettava pioneeritalojen, nuorten teknikkojen ja luonnontutkijain asemien, lasten ja nuorten urheilukoulujen ja muiden nuoren polven kasvatusta suorittavien laitosten verkkoa. On lujitettava niiden aineellista perustaa.

Korkeakoulu- ja erikoisalojen opisto-opetusta on kehitettävä tieteellis-teknisen edistyksen vaatimuksia vas-

taavasti, kohotettava tulevien specialistien koulutuksen laatua ja parannettava heidän aatteellis-poliittista kasvatustaan. Viisivuotiskauden kuluessa on koulutettava noin 9 miljoonaa korkeakoulu- ja erikoisalojen opistovistityksen saanutta specialistia kiinnittäen erityistä huomiota specialistien koulutukseen tieteen ja tekniikan uusille aloille, nopeasti kehittyville tuotantoaloille ja palvelualoille.

Korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen opiskelijoiden stipendejä korotetaan.

On lujitettava erityisesti maaseudulla toimivien koulujen ja teknisten ammattiopistojen, korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen opetusvälineistöä ja aineellista perustaa ja varustettava ne nykyaikaisella kalustolla ja teknisillä opetusvälineillä.

On kehitettävä korkeakouluissa suoritettavaa tieteellistä tutkimustyötä. On kaikin tavoin lujitettava korkeakoulujen ja erikoisalojen opistojen yhteyksiä tuotantoon.

On laajennettava ammattitaitoisten työläisten koulutusta teknisissä ammattiopistoissa varsinkin maaseudulla sitä silmälläpitäen, että nuoriso yleensä oppisi ammatin ennen työhön menoaan. Viisivuotiskaudella on koulutettava teknisissä ammattiopistoissa vähintään 9 miljoonaa ammattitaitoista työläistä kansantalouden kaikilla aloilla. On suoritettava nopeammassa tahdissa työntekijävoimien koulutusta maataloutta, rakennustoimintaa, kevyttä ja elintarviketeollisuutta ja väestönpalvelulaitoksia varten. Vuonna 1975 on kohotettava 300—400 tuhanteen uusien oppilaiden määrä teknillisissä ammattiopistoissa, jotka kouluttavat työläisiä vaativimpiin ammatteihin ja antavat samalla keskikouluvistityksen.

Lisätään kaupunkien teknisten ammattioppilaitosten oppilaiden ruokamenojen normeja.

On parannettava työläisten koulutusta ja ammatillista lisävalmennusta välittömästi tuotannossa. On kaikin

tavoin lujitettava työläis- ja maaseutunuorison iltatavo- (kaksivuoro-) kouluja.

Kansan henkisten tarpeiden täydellisempää tyydyttämistä silmälläpitäen on kehitettävä edelleen lehdistöä, televisio- ja yleisradiotoimintaa, kirjallisuutta ja taidetta, lujitettava kulttuurilaitosten aineellis-tekniistä perustaa. On kehitettävä kansanyliopistoja ja muita joukkoluontoisia itseopiskelun, kulttuuritason kohottamisen, kansan esteettisen ja taiteellisen kasvatuksen muotoja. On parannettava radio- ja televisiolähetysten laatua.

On otettava suunnitelmissa huomioon kirjojen julkaisutoiminnan laajentaminen, sanoma- ja aikakauslehtien painosten suurentaminen, niiden ulkoasun ja aihepiirin jatkuva parantaminen, kehitettävä elokuvateatterien ja elokuvalaitteiden verkkoa. Kirjapainoteollisuudessa ja elokuvatuotannossa on otettava käyttöön uusinta konekalustoa, uusia materiaaleja, paperia ja filmejä.

Erikoista huomiota on kiinnitettävä väestön kulttuuripalvelun parantamiseen, vietävä pääpiirteittäin loppuun kulttuuritalojen perustaminen piirikeskuksiin sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten perustaminen kaikkiin suuriin asutuskeskuksiin. On parannettava kirjastotyötä koko maassa.

On parannettava pätevien työntekijävoimien kouluttamista kulttuuri- ja valituslaitoksille sekä taidelaitoksille, kohotettava heidän osuuttaan yhteiskunnallisessa ja poliittisessa elämässä ja väestön vapaa-ajan vieton järjestämisessä.

VIII. TUOTANTOVOIMIEN SIJOITUS JA LIITTOTASAVALTOJEN TALOUDEN KEHITYS

Tuotantovoimien sijoitusta tulee parantaa ja alueellisia taloudellisia yhteyksiä kehittää. Liittotasavaltojen ja työtätekevien edustajien paikallisten neuvostojen osuutta tuotantovoimien sijoitusta koskevien kysymysten ratkaisemiseen on suurennettava.

Ajankohtainen ja alueellinen suunnittelu tulee järjkiperaisesti yhdistää.

Kansantalouden tuotantovoimien sijoituksessa ja alueellisten määräsuhteiden parantamisessa katsotaan tärkeimmäksi tehtäväksi luonnonvarojen pikainen hyödyntäminen ja maan itäosien taloudellisen potentiaalin kartuttaminen. Ottaen huomioon, että Siperian, Kazahstanin ja Keski-Aasian energiavarojen käyttö tulee huokeammaksi, uudet paljon energiaa kuluttavat teollisuusalat on sijoitettava pääasiassa näille alueille. Itäalueilla tulee kehittää nopeammin rakennustarviketeollisuutta ja rakennusteollisuutta.

Suuntana tulee pitää tiukasti suurkaupunkien kasvun rajoittamista; uusien teollisuuslaitosten sijoittaminen näihin kaupunkeihin on yleensä lopetettava, lukuun ottamatta väestöä ja kaupungin taloutta palvelevia laitoksia.

Pikkukaupunkeihin ja työläisasutuskeskuksiin tulee sijoittaa pieniä erikoistuneita laitoksia ja suurkaupungeissa toimivien tehtaiden haaraosastoja. Tuotannon sijoituksen tulee teollisuuskeskuksissa tapahtua ottaen

huomioon mies- ja naistyövoiman järkipärisen käytön.

Liittotasavaltojen ja maan talousalueiden taloutta tullaan kehittämään pitäen lähtökohtana seuraavia perussuuntia:

*Venäjän Sosialistisessa Federatiivisessa Neuvostotasa-*vallassa teollisuustuotannon määrää lisätään 44–47 % kehittämällä nopeimmin koneenrakennus-, kaasun-, öljy- ja kemianteollisuutta. Sähköenergian tuotanto kohotetaan v. 1975 noin 660 miljardiin kilowattituntiin, öljyn tuotanto 400 milj. tonniin, kaasun tuotanto 141 miljardiin kuutiometriin, kivihiilen tuotanto 373 milj. tonniin, valmiiden teräsvalssaustuotteiden tuotanto 59 milj. tonniin, väkilannoitteiden tuotanto 43 milj. tonniin, selluloosan tuotanto 7,8 milj. tonniin, sementin tuotanto 78 milj. tonniin, kankaiden tuotanto 7,5–7,9 miljardiin neliometriin, nahkajalkineiden tuotanto 406–420 milj. pariin, lihan tuotanto 5,2 milj. tonniin, täysimaitotuotteiden tuotanto 15,4 milj. tonniin, huonekalujen tuotanto yhteensä 2,6 miljardiin ruplaan.

Viljan vuotuinen kokonaistuotanto kohotetaan 116 milj. tonniin. Kastelumaille muodostetaan laajoja tavaraviljan tuotantoalueita, riisiviljelmiä laajennetaan huomattavasti. Lisätään sokerijuurikkaan, pitkäkuituisen pellavan ja auringonkukan siementen tuotantoa. Oteetaan käyttöön 1,2 milj. hehtaaria kastelumaita, kuivataan 1,8 milj. hehtaaria soistuneita ja liikkakosteita maita. Suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä mailla, jotka eivät kaipaa kuivaamista, 7 milj. hehtaarin alalla.

Karjataloutta kehitetään edelleen, lisätään kaikenlaisen karjan, myös siipikarjan päälukua. Nopeimmin on kehitettävä lihakarjan kasvatusta ja lampaanhoitoa. Lihan vuosituotanto kohotetaan 7,3 milj. tonniin (teuraspaino), maidon — 51 milj. tonniin, kananmunien — 27 mrd. kappaleeseen, villan — 228 000 tonniin. Karjataloutta varten luodaan vankka rehutalous. Vesitetään 2,4 milj. hehtaaria laidunmaita, muodostetaan vähintään 6,3 milj. hehtaaria runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita. Kohotetaan huomattavasti hernekasvien ja re-

huviljan, juurikkaiden, yksi- ja monivuotisten heinäkasvien ja painorehukasvien tuotantoa.

VSFNT:n Euroopan-puoleisessa osassa tehostetaan uusien öljy- ja luonnonkaasuesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä pohjoisalueilla. Nopeutetaan Pohjois-Onegan boksiittikaivoksen ja Vologdan laakeritehtaan rakennustöitä. Otetaan käyttöön Leningradin ja Kuolalan atomivoimaloiden ja Kirishin piirivoimalan tehokapasiteetit. Ryhdytään rakentamaan öljynjalostamoita Arangelin alueelle ja Petshoran piirivoimalaa.

Ryhdytään toimenpiteisiin Moskovon ja Leningradin teollisuuden ja kaupungintalouden kehittämiseksi kompleksisesti ja näissä kaupungeissa sijaitsevien tuotantolaitosten uudistamiseksi teknisesti ja lisätään tuotantoa kohottamalla työn tuottavuutta. Otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Kostroman, Kashiran ja Rjazanin piirivoimaloissa ja Mosenergon lämpövoimaketjuksissa. Aloitetaan Smolenskin atomivoimalan rakennustyöt. Rakennetaan automaattikoneikkoja valmistavat konetehtaat Suhinitshin ja Sasovon kaupunkeihin. Rakennetaan lannoiteseostehdas Tulan alueelle.

Ryhdytään rakentamaan uutta yleisliittolaisen merkityksen omaavaa teollisuuskompleksia, jonka raaka-ainepohjana tulee olemaan Kurskin malmialue; rautamalmin tuotanto tällä alueella kohotetaan noin 40 miljoonaa tonniin. Otetaan käyttöön Novovoronezhin ja Kurskin atomivoimaloiden kapasiteetteja.

Suoritetaan loppuun Volgan autotehtaan ja siihen liittyvien laitosten rakennustyöt ja nopeutetaan niiden kapasiteettien käyttöönottoa. Tshuvashian ASNT:ssa otetaan käyttöön suuritehoisia traktoreita valmistavan tehtaan ensimmäinen vaihe. Rakennetaan kuorma-autotehdaskompleksi Tatarian ASNT:aan ja sen rinnakkaislaitoksen lähialueille. Joudutetaan Nizhnekamskin petrokemiallisen tehdaskompleksin rakennustöitä. Saatetaan päätökseen kemiallisten tuotantolaitosten rakennustyöt Togliattissa, Volzhskissa, Kazanissa, Ufassa, Novotsheboksarissa.

Jatketaan Volgan, Kaman ja Pohjois-Kaukasian jokien vesivoimavarojen kompleksista hyödyntämistä. Laajennetaan kastelumaiden pinta-alaa Volganvarrella 500–600 000 hehtaaria, Pohjois-Kaukasiassa 350–400 000 hehtaaria. Rakennetaan Stavropolin suurkanava ja Nikolajevin hydroteknillisten laitteiden yhdistelmä Don-joelle; ryhdytään laajentamaan Donin valtakanaavaa. Nopeutetaan Volgan-Ahtuban tulvamaiden hyödyntämistä vihannesten, melonikasvien ja riisin viljelyn kehittämiseksi.

Uralilla jatketaan toimivien teollisuuslaitosten rekonstruointia ja rakennetaan uusia teollisuuslaitoksia ennen muuta Kizelin ja muilla käyttöön otetuilla hiili-alueilla. Lujitetaan voimataloutta, otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Iriklinskin ja Reftinskin piirivoimaloissa sekä kemiallinen kompleksi Permin öjynjalostamossa. Bereznikin kolmannen kalikombinaatin ja Solikamskin kalikombinaatin rakennustöitä on joudutettava. Kehitetään edelleen öljy-, selluloosa- ja paperi-, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta. Parannetaan tärkeimpien kaupunkien vesihuoltoa. Orenburgin alueella perustetaan uusi huomattava kaasutuotanto ja -jalostusalue, nopeutetaan uusien öljyesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä.

Siperiassa tulee kehittää nopeaa vauhtia paljon energiaa käyttäviä metallurgisen teollisuuden aloja, kemiallista, metsä- ja puutavarateollisuutta, selluloosa- ja paperi- sekä polttoaineteollisuutta ja sähkövoimataloutta. on kehitettävä edelleen maataloustuotantoa ja ennen muuta viljantuotantoa ja karjataloutta.

Länsi-Siperiaan muodostetaan maan suurin öljyteollisuusalue; öljyn tuotanto kohotetaan 1975 vähintään 120–125 milj. tonniin, rakennetaan kaasunjalostustehtaita, joiden kaasunjalostuskapasiteetti on 5–6 miljardia kuutiometriä vuodessa. Nopeutetaan Tjumenin alueen pohjoisosassa sijaitsevien suurien kaasuesiintymien hyödyntämistä. Ryhdytään rakentamaan suuria petrokemiallisia tehdaskomplekseja Tobolskin ja

Tomskin alueille; otetaan käyttöön Surgutin piirivoimalan kapasiteetit; saatetaan päätökseen Tjumenin-Tobolskin-Surgutin rautatien rakennustyöt. Saatetaan päätökseen Tobolskin ja Surgutin jokisatamien rakennustyöt. Laajennetaan autoteiden, lentokenttien ja tietoliikennelinjojen verkkoa. Rakennetaan kaasujohtoja kaasun toimittamiseksi Uralille ja Neuvostoliiton Euroopan-puoleiseen osaan, öljyjohtoja öljyn kuljettamiseksi Siperian, Kazahstanin ja Neuvostoliiton Euroopan-puoleisen osan öljyjaloitamiin.

Kohotetaan Kuzbassin hiilentuotannon kokonaismäärä 135 milj. tonniin. Aloitetaan Jerunakovskin koksiihliesiintymien hyödyntäminen. Saatetaan päätökseen Rapsadskaja n:o 1-2, Birylinkaja n:o 2 kaivosten, Novo-Kolbinskin avolouhoksen rakennustyöt ja Kedrovon louhoksen rekonstruointi. Jatketaan Länsi-Siperian metallurgisen tehtaan rakennustöitä. Altain aluepiirissä ryhdytään rakentamaan koksikemiallista tehdasta (jonka ensimmäinen vuoro pannaan käyntiin), synteettistä kuitua valmistavaa tehdasta ja useita koneenrakennustehtaita.

Rakennetaan nopeaa vauhtia Atshinskin öljyjaloitamo, suoritetaan loppuun Krasnojarskin alumiinitehtaan rakennustyöt, lisätään huomattavasti kuparin ja nikkelin tuotantoa Norilskin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa. Laajennetaan Kanski-Atshinskin alueella hiilen tuotantoa ja käyttöä. On ryhdyttävä muodostamaan Sajarin alueellista tuotantokompleksia, johon tulevat kuulumaan Sajarin vesivoimala, alumiini- ja vaunutehtaat, suuri teräsvalimo, ei-rautametallien jalostuslaitoksia, sähköteknisen, kevyen ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia. Nopeutetaan Ziman sähkökemiallisen kombinaatin rakennustöitä.

Kehitetään edelleen Bratskin alueellista tuotantokompleksia, saatetaan päätökseen Bratskin alumiinitehtaan ja Bratskin metsäteollisuuskompleksin rakennustyöt; pannaan käyntiin Ust-Ilimin vesivoimalan ensimmäiset aggregaatit, ryhdytään rakentamaan Ust-

Ilmin metsäteollisuuskomplekseja. Tshitán alueelle rakennetaan Zhirekenskin molybdeenirikastamo.

Lisätään metsänhakkuita ja puutavaran kokonaisjalostusta Siperian alueilla, ryhdytään rakentamaan näillä alueilla uusia huomattavia saha- ja puunjalostus-, selluloosa- ja paperiteollisuuslaitoksia ja mikrobiologisia teollisuuslaitoksia.

Jatketaan töitä *Kaukoidän* tuotantovoimien pikaiseksi kehittämiseksi. Lisätään hiilen, tinan, volframin, elohopean, kullan ja timanttien tuotantoa. Saatetaan päätökseen Komsomolskin öljynjalostamon laajennustyöt ja ryhdytään rakentamaan uutta öljynjalostamoita. Oteetaan käyttöön Zejan vesivoimalan ja Primorskin piirivoimalan ensimmäiset aggregaatit, ryhdytään rakentamaan Kolyman vesivoimalaa. Laajennetaan huomattavasti sahatavaran, selluloosan, kartongin, huonekalujen, ravintoaineiden ja kalavalmisteiden tuotantoa. Lujitetaan kalanjalostusteollisuuden perustaa, laajennetaan telakoiden kapasiteetteja, uusitaan ja suurennetaan merisatamia ja laitureita.

Lisätään soijapavun ja riisin tuotantoa. Oteetaan viljelyyn 48 000 hehtaaria kastelumaita, kuivataan 380 000 hehtaaria liikakosteita maita ja suoritetaan kulttuuriteknillisiä töitä 352 000 hehtaarin alalla.

Pohjoisalueilla ja Kauko-idässä kehitetään edelleen metsästystä, kalastusta ja hylkeenpyyntiä, turkiseläinten kasvatusta ja kohotetaan perotalouden tuottoisuutta.

Luodaan edellytykset väestön jatkuvalla siirtymiselle *Kaukoidän* ja Itä-Siperian alueille ja kaaderien vakiintumiselle näillä alueilla; muuta nopeammin on kehitettävä asuntojen, yleishyödyllisten laitosten ja sosiaalisten ja kulttuurilaitosten rakennustöitä.

Ukrainan SNT:ssä laajennetaan teollisuustuotannon määrää 38–41 % ja kehitetään etupäässä sähkövoimataloutta, kemiallista, öljynjalostus- ja petrokemiallista teollisuutta sekä koneenrakennusta.

Sähkövoiman tuotanto kohotetaan 1975 noin 200 mil-

jardiin kilowattituntiin. Saatetaan päätökseen Slavjanskin, Tripolskin, Ladyzhinkan, Kurahovkan piirivoimaloiden ja Krivoi Rogin 2. piirivoimalan rakennustyöt, otetaan käyttöön Zaporozhjen ja Uglegorskin piirivoimaloiden, Tshernobylin atomivoimalan ja Kievin 5. lämpövoimakokeskuksen tehokapasiteetit. Saatetaan päätökseen Kanevin vesivoimalan ja Dneprin vesivoimalan toisen vaiheen sekä siihen kuuluvien laivasulkulaitteiden rakennustyöt. Aletaan kahden lämpö- ja kahden atomivoimalan rakennustyöt, rakennetaan 750 kilovoltin suurjännitelinja Donbass-Länsi-Ukraina.

Hiilen tuotanto kohotetaan noin 215 miljoonaan tonniin. Saatetaan pääpiirteissään loppuun toimivien kaivosten rekonstruointi ja nopeutetaan uusien kaivosten mm. huomattavien antrasiitti- ja koksihiilikaivosten rakennustöitä Donetsin hiilialueella. Nopeutetaan uusien öljy- ja kaasuesiintymien prospektausta ja hyödyntämistä.

Valmiiden teräsvalssaustuotteiden tuotanto kohotetaan 1975 37–38 milj. tonniin ja teräsputkien tuotanto 6,6 milj. tonniin. Pannaan käyntiin karkeislevyvalssilaitos "3600" ja happikonvertteriosasto Azovstal-tehtaalla, putkien sähköhitsausosasto Hartsyzskin putkitehtaalla ja pyörävalssaosasto Nizhne-Dneprovskin putkivalssaustehtaalla. Saatetaan päätökseen Pobyzhkin nikkelitehtaan rakennustyöt.

Lisätään öljynjalostuksen määrää 2,5–2,6-kertaisesti. Otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Krementshugin öljynjalostamossa, rakennetaan ja pannaan käyntiin Lisitshanskin öljynjalostamo ja aloitetaan kahden uuden öljynjalostamon rakennustyöt. Pannaan käyntiin Belaja Tserkovin autorengastehdas.

Vuonna 1975 kohotetaan väkilannoitteiden tuotanto 16,6 milj. tonniin ja kemiallisen kuidun tuotanto 152000 tonniin.

Lisätään koneenrakennus- ja metalliteollisuuden tuotantoa 1,7-kertaisesti, saatetaan päätökseen "T-150"-mallisia traktoreja valmistavan tehdaskompleksin ra-

kennustyyt. Lisätään Kadujevkan, Krjukovon ja Dneprodzerzhinskin vaunutehtaiden tuotantokapasiteetteja. Zhitomiriin rakennetaan automaattikoneita valmistava tehdas.

Kohotetaan 1975 sementin tuotanto noin 22 milj. tonniin. Saatetaan päätökseen Kamenets-Podolskin ja Balaklejan sementtitehtaiden rakennustyyt.

Kohotetaan 1975 kankaiden tuotanto 840–925 milj. neliometriin, trikoovalmisteiden tuotanto 346 milj. kapaleeseen, nahkajalkineiden tuotanto 166–172 milj. pariin, hienosokerin (juurikkaasta valmistetun) tuotanto 6,4 milj. tonniin, lihan tuotanto 1,9 milj. tonniin, täysimaitotuotteiden tuotanto 5,4 milj. tonniin ja huonekalujen tuotanto yhteensä 860 milj. ruplaan.

Suoritetaan loppuun Ternopolin ja Donetsin puuvilakombinaattien ja Tsherkassyn silkkikombinaatin rakennustyyt. Pannaan alulle Krivoi Rogin kampavilla- ja verkakombinaatin rakennustyyt. Rakennetaan pellavanjalostuslaitoksia, puuvilla-, villa- ja trikooteollisuuslaitoksia ja kevyen teollisuuden muiden alojen tuotantolaitoksia, kaksi sokeritehdasta ja öljyekstraktitehdas.

Kohotetaan nopeammin teollisuustuotantoa tasavallan länsialueilla kehittäen ensi sijassa kevyen- ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia ja paljon työvoimaa vaativien koneenrakennusalojen tuotantolaitoksia.

Maatalouden alalla tulee lisätä viljan ja teollisuuskasvien tuotantoa, kehittää kaikin tavoin karjataloutta. Viljan vuosituotanto tulee kohottaa 40 miljoonaan tonniin, on kiinnitettävä erityisesti huomiota syysvehnän, maissin, riisin, tattarin, palkokasvien ja rehuviljan tuotantoon. Lisätään sokerijuurikkaan, auringonkukan siementen, tupakan, hampun, pitkäkuituisen pellavan, perunan, vihannesten, varsinkin varhaisvihannesten, hedelmien, viinirypäleiden tuotantoa ja melonikasvien viljelyä.

Rehun tuotantoa on lisättävä huomattavasti, samoin on lisättävä edelleen karjan ja siipikarjan päälukua. Kohotettava niiden tuottoisuutta. Kohotetaan vuotuinen

lihantuotanto (teuraspaino) noin 3,2 milj. tonniin, maidon tuotanto 20,3 milj. tonniin, kananmunien tuotos 10,4 miljardiin kappaleeseen, villan tuotanto 27 000 tonniin.

Kehitetään edelleen vesitaloutta. Otetaan käyttöön noin 400 000 hehtaaria kastelumaita ja 600 000 hehtaaria kuivattuja maita. Jatketaan Pohjois-Krimin kanavan rakennustöitä, suoritetaan loppuun Pohjois-Rogatshinskin kastelujärjestelmän ensimmäisen vaiheen rakennustyöt ja nopeutetaan Kahovkan kastelujärjestelmän rakennustöitä. Suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 700 000 hehtaarin alalla. Parannetaan suurten teollisuuskeskusten vesihuoltoa. Jatketaan Dneprin-Donbassin ensimmäisen vaiheen rakennustöitä, lisätään Pohjois-Donetsin-Donbassin kanavan liikennöimiskykyä, rekonstruoidaan Dneprin-Krivoi Rogin kanava.

Valko-Venäjän SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 53–56 %. Kehitetään nopeaa vauhtia vähän metallia kuluttavia koneenrakennusaloja – radiotekniikka, sähkötekniikka, elektronista, kojeteollisuutta sekä kemiallista ja petrokemiallista teollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,8-kertaisesti, öljyn tuotantoa noin 2-kertaisesti, öljyn esijalostusta ja turvebrikettien ja -puolibrikettien tuotantoa 1,9-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kemiallisten kuitujen tuotantoa 2,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,4-kertaisesti, trikoovalmisteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, lihan ja täysimaitotuotteiden tuotantoa 1,4-kertaisesti.

Suoritetaan loppuun ohuita pellavakankaita valmistavan Orshan pellavakombinaatin kolmannen vaiheen kohteiden rakennustyöt, pannaan käyntiin Valko-Venäjän autorengaskombinaatti, otetaan käyttöön Lukomlin piirivoimalan, Mogilevin synteettistä kuitua valmistavan kombinaatin ja Polotskin kemiallisen kombinaatin uudet kapasiteetit. Rakennetaan ja pannaan käyntiin Mozyrin öljynjalostamo, Baranovitshin automaattikoneikkotehdas, Luninetsin sähkömoottoritehdas, Bobruiskin

traktorikäyttöisten lannanlevityskoneiden tehdas, auto-
maattikoneikkojen normalisoituja työkaluja valmistava
tehdas Orshassa, automaattikoneikkojen elementtejä
valmistava tehdas Pinskissä, dolomiittijauhetehtas Vi-
tebskin alueella, Mogilevin silkkikombinaatti ja Grod-
non lankakehruukombinaatti. Pannaan alulle tyyppi-
lannoitetehtas, Soligorskin neljännen kalikombinaatin,
Slonimin kampavilla- ja kehrutehtaan rakennustyöt
sekä kolmen spesialisoidun puuvillatuotantolaitoksen
rakennustyöt Gomelin alueella ja Osipovitshin pella-
vakombinaatin rakennustyöt. Rakennetaan pellavan
täysjalostustehtaita.

Jatketaan edelleen maataloustuotannon erikoistamis-
ta lypsy- ja lihakarjanhoidon, sianhoidon, siipikarjan-
hoidon, perunan- ja pellanvanviljelyn alalla. Lisätään
viljan vuosituotantoa 5,2 milj. tonniin, lihan (teuraspai-
no) — noin 840 000 tonniin, maidon — 6,1 milj. tonniin,
kananmunien — 1,8 miljardiin kappaleeseen. Laajassa
mitassa suoritetaan maanparannustöitä ja kalkitaan
maita, kuivataan 1,1 milj. hehtaaria liikakosteita ja
soistuneita maita, suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä
800 000 hehtaarin alalla, muodostetaan runsastuottoisia
niittyjä ja laidunmaita 900 000 hehtaarin alalla, tehos-
tetaan parannettujen maiden käyttöä.

Suoritetaan loppuun Vileikan-Minskin vesijärjestel-
män rakennustyöt ja otetaan se käyttöön.

Uzbekian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon mää-
rää 46—49 %. Kehitetään huomattavasti sähkövoimata-
loutta, ei-rautametalliteollisuutta, kemian-, kaasua- ja
kevyttä teollisuutta.

Lisätään huomattavasti vesityslaitteiden, puuvillan-
korjuukoneiden ja muunlaisten puuvillanviljelyssä tar-
vittavien koneiden tuotantoa. Järjestetään laajamittai-
nen kemiallisia kuituja valmistavien koneiden tuotanto.
Lisätään väkilannoitteiden tuotantoa 1,6-kertaisesti,
silkkikankaiden tuotantoa 2,2—2,6-kertaisesti, trikoo-
alusvaatteiden tuotantoa 1,8-kertaisesti, nahkajalkineiden
tuotantoa 1,5—1,7-kertaisesti, hedelmä- ja vihan-

nessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti, kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden sekä talousesineiden tuotantoa yli 2-kertaisesti, mm. jääkaappien tuotantoa 4,2-kertaisesti.

Kehitetään edelleen kullanhuhdontaa, lisätään silkin- ja kuparituotannon kapasiteetteja Almalykin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa.

Otetaan käyttöön Syr-Darjan piirivoimalan ensimmäiset aggregaatit, Almalykin ammoniumfosfaattitehtaan toinen vaihe, ammoniumfosfaatin tuotantokapasiteetit Samarkandin superfosfaattitehtaassa ja Navoin sementtitehdas. Pannaan alulle Angrenin kumikombinaatin ja Navoin sähkökemiallisen kombinaatin rakennustyöt sekä Bekabadin metallurgisen tehtaan rekonstruointi. Pannaan käyntiin Buharan puuvillakombinaatti ja Hivan mattokombinaatti sekä Ferganan tekonahkakombinaatti, Kokandin nahkatehdas, posliinitehdas, useita puuvillanpuhdistamoja, silkkikehräämöjä, trikoo-, vaatetus- ja jalkineitehtaita. Pannaan alulle Andizhanin puuvillakombinaatin rakennustyöt. Rakennetaan Urgentshin öljyekstraktitehdas ja useita muita ravintoaineteollisuuden tuotantolaitoksia.

Kehitetään edelleen puuvillanviljelyä ja kohotetaan raakapuuvillan tuotantoa 1975 4,9 milj. tonniin; erityisesti tulee kiinnittää huomiota ohutkuituisten puuvillalajikkeiden tuotannon lisäämiseen, puuvilla- ja rehumailaskiertojen käyttöönottoon, puuvillapensaiden satoisuuden kohottamiseen. Laajennetaan riisin viljelyä, hedelmien, viinirypäleiden, vihannesten, melonikasvien ja tupakan tuotantoa.

Otetaan käyttöön uusia kastelumaita 465 000 hehtaaria. Jatketaan uuden suuren puuvillanviljelyalueen laajennustöitä Karshin arolla, lisätään kastelualueita Nälkäärolla, Surhan-Sherabadin laaksossa ja Kara-Kalpakian ASNT:ssa. Nopeutetaan Andizhanin säiliöaltaan ja Tjuzamujunin hydroteknisten laitteiden rakennustöitä. Suoritetaan maanparannustöitä kastelu- mailla vähintään 600 000 hehtaarin alalla, jatketaan toi-

tä kastelumaiden suolapitoisuuden ja soistumisen eliminoimiseksi ja vähävesisten kastelujärjestelmien vedensaannin parantamiseksi.

Kehitetään edelleen lampaanhoitoa, erikoisesti karakul-lampaanhoitoa; lisätään villan vuosituotantoa 24 000 tonniin. Lisätään lihan, maidon ja kananmunien tuotosta. Vesitetään 1,5 milj. hehtaaria laidunmaita, rekonstruoidaan hydroteknilliset laitteet aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 3,5 milj. hehtaarin alalla.

Kazahian SNT:ssä kohotetaan teollisuustuotannon määrää 57–60 %, kehitetään edelleen sähkövoimataloutta, metallurgista teollisuutta, polttoaine-, kemian-, koneenrakennus-, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Lisätään raffinoidun kuparin tuotantoa 1,7-kertaisesti, väkilannoitteiden 2,4-kertaisesti, maatalouskoneiden tuotantoa 2,6-kertaisesti. Kivihiilen tuotantoa kohotetaan 1975 noin 91 milj. tonniin, öljyn tuotanto 30 milj. tonniin, valssausvalmisteiden tuotanto 5 milj. tonniin, sementin tuotanto 7,3 milj. tonniin, lihan tuotanto 673 000 tonniin, puuvillakankaiden tuotanto 108–118 milj. neliömetriin, villakankaiden tuotanto 40 milj. neliömetriin, nahkajalkineiden tuotanto 34–39 milj. pariin, trikoovalmisteiden tuotanto 98 milj. kappaleeseen.

Ekibastuzhin hiililouhosten kapasiteettia lisätään viisivuotiskauden loppuun mennessä 56 milj. tonniin. Rakennetaan koksiihlikastamo Karagandaan, Pohjois- ja Etelä-Kazahstanin öljynjalostamojen ensimmäiset vaiheet ja Mangyshlakin kaasunjalostamo. Suoritetaan loppuun Kaptshagain vesivoimalan ja Jermakovskin piiri-voimalan rakennustyöt.

Nopeutetaan rauta- ja terästeollisuuden, kupari-, lyijy- ja sinkkiteollisuuden raaka-ainepohjan laajentamista. Laajennetaan edelleen Dzhezkazganin vuoriteollisuus- ja metallurgista kombinaattia ja lisätään alumiinioksidin tuotantokapasiteetteja Pavlodarin alumiinitehtaalla. Suoritetaan pääosiltaan loppuun Karagandan metallurgisen kombinaatin rakennustyöt ja nopeutetaan malminrikastamojen rakennustöitä.

Lisätään huomattavasti fosforiittien tuotantokapasiteetteja Karataun alueella, suoritetaan loppuun Tshimkentin fosforitehtaan ja Dzhabulin kaksoissuperfosfaattitehtaan rakennustyöt, otetaan käyttöön kahden uuden fosforitehtaan kapasiteetit Etelä-Kazahstanissa. Suoritetaan loppuun Pavlodarin kemiallisen kombinaatin ensimmäisen vaiheen ja Karagandan teknisiä kumi- valmisteita tuottavan tehtaan rakennustyöt. Ryhdytään rakentamaan Tshimkentin kumi- ja asbestikombinaattia. Suoritetaan loppuun Pavlodarin traktoritehtaan, "Kazahselmash"-maatalouskonetehtaan rakennustyöt Tselinogradissa ja akkutehtaan rakennustyöt Taldy-Kurganissa. Otetaan käyttöön uusia kapasiteetteja Novo-Karagandan sementtitehtaalla.

Rakennetaan laatulasiastioita tuottavan tehtaan ensimmäinen vaihe, kampalankakehräämö ja joukko muita kevyen teollisuuden tuotantolaitoksia, pannaan alulle lasitehtaan ja kahden posliini- ja fajanssitehtaan rakennustyöt. Lisätään huomattavasti lihanjalostuslaitosten, leipomoteollisuuden ja muiden ravintoaineteollisuuden tuotantolaitosten kapasiteetteja.

Jatketaan töitä, joiden tarkoituksena on taata vakaa viljantuotanto, ryhdytään kokonaistoimenpiteisiin maaperän suojelemiseksi metsäistutuksilla, parannetaan viljelyalojen rakennetta. Viljan keskimääräinen vuosituotanto kohotetaan 24 milj. tonniin. Jatketaan vesijohdotekompleksien rakennustöitä. Kehitetään juurikkaiden, vihannesten ja melonikasvien viljelyä, puutarhanhoitoa ja viininviljelyä tasavallan eteläosissa. Otetaan käyttöön noin 420 000 hehtaaria kastelumaita, niistä 200 000 hehtaaria suistokastelumaita. Suoritetaan loppuun Kzyl-Kumin kastelukanaviston rakennustyöt, jatketaan vesitystöitä Syr-Darjan alajuoksulla riisituotannon lisäämiseksi.

Kehitetään nopeaa vauhtia lihakarjan- ja lampaanhoitoa, lujitetaan rehutaloutta. Lihaa on tuotettava vuosittain noin 1 milj. tonnia, maitoa 4,2 milj. tonnia, kananmunia 2,1 miljardia kappaletta, villaa 110 000 ton-

nia. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita noin 3,8 milj. hehtaarin alalla. Vesitetään vähintään 32 milj. hehtaaria laidunmaita ja rekonstruoidaan hydrotekniset laitteet aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 23 milj. hehtaarin alalla.

Pannaan alulle Makatin-Aleksandrov Gain rautatien rakennustyöt, rakennetaan Omskin-Pavlodarin-Tshimkentin öljyjohto.

Gruusian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 39—42 %, samalla kun kehitetään nopeimmin vähän metallia käyttäviä koneenrakennusaloja ja kemianteollisuutta.

Sähkövoiman tuotantoa kohotetaan 1,7-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, kemiallisten kuitujen tuotantoa 1,6-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 3,4-kertaisesti, maatalouskoneiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, asbestisementtilevyjen tuotantoa 2-kertaisesti, villakankaiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,4-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 2-kertaisesti.

Otetaan käyttöön Ingurin vesivoimalan tehokapasiteetit ja Vartsihskin vesivoimalaportaikon ensimmäinen voimalaitos, ryhdytään rakentamaan Zhinvalin hydroteknistä kompleksia. Saatetaan päätökseen Madneulin kuparirikastamon rakennustyöt. Rakennetaan posliini- ja fajanssitehdas, lisätään kevyen- ja ravintoaineteollisuuden tuotantolaitosten kapasiteetteja.

Raakateen tuotanto kohotetaan 1975 285 000 tonniin sekä lisätään viinirypäleiden, tupakan ja citrushedelmien tuotantoa. Otetaan käyttöön 70 000 hehtaaria kastelumaita. Kuivataan 50 000 hehtaaria liikkakosteita maita, etupäässä subtrooppisten monivuotisten kasvien viljelyä varten. Lisätään lihan, maidon, kananmunien tuotosta, lujitetaan rehutiloutta.

Azherbaidzhanin SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 43—46 %. Nopeaa vauhtia kehitetään koneenrakennusta, kemiallista ja ravintoaineteollisuutta sekä rakennustarvikkeiden tuotantoa. Öljyteollisuudessa

tulee erikoista huomiota kiinnittää merenalaisten öljy-
esiintymien hyödyntämiseen.

Väkilannoitteiden tuotantoa lisätään 1,6-kertaisesti, synteettisen kautsun tuotantoa 1,6-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 2-kertaisesti, villakankaiden tuotantoa 1,4-kertaisesti, silkkikankaiden tuotantoa 1,4-1,6-kertaisesti, nahkajalkineiden ja trikoovalmisteiden tuotanto 1,6-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, viinimateriaalien tuotantoa 2,3-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 4-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 2-kertaisesti. Lisätään posliini- ja fajanssiastioiden sekä muiden kulttuuri- ja jokapäiväisen elämän tarvikkeiden ja talousesineiden tuotantoa.

Ryhdytään rakentamaan kalsinoitua soodaa valmistavaa tehdasta Nahitshevanin ASNT:ssa ja Shamhorin vesivoimalaa. Rakennetaan kojeteollisuuden ja elektronisen teollisuuden tuotantolaitoksia.

Raakapuuvillan tuotanto kohotetaan 1975 380 000 tonniin, lisätään viinirypäleiden, vihannesten, hedelmien, tupakan tuotantoa, otetaan käyttöön 33 000 hehtaaria kastelumaita. Parannetaan kastelumaita Kura-Araksin alangolla, mitä varten suoritetaan töitä maan suolapitoisuuden poistamiseksi 200 000 hehtaarin alalla, rekonstruoidaan kastelujärjestelmiä ja lisätään niiden vesivaroja 200 000 hehtaarin alalla. Vesitetään 400 000 hehtaaria laidunmaita. Kehitetään edelleen karjataloutta ja lujitetaan rehutaloutta, lisätään lihan, maidon, kananmunien ja villan tuotantoa.

Liettuan SNT:ssa kohotetaan teollisuustuotannon määrää 46—49 % samalla kun kehitetään huomattavasti vähän metallia käyttäviä koneenrakennusteollisuuden aloja, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Sähköenergian tuotantoa lisätään 1,5-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,8-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 3,5-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,7-kertaisesti.

Otetaan käyttöön öljynjalostamon ensimmäinen vai-

he, uusia kapasiteetteja Liettuan piirivoimalassa, Kausin lämpövoimakeskuksen ensimmäiset aggregaatit. Rakennetaan Ignalinan salaojaputkitehdas, Utenan lihanjalostamo, suuri maitosäilyketehdas. Lisätään Agmynan sementtitehtaan ja maatalouden tuottamien raaka-aineiden jalostuslaitosten kapasiteetteja.

Maataloutta erikoistetaan edelleenkin, lypsy- ja liha-karjan hoidon ja pekonisianhoidon alalle. Kuivataan soistuneita ja liikkakosteita maita 750 000 hehtaaria ja suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 400 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita 300 000 hehtaarin alalla.

Sähköistetään Vilnan rautatiepiiriä.

Moldavian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 56–59 %. Sähkövoimaloutta, kojeteollisuutta, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta tulee kehittää nopeaa vauhtia.

Lisätään hedelmä- ja viininviljelyssä käytettävien traktorien tuotantoa 1,9-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 1,8-kertaisesti, silkkipankaiden 1,6-kertaisesti, trikoovalmisteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti ja viinimateriaalien tuotantoa 2,6-kertaisesti. Otetaan käyttöön lisää tehokapasiteetteja Moldavian piirivoimalassa, rakennetaan kolme säilyketehdasta, laajennetaan ja rekonstruoidaan Kishinevin tekonahkaa ja teknisiä kumituotteita valmistava kombinaatti, kotitalouskemiaaleja valmistava tehdas, sähkötekniisiä ja muiden koneenrakennusalojen tuotantolaitoksia. Rakennetaan tehdas, joka valmistaa hedelmäsäilöjen jäähdytyslaitteistoja, ja sokeritehdas. Aloitetaan tekstiilikombinaatin rakennustyöt, ravintoaineteollisuudessa tarvittavaa kalustoa valmistavan tehtaan ja pesukalustoa valmistavan tehtaan rakennustyöt.

Edellytetään edelleenkin lisättäväksi hedelmien, viinirypäleiden, vihannesten, varsinkin varhaisvihannesten, tupakan, eetteriöljykasvien samoin kuin karjaloustuotteiden tuotantoa. Nopeutetaan maataloudesta

saatavien raaka-aineiden esijalostus- ja säilytyslaitosten rakentamista. Suoritetaan maanparannustöitä. Otetaan käyttöön 50 000 hehtaaria kastelumaita.

Latvian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 35–38 %. Kehitetään edelleen sähkötekniistä, radiotekniistä, elektronista ja lääketeollisuutta, kevyttä, lihan- ja maidon- sekä kalanjalostusteollisuutta ja kalastusta.

Kojeiden tuotantoa lisätään 1,6-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,9-kertaisesti, maitosäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,5-kertaisesti. Laajennetaan eri tuotantoaloille tarkoitettujen tuotteiden sentralisoitua tuotantoa.

Suoritetaan loppuun Riian vesivoimalan rakennustyöt, otetaan käyttöön Riian 2. lämpövoimakeskuksen ensimmäiset aggregaatit ja Riian kaasujohto. Suoritetaan loppuun Popovin radiotehtaan ja pienoissuistehaan rakennustyöt.

Maataloutta erikoistetaan edelleen lypsy- ja lihakarjanhoitoon ja pekonisikojen kasvatukseen. Ryhdytään toimenpiteisiin karjakannan lisäämiseksi, karjan tuottoisuuden kohottamiseksi ja lihan ja maidon tuotannon lisäämiseksi. Suoritetaan maanparannustöitä 490 000 hehtaarin alalla ja kulttuuritekniisiä töitä 90 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan vähintään 140 000 hehtaaria runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita.

Kehitetään edelleen meriliikennettä, täydennetään laivastoa nykyaikaisilla aluksilla.

Kirgisian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 45–48 %. Kehitetään edelleen sähkövoimataloutta, koneenrakennusta, ei-rautametallurgista teollisuutta ja kevyttä teollisuutta.

Lisätään maatalouskoneiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 2,9–3,3-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,7-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,8-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja talouksesineiden tuotantoa.

Suoritetaan loppuun Toktogulin vesivoimalan rakennustyöt ja ryhdytään rakentamaan Kurpsain vesivoimalaa. Rakennetaan tietokonetehdas, puuvillakombinaatin toinen vaihe ja kampavillakehräämö, lihanjalostuskombinaatti Tokmakiin; rekonstruoidaan maatalouskonetehdas.

Kehitetään edelleen hieno- ja puolihienovillalampaiden kasvatusta, kohotetaan villan vuosituotanto 30 000 tonniin. Lisätään lihan, maidon, tupakan, hedelmien ja vihannesten tuotantoa. Otetaan käyttöön 30 000 hehtaaria kastelumaita, Kirovskin ja Tortgulin vesisäiliöt. Rekonstruoidaan kastelujärjestelmät ja lisätään vesivaroja 90 000 hehtaarin alalla, vesitetään 400 000 hehtaaria laidunmaita; lisätään nykyaikaisten laidunmaiden vesivaroja.

Tadzhikian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 37–40 % ja kehitetään ensivuoroisesti sähkövoimataloutta, ei-rautametallurgista teollisuutta ja koneenrakennusta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 2,1-kertaisesti, väkilannoitteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, puuvillakanakaiden tuotantoa 1,3-kertaisesti, trikoopäällysvaatteiden tuotantoa 1,5-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Jatketaan Etelä-Tadzhikian alueellisen tuotantokompleksin rakennustöitä, otetaan käyttöön Nurekin vesivoimalan ensimmäiset aggregaatit, alumiinitehtaan ja sähkökemiallisen kombinaatin kapasiteetit suhteutetaan niiden käyttöönottoajat. Otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Anzobin vuoriteollisuus- ja metallurgisessa kombinaatissa ja Termezin-Kurgan-Tjuben-Javanin rautatie. Rakennetaan valtakaasujohto Dushanbehen. Pannaan alulle Leninabadin synteettistä kuitua valmistavan tehtaan ja posliini- ja fajanssitehtaan rakennustyöt. Suurennetaan Kairakkumin mattokombinaatin kapasiteettia.

Kohotetaan 1975 raakapuuvillan tuotantoa 760 000

tonniin; lisätään ohutkuituisten puuvillalajien, viinirypäleiden, hedelmien, vihannesten ja tupakan tuotantoa. Otetaan maatalouden käyttöön 70 000 hehtaaria uusia kastelumaita. Suoritetaan loppuun Javan-Obikiikin laaksossa sijaitsevien maiden kasteluverkon rakennustyöt ja ryhdytään niitä hyödyntämään, suoritetaan niin ikään kastelujärjestelmän toisen vaiheen rakennustyöt Dalverzinin arolla ja Nälkäarolla. Kehitetään edelleen rehutraloutta ja lisätään lihan, maidon ja kananmunien tuotantoa. Vesitetään 250 000 hehtaaria laidunmaita.

Armenian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 60–63 %. Kehitetään edelleen ei-rautametallurgista teollisuutta, vähän metallia kuluttavia koneenrakennusaloja, kevyttä ja ravintoaineteollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,7-kertaisesti, kuparin tuotantoa 1,3-kertaisesti, kojeiden ja automatisointivälineiden tuotantoa 2,2-kertaisesti, sementin tuotantoa 2,6-kertaisesti, hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,6-kertaisesti, kankaiden ja trikoovalmisteiden tuotantoa 1,3-kertaisesti, jalkineiden tuotantoa 1,2-kertaisesti, jääkaappien tuotantoa 2,5-kertaisesti ja huonekalujen tuotantoa 1,9-kertaisesti. Laajennetaan huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Otetaan käyttöön Zodin kultakaivoskombinaatti, Razdanin vuoriteollisuus- ja kemiankombinaatin kapasiteetit aluminiumoksidin ja kemian tuotteiden valmistamiseksi. Aloitetaan atomivoimalan rakennustyöt ja otetaan käyttöön sen ensimmäinen voimalaitteisto, otetaan käyttöön lisää kapasiteetteja Razdanin piirivoimalassa, jatketaan Vorotanjoen vesivoimalaportaikon rakennustyötä. Lisätään kapasiteetteja kemiallisten kuitujen, tekoartsien ja muovien valmistamiseksi.

Lisätään viinirypäleiden, hedelmien, vihannesten, tupakan ja eetteriöljykasvien, karjataloustuotteiden tuotantoa. Otetaan käyttöön 50 000 hehtaaria kastelumaita ja vesitetään 130 000 hehtaaria laitumia.

Turkmenian SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää 55—58 %, kehitetään nopeasti kaasu-, öljy- ja kemianteollisuutta.

Lisätään sähkövoiman tuotantoa 1,9-kertaisesti, kaasun tuotantoa 4,3—4,7-kertaisesti, öljyn tuotantoa 1,5-kertaisesti, kankaiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, nahkajalkineiden tuotantoa 2,3-kertaisesti, kasvisöljyn tuotantoa 1,6-kertaisesti ja hedelmä- ja vihannessäilykkeiden tuotantoa 1,5-kertaisesti. Lisätään huomattavasti kulttuuritarvikkeiden ja jokapäiväisessä elämässä käytettävien tavaroiden ja kotitaloustarvikkeiden tuotantoa.

Rakennetaan valtakaasujohdot kaasun johtamiseksi tasavallan länsi- ja itäalueilta Neuvostoliiton Euroopanpuoleiseen osaan, pannaan käyntiin Tshardzhoun öljynjalostamon ensimmäinen vaihe ja Maryiskin piirivoimalan ensimmäiset aggregaatit, parannetaan Kara-Bogaz-Golin kivennäisraaka-ainearojen kompleksista hyödyntämistä. Suurennetaan puuvillapuhdistamojen kapasiteettia, rakennetaan Tshardzhoun öljyeksi-traktitehdas.

Kohotetaan 1975 raakapuuvillan tuotantoa 900 000 tonniin, lisätään varsinkin ohutkuituisten raakapuuvillalajien tuotantoa. Laajennetaan vihannesten, hedelmien ja melonikasvien tuotantoa.

Otetaan käyttöön 105 000 hehtaaria kastelumaita; suoritetaan maanparannustöitä kastelumailla 200 000 hehtaarin alalla. Otetaan lopullisesti käyttöön Karakumin kanavan kolmannen rakennusvaiheen vyöhykkeellä olevat maat ja jatketaan tämän kanavan rakennustöitä.

Ryhdytään toimenpiteisiin rehutilouden lujittamiseksi huomattavasti. Vesitetään 3,9 milj. hehtaaria laidunmaita; rekonstruoidaan hydrotekniset laitteet jo aikaisemmin vesitetyillä laidunmailla 2,3 milj. hehtaarin alalla. Kohotetaan villan keskimääräinen vuosituotanto 15 200 tonniin, lisätään kriminnahkojen, lihan, maidon ja kananmunien tuotantoa.

Eestin SNT:ssa lisätään teollisuustuotannon määrää

36–39 %, kehitetään sähköteknistä teollisuutta, koje-teollisuutta ja vähän metallia käyttäviä koneenrakennusaloja, kevyttä ja lihan ja maidonjalostusteollisuutta.

Lisätään palavakiven tuotantoa vuoteen 1975 mennessä 26 milj. tonniin, sähkövoiman tuotantoa 1,4-kertaisesti, kojeiden tuotantoa 1,5-kertaisesti, kalastusta ja kalanjalostusteollisuuden tuotantoa 1,4-kertaisesti.

Saatetaan päätökseen Eestin piirivoimalan rakennustyöt ja ryhdytään rakentamaan Tallinnan lämpövoimakeskusta. Nopeutetaan palavakiveä tuottavien tuotantolaitosten rakennustöitä tarkoituksena turvata polttoaineella Baltian ja Eestin piirivoimalat. Lisätään kapasiteetteja puulevyjen valmistamiseksi huonolaatuisesta puusta ja puutavarajätteistä.

Kehitetään edelleen maataloutta ja erikoistetaan sitä lypsy- ja lihakarjanhoitoon, pekonisianhoitoon ja perunanviljelyyn. Kuivataan 210 000 hehtaaria soistuneita ja liikkakosteita maita, suoritetaan kulttuuritekniisiä töitä 150 000 hehtaarin alalla. Muodostetaan runsastuottoisia niitty- ja laidunmaita 130 000 hehtaaria.

Laajennetaan Tallinnan kauppasatamaa ja Tallinnan rautatieverkkoa.

IX. ULKOMAISET TALOUDELLISET YHTEYDET

Neuvostoliiton taloudellisia ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä sosialistisiin maihin on kaikin puolin parannettava ja laajennettava pitäen suuntana SEV:n jäsenmaiden yhteistyön lujittamista ja johdonmukaisesti kehitettävää taloudellista yhdentymistä. Sosialististen maiden yhteistyön kaikkia muotoja tulee kehittää suunnitelmallisesti aineellisen tuotannon, tieteen ja tekniikan, ulkomaisen kauppavaihdon alalla ja kolmansien maiden kanssa käytävässä kaupassa.

Suuntana tulee pitää kansainvälisen tuotannollisen yhteistoiminnan kehittämistä sekä teollisuuden ja maatalouden tehokasta erikoistamista, asiasta kiinnostuneiden sosialististen maiden voimavarojen yhdistämistä osapuolille edullisella tavalla, poltto- ja raaka-aineteollisuuden alojen kehittämiseksi silmällä pitäen näiden alojen tuotteiden kysynnän täydellisempää tyydyttämistä, kulkuvälineiden ja tietoliikenteen kehittämistä ja järkipäätämistä laajenevan tavaravaihdon turvaamiseksi ottaen huomioon tekninen edistys näillä aloilla.

Kehitetään edelleen pysyviä ulkomaisia taloudellisia ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä Aasian, Afrikan ja Latinalaisen Amerikan kehitysmaihin molemmille puolille edullisin ehdoin ja niiden taloudellisen itsenäisyyden lujittamiseksi.

Laajennetaan taloudellisesti aiheellisia ulkomaisia kauppaa- ja tieteellis-teknisiä yhteyksiä teollisesti ke-

hittyneisiin kapitalistisiin maihin, jotka osoittavat valmiutta yhteistyön kehittämiseen Neuvostoliiton kanssa näillä aloilla.

Viisivuotiskaudella lisätään ulkomaankauppavaihtoa 33—35 % lähinnä laajentamalla kaikin tavoin kaupan käyntiä sosialististen maiden kanssa.

Parannetaan ulkomaisten taloudellisten suhteiden menetelmiä ja muotoja. Tulee kohottaa ministeriöiden ja laitosten aloitteellisuutta ja vastuuta siitä, että ulkomaisia taloudellisia suhteita kehitetään kansantaloudelle tuloksellisella tavalla. On johdonmukaisesti sovellettava itsekannattavuuden periaatteita ulkomaisten taloudellisten suhteiden alalla, saatava kaikki ulkomaisen kaupan ja teollisuuden renkaat aineellisesti kiinnostuneiksi kansainvälisten sitoumusten täyttämistä ja taloudellisen ja tieteellis-tekni-~~sen~~ yhteistyön tuloksellisuudesta ja suurennettava niiden vastuuta tässä suhteessa.

X. JOHDON JA SUUNNITTELUN PARANTAMINEN

Johto- ja suunnittelujärjestelmän ja -menetelmien parantamisen tarkoituksena tulee olla ennen muuta yhteiskunnallisen tuotannon kaikinpuolinen voimaperäistämisen ja tehokkuuden kohottaminen, mikä on maan taloudellisen kehityksen peruslinjana niin lähivuosina kuin myös pitkällä tähtäyksellä ja tärkein kommunismin aineellis-teknisen perustan luomisen ehto.

Tässä tarkoituksessa:

Tulee parantaa edelleen tuotannon suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen järjestelmää, siirtyä uudella viisivuotiskaudella täydellisesti kaikissa aineellisen tuotannon alalla toimivissa itsekannattavissa laitoksissa ja järjestöissä sekä palvelun piirissä uusiin suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen menetelmiin.

Suunnitelmien tieteellisyyttä tulee kohottaa ennen muuta parantamalla niiden tasapainoisuutta ja kehittämällä syvällisemmin yhteiskuntataloudellisia ongelmia, tieteellis-teknisen kehityksen ongelmia ja eri tuotannonaloja yhteisesti koskevia kysymyksiä.

Suunnitteluelimien tulee tehokkaammin valvoa suunnitelmien täyttämistä ja kehittää toimenpiteitä, jotka takaavat suunnitelmatehtävien täyttämisen ja kansantalouden määräsuhtaisen kehityksen.

Kansantalouden kehityksen perspektiivisen suunnittelun menetelmiä tulee parantaa. Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen pitkäaikainen perspektiivisuun-

nitelma tulee laatia käyttämällä siinä hyväksi tieteellisteknistä edistystä, maan väkiluvun, luonnonvarojen kasvua ym. koskevia ennusteita.

Säädetään, että pitäessään ohjeenaan Neuvostoliiton kansantalouden kehityksen viisivuotissuunnitelmassa vuosiksi 1971–75 asetettuja tehtäviä tuotantolaitokset ja kolhoosit laativat viisivuotissuunnitelmansa siten, että viisivuotiskauden tehtävät tulevat täytetyiksi mahdollisimman pienin työvoima- ja materiaalikulutuksin.

Työläisiä, kolhoosilaisia, insinöörejä ja teknikkoja sekä toimihenkilöitä tulee vetää laajalti mukaan osallistumaan aktiivisesti vuosien 1971–75 viisivuotissuunnitelman laadintaan.

Tuotantolaitokset ja -yhtymät tulee saada kiinnostumaan yhteiskunnalle välttämättömien, varsinkin uusien, teknisesti parempien tuotteiden tuotannon lisäämiseen ja työn tuottavuuden kasvun nopeuttamiseen, jotta tuotannon kasvu toimivissa tuotantolaitoksissa tulisi turvaksi lisäämättä työntekijöiden lukumäärää.

On kohotettava tuotantolaitosten ja yhtymien, kolhoosien ja valtiontilojen kiinnostuneisuutta ja vastuullisuutta siitä, että laaditaan optimaaliset suunnitelmat, joissa on otettu maksimaalisesti huomioon mahdollisuudet käyttää voimaperäisesti nykyisiä tuotantovaroja ja parantaa työn ja tuotannon järjestelyä.

Talouden kaikilla aloilla ja tuotantolaitoksissa tulee parantaa suunnittelua ja kannustaa tieteellis-tekniseen edistykseen. Tuotantolaitokset, yhtymät ja ministeriöt on saatava itsekannattavuuden pohjalta kiinnostumaan enemmän siitä, että saataisiin mahdollisimman suuria tuotannollisia tuloksia kuluttamalla mahdollisimman vähän työtä, aineellisia voimavaroja ja perussijoituksia. Palkkojen, pitkäaikaisten taloudellisten normien merkitystä kannusteina näiden tehtävien ratkaisemisessa tulee suurentaa.

Palkkavarantojen suunnittelua tulee parantaa ja niiden käytön valvontaa tehostaa. Tulee lisätä tuotantolaitosten, yhtymien ja järjestöjen johtajien vastuuta

siitä, että palkkarahastoja käytettäisiin oikein.

Itsekannattavuuden tulee esittää suurempaa osaa tieteellisten tutkimuslaitosten, suunnittelu- ja insinööritöiden työssä siinä mielessä, että kohotettaisiin tieteellis-teknisten töiden tuloksellisuutta ja sovellettaisiin tieteellisiä saavutuksia nopeammin tuotantoon.

Teollisuustuotteiden tukkuhintajärjestelmää tulee jatkuvasti parantaa. Tukkuhintojen osuutta teknisen edistyksen jouduttamisessa ja tuotteiden laadun parantamisessa tulee lisätä.

On parannettava suunnittelua liikevoiton kohdalla, joka on valtion perustulolähde, ja kohotettava tuotteiden omanhinnan alentamisen osuutta voiton muodotuksessa. Liikevarojen kiertoa tulee nopeuttaa.

Finanssielinten ja pankkien tulee vaikuttaa tehokkaammin siihen, että tuotantomahdollisuudet tulisivat täydellisesti käytetyiksi ja kohotettaisiin tuotannon tehokkuutta. Teknisen edistyksen jouduttamiseksi ja tuotannon voimaperäistämiseksi on käytettävä laajemmalti finanssi- ja luottokoneistoa.

Kansantalouden johtoa on edelleenkin parannettava. Teollisuudessa tulee siirtyä kaksi- ja kolmiportaiseen johtojärjestelmään. On kohotettava jyrkästi ministeriöiden vastuuta yhteiskunnan tarpeiden täydellisestä tyydyttämisestä alan tuotteilla ja näiden tuotteiden teknisestä tasosta ja laadusta. Alan korkeimpana johtoportaanana olevan ministeriön toimintaa tulee parantaa.

Ministeriöiden tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota kysymyksiin, jotka koskevat alan tulevaa kehitystä, teknistä politiikkaa, perussijoitusten tehokkuuden kohottamista, spesialistien parempaa sijoittelua ja käyttöä.

Talosalakohtaisen johdon keskiportaan toimintaa on parannettava. On keskitettävä ja kooperaitava voimaperäisemmin tuotantoa, erikoistettava tuotantolaitoksia ja järkiperäistettävä niiden välisiä taloudellisia yhteyksiä, perustettava suuryhtymiä ja kombinaatteja ottaen huomioon eri alojen erikoisuudet.

Tulee parantaa menetelmiä, joiden avulla määritellään kansantalouden tuotantovälineiden tarve ja teknisesti perustellut raaka-aineiden, materiaalien, polttoaineiden ja sähkövoiman kulutusnormit, samoin kuin kaluston, koneiden ja mekanismien käyttönormit käyttämällä laajalti tähän tarkoitukseen tietokonetekniikkaa. Suhteuttaa tältä pohjalta täydellisemmin suunnitelmissa tuotantomäärät, perusrakennustyöt ja muut tehtävät aineellis-teknisiin ja rahavaroihin. Tässä suhteessa on kohotettava alakohtaisten ministeriöiden merkitystä.

Aineellis-teknistä huoltoa koskevien suunnitelmien analysointia ja niiden täyttämistä koskevan taloudellisen toiminnan tasoa tulee kohottaa, jotta saataisiin selville kansantaloudessa olevat voimavarat; aineellisten voimavarojen käytön valvontaa on tehostettava.

Tuotantolaitosten välisiä suoria pitkäaikaisia tarkoituksenmukaisia taloudellisia yhteyksiä on suunnitelmallisesti kehitettävä. On laajennettava ja parannettava tukkukauppaa alueellisten huolto- ja myyntikeskusten, varastojen ja myymälöiden välityksellä. Valtakunnallista aineellis-teknistä huoltojärjestelmää tulee edelleenkin parantaa soveltamalla tieteellisiä johtomenetelmiä ja käyttämällä laajalti tietokonetekniikkaa. Huolto- ja myyntijärjestöjen aineellis-teknistä perustaa on lujitettava ja niiden sijoitusta järkipäristettävä.

Kansantalouden kaikkia aloja silmällä pitäen on suunniteltava ja toteutettava toimenpiteitä, jotka koskevat pakkaustarvikkeiden suunnittelua, erikoistuotantoa ja järkipäristä käyttöä. Tulee laajentaa huoltoelinten suorittamia palveluksia komplektoitujen tuoteryiden toimittamisessa keskitetysti kuluttajien tilauksesta, on otettava käytännöksi tuotantolaitosten täysimääräinen taattu huolto.

Taloussopimusten merkitystä ja vastuuta niiden täytöstä on kohotettava. Tuotantolaitosten ja huolto- ja myyntijärjestöjen välisiä samoin kuin teollisuusministeriöiden päähallintojen (yhtymien) ja huolto- ja myyntielinten välisiä itsekannattavuuteen perustuvia keski-

näissuhteita tulee laajentaa. Kolhoosien ja valtioneuvoston ja toisaalta hankinta- ja kauppajärjestöjen samoin kuin teollisuuslaitosten ja yhtymien sopimussuhteita tulee lujittaa.

Suunnittelua, valtion kansantaloudellisten materiaali-varareservien ja -varantojen muodostamis- ja käyttökohteita tulee parantaa.

Kansantalouden suunnittelun ja johdon parantamiseksi tulee soveltaa laajalti *talousmatemaattisia menetelmiä ja käyttää tietokone- ja toimistotekniikkaa sekä tietoliikennevälineitä*. Tilinpito- ja työselostusjärjestelmää samoin kuin tilastointia on kaikin tavoin parannettava.

On ryhdyttävä muodostamaan ja soveltamaan automatisoituja järjestelmiä suunnittelussa ja johdattaessa aloja, aluejärjestöjä, yhtymiä ja tuotantolaitoksia pitäen silmällä koko valtuuskuntaa käsittävän automatisoidun tietojen kokoamis- ja käsittelyjärjestelmän muodostamista, tilinpito, kansantalouden suunnittelua ja johtamista varten, minkä perustana tulee olemaan valtakunnallinen tietokonekeskusten verkko ja yhtenäinen maatakäsittävä automatisoitu tietoliikenneverkko. Tällöin on alun alkaen pidettävä periaatteena tämän verkon järjestöllistä, metodologista ja teknistä yhtenäisyyttä.

Tuotantolaitoksissa tulee käyttää laajalti teknologisten prosessien automatisoituja ohjausjärjestelmiä.

Kaaderien, kaikkien tasojen tuotannon järjestäjien, mm. ylimpien johtohenkilöiden koulutus- ja lisävalmennusjärjestelmää tulee johdonmukaisesti laajentaa ja jatkuvasti parantaa ja ennen kaikkea marxilais-leniniläinen talousteorian, johtamisen teorian ja käytännön, työn tieteellisen järjestelyn, suunnittelun ja taloudellisen kannustuksen uusien menetelmien, talousmatemaattisten menetelmien nykyaikaisen tietokonetekniikan soveltamisen alalla. Pätevien opettajakaaderien, johto- ja suunnittelutyön specialistien koulutusta on laajennettava.

Kansantalouden kaikissa renkaissa tulee lujittaa val-

tiokuria, noudattaa tiukasti sosialistista lakia taloudellisissa suhteissa. On kohotettava jokaisen talousjohtajan vastuuta säädettyjen suunnitelmien ja tehtävien määräaikaisesta täytöstä, tuotteiden laadusta, raha- ja materiaalivarojen säästeliäästä ja järkiperaisestä kulutuksesta, kaluston ja raaka-aineiden oikeasta käytöstä, kaikkien alihankintatehtävien täyttämistä sovittuina määräkoina ja teknologisen kurin noudattamisesta.

Puolue- ja neuvostoelinten, samoin kuin kansankontrollielinten huomion keskiönä tulee olla puolueen ja hallituksen ohjeiden täytäntöönpanon valvonta, koska se käy nykyisissä tuotanto-oloissa erittäin ajankohtaiseksi.

Hallinto- ja johtokoneistoa on edelleenkin parannettava ja sen ylläpitokustannuksia supistettava, on päätäväisesti poistettava liiat renkaat tästä koneistosta.

Taloutemme kehittyä yhtenäisen suunnitelman mukaisesti, mikä takaa sen nopean kasvun, sen eri alojen kehityksen määräsuhtaisuuden ja tehokkuuden, työtekevien elintason jatkuvan nousun ja sosialistisen kulttuurin kaikinpuolisen kehityksen. Sen vuoksi on välttämätöntä, että NKP:n 24. edustajakokouksen ohjeita vastaavasti vuosiksi 1971–75 laaditun kansantalouden kehityksen jäsennellyn viisivuotissuunnitelman perusteella kaikilla kansantalouden renkailla — ministeriöillä, yhtymillä, tuotantolaitoksilla, kolhooseilla ja neuvostotiloilla, tieteellisillä tutkimuslaitoksilla, suunnittelu- ja muilla järjestöillä — olisi viisivuotissuunnitelmat, joissa tehtävät on jaoteltu vuosittain.

Taloussuunnitelmia täyttävät ihmiset. Jokainen neuvostoihminen lähentää työnteollaan kommunismin voittoa. Kaikkialla maassa on alkanut luova työ, jonka tarkoituksena on tuotannon tehokkuuden kohottaminen, tieteellis-teknisen kumouksen saavutusten mahdollisimman täydellinen hyväksikäyttö, entistä tehokkaampi tuotannon voimaperäistäminen ja tähän perustuva ta-

loudellisten osoittimien paraneminen teollisuudessa, maataloudessa, rakennustyömailla ja kulkulaitoksissa. Mutta paljon on vielä tehtävä. Tuotannon tehokkuuden kohottamiseksi käytävän määrätietoisien taistelun tulee todella muodostua sosialistisen taloudenhoidon tärkeimmäksi edellytykseksi, kaikkien tuotannollisten kollektiivien, miljoonien työtätekevien sosialistisen kilpailun perussisällöksi. Työ on rikkauten lähde ja vain työn-tuottavuuden kasvu jokaisella työpaikalla ja koko kansantalouden tehokkuuden kohoaminen moninkertaistavat ne hyödykkeet, joita neuvostoihmiset saavat yhteiskunnalliseen tuotantoon antamansa työpanoksen suuruutta vastaavasti. Mitä suurempi tulee olemaan kansantulo, sitä rikkaampi on maamme, sitä paremmin elää jokainen neuvostoihminen.

Liittotasavaltojen kommunististen puolueiden keskuskomiteoiden, puolueen aluepiirikomiteoiden, aluekomiteoiden, kaupunkikomiteoiden ja piirikomiteoiden sekä puolueen perusjärjestöjen tulee ryhtyä laajaan poliittiseen ja organisatoriseen toimintaan turvatakseen valtion suunnitelmien täyttämisen kaikilla taloudellisen rakennustyön lohkoilla, perehtyä syvällisesti tuotantolaitosten, kolhoosien ja valtioneuvostojen toimintaan, analysoida arvostelevasti asioiden tilaa ja etsiä mahdollisuuksia kohottaa yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta, päästä siihen, että valtion kuria noudatettaisiin tiukasti. Puolueen, koko kansan jokapäiväinen aktiivinen toiminta yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttämiseksi takaa kotimaamme mahdin jatkuvan lujittumisen, lähentää aikaa, jolloin kommunismin aineellis-tekninen perusta tulee luoduksi, ja edistää kaikin tavoin kommunististen yhteiskuntasuhteiden muotoutumista, uuden ihmisen kasvatusta.

Hahmoteltujen toimenpiteiden täytäntöönpanossa esittävät tärkeää osaa paikalliset työtätekevien edustajien neuvostot. Niiden tulee tehokkaammin vaikuttaa yhteiskunnallisen tuotannon kehitykseen, käyttää laajalti saamiaan oikeuksia taloudellisen ja sosiaalis-kult-

tuurisen rakennustyön kysymyksiä ratkaistaessa.

Ammattiyhdistysten ratkaistavana on suuria tehtäviä. Nykyään tulee täydellisemmin kuin koskaan näkyviin niiden merkitys taloudenhoidon kouluina, kommunismin kouluina. Ammattiyhdistysten tulee entistä laajemmin vetää työtätekevät mukaan johtamaan tuotantoa, ratkomaan tieteellis-teknisen edistyksen tehtäviä, kohottaa vielä korkeammalle sosialistisen kilpailun lippu, opettaa joukot niiden käytännöllisen kokemuksen pohjalta noudattamaan sosialistista kuria, suhtautumaan kommunistisesti työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen, tukea kaikin tavoin tuotannon parhaita työntekijöitä ja uudistajia sekä tehdä tunnetuksi heidän kokemuksensa, toimia aloitteellisemmin ja päättäväisemmin työtätekevien työ- ja elinehtojen sekä virkistysmahdollisuuksien parantamiseksi, valvoa tiukasti työlainsäädännön noudattamista.

Leniniläisen komsomolin ja koko neuvostonuorison tulee edistää arvokkaalla tavalla yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttämistä. Työväenluokka, kolhoositalonpoikaisto, neuvostosivistyneistö saavat entistä kulttuurisempaa ja teknillisesti sivistynyttä täydennystä, joka pystyy menestyksellisesti ratkaisemaan niitä mitä vaikeimpia tehtäviä, joita nykyisen tieteellis-teknisen kumouksen kulussa ilmaantuu. Nuorisolle, jolle on aina ollut ominaista uutuudentaju, avautuu mitä laajin mahdollisuus intomielensä, tarmonsä ja tietojensä käyttöön, ja sen tulee olla eturiveissä kamppailtaessa uuden, nykyaikaisen tekniikan luomiseksi ja soveltamiseksi kansantalouden kaikilla aloilla, työn tuottavuuden ja työkuulttuurin kohottamiseksi, uusien todella kommunististen yhteiskunnallisten suhteiden ja ylevien kommunististen moraaliperiaatteiden vakiinnuttamiseksi jokapäiväisessä elämässä.

Yhdeksännen viisivuotissuunnitelman toteuttamisella tulee olemaan suuri kansainvälinen merkitys. Neuvostotalouden kasvu on lujitettava sosialistisen maailman yhteisön voimia ja osoittava jälleen kerran havainnolli-

sesti suunnitelmallisen sosialistisen talousjärjestelmän etuudet. Täyttämällä viisivuotissuunnitelman neuvostokansa on arvokkaalla tavalla edistävä kaikkien rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta taistelevien voimien yhdistämistä.

Viisivuotissuunnitelma takaa Neuvostoliiton puolustusmahdin jatkuvan kasvun, mikä tekee mahdolliseksi suojella entistä varmemmin neuvostokansaa, kaikkia sosialistisen yhteisön maita imperialistiselta hyökkäysvaaralta ja lujittaa rauhan- ja vapaudentahtoisten voimien asemia kaikkialla maailmassa.

Viisivuotiskausi, johon maamme on siirtynyt, tulee jälleen kerran todistamaan vakuuttavasti sosialismin etuudet, olemaan tärkeä askel kommunismiin johtavalla tiellä.

NKP:n 24. edustajakokous tuo ilmi sen varman vakaumuksensa, että Neuvostoliiton työtätekevät tekevät kaiken voitavansa sen hyväksi, että viisivuotissuunnitelman tehtävät eivät ainoastaan tulisi menestyksellisesti täytetyiksi, vaan myös ylitetyiksi.

VAPAAUS JA RAUHA INDOKIINAN KANSOILLE!

EDUSTAJAKOKOUKSEN VETOOMUS

Neuvostoliiton kaikkien kommunistien ja koko neuvostokansan nimissä NKP:n 24. edustajakokous lähettää sydämellisen veljellisen tervehdyksen sankarilliselle Vietnamin kansalle, sen taistelujoukkoille Vietnamin työkansan puolueelle, Laosin ja Kambodžhan urheille isänmaanystäville, jotka taistelevat pelottomasti USA:n imperialismia vastaan, Indokiinan maiden vapauden, itsenäisyyden ja rauhallisen tulevaisuuden puolesta.

Toivomme Vietnamin demokraattisen tasavallan horjumattomille puolustajille jatkuvia voittoja imperialistisen aggression torjumisessa ja uusia voittoja sosialismin rakentamisessa.

Tuomme julki täydellisen solidaarisuutemme Etelä-Vietnamin vapautusvoimille ja toivomme niille uutta menestystä taistelussa niiden kotimaan vapauttamiseksi päällekkarkaaajista ja lahjottavasta Saigonin komennosta, taistelussa oikeudesta saada itsenäisesti päättää kohtalostaan.

Myötätuntomme ja tukemme on Laosin ja Kambodžhan isänmaallisten voimien puolella, jotka käyvät päätävää taistelua USA:n imperialistista interventiota vastaan puolustaen oikeudenmukaista asiaansa. Neuvostoihmiset tuntevat syvää iloa Vietnamin sankarillisen kansan sekä Laosin ja Kambodžhan maineikkaiden isänmaanystävien voitoista näiden antaessa amerikka-

laisille päällekkäaajille ja niiden palkkarengelle mursertavia iskuja.

Amerikkalaisten päällekkäaajien seikkailumaiset aiheet ovat käytännössä koituneet häpeällisten epäonnistumisten katkeamattomaksi ketjuksi. Ne eivät ole onnistuneet pommein, ammuksin tai ovelin poliittisin juonin murtamaan sosialistisen maan, Vietnamin demokraattisen tasavallan kansan eikä Etelä-Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan isänmaanystävien tahtoa. Niin on tapahtuva vastakin. Niin sanotun vietnamisoinnin, ylitiöpäisen "surmata aasialaisia aasialaisten käsin"-periaatteen toteuttaminen ei auta USA:n imperialisteja rikkollisten tavoitteittensa saavuttamisessa. Indokiinan vapaudentahtoisten kansojen kestävyys ja urheus moninkertaistettuna neuvostokansan, muiden sosialististen maiden kansojen, kansainvälisen kommunistisen liikkeen ja kaikkien edistyksellisten voimien pysyvällä tuella takaa niiden voiton taistelussa vihollista vastaan.

Neuvostoliitto on syvästi vakuuttunut, että Vietnamin demokraattisen tasavallan hallituksen, Etelä-Vietnamin tasavallan Väliaikaisen vallankumousohallituksen, Laosin Isänmaallisen rintaman ja Kambodzhan Kansallisen yhteisrintaman ehdotukset tarjoavat rakentavan perustan Indokiinan ongelmien ratkaisemiseksi.

Neuvostoliiton kommunistit katsovat, että muodostuneessa tilanteessa on kaikin tavoin ja kaikkialla voimistettava solidaarisuutta Indokiinan taistelevia kansoja kohtaan, toimittava tarmokkaasti USA:n hallitsevien piirien aggressiopolitiikkaa vastaan.

Neuvostoliitto on antanut ja antaa kaikin tavoin tukea ja apua Vietnamin demokraattiselle tasavallalle sosialismin rakentamisessa, sen puolustuskyvyn lujittamisessa, imperialistien anastusyritysten torjumisessa, se on ollut ja on edelleenkin johdonmukaisesti ja päättävästi Etelä-Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan vapausliikkeen puolella, joka esittää merkittävää osaa taistelussa rauhan ja kansojen kansallisen itsenäisyyden puolesta. NKP:n 24. edustajakokous lausuu juhlaallisesti,

että Neuvostoliitto tulee vastedeskin noudattamaan tätä linjaa.

NKP:n 24. edustajakokous vetoaa kaikkiin, joille vapaus, rauha ja edistys ovat kallisarvoisia:

Korottakaa vielä kuuluvammin äänenne Amerikan imperialismin Indokiinassa suorittamaa veristä aggressiota vastaan!

Paljastakaa päättävästi ja rohkeasti amerikkalaisten militaristien rikokset, tukekaa Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan sankarillisia kansoja!

Laajentukoon ja voimistukoon yleismaailmallinen liike imperialistisen aggression lopettamiseksi Indokiinassa, kaikkien USA:n ja sen liittolaisten sotajoukkojen poistamiseksi sieltä sekä Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan kansojen laillisen oikeuden toteuttamiseksi, jotta ne olisivat isäntiä omalla maallaan!

Pois amerikkalaiset päällekkarkaat Indokiinasta!

Vietnamin, Laosin ja Kambodzhan sankarillisten kansojen oikeudenmukainen asia on voittava!

OIKEUDENMUKAISEEN JA KESTÄVÄÄN RAUHAAN LÄHI-IDÄSSÄ!

EDUSTAJAKOKOUKSEN JULKILAUSUMA

Me 14-miljoonaisen neuvostoliittolaisten kommunistien armeijan edustajat tuoden ilmi Neuvostoliiton kansojen tahdon tuomitsemme päättävästi Israelin imperialistiset, Amerikan imperialismiin tukeen nojaavat aggressiiviset toimet arabivaltioita vastaan ja ilmoitamme suhtautuvamme veljellisen solidaarisesti taisteluun, jota arabikansat käyvät miehuullisesti poistaakseen Israelin hyökkäyksen seuraukset, ja saattaakseen voittoon vapauden, itsenäisyyden, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ihanteet.

Rauhantahtoisten voimien kamppailussa Israelin aggressiivisia toimia vastaan on saavutettu sellainen vaihe, jolle on leimallista Israelin hallitsevan huipputerroksen ja sionistipiirien laajennuspyrkimysten täydellinen paljastuminen. Israelilaiset hyökkääjät ja niiden suojelijat, USA:n imperialistiset piirit, jotka puhuvat ulkokultaisesti rauhanpyrkimyksistään, mutta tukevat teoissa israelilaisia ekstremistejä, joutuvat kansainvälisesti yhä eristetympään asemaan.

Arabimaiden, ennen muuta Yhdistyneen arabitasaval-
lan rakentava asenne luo suotuisat edellytykset tur-
vallisuusneuvoston 22. marraskuuta 1967 tekemän päätöksen täydelliselle toteuttamiselle.

Kieltäytymällä itsepäisesti poistamasta joukkojaan valtaamiltaan arabialueilta Israelin vallanpitäjät anta-

vat avoimen haasteen maailman yleiselle mielipiteelle ja YK:n päätöksille.

Siksi kaikkien rauhantahtoisten voimien velvollisuus on taltuttaa yhteisvoimin israelilaiset hyökkääjät ja pakkottaa heidät kunnioittamaan yleisesti tunnustettuja kansainvälisen elämän normeja ja arabivaltioiden laillisia oikeuksia sekä poistamaan joukkonsa valtaamiltaan arabialueilta.

NKP:n KK:n 24. edustajakokous tuo ilmi varman vakaumuksensa, että imperialistien ja heidän apuriensa yritykset sanella tahtonsa arabimaiden kansoille, horjuttaa Lähi-idän edistyksellisiä järjestelmiä ja tuottaa tappio kansalliselle vapautusliikkeelle tässä maapallon osassa ovat tuomitut epäonnistumaan. Kaikkien arabikansojen, mm. Palestiinan arabialaisten lailliset oikeudet ja intressit tulevat saavuttamaan voiton. Israelilaisten hyökkääjien on pakko poistua vuonna 1967 anastamiltaan arabialueilta. Sen takeena on arabikansojen järkähtämätön tahto ja pyrkimys itsenäisyyteen, vapauteen, rauhaan ja sosiaaliseen edistykseen, niiden läheinen liitto Neuvostoliittoon ja muiden sosialististen maiden kansojen ja kaikkien anti-imperialististen rauhantahtoisten voimien kanssa.

NKP:n 24. edustajakokous lausuu julki, että noudatetaan horjumattomasti leniniläistä kansojen välisen rauhan ja ystävyyden politiikkaa Neuvostoliitto tulee vastaisuudessakin tukemaan johdonmukaisesti Israelin hyökkäyksen kohteeksi joutuneiden arabikansojen oikeaa asiaa, niiden ponnistuksia, jotka tähtäävät poljetujen oikeuksien palauttamiseen ja Lähi-idän oikeudenmukaiseen poliittiseen selvittelyyn, Palestiinan arabialaisten laillisten oikeuksien puolustamiseen.

Me vetoamme veljespuolueisiin, kaikkiin rauhantahotoisiin kansoihin ja valtioihin kehottaen lujittamaan solidaarisuutta arabimaiden kansoja kohtaan ja tukemaan aktiivisesti niiden taistelua.

Kaikkien imperialistista hyökkäystä vastustavien voi-

mien yhteistoiminnan puolesta, Lähi-idän oikeudenmukaisen ja kestävän rauhan puolesta!

Eläköön ja lujittukoon Neuvostoliiton ja arabimaiden ystävyys!

NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖS OSITTAISISTA MUUTOKSISTA NKP:n SÄÄNTÖIHIN

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokous päättää:

1. Säättää, että

a) Keskuskomitea kutsuu Neuvostoliiton kommunistisen puolueen sääntömääräiset edustajakokoukset koolle vähintään kerran viidessä vuodessa;

b) liittotasavaltojen kommunististen puolueiden edustajakokoukset kutsutaan koolle niiden keskuskomiteoiden toimesta vähintään kerran viidessä vuodessa;

c) sääntömääräiset aluepiiri-, alue-, piiri-, ja kaupunkikongressit kutsutaan koolle vastaavien puoluekomiteoiden toimesta kaksi kertaa viisivuotiskausina NKP:n edustajakokousten välisenä aikana, ts. kerran kahdessa-kolmessa vuodessa;

d) puolueen perusjärjestöjen, joissa on puoluekomiteat, vuosikokoukset (kongressit) pidetään kerran kahdessa-kolmessa vuodessa piiri- ja kaupunkikongressien koollekutsumisaikaa vastaavasti. Muissa perusjärjestöissä sekä työosastojen puoluejärjestöissä vuosikokoukset pidetään vuosittain.

2. Tarkoituksella kohottaa puolueen perusjärjestöjen vastuuta ja aktiivisuutta puolueen politiikan toteuttamisessa, niiden järjestävän ja kasvatustyön kohottamiseksi työtaitekevien kollektiiveissa:

a) ulottaa NKP:n sääntöjen määräys hallinnon toiminnan valvontaoikeudesta koskemaan kaikkien suun-

nittelujärjestöjen ja -toimistojen, tieteellisten tutkimuslaitosten, oppilaitosten, kulttuuri- ja valistuslaitosten, lääkintä- ym. laitosten ja järjestöjen perusjärjestöjä hallinnon niiden tehtävien osalta, jotka eivät mene yli omien kollektiivien puitteiden.

Ministeriöiden, valtionkomiteoiden ja muiden keskus- ja paikallisneuvostojen, taloudellisten laitosten ja hallinnonhaarojen puoluejärjestöjen suhteen, että ne valvovat henkilökunnan työtä puolueen ja hallituksen ohjeiden toteuttamiseksi, sekä Neuvostoliiton lakien noudattamista;

b) säätää, että välttämättömissä tapauksissa perusjärjestöjä voidaan aluekomitean, aluepiirikomitean tai liittotasavallan keskuskomitean luvalla perustaa samaan tuotannolliseen yhtymään kuuluvien ja saman piirin tai saman kaupungin useampien piirien alueella toimivien tuotantolaitosten puitteissa.

c) sallia aluekomiteoille, aluepiirikomiteoille ja liittotasavaltojen keskuskomiteoille perustaa yksityistapauksissa yli 500 jäsenen puoluejärjestöissä puoluekomiteoita suurille työsastoille antaen tuotannollisten osastojen puoluejärjestöille puolueen perusjärjestön oikeudet.

3. Tehdä puolueen voimassaoleviin sääntöihin tämän päätöksen mukaiset osittaiset muutokset.

L. I. BREZHNEVIN PÄÄTTÄJÄISPUHE EDUSTAJAKOKOUKSESSA

Toverit kokousedustajat!

Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokous lähestyy loppuaan. Kymmenen päivän ajan suuren puolueemme lähettiläät, kaikkien sen kunniakkaiden joukkojen täysivaltaiset edustajat ovat olleet edustajakokouksessamme pohtiakseen viisivuotisen työn tuloksia ja laatiakseen poliittisen linjan edessä oleviksi vuosiksi.

Kymmenen päivän ajan on Kremliin, meidän puoluekokoukseemme ollut kääntyneenä koko puolueemme ja kansamme huomio, kansamme, joka oikeutetusti pitää puoluekokouksia tärkeinä virstanpylväinä historiansaan ja kulussaan kohti kommunismia.

Näinä kymmenenä päivänä koko maailman katseet ovat olleet kääntyneinä tähän saliin, koska jo kauan on tajuttu koko maapallolla se, mitä valtavaa osaa näyttävät historiallisessa kehityskulussa ja maailman tapahtumissa sosialistiset maat ja kommunistiset puolueet, sosialistinen suurvaltamme ja leniniläinen puolueemme. Työväenluokka, ihmiskunnan työtätekevät ja sen kommunistinen etujoukko ovat sankarillisella kamppailullaan ja uhrautuvalla työllään vahvistaneet ne ajat, jolloin maailmanhistoria ei voi kehittyä ilman sosialismia ja kommunismia, eikä voi kehittyä vastoin sitä.

Kun teemme yhteenvetoa puoluekokouksesta, voimme sanoa täysin perustellusti, että on tehty suuri työ ja että sen asiakirjoissa ja edustajain puheenvuoroissa ovat heijastuneet arvokkaalla tavalla puolueemme valtava ja kaikinpuolinen kokemus ja sen kollektiivinen viisaus. Puoluekokouksen päätökset ja asiakirjat jäävät vielä pitkäksi aikaa puolueen ja kansan aatteellisen ja teoreettisen elämän keskeiseksi osaksi. Me kommunistit, kaikki neuvostoihmiset ammennamme niistä innostusta. Puoluekokouspäätökset ovat meille luotettavaa ohjausta toimintaan.

Olen jo sanonutkin, että neuvostokommunistit pitävät puoluekokouksiaan tilintekona ei vain omalle puolueelleen, vaan kaikille kommunistisille puolueille ja koko maailman työväenliikkeelle. Tämä tunne oli meillä myös tullessamme 24. puoluekokoukseen.

Sen työhön osallistui, kuten tiedätte, yli 100:n kommunistisen ja työväenpuolueen, kansallisdemokraattisen ja sosialistisen puolueen valtuuskuntaa. Kenties ei koskaan aiemmin historiassa ole ollut vielä koolla yhtä edustavaa maailman vallankumouksellisten, vapautus- ja edistyksellisten voimien kokousta. Me neuvostokommunistit olemme siitä hyvin tyytyväisiä.

Kun kuuntelimme ulkomaisten ystäviemme ja veljemme puheenvuoroja, tunsimme uudella voimalla olevamme erottamaton osa suurta kansainvälistä liikettä, jonka tehtävänä on muuttaa maailmaa. Me tunsimme erityisen voimakkaasti kaikkien niiden asioiden merkityksen, joita puolueemme ja kansamme suorittaa, ja sen panoksen merkityksen maailman vallankumousprosessiin, jonka olemme antaneet ja annamme saavutuksillamme kommunismin rakentamisessa.

Me pystyimme vielä kerran vakuuttamaan, että ulkomaiset toverit hyväksyvät yksimielisesti puolueemme suuntauksen, sen periaatteellisen marxilais-leniniläisen linjan maailman kommunistisessa liikkeessä, sen jatkuvat ja johdonmukaiset ponnistelut tämän liikkeen yhte-

näisyyden lujittamiseksi ja kaikkien vallankumouksellisten voimien rivien tiivistämiseksi.

Rakkaat ulkomaiset veljet ja ystävät! Sallikaa minun kiittää teitä puoluekokouksen, puolueemme ja koko neuvostokansan nimissä siitä suuresta panoksesta, jonka olette antaneet puoluekokouksemme työhön. Sallikaa minun kiittää teitä sisältörikkaista ja syvällisistä puheenvuoroista jotka entistä selvemmin paljastivat meille kuvan maailmasta ja kaikista maanosissa käynnissä olevista vallankumouksenkamppailuista. Sallikaa minun kiittää puolueestamme ja neuvostokansasta sanotuista lämpimistä sanoista sekä niistä solidaarisuuden ja kansainvälisyyden tunteista, jotka täyttivät puheenne.

Toverit kokousedustajat!

24. puoluekokous aseisti puolueemme, koko neuvostokansan poliittisella linjalla ja poliittisella ohjelmalla edessä olevaksi kaudeksi. Tämän linjan olemus ja sen sisältö on selväpiirteisesti ilmaistu keskuskomitean toimintakertomuksessa, edessä olevan viisivuotiskauden toimintaohjeluonnoksesta pidetyssä selonteossa sekä puoluekokouksemme juuri hyväksymissä päätöksissä ja päätöslauselmissa.

Talouspolitiikan alalla puolueen linja on neuvostokansan elinolojen parantamisen linja.

Vähentämättä huomiotaan raskaan teollisuuden kehitykseen mm. puolustusteollisuuden alalla puolue asettaa tärkeimmäksi käytännön tehtäväkseen kohottaa koko taloustyöllään olennaisesti työtätekevien hyvinvointia. Tämä on tavoitteemme, toverit, ja sen saavuttamiseksi meidän on käytettävä täydessä määrin hyväksi kaikkia talouteemme sisältyviä varantoja ja mahdollisuuksia.

Sosiaalipolitiikan alalla puolueen linja on neuvostoyhteiskunnan yhtenäisyyden lujittamisen, neuvostoyhteiskunnan muodostavien luokkien ja yhteiskuntaryhmittymien, kaikkien kansakuntien ja kansallisuuksien toisiinsa lähentämisen linja, sosialistisen demokratian

kansanjoukkojen yhteiskunnallisten ja valtion asioiden johdonmukaisemman kehittämisen, yhä laajempien päätöksiin mukaanvetämisen linja. Edelleen se on linja kaikkien työtätekevien kommunistisen tietoisuuden kohottamiseksi, tieteen ja kulttuurin kehittämiseksi neuvostoihmisen henkisen kukoistuksen kohottamiseksi sekä sen henkisen ja poliittisen ilmapiirin vakiinnuttamiseksi maassa, jonka vallitessa on helppo hengittää, työskennellä hyvin ja elää rauhassa.

Puolueen rakennustyön alalla se on linja puolueen suorittaman yhteiskunnan johtamisen menetelmien parantamiseksi, puolue-elämän leniniläisten normien tiukaksi noudattamiseksi ja puolueemme rivien tiivistämiseksi entisestään. Se on linja puolueemme yhteyksien kaikinpuoliseksi lujittamiseksi työväenluokkaan ja koko neuvostokansaan.

Ulkopolitiikan alalla puolueemme linja on rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden, sosialististen maiden veljeyden ja koko maailman imperialismin vastaisten voimien liiton lujittamisen linja. Jo nyt voidaan sanoa, että 24. puoluekokouksen esittämä taisteluojelma kansojen rauhan, vapauden ja riippumattomuuden puolesta on saanut hyvin laajaa vastakaikua kaikissa maanosissa.

24. puoluekokouksen laatiman ohjelman keskeisellä paikalla ovat niin ollen neuvostokansan kaikkein elintärkeimmät edut. Jo nyt näkyy, että neuvostoihmiset — niin kommunistit kuin puolueettomatkin — ovat suhtautuneet juuri näin 24. puoluekokouksen työhön ja sen päätösten perussisältöön.

Sallikaa ilmaista vakaumus, että se antaa neuvostokansalle entistä enemmän voimia, tarmoa ja innostusta työssä ja ponnistuksissa, jotka tähtäävät uuden viisivuotissuunnitelman suositusten ja puoluekokouksen hyväksymien päätösten toteuttamiseen.

Toverit kokousedustajat, te edustatte puolueemme eri tasavaltojen, alueiden ja piirien järjestöjä. Te edustatte kansantaloutemme kaikkia aloja, yhteiskuntaelä-

män ja kommunismin rakentamisen aloja. Te edustatte neuvostokommunistien kaikkia sukupolvia. Kaikki tämä on antanut mahdollisuuden käsitellä laajasti ja perusteellisesti puoluekokoukselle asetettuja kysymyksiä ja löytää ratkaisut, jotka kaikkein suurimmassa määrin vastaavat asioiden, puolueen ja kansan etuja.

Muutaman päivän kuluttua palaatte kaupunkeihinne ja kyliinne ja puoluejärjestöihin. Sallikaa ilmaista vakaumus, että jokapäiväisessä työssänne, toverit kokousedustajat, välitätte kaikille kommunisteille, kaikille työtätekeville sen energia- ja innoitusvarauksen, jonka jokainen meistä sai puoluekokouksessa.

Nyt kun olemme laatineet luotettavan, oikean poliittisen linjan, on tärkeintä sen menestyksenkäs toteuttaminen.

Puoluekokouksen asettamien tehtävien mittasuhteet ovat sellaiset, että niiden ratkaiseminen vaatii kaiken työmme, — taloudellisen, aatteellis-poliittisen sekä puolueorganisatorisen työmme tason vakavaa kohottamista. Juuri tähän on keskitettävä kaikkien puoluejärjestöjen ponnistukset. Yhdellä sanalla edessä on paljon kiintoista ja mieltä kiehtovaa tekemistä. Meitä odottavat uhrautuvan ja innoittavan työn vuodet. Vain siten me toteutamme puoluekokouksen suunnitelmat.

Suurta menestystä teille, toverit kokousedustajat! Suurta menestystä puolueelle, Leninin puolueelle, tunnustetulle neuvostokansan johtajalle, suurta menestystä neuvostotyötä tekeville, oman kohtalonsa ja oman onnensa luojille!

Eläköön Neuvostoliiton kommunistinen puolue! Eläköön sankarillinen neuvostokansa!

Marxismi-leninismin lipun alla eteenpäin, uusiin kommunismin voittoihin!

Toverit kokousedustajat, sallikaa katsoa Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen päättyneen.

TIEDONANTO NKP:n KESKUSKOMITEAN TÄYSISTUNNOSTA

Huhtikuun 9 pnä 1971 pidettiin Neuvostoliiton kommunistisen puolueen 24. edustajakokouksen valitseman NKP:n keskuskomitean täysistunto.

Täysistunto valitsi yksimielisesti toveri L. I. Brezhnevin NKP:n KK:n pääsihteeriksi.

NKP:n KK:n politbyron jäseniksi täysistunto valitsi seuraavat toverit: L. I. Brezhnev, G. I. Voronov, V. V. Grishin, A. P. Kirilenko, A. N. Kosygin, F. D. Kulakov, D. A. Kunajev, K. T. Mazurov, A. J. Pelshe, N. V. Podgorny, D. S. Poljanski, M. A. Suslov, A. N. Shelepin, P. J. Shelest ja V. V. Shtsherbitski.

Politbyron varajäseniksi valittiin toverit J. V. Andropov, P. N. Demitshev, P. M. Masherov, V. P. Mzhavanadze, S. R. Rashidov ja D. F. Ustinov.

NKP:n KK:n sihteeriksi valittiin toverit L. I. Brezhnev, P. N. Demitshev, I. V. Kapitonov, K. F. Katushev, A. P. Kirilenko, F. D. Kulakov, B. N. Ponomarev, M. S. Solomentsev, M. A. Suslov ja D. F. Ustinov.

Täysistunto valitsi NKP:n KK:n puoluekontrollikomitean puheenjohtajaksi toveri A. J. Pelshen.

SISÄLLYSLUETTELO :

NKP:n KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUS NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN 24. EDUSTAJAKOKOUKSELLE	3
I Neuvostoliiton kansainvälinen asema. NKP:n ulkopolitiittinen toiminta	6
1. Sosialististen maiden ystävyyden ja yhteistyön jatkuva kehittäminen	7
2. Imperialismi on kansojen ja yhteiskunnallisen edistyksen vihollinen. Kansat vastustavat imperialismia	20
3. Neuvostoliiton taistelu rauhan ja kansojen turvallisuuden puolesta. Vastaisku imperialistiselle aggressiiviselle politiikalle	31
II Puolueen talouspolitiikan peruskysymykset nykyvaiheessa	44
1. Kahdeksannen viisivuotiskauden tärkeimmät tulokset ja puolueen talouspolitiikan tehtävät	45
2. Kansan elintason nousu puolueen talouspolitiikan korkeimpana päämääränä	56
3. Yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuutta kohotettava tieteellis-teknisen edistyksen ja kaikkien reservien täydellisemmän hyväksikäytön pohjalla ..	75
4. Talouden johtojärjestelmää on kehitettävä	90
III Neuvostoyhteiskunnan sosiaalinen ja poliittinen kehitys ja puolueen tehtävät	100
1. Yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen muutokset. Neuvostokansan yhtenäisyyden edelleen lujittaminen	100
2. Neuvostovaltion lujittaminen. Sosialistisen demokratian kehittäminen	107
3. Uuden ihmisen muovaaminen puolueen päätehtäviä kommunistisessa rakennustyössä	115
IV Puolueen kehitys ja muutamia puolueen sisäistä elämää koskevia kysymyksiä	128
1. NKP:n rivien kasvu ja puolueen sisäisen demokratian kehitys	129
2. Puoluejärjestöjen lujittaminen. Kaaderien valinta ja kasvatust	135

3. Puolueen aatteellis-teoreettinen toiminta. Kom- munistien marxismi-leninisinmin opiskelu	141
L. I. BREZHNEVIN LOPPUPUHEENVUORO	149
NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖSLAUSELMA KK:n TOIMINTAKERTOMUKSEN JOHDOSTA	152
NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN OHJEET NEUVOS- TOLIITON KANSANTALouden KEHITTÄMISEN VIISI- VUOTISSUUNNITELMAKSI VUOSINA 1971—1975, A. N. Kosyginin selostus	185
I Kahdeksannen viisivuotissuunnitelman täyttämisen tulokset	188
II Yhdeksannen viisivuotissuunnitelman tärkeimmät so- siaalis-taloudelliset tehtävät	202
III Aineellisen tuotannon kehitys	214
IV Johdon ja suunnittelun parantaminen	241
V Neuvostokansan aineellisen ja sivistyksellisen elin- tason nousu	255
VI Ulkomaiset taloudelliset yhteydet	264
A. N. KOSYGININ LOPPUPUHEENVUORO	273
NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖS VIISIVUO- TISSUUNNITELMASTA	276
NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN OHJEET NEUVOS- TOLIITON KANSANTALouden KEHITTÄMISEN VIISI- VUOTISSUUNNITELMAKSI VUOSINA 1971—1975	278
I SNTL:n kansantalouden kehittämisen tärkeimmät tu- lokset vuosina 1966—1970	279
II SNTL:n kansantalouden kehittämisen päätehtävät vuosina 1971—1975	285
III Teollisuus	294
IV Maatalous	314
V Kulukulaitokset ja tietoliikenne	324
VI Perusrakennustyöt	329
VII Kansan elintason kohottaminen	332
VIII Tuotantovoimien sijoitus ja liittotasavaltojen talou- den kehitys	341
IX Ulkomaiset taloudelliset yhteydet	362
X Johdon ja suunnittelun parantaminen	364

VAPAAUS JA RAUHA INDOKIINAN KANSOILLE, edustajakokouksen vetoamus	373
OIKEUDENMUKAISEEN JA KESTÄVÄÄN RAUHAAN LÄHI-IDÄSSÄ. Edustajakokouksen julkilausuma	376
NKP:n 24. EDUSTAJAKOKOUKSEN PÄÄTÖS OSITTAISISTA MUUTOKSISTA NKP:n SÄÄNTÖIHIN	379
L. I. BREZHNEVIN PÄÄTTÄJÄISPUHE EDUSTAJAKOKOUKSESSA	381
TIEDONANTO NKP:n KESKUSKOMITEAN TÄYSISTUNNOSTA	386